JOANNA GOODMAN

Căminul fetelor orfane

LITERA

BLUE MOON

JOANNA GOODMAN

Căminul fetelor orfane

Traducere din limba engleză și note
GABRIELA GHIRCOIAȘ

LITERA
București

The Home for Unwanted Girls
JOANNA GOODMAN
Copyright © 2018 by Joanna Goodman
Toate drepturile rezervate

CĂMINUL FETELOR ORFANE
Joanna Goodman

Copyright © 2022 Grup Media Litera
pentru versiunea în limba română
Toate drepturile rezervate

Editura Litera
tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19
e-mail: contact@litera.ro
www.litera.ro

Editor: Vidrașcu și fii
Redactor: Laura Runcanu
Corector: Păunița Ana
Copertă: Bell Studio
Tehnoredactare și prepress: Laura Carip

Seria de ficțiune a Editurii Litera este coordonată
de Cristina Vidrașcu Sturza.

ISBN 978-606-33-9167-5

ISBN EPUB 978-606-33-9189-7

UNEI FLORI NEÎNSEMNATE CE ÎNFLOREȘTE NEȘTIUTĂ ÎNTR-O SĂLBĂTICIE SOLITARĂ

...Și chiar de pari o biată buruiană,
Sălbatică și uitat-asemeni mie
Ești îndrăgită de-al Naturii fiu
Și m-oi opri să te privesc, de tine-oi scrie.

Și-ades, asemeni ție, în paragini,
Înveșmântate-n strai sărman, asemeni ție,
Sunt multe buruieni care se-arată dulci,
La fel de dulci ca florile-n grădini.

Ș-asemeni ție, orice pare buruiană
Înflorește necercat; asemeni ție,
Necultivată, lâncezește,
Sălbatică și uitat-asemeni mie.

John Clare

PROLOG

1950

„Cel ce sădeşte o sămânţă sădeşte viaţă." Asta spune mereu tatăl lui Maggie, citând din preţiosul lui almanah *Yearbooks of Agriculture 1940–1948*. El nu este un simplu vânzător de seminţe. Li se dedică tot aşa cum un pastor se dedică Domnului. În oraşul lor este supranumit Semănătorul – titulatură împopoţonată, dar cu un timbru nobil. Maggie adoră să fie fiica Semănătorului. Îi conferă un aer de prestigiu – ori, mai degrabă, îi conferea în trecut. Asemenea provinciei în care locuieşte, unde francezii şi englezii se luptă necontenit să îşi asigure supremaţia, familia ei are două flancuri foarte distincte. Maggie a priceput de timpuriu că trebuia să înfigă un ţăruş în pământ şi să facă o alianţă. S-a aliat cu tatăl ei şi el cu ea.

Când era foarte mică, îi citea din impresionanta lui colecţie de cărţi despre horticultură. Preferata ei era *Manualul grădinarului pentru insecte dăunătoare*. Pe prima pagină era o poezie pe care o ştia pe dinafară. „Gândacul-de-trandafir pe trandafir este dăunător; precum e cel ce vede gândacul, nu trandafirul." În vreme ce alţi copii adormeau cu basme, la culcare, Maggie auzea poveşti despre seminţe şi grădinărit – Johnny Appleseed[1], care îşi ducea seminţele de la presele de cidru din Pennsylvania, mergând sute de kilometri pe jos şi îngrijindu-şi livezile, împărţind din bogăţia merelor sale coloniştilor şi indienilor. Sau Gregor Mendel, călugărul austriac care a sădit mazăre în grădina

mănăstirii şi a studiat trăsăturile fiecărei generaţii, ale cărui relatări, pretindea tatăl ei, stăteau în prezent la baza cunoaşterii noastre despre genetică şi ereditate. Astfel de triumfuri, subliniase tatăl ei, au mereu la bază o singură sămânţă.

– Cum faci seminţele pe care le vinzi? l-a întrebat odată.

S-a uitat la ea parcă jignit şi a răspuns:

– Maggie, nu eu fac seminţele, ci florile.

Potenţialul lor de frumuseţe îl admiră el cel mai mult: lujerul graţios care nu a crescut încă, forma frunzei şi culoarea florii, abundenţa rodului. Numai uitându-se la cea mai simplă sămânţă din palmă şi înţelege miracolul care se va înfăptui pe măsură ce-şi va îndeplini menirea.

Apreciază totodată previzibilitatea seminţelor. De pildă, sămânţa de porumb produce întotdeauna o plantă matură în nouăzeci de zile. Tatălui ei îi place să se poată bizui pe asemenea lucruri, cu toate că, din când în când, plantele sale sunt imperfecte sau deformate şi se necăjeşte tare, nu mai doarme noaptea, de parcă sămânţa aceea l-a trădat.

O veşnică sursă de tihnă în copilărie, poveştile lui sunt mult mai semnificative acum, pe când se străduieşte să adoarmă în patul ăsta ciudat, în corpul ăsta ciudat. La şaisprezece ani, Maggie cultivă în ea o sămânţă proprie, coaptă aproape întru totul. Copilul mişcă şi loveşte din plin cu picioarele, împingând cu călcâiele şi coatele în pereţii burţii, nelăsând-o să uite cumplita fărădelege, ruşinea provocată şi felul în care şi-a dat peste cap tihnita viaţă.

Afară, cerul s-a întunecat. A urcat să tragă un pui de somn la amiază, dar sigur este timpul pentru cină şi încă n-a pus geană pe geană. Îşi aşază mâna pe burtă şi imediat simte sub palmă gimnastica terifiantă. Cel puţin nu mai este singură în acest loc.

Mătuşa o cheamă la masă şi Maggie se întinde. Aprinde veioza fără chef, coboară uşurel din pat şi se duce la parter să dea piept cu ei.

La cina de duminică se servește friptură de vită pe un platou ce se așază pe masă, laolaltă cu mâncăruri de morcovi, cartofi și mazăre. Se deschide o sticlă de vin pentru adulți. Pâine proaspăt coaptă, unt moale, sare și piper. Au venit părinții în vizită. Maggie se bucură să-și vadă tatăl. Îi este dor de el, chiar dacă se poartă altfel cu ea. Își dă seama că face eforturi, dar acum observă umbra ce-i întunecă ochii albaștri de câte ori o privește, ceea ce nu se întâmplă prea des. Strădania lui de iertare nu este convingătoare. Nu poate trece pur și simplu peste senzația de trădare.

Maggie se uită la unchiul ei, care ascute solemn cuțitul și taie felii subțiri de carne roz ce sângerează pe porțelanul alb. Surorile ei trăncănesc și chicotesc între ele, excluzând-o. Cineva întreabă de hrean. Și apoi, Maggie simte un șuvoi de lichid cald între picioare, în vreme ce mama ei spune:

– *Tabarnac*[2], am uitat hreanul.

Maggie are rochia leoarcă. S-a încins la față de rușine. Îi vine să se ridice de la masă și să fugă la baie, însă lichidul nu se oprește.

– Am făcut pipi, rostește impulsiv, ridicându-se.

Lichidul încă îi curge dintre picioare, surprinzător de inodor, făcând baltă pe podeaua de lemn a mătușii.

Se întoarce speriată spre mama ei. Uluite, surorile se uită lung la rochia pătată. În sfârșit, mătușa Deda strigă:

– I s-a rupt apa!

Nicole, mezina, începe să plângă. *Maman* și Deda se pun pe treabă. Bărbații se ridică de la masă, consternați și supuși. Așteaptă stângaci să primească instrucțiunile femeilor.

– A intrat în travaliu, spune calm *maman*.

– Acum? întreabă tatăl lui Maggie, aruncând o privire spre superba friptură de vită, tăiată frumos în mijlocul mesei lungi de pin. Mai avea o lună.

– Lucrurile astea nu le poți aranja cum vrei tu, se răstește *maman*. Mai bine sună-l pe doctorul Cullen. Spune-i să vină la spital.

– Ce se întâmplă? întreabă Maggie.

Nu a pregătit-o nimeni pentru acest moment.

Deda dă fuga și o cuprinde cu brațul durduliu pe după umeri.

– Nu-i nimic, *cocotte*[3], o liniștește ea. Vine copilul mai devreme, atâta tot.

Nimeni nu zice vreodată „copilul tău". Doar „copilul". Până și Maggie îl privește la fel, „copilul". Și totuși, în ciuda haosului pe care l-a creat acesta, nu-i pregătită să renunțe la el. A ajuns să-l considere mai degrabă un aliat sau un talisman, nu tocmai viitorul ei copil. Este încă prea tânără pentru asta și nu se poate pune în armonie cu ideea de maternitate. Nici măcar nu trebuie. Că se naște copilul astă-seară nu înseamnă decât un lucru: nu va mai fi prizonieră la ferma mătușii și a unchiului. Se poate întoarce în sfârșit acasă.

Are o contracție și zbiară de durere.

– Vine, spune mama ei.

Vine.

Johnny Pépin-de-Pomme (Johnny Appleseed), sămânță-de-măr
Înjurătură în franceza canadiană
Puiule (în limba franceză în original)

PARTEA I

Combaterea buruienilor. 1948–1950

Creşterea buruienilor perene, în special a celor cărnoase,
poate fi descurajată dacă le lăsaţi să crească în voie
numai până când stau să înflorească, după care
le culegeţi şi le puneţi la loc,
într-un strat gros pe suprafaţa rădăcinilor.

OLD WIVES' LORE FOR GARDENERS[4]

Ghid de grădinărit creat pe seama unor cărţi vechi şi noi, tradiţii, folclor şi superstiţii

CAPITOLUL 1

1948

– Recunoaşte, Semănătorule, ai votat pentru Duplessis!

Un hohot puternic de râs răzbate până în mansardă, unde Maggie cântăreşte şi numără seminţele. Premierul tocmai a fost reales şi în prăvălie este zarvă mare. Aruncă o mână de seminţe pe cântar, străduindu-se să audă ce se spune jos.

– Haide, Semănătorule! îl tachinează unul dintre fermieri. N-are de ce să-ţi fie ruşine!

Maggie lasă număratul şi se ghemuieşte în capul scării ca să tragă cu urechea. Lucrează pentru tatăl ei în weekenduri de când a împlinit doisprezece ani, în urmă cu doi ani, cântărind şi ambalând seminţele în pliculeţe de hârtie. Este o treabă anostă, mai ales că seminţele mai mari trebuie numărate individual, dar nu o deranjează. Îi place la nebunie în prăvălia tatălui, este locul ei preferat în toată lumea. Are de gând să lucreze într-o bună zi la parter, ca vânzătoare, iar pe urmă, când el se pensionează, să preia afacerea.

Superior Seeds/Semences Supérieures[5] se numeşte şi se află la jumătatea drumului între Cowansville şi Dunham, oraşelul în care locuiesc, la aproximativ 90 de kilometri sud-est de Montreal. Plăcuţa de la intrare este scrisă în franceză şi în engleză, deoarece tatăl ei spune că aşa merg lucrurile în Quebec dacă vrei să ai o afacere prosperă. Nu poţi exclude pe nimeni.

Maggie se furişează câteva trepte mai jos ca să audă mai bine. În magazin este umezeală şi se simte mirosul de îngrăşământ, care-i place la nebunie. Când ajunge sâmbăta dimineaţa, de fiecare dată inhalează adânc şi uneori îşi vâră

mâinile în țărâna rece în care germinează noile semințe din ghivecele micuțe de lut, ca să-i rămână toată ziua mirosul de pământ pe degete. Pentru Maggie, asta este fericirea.

În magazin se găsesc lucruri de bază, precum îngrășământ și insecticide, însă tatăl lui Maggie se mândrește cu o selecție rară de semințe care nu se mai găsesc nicăieri în altă parte. Suficient de înfumurat cât să se creadă dătător de viață, se izbăvește prin simpla dedicație față de muncă. Izbutește să încalece fragila graniță dintre zeflemea și respect, iar fermierii vin la el nu doar pentru semințe, ci și pentru expertiza lui în materie de orice chestiune rurală și politică. Într-o astfel de zi, prăvălia este atât un loc de întrunire, cât și de făcut afaceri. Peretele din spate este de sus până jos alcătuit din sertărașe pătrate, toate pline cu semințe. Au și butoaie gigantice cu porumb, grâu, orz, ovăz și tutun pentru fermieri. Pe jos sunt saci cu balegă de oaie, Fertosan[6], făină de oase, îngrășământ RA-PID-GRO. Lângă acestea se află un suport din lemn de prezentare pentru arbori și arboret, precum și unelte de grădinărit, stropitoare de peluză și furtunuri. Pe rafturi este plin cu pachete de pulbere și spray-uri cu DDT, insecticid cu nicotină, larvicid, pesticid și substanțe împotriva limacșilor. Aici se găsește orice caută un fermier sau un grădinar.

– Când oi ajunge să votez pentru Uniunea Națională, atunci închid și prăvălia, declară tatăl ei, plin de bravură.

Cozile mustății răsucite în sus par să-i susțină punctul de vedere.

Tatăl ei are un farmec magnetic. Este frumos ca o vedetă de cinema, cu ochi albaștri și mustață hollywoodiană. I se rărește părul – dintotdeauna, încă de la douăzeci de ani –, dar chelia îi conferă un aer demn și cumva îi sporește rafinamentul în ochii ei. Vara poartă costume de in, iarna sacouri de tweed cu pălărie și fumează trabucuri House of Lords care împut casa cu acel miros minunat de tătic. Până și numele lui, Wellington Hughes, sună impresionant.

Wellington își împinge în față bărbia în stilul caracteristic, încăpățânat și orgolios, și spune:

– Omul ăla este un gangster și un dictator.

Vorbește franceză fluent, fiind un mare susținător al bilingvismului ca instrument de afaceri.

Tatăl lui Maggie este un om foarte influent în comunitatea fermierilor, astfel că toată lumea se așteaptă ca el să susțină orice politician care prețuiește, protejează și promovează agricultura, cum face Duplessis. Numai că este și un anglofon mândru. Îl disprețuiește pe Duplessis și nu ascunde defel asta. Consideră că Duplessis este cel care i-a ținut pe francezi needucați și în Evul Mediu. Tolerează opiniile politice ale mușteriilor doar pentru că aceștia aleg să facă afaceri cu prăvălia lui, iar el le respectă afacerile și fidelitatea. Totuși, atunci când aude în conversație numele Maurice Duplessis, i se înroșesc obrajii de obicei palizi și îi crește tonul cu o octavă, două.

– Știm c-ai votat pentru el, Hughes, îl tachinează Jacques Blais. Pronunță *Yuuz*. Ai nevoie de creditele lui agricole. Când ne merge nouă bine, îți merge și ție, nu?

– Afacerea mea ar prospera și fără narcisistul ăla la putere, declară emfatic tatăl lui Maggie.

– Cin' se-aseamănă se-adună, mormăie Bruno Roy, și toți bărbații izbucnesc în râs.

– Voi, ăștia din Quebec, nu aveți nici o loialitate față de țara asta, spune tatăl ei, pronunțând cu stimă cuvântul „loialitate", de parcă ar fi cea mai nobilă trăsătură pe care o poate avea cineva.

– *Maudit Anglais*[7], glumește Blais, tocmai când sună clopoțelul la ușă.

Se întorc cu toții și se lasă dintr-odată liniștea când în magazin intră Clémentine Phénix. O tensiune inconfundabilă ia numaidecât locul bunei dispoziții de mai devreme.

– Am nevoie de niște DDT, spune ea, umplând magazinul cu tonul ei gutural și prezența controversată.

Felul în care spune „am nevoie" nu-i atât o cerere, cât o provocare.

Tatăl lui Maggie se duce spre pesticide. Ia un tub de DDT şi i-l dă fără o vorbă. Se simte o tensiune între ei, o privire tainică, un soi de comunicare, dar apoi el se întoarce repede şi se îndepărtează. Pesemne nimic mai mult decât vechea ranchiună teritorială.

Familia Phénix locuieşte într-o cocioabă din lanul de porumb care mărgineşte proprietatea lui Maggie, subiect de dispută pentru tatăl ei, care consideră că valoarea propriului teren este semnificativ scăzută de imediata vecinătate a şandramalei lor. Copiii familiei Phénix sunt proprietarii lanului de porumb şi asta este tot ce au. Vara îşi câştigă existenţa din porumb fiert şi căpşuni. Iarna, Gabriel, fratele lui Clémentine, munceşte la o fabrică din Montreal. Acum doar cei trei fraţi locuiesc acolo – Clémentine, Gabriel şi Angèle – şi Georgette, fiica de patru ani a lui Clémentine dintr-o căsnicie încheiată cu divorţ. Restul familiei – părinţii şi alte două surori – au murit într-un accident de maşină cu câţiva ani în urmă.

Clémentine îl urmează pe Wellington la tejgheaua principală, ignorând chicotelile celorlalţi muşterii, cu care s-a obişnuit probabil. Divorţul a făcut din ea o paria în micul lor oraş catolic, în care divorţul nu este numai un păcat, ci şi ilegal. A trebuit să se ducă tocmai la Ottawa să-l obţină, ofensă impardonabilă în ochii ipocriţilor, aşa ca mama lui Maggie.

– Îmi trebuie două spray-uri, spune Clémentine, încrucişându-şi braţele vânjoase şi ciocolatii la piept.

Are tenul bronzat şi pistruiat, nu poartă machiaj şi îşi lasă coada aurie împletită să i se legene în spate ca o coardă de sărit. Maggie o consideră frumoasă, chiar şi fără toate artificiile feminine. Izbuteşte cumva să fie feminină şi băieţoasă în acelaşi timp, chipul ei dezarmant de drăguţ nefiind câtuşi de puţin subminat de expresia dură, braţele groase şi musculoase sau de salopeta ca un sac de cartofi, deloc măgulitoare, care ascunde până şi eventualitatea unei siluete.

Ceva o fascinează la ea, observă Maggie, o sfidare mută în felul în care se poartă în preajma bărbaților. Nu are nimic din artificiile obișnuite care dau legitimitate femeilor – un soț, copii, bani – și totuși, pare să facă tot ce este necesar pentru a o scoate la capăt împreună cu familia.

– Recolta e infestată cu dăunătorul porumbului, explică ea.

În cazul în care o stânjenesc privirile din jur, nu se vede.

Wellington traversează din nou magazinul și se întoarce cu alt tub de DDT, destul de agitat. Dintr-odată, ușile se dau de perete și intră Gabriel Phénix. Se duce țanțoș la Clémentine, și toți fermierii se întorc spre el.

Maggie nu l-a văzut pe Gabriel de vara trecută și i se taie respirația când intră el. A plecat la Montreal toamna trecută un copil – și-l aduce aminte alergând pe câmp cu picioarele aschilambice, umerii mici și figura rotundă și angelică –, dar s-a întors bărbat. Pesemne are vreo șaisprezece ani. Are părul blond pieptănat într-o buclă învolburată, ochii cenușii îi sclipesc precum niște lame de brici și are pomeții pronunțați și buzele pline ale surorii lui. Este încă destul de slab cât să-i poată număra coastele prin tricoul alb de bumbac, însă brațele, musculoase acum, s-au îngroșat frumos și îi conferă amploare și masă. Cum se uită la el de pe scară, simte ceva straniu în corp, ca acel gol în stomac atunci când se aruncă de pe stâncile înalte în lacul Selby. Chiar dacă nu știe ce să creadă despre el, nu-și poate lua ochii.

– Toate bune? își întreabă sora.

Clémentine încuviințează și îi pune mâna pe piept, semn să stea cuminte și să aștepte. Se supune, cu pumnii încleștați și o expresie serioasă și obraznică, gata să sară în apărarea ei la nevoie.

Tatăl lui Maggie pune cele două tuburi de DDT într-o pungă de hârtie maro și le bate în casa de marcat.

– Am nevoie de credit, spune Clémentine.

Alte chicoteli pe înfundate.

– Credit? repetă tatăl ei cu dispreț.

Wellington Hughes nu acordă credite. Asta este politica lui şi politica lui este poruncă. Să nu acorzi credite.

– În câteva săptămâni începe sezonul nostru, îi explică fata. O să pot plăti atunci.

Maggie îşi şterge sudoarea de pe buza superioară. Îşi dă seama pentru prima dată cât de grea trebuie să fie viaţa pentru copiii Phénix. Adevărul este că nu şi-a pus nicicând problema, nici măcar când era prietenă cu Angèle, sora mai mică. Îşi auzise părinţii vorbind despre ei – despre divorţ şi despre răposatul tată beţiv –, dar nu fusese prea atentă. Astăzi însă, consideră foarte captivantă impertinenţa lor orgolioasă.

– Dacă vă dau vouă astea pe credit, spune tatăl ei cu accentul fin franţuzesc, o să vină toată lumea în afara sezonului să-mi promită că-mi dă banii când începe sezonul porumbului.

Gabriel îşi face loc să se aşeze în faţa surorii lui şi îşi scoate ceasul de la mână. Îi dă drumul pe tejghea şi îl împinge spre tatăl lui Maggie.

– Ia, spune el. Ia naibii ceasul ca să vezi că ne ţinem de cuvânt. A fost al tatei. Este din aur.

Lui Wellington îi zvâcneşte buza superioară şi împinge ceasul înapoi spre Gabriel.

– Aici nu-i amanet, spune încruntat.

Gabriel nu dă să îşi ia ceasul înapoi. După o clipă, tatăl lui Maggie împinge punga de hârtie cu DDT pe tejghea spre Clémentine.

– Poftim, atunci, spune. Luaţi-le. Dar nu mai veniţi până nu puteţi plăti.

– Mulţumesc, spune ea, fără să plece o dată capul ori ochii de ruşine.

Tatăl lui Maggie pare dezgustat. Fiindcă Gabriel nu dă să-şi recupereze ceasul, Clémentine îl înşfacă şi îl trage pe Gabriel spre uşă. La ieşire, Gabriel se uită direct la Maggie, ca şi cum ar fi ştiut că fusese acolo în tot acest timp. Se ţintuiesc cu privirea şi ei îi creşte pulsul. Privirea lui este sfidătoare, plină de ură. Strâmbă din buze, un rânjet indolent, şi ea îşi dă seama şocată că disprețul îi este adresat.

Observă că tatăl o priveşte sobru. Un avertisment explicit. „Să nu umbli cu francezi."

Semințe de calitate superioară
Otravă pentru melcii dăunători
Englez blestemat (în limba franceză în original)

CAPITOLUL 2

Maggie se ascunsese în lanul de porumb al familiei Phénix din două motive. Primul era ca să se eschiveze să-și facă treburile. Al doilea era ca să se uite la Gabriel care îngrijea porumbul, în speranța că o va observa și el.

Este august, în toiul sezonului porumbului. Stă întinsă pe jos între rânduri și citește revista *True Romance*, ignorând furnicile care-i umblă pe picioarele goale și o gâdilă. Este mulțumită aici, unde soarele îi încălzește spatele și tulpinile înalte o adăpostesc de sâcâiala mamei. Îi aude vocea încă din curtea din spate. O clipă nu-i tace gura. Sora ei, Violet, a dat jos niște rufe de pe frânghie și *maman* este furioasă. Biata Violet, dar mai bine ea decât Maggie.

– Iar ai venit?

Maggie lasă revista și ridică privirea, prefăcându-se că tresare. Stă lângă ea cu mâna streașină la ochi. Nu poartă cămașă, doar blugi albaștri. Are pielea cafenie, ca trabucurile tatălui ei.

– Îmi place să citesc aici, spune ea.

Se așază pe vine lângă ea. Ea își ține respirația. Pe gâtul lui se prelinge lent o broboană de sudoare.

– *Tabarnac*, înjură el, uitându-se la un știulete. Viermii mănâncă mătasea.

– Au ajuns la bob? întreabă ea, știind totul despre infestarea dăunătorilor de la tatăl ei.

Gabriel scutură pănușa unuia dintre știuleți.

– Sper că e învelit cât să protejeze boabele. N-ar trebui să pățească nimic dacă daunele rămân la suprafață.

– Poate trebuia să fi plantat mai devreme, spune ea, vorbind întocmai ca tatăl ei.

Tonul condescendent, de predicator. Regretă pe loc. Gabriel îi aruncă o privire enervată și se

ridică.

– Vezi-ţi de revistele tale romantice, pufneşte. Lasă agricultura pe seama mea.

De ce a trebuit să deschidă gura aia mare? *Maman* îi zice mereu că are gura mare şi are dreptate.

Gabriel se întoarce cu spatele la Maggie, căreia îi fug ochii la curbura proeminentă a şirei spinării lui, în timp ce trece printre rânduri, aplecându-se metodic să inspecteze ştiuleţii. În timp ce-l priveşte, admirându-l şi gândindu-se cu jenă la ce spusese, toate celelalte drame şi obsesii din viaţa ei pier precum ciucurii de mătase împrăştiată în jurul ei.

– Maggie!

Aude glasul speriat al lui Violet înainte să apară sora ei.

– Maggie! strigă Violet, făcându-şi loc în porumb. *Maman* vrea să vii *numaidecât* acasă!

Maggie se întinde ca o pisică, de parcă nu i-ar fi teamă de mama ei, cu toate că în realitate este înspăimântată. Toţi sunt.

– Grăbeşte-te, că altfel...

Că altfel le bate cu lingura mare de lemn. Sau le încuie afară din casă fără mâncare. Maggie se întoarce să-i mai arunce o privire plină de tânjală lui Gabriel. O surprinde, ea îi face cu mâna, dar el nu-i răspunde la gest. Violet observă, dar nu zice nimic.

– Haide, spune agitată, apucând-o pe Maggie de mână şi ridicând-o brutal în picioare.

Ies fără chef din lanul de porumb tocmai când stă să apună soarele.

– Mai bine o luăm la fugă, propune Violet.

Şi, cu toate că lui Maggie nu-i place să treacă drept mămăligă, ca Violet, ştie că sora ei are dreptate. Trebuie să fugă.

Casa lor se află la capătului drumului lung, mărginit pe ambele părţi de un şir dens de pini înalţi şi aleargă pe poteca de ţărână care urcă abrupt din lan şi şerpuieşte prin pădure. Când ajung în luminiş, unde şade nobil piatra cenuşie victoriană ca piesă de rezistenţă a proprietăţii, Maggie şi Violet sunt leoarcă de transpiraţie şi gâfâie de mama focului. Uşa de

plasă se trânteşte în urma lor şi iat-o pe *maman* la aragaz cu lingura de lemn în mână.

– *Où t'étais, Maggie?* întreabă cu un ton calm, dar ameninţător.

Unde ai fost?

Geraldine pune deja masa, şi Nicole, în vârstă de doi ani, se joacă pe jos cu Ginny, păpuşa englezească. De când a plecat Peter, fratele ei mai mare, la internatul din Sheerbrooke, sunt numai fete în casă.

Violet dă fuga la masă, s-o ajute pe Geri, ieşind în afara liniei de tragere.

– Am fost afară, spune Maggie.

– Ştiu că ai fost afară. Dar *ce* făceai?

– Citeam.

Maggie dă să ascundă la spate revista, dar n-are rost. *Maman* i-o smulge din mână şi se uită batjocoritor.

– Ce zice aici? întreabă.

Mama ei nu ştie boabă de engleză, nici să citească, nici să vorbească. Este franţuzoaică *pure laine*[8] şi nu a făcut nici cel mai mic efort să înveţe măcar bazele limbii engleze, nici pentru soţul ei, nici pentru comunitatea bilingvă în care trăieşte.

Eastern Townships[9] este în mare parte o regiune cu ferme de ţară, în care se află enclave de francezi şi englezi care trăiesc într-o relativă armonie – relativă faţă de Quebec, unde francezii şi englezii se tolerează cu o precară politeţe, fără să se amestece totuşi, aşa cum o fac comunităţile omogene. Acelaşi lucru se poate spune şi despre părinţii lui Maggie, a căror uniune a contrariat-o dintotdeauna.

Tatăl ei şi-a luat diploma în horticultură la optsprezece ani şi s-a angajat prima oară la Pinney's Garden Center din suburbia East End a Montrealului. Era director adjunct când a apărut mama lui Maggie într-o bună zi, căutând o plantă cu care să-şi înfrumuseţeze apartamentul din mahalaua Hochelaga. Ea, menajeră săracă franco-canadiană, care nu ieşise în veci din mahala, iar el, englez cult, erudit, dar care s-a îndrăgostit de ea în ziua aceea la Pinney's, din clipa în care i-a văzut

buzele de un roşu intens şi delicatele bucle negre.

Astăzi, în casa lor, franceza este limba oficială – dovadă vie a încăpăţânării mamei –, însă tatăl a câştigat în privinţa educaţiei. În consecinţă, copiii merg toţi la şcoala engleză protestantă, făcând engleza limba oficială a viitorului lor.

Prima dată când Maggie a auzit engleză a fost la cinci ani, în prima zi de şcoală. Când şi-a confruntat tatăl în legătură cu această bulversare din viaţa ei – trecerea de la franceza de la grădiniţă la engleza de la şcoală –, tot ce a spus el a fost:

– Eşti englezoaică.

– *Maman* nu e, a subliniat ea.

– Dar *tu eşti*, a insistat el. Franceza este limbă inferioară. Este esenţial să ai o educaţie în engleză.

– Ce înseamnă asta?

– Înseamnă că nu ajungi nicăieri doar cu franceza.

– Dar tu vorbeşti franceza.

– De-asta am succes. Să nu uiţi nicicând să vorbeşti franceza ca limbă secundară. Este un mijloc pentru atingerea unui scop, Maggie, dar asta nu te face franţuzoaică. Înţelegi?

Nu înţelegea. Iar când au început s-o strige copiii la şcoală „Pepsi" şi „Broasca"[10], a fost şi mai nedumerită.

– De ce-mi spun Pepsi? l-a întrebat pe tatăl ei într-o seară, când stătea pe jos în biroul lui neîncăpător.

Camera fusese cândva a servitoarei, dar a devenit repede sanctuarul lui – doar cât un şifonier, este locul în care îşi ţine cataloagele de seminţe, cărţile, radiourile făcute în casă, uneltele, notiţele şi schiţele grădinii pe care are de gând s-o creeze în curtea din spate la un moment dat. Are un birou vechi de mahon şi o maşină de scris îngrămădite tot aici şi încăperea duhneşte a fum de trabuc. Poate sta închis aici cu orele, ascultând muzică, cu trabucurile House of Lords, cu o sticlă de vin şi ce proiect se întâmplă să aibă în acel moment.

Ține mereu ușa încuiată, deoarece zice că bărbații au nevoie de intimitate.

În acea seară, a ridicat privirea din cartea lui Dale Carnegie pe care o citea și și-a scos ochelarii. S-a întins și a atins genunchiul lui Maggie. Avea mâna caldă și o alina.

– Pentru că Pepsi este ieftin și dulce și de-asta beau canadienii francezi așa mult și de-asta au dinții stricați. Dar tu *nu* ești un Pepsi. Ești englezoaică, precum tata.

După aceea, a învățat repede engleza, din pur instinct de supraviețuire. Nu era nimic mai important decât să vorbească perfect engleza – și nu doar s-o vorbească, ci să *fie* englezoaică. Să se integreze la școală presupunea o transformare completă – inclusiv de ținută vestimentară. A renunțat la rochiile lăbărțate preferate de mama în favoarea kilturilor ecosez, a gulerelor albe scrobite și a mocasinilor, toate comandate de tatăl ei din catalogul Eaton. A renunțat la limba maternă în favoarea uneia noi și mai elegante. În cele din urmă, a început să se simtă englezoaică.

În prezent, de frică și din obligație, ceilalți încă vorbesc franceza cu mama, a cărei prezență în casă este impunătoare și ineluctabilă, dar Maggie este loială părții englezești – a tatălui – pentru că el nu prea ridică tonul și reprezintă luceafărul rațiunii într-o casă de altfel haotică.

– Ce zice aici? repetă mama ei, ridicând tonul în timp ce arată spre coperta revistei lui Maggie.

– *True Romance*, mormăie Maggie.

Violet chicotește.

– Adevărata dragoste! pufnește mama ei, îndesând revista în coșul de gunoi. Dezgustător.

– Se preface că e ea cu Gabriel, o trădează Violet.

– Gabriel Phénix? întreabă mama curioasă.

Violet se uită la Maggie cu vinovăție, chiar în timp ce-i răspunde mamei.

– De-asta se duce în lanul de porumb, spune gură-spartă. Să-l vadă pe el.

Maggie se uită urât la Violet, dându-i de înțeles că vede ea mai târziu.

– N-aș fi zis că tocmai *tu* să te amorezezi de unul de-ai noștri, spune *maman* rânjind.

– Ce tot zici acolo?

– Tatăl tău o să spună că Gabriel nu-i destul de bun pentru tine pentru că e francez, răspunde mama. Dar eu am fost destul de bună pentru *el*. Nu uita asta.

Se retrage cu o privire satisfăcută și se întoarce la aragaz.

În camera ei de la etaj, Maggie își privește grădina. De când era mică, plantează semințe în borcanele vechi ale mamei. Le ține aranjate frumos pe birou, sub fereastră, unde primesc destulă lumină naturală dinspre sud și căldură de la radiatorul din spate. De-a lungul anilor, cele mai reușite plante anuale – floarea-soarelui, cârciumărese înalte, gălbenele și ridichi – au fost transplantate în ghivece de lut și o duc foarte bine în curtea din spate pe toată durata verii.

Când era mică, tatăl ei îi spunea Joanie Appleseed și, cu toate că porecla a fost dată uitării în cele din urmă, pasiunea pentru plantat rămăsese la fel de vie. Capătă un sentiment al proprietății din întreg procesul, începând cu alegerea și colectarea semințelor, spălatul, săditul și apoi îngrijitul constant pentru a le convinge să dea cele mai minunate flori.

Noua inițiativă începând de anul trecut este o colecție de lămâi, care, speră ea, vor începe să dea roade în doi ani. Îi plac lăstarii de lămâi – în unele borcane sunt chiar zece – și îi place să le observe sistemele complexe prin care prind rădăcini și se pregătesc să facă fructe.

Are și niște semințe de flori sălbatice plantate în borcane, dar cer mult mai mult efort și atenție decât credea –, durează mult mai mult să se usuce și necesită o spălare riguroasă ca să le facă perfect crocante pentru a le sădi – și tot nu-i dau încă vreo satisfacție. A trebuit să strivească acele capsule dure cu sucitorul bun al mamei, infracțiune pentru care a plătit scump când aceasta a aflat. Acum că își examinează

semințele de floare sălbatică, n-are cum să nu fie dezamăgită de ritmul în care cresc. Le-a cules în mai, cu toate că tatăl ei o avertizase că sunt căpoase și nervoase și, așa cum prezisese el, majoritatea nici nu încolțiseră.

În timp ce toarnă cu grijă apă în pământul din borcane, se uită pe geam la lanul de porumb. Gabriel este tot acolo, umblând de colo colo în lumina apusului și scoțând ciucurii de pe știuleți. Trăiește senzații fascinante în timp ce-l urmărește pe proprietatea lui.

Nu vrea să renunțe la certitudinea care-i dă fiori, la noul motiv de entuziasm pentru a deschide ochii dimineața, când aude vocea mamei lătrându-i numele ori simte mâinile bătătorite zgâlțâind-o să se trezească. Părinții spun că este îndărătnică. Când vede ceva, nu renunță ușor. „Atenție la Démon Noir"[11], spune adesea mama ei ca o avertizare.

Gabriel scoate mătasea unuia dintre știuleți și o presară pe jos. Maggie atinge țărâna din interiorul unui borcan ca să se asigure că are destulă apă. Nu vrea să-și înece bieții lăstari de lămâi. Bătătorește ușor pământul și se șterge pe fustă, fără să-și ia o clipă ochii de la Gabriel.

Get-beget canadian francez (în limba franceză în original)
Cantonul de Est, districte pe teritoriul canadian unde se vorbește limba franceză
Termeni peiorativi la adresa franco-canadienilor
Demonul negru (în limba franceză în original)

CAPITOLUL 3

Vara trece iute, ca o boare oarecare. Noaptea se răcește și începe școala. Maggie intră în clasa a noua la școala St. Helen. Este o școală de fete, ceea ce-i convine de minune, pentru că e penibilă la sport și aici nu pot râde băieții de ea când dansează cadrilul sau joacă dodgeball indian. *Loyauté Nous Oblige*[12] este mottoul școlii și stă scris pe blazonul tunicii.

– Cine-mi poate spune cu ce ocazie a suferit Napoleon prima înfrângere militară? întreabă doamna Parfitt, uitându-se neliniștită afară.

Plouă rău și vântul zgâlțâie geamurile.

Cineva strigă:

– Căderea Bastiliei!

Iar doamna Parfitt oftează împovărată.

– Maggie?

Lui Maggie îi place istoria pentru că este despre fapte, și nu interpretări. Pe fapte te poți baza, ca pe semințe.

– Invazia Egiptului, 1798, răspunde ea.

Audrey scrie „Odorul profei" pe fruntea lui Napoleon în manualul lui Maggie. Maggie stă lângă Nan și Audrey, cele mai bune prietene ale ei încă din clasa a treia. Ambele sunt niște frumuseți englezoaice blonde, fără nici o legătură cu ea. Maggie este brunetă cu ochi negri, moștenire de la străbunii huroni.

Nan o împunge în braț și îi șoptește să se uite afară. Două fete mai îndrăznețe sunt deja la geam, țipând și arătând cu degetul. Într-o clipă, cerul se înnegrește. Plouă torențial și vântul parcă lovește în geamuri cu pumnii. Lumea din exterior se distorsionează în ceață.

Maggie se întreabă îngrijorată cum să-și ducă surorile acasă, știind că mama o consideră răspunzătoare. Asta-i povara de a fi cea mai

mare şi de a avea o mamă care nu dă doi bani pe bunul-simţ.

– E un uragan! strigă cineva.

– Nu-i nici un uragan, le asigură doamna Parfitt, numai că glasul îi este acoperit de ţipetele a douăzeci şi patru de fete. Este complet neputincioasă în vreme ce clasa se dezintegrează în anarhie. Păstraţi-vă calmul!

După alte câteva minute de vacarm, elevele au permisiunea de a pleca mai devreme. Maggie se opreşte la clasa a şaptea să o ia pe Violet.

Mama lui Maggie nu are permis de conducere, iar tatăl nu poate pleca de la magazin, aşa că ştie că nu vine să le ia nimeni. Treaba lui Maggie este să o ia zilnic pe Geri de la şcoală şi să-şi ducă surorile acasă. La fel şi astăzi.

Când ajung la ieşire, doamna Parfitt este deja acolo.

– Cum ajungeţi acasă? întreabă, punându-şi un batic de nailon pe cap.

Gura îi miroase a caramel, de la bomboanele pe care le suge toată ziua.

– Vine tata, minte Maggie, prea orgolioasă să spună adevărul.

Doamna Parfitt încuviinţează, îşi deschide umbrela şi iese, înghiţită pe loc de furtună. Maggie şi Vi ies după ea. Ploaia le ia pe sus, iar stofa subţire a pardesielor clopot nu le apără deloc. Forţa vântului combinată cu cea a ploii le doboară. Se ţin una de alta, apucându-se de braţ şi înfruntând vijelia cu capul înainte, dar nu are rost. În câteva secunde li se frânge umbrela firavă şi sunt ude leoarcă. Se privesc una pe alta şi pufnesc în râs neputincioase, înainte să se avânte hotărâte în furtună.

Se ţin bine una de cealaltă, străduindu-se să înainteze pe bâjbâite, în vreme ce vântul le împinge şi le trage în toate părţile. Până ajung la colţ cu Rue Principale, zici că au bătut cale lungă. Maggie îşi simte sora tremurând în hăinuţa pirpirie. Se teme ca Vi să nu facă pneumonie sau tuberculoză, aşa că o trage lângă ea şi o cuprinde cu braţul. Se pregătesc să traverseze, când le sperie un claxon de maşină.

Trăgând nădejde, Maggie caută pe stradă Packardul tatei. Ploaia torențială a șters drumul și nu deslușește mașinile. Mijește ochii ca să poată vedea bine. Dintr-odată apare lângă ele o camionetă care oprește lângă trotuar. I se strânge inima când vede că nu-i tatăl ei. Geamul coboară și Maggie zărește figura lui Clémentine Phénix. Gabriel stă în dreapta și Angèle la mijloc.

Nu i-a văzut de astă-vară. Dîn când în când, îl mai zărește pe Gabriel muncind în câmp. În fiecare zi îl caută cu privirea, înainte să se culce seara și cum face ochi dimineața. Știe că în curând va pleca la Montreal și gândul de a nu-l mai avea în preajmă îi induce o senzație palpabilă de groază.

– Urcați! le cere Clémentine. Am venit s-o luăm pe Angèle și v-am văzut aici...

– Trebuie s-o iau pe Geraldine!

– O luăm pe drum. Ne descurcăm noi.

Maggie intră prima și Violet se strecoară după ea. Este o camionetă Chevrolet 1939 cu o singură banchetă pentru pasageri.

Angèle îi zâmbește lui Maggie, și Maggie îi răspunde cu multă afecțiune. Pe vremuri erau cele mai bune prietene, până au trimis-o pe Maggie la școala englezească și s-a înstrăinat nu doar de Angèle, ci de tot ce ține de francezi.

În sinea ei, Maggie nu mai poate de bucurie că stă înghesuită lângă Gabriel și are umărul lipit de al lui. Izbutește să-i arunce câteva priviri piezișe profilului, încercând să absoarbă din el cât poate – forma maxilarului, a nasului, curbura genelor lungi și negre. El se întoarce oarecum și o privește cu ochii lui cenușii.

– De ce n-a venit taică-tu? o întreabă Gabriel pe Maggie după ce o iau pe Geri de la școală.

– Muncește, spune Maggie. Nu poate pleca de la magazin.

– Cine cumpără semințe pe o zi ca asta? întreabă Clémentine.

Tatăl ei ar zice că nu poți închide prăvălia în toiul zilei. Dacă vine cineva din Granby sau Farnham și găsește lacătul pe ușă? Trebuie să ții deschis pe orice vreme. Așa se fac afacerile:

clientul este cel mai important din lume. Şi apoi e sezonul cataloagelor.

Tatăl ei lucrează până târziu în octombrie şi noiembrie, pregătind catalogul pe care-l trimite prin poştă pentru comenzile de primăvară. Singur îl concepe, începând din septembrie, decupând meticulos imaginile primite de la furnizori, chinuindu-se să le aşeze în pagină şi scriind apoi la maşină descrierea fiecărei seminţe în parte. Anul ăsta va prezenta un nou tip de iarbă, nou-nouţ, Prévert, pe care el a inventat-o după mulţi ani de experimente sârguincioase. Şi-a petrecut mare parte din vara trecută testând-o la Grădina Botanică din Montreal, iar acum Prévert este gata să ajungă pe piaţă. Peter zice că sună ca „pervers". El este cel care îl ajută cu ilustraţiile, dar a spus foarte clar că nu-l interesează afacerea tatei. Vrea să fie arhitect, nu „vânzător", cum zice el.

– În toată regiunea sunt inundaţii, anunţă Clémentine. Au zis la radio.

Lui Gabriel îi pulsează o venă mare şi albastră pe frunte în timp ce se uită la drum. Are articulaţiile albe de la cum strânge pumnii în timp ce trec pe lângă câteva maşini răsturnate în şanţuri pe marginea drumului.

Nu mai zice nimeni nimic. Maggie îşi aminteşte fără să vrea că domnul şi doamna Phénix, împreună cu două dintre fiicele lor, au murit exact pe acest tronson. Se întreabă dacă la asta se gândesc şi Gabriel şi Clémentine.

Nu se vede nimic în faţă. Ştergătoarele se zbat degeaba pe parbriz. Se vede drumul o clipă, înainte să dispară din nou. Clémentine începe să se roage în şoaptă.

Când virează cu mare grijă pe Bruce Street, Gabriel se întinde spre ea şi îi masează umărul.

– Bravo, Clem! îi spune.

Zâmbeşte, dezvăluind cele mai superbe gropiţe. Este prima dată când îl vede Maggie zâmbind. Între el şi sora lui există o tandreţe cum nici vorbă să fie între Maggie şi Peter.

În timp ce se apropie de coama dealului, Clémentine frânează brusc şi sunt smuciţi cu toţii în faţă. Geri începe să scâncească.

– Drumul e inundat, spune Gabriel. E practic un lac. Va trebui să mergem pe jos de-aici.

Coboară pe rând din camionetă şi se înghesuie unul în altul, cu Geri între Maggie şi Vi. Cerul este încă negru şi pământul se dizolvă într-un lac mocirlos. Apa le vine până la glezne. Gabriel o apucă pe Maggie de braţ şi, ca un cavaler, le conduce pe cele trei fete acasă.

Maggie şi-l imaginează ca pe un brav soldat în linia întâi, cum ar fi Napoleon Bonaparte. În ciuda frigului din oase, lângă el o ia cu călduri. Îi dă fiori atingerea mâinii lui pe braţ. Nu vrea acasă, nu vrea ca el să-i dea drumul. Preferă să se înece în compania lui, numai să nu se despartă de el.

Când ajung la uşă, îi dă drumul, având decenţa să-i evite mama. Maggie se întoarce spre el şi îi face cu mâna.

– Mulţumesc! spune ea, dar cuvântul, absurd de neadecvat, se pierde în vuietul vijeliei.

Uşa se deschide şi *maman* se arată în vestibul.

– Ne-au trimis mai devreme acasă din pricina furtunii, îi explică Maggie, veselă încă după întâlnirea cu Gabriel.

Maman se încruntă, dar nici măcar ea nu-i poate strica buna dispoziţie lui Maggie.

Intră în bucătărie, unde Nicole stă în faţa vetrei cu păpuşa. *Maman* închide uşa cu aerul ei morocănos şi se apucă imediat să le scoată hainele ude.

– Ce tot zâmbeşti? o întreabă *maman*.

– Nu zâmbesc, spune Maggie, scoţându-şi şosetele.

– *Tabarnac*, mormăie *maman* fără mânie. Sunteţi toate leoarcă. Fuga sus, scoateţi-vă hainele şi vă puneţi *combinés* pe care le găsiţi la cald pe radiator.

Maggie şi surorile ei se uită perplexe una la alta şi dau fuga la etaj, înainte să-şi aducă aminte mama lor să ţipe la ele. Peste radiatorul din camera lor sunt întinse trei lenjerii, pe care *maman* le-o fi pregătit ştiind că vor sosi plouate. Maggie îşi scoate toate hainele ude, le aruncă în coşul de rufe şi îşi pune pijamaua

peste lenjeria încălzită. Tremură întruna. Le clănțănesc și dinții în cor.

– Mama nu pare supărată, spune Violet.

– De ce n-a țipat la noi? întreabă Geri.

– Nu vă faceți griji, spune Maggie. Reușește ea să ne găsească vină pentru furtună.

Râd toate. La parter, se adună la foc și se învelesc cu păturica din petice de lână făcută de *maman* din vechile costume ale tatei. Aceasta le dă fiecăreia o cană cu lapte cald și le ia temperatura atingându-le sever fruntea.

„O zi perfectă", își zice Maggie, savurând laptele cald și căldura focului, amintirea lui Gabriel lipit de ea în mașină, după care, felul în care a ținut-o de braț în ploaie.

– I-am spus tatălui vostru să vină să vă ia, mormăie mama, izbind capacele oalelor în care pregătește cina.

Poartă un șorț peste rochia cu imprimeu floral albastru cu alb și cu nasturi până jos în față, precum halatul unui doctor. Este de prost gust și nu o avantajează deloc. De când s-a născut Nicole, parcă nu-i mai pasă defel cum arată.

Se plânge mereu că maternitatea i-a distrus frumusețea. Dă vina pe copii că a încărunțit, că și-a scos două măsele din spate și mai ales că nu mai are talie de viespe. A fost frumoasă cândva – fotografiile stau mărturie –, dar nu mai este. S-a resemnat în fața sorții, ori mai degrabă i s-a dedicat, drept pentru care transformarea a venit fără preget. A început cu o tunsoare scurtă deloc măgulitoare, la care își face cărare într-o parte și se piaptănă peste urechi, apoi rochiile înflorate trainice și tricoturile mohorâte, după care, în sfârșit, renunțarea completă la machiaj, în semn de protest.

– Oare de ce mă mir că v-a lăsat baltă? bombăne mama, neistovită ca ploaia.

Violet își dă ochii peste cap și Geri chicotește.

– Ei, n-are nimic, spune Maggie, încercând să o dreagă. Am ajuns. Nu putea să închidă prăvălia în mijlocul zilei.

Maman varsă o conservă de mazăre în oala de fontă și se întoarce spre Maggie.

– Maggie, te-a spălat pe creier. Firește că trebuia să închidă și să vină să vă ia.

– Nu m-a spălat pe creier, spune Maggie sfidător, luându-se singură prin surprindere. Motivul pentru care ține așa mult la afacerea lui este că-i pasă de noi.

– Nu se poate vorbi cu tine, răspunde mama, împingând oala cu tocană din cuptorul cu lemne și trântind ușa. Nu poți gândi cu capul tău. Numai Dumnezeu știe de ce l-oi diviniza atât. *Maman* se sprijină de ușa cuptorului și scoate o țigaretă din buzunarul șorțului. O aprinde și inhalează apatic, privind-o pe Maggie. Într-o zi vei vedea cine este de fapt, spune, vânturând țigareta. Ori poate ești mai proastă decât credeam.

Un trăsnet zguduie casa. Nicole începe să plângă și Geri țipă de bucurie. Maggie are o senzație de bine cum stă așa confortabil și în siguranță la foc.

– Maggie, Violet, latră maman. Puneți masa.

Se ridică amândouă și se supun, strâmbându-se pe la spatele mamei în timp ce așază farfuriile și tacâmurile. Se aude un zgomot în vestibul și ridică toate privirea.

Se trântește o ușă. A venit tata.

Loialitatea ne obligă (în limba franceză în original)

CAPITOLUL 4

Maman sare pe el înainte să apuce să treacă pragul casei. Până să-şi scoată pălăria, capătă o expresie de om înfrânt. Când a început Maggie să lucreze la Superior Seeds, sesiza curioasă stările joviale ale tatălui. La muncă este mereu plin de viaţă şi în toane bune. Acasă este exact pe dos. La început, se simţea privilegiată să aibă parte de latura lui veselă, numai că în timp a început să se întrebe dacă nu cumva identitatea lui de la serviciu nu era uşor duplicitară. Familia de ce nu-l făcea fericit? De ce râdea aşa rar cu soţia şi cu copiii săi?

Inevitabil, Maggie a ajuns să dea vina pe mama ei. Ea este cea care-i privează de adevărata personalitate a tatei, vlăguindu-l zi de zi cu sâcâitul şi cu criticile ei. Nefericirea ei poate strivi şi cel mai binedispus spirit. Sunt nevoiţi să trăiască în preajma ei, navigând meandrele comportamentului ei imprevizibil şi ale stărilor depresive.

Maggie nu poate pricepe de ce a luat-o de nevastă. Îşi închipuie că ar fi putut alege orice fată frumoasă cu buze roşii şi bucle delicate. De ce a trebuit să aleagă o femeie care avusese o viaţă deplorabilă şi încă era mânioasă din pricina asta?

Hortense a crescut în mahala, într-o casă fără duşumea şi fără apă curentă, care a ars din temelii când avea ea unsprezece ani. Tatăl ei fusese cel care-i dăduse foc, leşinând beat criţă cu ţigara aprinsă în gură, murind laolaltă cu prostituata cu care era. Hortense, cea mai mare dintre copii, a fost luată de la şcoală şi trimisă la o familie avută de englezi pentru care să lucreze ca menajeră, lucru care i-a sădit în suflet disprețul față de toţi englezii. În propriile cuvinte, s-a măritat cu Wellington în speranţa

că va scăpa de sărăcie, şi totuşi, lucrurile pe care le detestă Hortense astăzi la el sunt tocmai cele care au atras-o la început: educaţia, etica muncii, venitul constant şi orgoliul lui.

– De ce nu te-ai dus direct la şcoală să le iei? îl întreabă *maman* pe tata, împungându-l în piept cu lingura lungă de lemn pe care o folosesc fermierii când hrănesc porcii.

Wellington se apără ducând braţul la piept.

– Hortense, lasă-mă să intru. Vorbeşte cumpătat, motiv pentru care ea se enervează şi mai tare. M-aş fi dus să le iau după muncă, adaugă. N-ar fi pătit nimic până la şase.

Îi face cu ochiul lui Maggie. Ea zâmbeşte ca să-şi arate solidaritatea. Cu toate asta, oricât vrea să ignore sâmburele de neliniște ce încolţeşte în ea, acuzaţia precedentă a mamei îi răsună în minte: „Te-a spălat pe creier".

– Nu-ţi pasă de ele? îl întreabă *maman*.

În vreme ce tatăl îşi scoate trenciul ud şi pălăria de fetru cu o privire resemnată, Maggie se întreabă pentru prima oară dacă nu cumva *este* într-adevăr neobişnuit că nu le-a luat pe timp de furtună.

– Nu-i necesar tot teatrul ăsta, spune el.

Maman trânteşte uşa vestibulului. Copiii tresar. Tatăl oftează din rărunchi şi se pune la masă cu umerii uşor lăsaţi şi fără chef. Fără o vorbă, *maman* îi zvârle un polonic de tocăniţă de vită cu mazăre în farfurie. El împinge absent tocana cu furculiţa, separând morcovii şi mazărea de carne. Îşi toarnă un pahar de vin. Sticla este doar a lui. Mama nu prea bea. O face doar cu prietenele şi cu fraţii ei.

– Încerc să ţin o afacere, spune el obosit. Nu pot închide magazinul pentru o nimica toată.

– *O nimica toată?* ţipă ea. Furtuna aia ţi se pare o nimica toată?

– Dacă mă trezesc cu un client la uşă când închid? întreabă el. Să zicem că a venit tocmai din alt oraş.

– Ce tâmpit pleacă să cumpere seminţe pe furtună?

Geri chicoteşte. Maggie îi dă un cot.

– Şi? *A venit* cineva? îl întreabă *maman*.

– Nu.

Maman loveşte masa de pin cu mâna şi îşi dă capul pe spate râzând victorios. Violet şi Geri râd şi ele, dar Maggie tace mâlc.

– *Maudit Anglais*, mormăie maman. „Englezi nenorociţi." Ce fel de tată pune slujba înaintea siguranţei copiilor? continuă ea, neînduplecată.

Îi lipseşte acel simţ înnăscut care-ţi spune când să te opreşti.

– Nu este o slujbă, o corectează el. Este afacerea mea. Este mijlocul nostru de trai. Am o reputaţie.

– Hai, mai lasă-mă.

– Valorile familiei sunt cele care îmi determină etica muncii, spune el, iar Maggie se topeşte toată în faţa elocvenţei lui. Dacă nu-mi păsa de familie, închideam magazinul după voie şi riscam să pierd venitul pe o jumătate de zi.

Maggie se uită de la tata la mama. Ei i se pare rezonabil. Doar vede şi *maman* asta.

– Nu poţi scoate o puternică etică a muncii din valorile familiale ale unui bărbat, continuă tatăl. Şi viceversa. Tatăl lui Maggie soarbe vinul şi ciuguleşte tocana. Se aude furculiţa lovind porţelanul. Mă scuzaţi, spune, ridicându-se brusc şi părăsind încăperea cu paharul de vin.

Se mai gândeşte puţin şi se întoarce să ia sticla, înainte să se refugieze în sanctuarul lui, departe de bucătărie.

– Nu te poţi ascunde acolo toată noaptea! strigă *maman* după el.

Maggie se ridică şi se face nevăzută. La etaj, se duce agale în dormitorul părinţilor şi se aşază în faţa biroului mamei, uitându-se la fotografia părinţilor înainte de căsătorie. Mama ei o păstrează pe un milieu, într-o ramă de argint gravată, lângă pudriera Yardley. Poate ca să-şi aducă aminte de vremurile fericite, o dovadă că purta cândva ruj roşu intens şi avea o siluetă zveltă şi voluptuoasă. În fotografie, tatăl lui Maggie o împinge cu maşina de tuns iarba. Ea poartă o rochie albă de voal, pe corp, şi pantofi albi cu toc şi baretă pe gleznă. Are o tunsoare bob ondulată, buzele ca arcul întunecat al lui Cupidon şi capul dat pe spate de râs. Arată superb şi pare fericită. Maggie

caută orice indiciu care să sugereze că este chiar *maman*. Femeia surprinsă în culori sepia arată fermecător, gata să râdă imediat, plină de speranţă.

Oare a trăit prea mulţi ani cu un bărbat pe care nu-l iubeşte? Sau cauza să fi fost vreo tragedie din copilărie care a distrus-o înainte să-l cunoască? Chiar dacă *maman* a izbutit să scape de mahala şi să se căpătuiască, poate că o copilărie tragică nu-i ceva ce trece, ca poliomielita. Rămâi cu sechele.

Maggie se întoarce şi iese tiptil din cameră, amintindu-şi senzaţiile trăite astăzi lângă Gabriel, să-l audă respirând lângă ea şi să-i simtă pulsul, să li se atingă picioarele şi să-i ţină mâna pe braţ în drum spre casă. Abia aşteaptă să-l revadă.

În timp ce-şi pune apă de la baie în pahar, se întreabă dacă aşa au simţit şi părinţii ei la început sau dacă mai simt acum. Aude zgomote din dormitor din când în când, dacă se duce noaptea la pipi. Înainte credea că se ceartă – că mama îl bate pe tata –, numai că Peter a lămurit-o când i-a zis că fac sex. Maggie a fost complet şocată să constate că se urau într-o clipă şi în alta făceau dragoste.

Închide uşa camerei ei şi se duce la servantă să verifice lăstarii de lămâi şi seminţele de flori sălbatice.

– Salutare, spune, turnând apă cu dragoste în ţărâna din borcanele ei.

Furtuna îşi face încă de cap, iar ea este mulţumită de nu mai poate că, în pofida vântului care rage şi a crengilor rupte azvârlite prin toată curtea, seminţele ei cresc calm, în secret, în sanctuarul grădinii interioare şi în altă parte nici că şi-ar dori să fie.

CAPITOLUL 5

Într-o după-amiază de sâmbătă la sfârșitul toamnei, când copacii s-au lepădat deja de majoritatea frunzelor și iarna începe să se așeze în regiune așa irevocabil cum o face, Maggie se uită pe fereastra mansardei din magazinul de semințe, pierdută în gânduri. Iese fum pe coșurile de peste drum și își imaginează sufragerii pline de familii armonioase în jurul focului, râzând și vorbind afectuos și respectuos unul cu altul. Își închipuie că în fiecare casă, în afară de a ei, viața decurge într-o manieră mai amiabilă și mai civilizată.

Vocea unui bărbat în capul scării îi întrerupe visarea.

– *Calice*[13], zice el.

Ea ridică privirea din cântarul de semințe și tresare când îl vede pe Gabriel în jacheta lui de vânătoare cadrilată roșu cu negru, cu căciula de lână. Arată ca un om care ar putea supraviețui în sălbăticie, omorând urși, făcând focul din surcele și trăind de pe urma roadelor pământului, își spune, în timp ce el își scoate căciula, își scutură părul blond și se sprijină de masa ei.

– Trebuie să numeri toate semințele alea una câte una? întreabă.

– Ce cauți aici? îl întreabă ea. Îi bubuie inima. Probabil că tatăl ei este ocupat cu vreun client și nu l-a văzut pe Gabriel strecurându-se pe lângă el, altfel nu l-ar fi lăsat să urce. Închidem curând...

– Clémentine cumpără bulbi pentru grădina ei.

A venit acea perioadă a anului, chiar înainte să înghețe pământul și să intre fermierii în hibernare, înainte ca ninsoarea să îngroape fermele amuțite, când toată lumea din zonă dă

iama în prăvălia tatălui ei ca să cumpere bulbi care înfloresc primăvara în grădinile lor.

– Cred că te plictiseşti cântărind blestematele alea de seminţe toată ziua, observă el.

– Nu mă deranjează, răspunde ea. Îmi place ce fac.

Se uită ciudat la ea, dar ea nu aduce completări. Cum să-i explice că nu-i vorba doar de cântăritul seminţelor, care, într-adevăr, poate fi anost? Ci locul în sine este special: mirosurile minunate, conversaţia şi râsetele de la parter, să fie cu tatăl ei în această lume fermecată, creată de el.

Gabriel ia o mână de seminţe.

– N-aş avea răbdare.

– Nu-i aşa rău, spune ea, întinzând mâna. Ia şi miroase-le.

El adulmecă seminţele din mâna ei şi ridică din umeri. O pufneşte râsul fără să vrea.

Se bucură că azi poartă fusta plisată şi bluza cu dantelă pe margine. Şi-a aranjat şi părul frumos. E ondulat, pieptănat într-o pare şi prins cu agrafă. Încă îi zvâcneşte capul după ce i-a ondulat *maman* părul dimineaţă, nu prinzându-i agrafe cum fac mamele în general, ci cu latul palmei, împungându-i necontenit în craniu până au fost gata. Cel puţin acum poate spune că a meritat.

– Mă rog, eu n-aş putea, spune Gabriel. Toată ziua în mansarda asta încinsă.

Ea se uită în abisul ochilor lui cenuşii şi se pierde în ei o clipă. Îi vede obrajii înroşiţi de frigul de-afară. E superb.

– E un antrenament bun, spune ea.

– Pentru ce?

– Într-o zi o să fie magazinul meu.

– De ce-ai vrea să faci asta?

– Vreau să preiau magazinul de la tata, îi explică, de parcă ar fi trebuit să fie evident. N-o poate face la nesfârşit.

Gabriel dă să spună ceva, dar amândoi amuţesc când aud paşii tatălui pe scări.

– Domnule Phénix, spune el în franceză. Clienţii nu au ce căuta aici.

Gabriel îşi face loc să treacă pe lângă el ca să coboare. Înainte să dispară din faţa ochilor lui

Maggie, se mai întoarce o dată și rânjește la ea. Îi tresaltă inima.

Tatăl ei rămâne câteva minute în mansardă fără să spună o vorbă, avertizând-o cu prezența în sine. A prevenit-o de multe ori în privința francezilor, reamintindu-i de fiecare dată că sunt în mare parte săraci, că nu termină școala și că li se strică dinții înainte de patruzeci de ani. Într-un an, când s-a îmbătat unchiul Yvon așa tare că a azvârlit pomul de Crăciun pe ușă afară, tatăl ei a tras-o deoparte și a avertizat-o în șoaptă și sobru în privința franco-canadienilor și a alcoolului.

– De-asta nu te încurci decât cu ai tăi, îi spusese.

– Dar tu ai făcut-o, subliniase Maggie, în vreme ce Peter și Deda târau bradul în casă, lăsând în urmă o dâră de beteală argintie și globuri sparte.

– Asta a fost greșeala mea. Nu-i poți schimba, Maggie. Să nu uiți asta.

Nu uitase cuvintele lui. „Nu-i poți schimba."

Tatăl ei se sprijină de masa de lucru cu brațele la piept. Maggie linge un plic cu semințe de mac cu spini ca să-l sigileze și îl aruncă într-un teanc.

– A venit un nou transport ieri, spune tatăl ei. Cu semințe de crini peruvieni, crini pătați... Le-ai văzut?

– N-am ajuns încă la ele.

El se uită la ceas.

– Trebuie să mă ocup de contabilitate. Ce-ar fi să te duci fără mine acasă azi?

Ea se gândește la lungul drum spre casă de una singură.

– Te aștept, spune. Îi plac plimbările spre casă cu el. Și apoi, mai bine să piardă vremea în magazin decât acasă cu mama ei. Pot să mă apuc de semințele nou-venite.

El se uită din nou la ceas.

– Crinii peruvieni sunt extrem de valoroși, spune el sobru. Ai mare grijă când le cântărești. Am nevoie de liniște o oră.

Îl salută soldățește în glumă.

– Fii *meticuloasă*, reiterează. Nu te grăbi, Margueret. Fără îndoială o bănuiește că

estimează numărul de semințe alocat fiecărui plic, ceea ce mai face uneori când rămâne în urmă. Dacă vrei să ai mai multă responsabilitate aici, nu poți face treabă de mântuială.

Supusă, încuviințează și i se încinge fața de mândrie. Zâmbește fără să vrea. Treptele scârțâie în timp ce el coboară.

– Maggie! strigă. *Meticulos*, da?

– Da, să trăiți!

Varsă o mână de semințe de crini pătați pe masă și se apucă să le cântărească, foarte atentă la cântar. Măsoară iar și iar, nedescurajată de toate semințele din fața ei. Semințele de crini pătați sunt ovale, maro, subțiri, înconjurate de triunghiuri ca de hârtie. Par că i se dezintegrează între degete. Strivește una de dragul senzației. Aripioara firavă se face praf, lăsând doar o sămânță cât unghia degetului mic. Îi dă un bobârnac pe fereastra din spate, distrugând dovada irosirii. Dacă se uită suficient de mult la o sămânță, poate uita ce este de fapt. Ar putea uita că este o sămânță, așa cum un cuvânt repetat la nesfârșit își pierde înțelesul. În mansardă, așa se amuză în mintea ei.

Timpul trece. Mâinile i se mișcă dibace, în vreme ce ochii înregistrează cifrele de pe cântar, ca și cum vederea este deconectată de creier. Termină încă un sac de semințe de crini pătați și varsă altul, de crini peruvieni. Se uită la ceas. Trebuie să se ducă la baie. E o singură toaletă în magazin, chiar dedesubt, sub scară.

Când ajunge la parter, aruncă o privire spre biroul tatălui. Ușa este închisă, semn că nu merge bine contabilitatea. Probabil trebuie să-l înveselească. Poate bagă și ea capul să-l salute. Îi place când face asta. Zâmbește de fiecare dată și, cu un ton ultraserios, spune: „Maggie, gata cu zbenguiala. Fuga sus".

Întredeschide pe nesimțite ușa, așteptându-se să-l vadă aplecat peste vraful de documente de pe birou, cu ochelarii pe vârful nasului. În schimb, îl găsește de cealaltă parte a mesei, cu spatele la ea și pantalonii în vine, cu fesele la vedere. Maggie își dă seama că nu este singur.

Cineva, nu vede cine prin crăpătura uşii, stă ghemuit în faţa lui. Se uită o clipă, îngrozită şi fascinată, până când tatăl ei geme de plăcere şi se prăvăleşte în masă. După care se aude strigătul unei femei:

– *Fiica ta!*

Maggie icneşte zgomotos. Tatăl se întoarce. E rumen şi transpirat. Femeia încearcă să rămână ascunsă în spatele biroului, dar preţ de o secundă îi apare creştetul şi Maggie recunoaşte numaidecât codiţele blonde împletite. Clémentine.

Tatăl ei îşi trage iute pantalonii şi se uită drept în ochii lui Maggie, străduindu-se să-şi închidă fermoarul şi să-şi încheie catarama curelei. Maggie, şocată mai degrabă de sfidare decât de indiscreţie în sine, se întoarce şi o zbugheşte.

– Maggie!

În timp ce-i pronunţă numele, ea ţâşneşte pe scară. Îl aude spunându-i lui Clémentine:

– Ţi-am zis că-i o prostie!

– Puteai să încui, şuieră ea în franceză.

Uşa se trânteşte.

Maggie fuge în mansardă, înşfacă o mână de seminţe şi începe să numere bezmetic. Seminţele îi alunecă în mâinile transpirate şi tremurânde. Tot ce vede este imaginea tatălui cu pantalonii în vine.

Câteva clipe mai târziu, Maggie îşi aude tatăl urcând şi îi vine să se ascundă sub masă. Intră în mansardă cu părul pieptănat din nou pe spate şi cu paloarea naturală. Se fâţâie în spatele lui Maggie. Ea continuă să numele seminţele, una câte una. *Opt, nouă, zece, unsprezece.* El se fâţâie de colo colo, masându-şi chelia cu degetele, oftând, tăcut, tulburat. Totuşi, nu vorbeşte. *Paisprezece, cincisprezece, şaisprezece.*

– Ce ai văzut…, spune el, în cele din urmă.

– Nu prea am…

– A fost un accident.

– Accident?

– Îhî.

– N-am văzut mai nimic.

– Nu e… Nu o să…

– Nu o să spun nimic.

El scoate un suspin. Ea nu-i sigură dacă de uşurare sau de regret, asta dacă suspinase într-adevăr. El continuă să se fâţâie în spatele ei câteva minute, înainte să se întoarcă şi să coboare.

Ea lasă seminţele de crin peruvian să i se scurgă printre degete asemenea nisipului.

Merg spre casă fără să scoată o vorbă. Tatăl lui Maggie nu încearcă să detensioneze atmosfera. Nu fiecăresc ca de obicei, se simte doar povara ruşinii amândurora pe umerii lor înfrigurați. Când ajung în sfârşit acasă, Maggie intră degrabă.

În bucătărie miroase a cuişoare şi a ienibahar. Vede trei plăcinte cu zahăr aliniate pe pervaz. Mama stă la aragaz, unde amestecă într-o oală imensă cu *ragoût de boulettes*. Probabil au musafiri.

– Să vă faceți gata, spune *maman*. Vine toată lumea la şapte.

– Care toată lumea? vrea să ştie tata.

– Ți-am spus că am invitat familiile Dion şi Frenchette, spune ea nervoasă, întorcându-se la el cu o privire dezaprobatoare.

Încă nu poartă corsetul, lucru care o irită aşa tare pe Maggie, că nu se poate uita la ea. Îi detestă sânii lăsați şi burta mare, ar vrea să fi făcut un efort de-a lungul anilor să-şi păstreze frumuseţea. Ce s-a întâmplat astăzi la magazin nu poate fi decât vina mamei.

– N-am chef să distrez pe nimeni, mormăie tatăl ei, evitând contactul vizual cu Maggie. Am avut o zi lungă.

– Pune berea la frigider, spune maman, ignorându-l. Ai trecut pe lângă ea în vestibul.

Câteva ore mai târziu, în casă cântă muzica şi se râde savuros. Tatăl ei stă la mijlocul mesei, fumând trabuc şi plesnindu-şi genunchiul cu două linguri pe melodia „Les Filles du Canada", uitând aparent de umilinţa zilei. Domnul Dion îl acompaniază cu scripca, iar femeile bat din palme şi cântă din voce. *Maman* deschide geamul să intre aer curat.

– Ha-ha-ha! râd ei în hohote. „Les filles du Canada!"

Tatăl lui Maggie ia o duşcă sănătoasă de Crown Royal. Are obrajii rumeni şi pătaţi, ochii sticloşi. Lui Maggie îi place de obicei când părinţii sunt întâmplător la fel de binedispuşi. E o întâmplare atât de minunată când tatăl ei se detensionează şi-şi scoate la iveală latura mai vulgară, lipsită de inhibiţii şi, în acelaşi timp, *maman* se relaxează şi uită să fie nefericită. Nu se întâmplă prea des, dar când se întâmplă, Maggie simte că, în fond, familia ei este normală, că nu sunt mai puţin fericiţi decât alte familii. Numai că, în seara asta, Maggie tot împovărată este şi nu se poate bucura. Nu-şi poate scoate din cap imaginea lui Clémentine Phénix ascunsă în spatele biroului tatei şi, de fapt, ce semnificaţie avea asta în vieţile lor.

Deodată, tatăl ei lasă lingurile pe masă, sare în picioare şi o trage pe *maman* în mijlocul camerei. O ţine bine de braţ şi o răsuceşte cu dexteritate, de parcă au făcut asta de nenumărate ori, după care o lasă pe spate, chiar acolo, în sufragerie. Spre uimirea lui Maggie şi a celorlalţi, *maman* ridică un picior în aer şi îşi dă capul pe spate voioasă, râzând.

Toată lumea aplaudă, inclusiv Maggie, în pofida nedumeririi. Poate ar fi mai bine să nu încerce să priceapă căsnicia, îşi spune. Nu încă. Oricum are alte planuri.

Interjecţie vulgară în franceza canadiană

CAPITOLUL 6

– Dă-o încoace, spune Audrey, întinzând mâna după țigara pe care o împart.

Suflă fumul făcând patru rotocoale perfecte în aer.

A venit primăvara și Dunham se dezgheață. Maggie și Audrey stau pe prispa clădirii Small Bros., unde se face echipamentul pentru producția de sirop de arțar. Maggie a înflorit peste iarnă. Măcelul adolescenței a venit potop peste ea. I s-au lungit picioarele – este mai înaltă decât Nan și Audrey deja – și, așa slăbănoagă cum este, i s-au dublat sânii. Părul tuns bob, cu bucle drăgălașe și dat după urechi, i-a crescut și acum i se revarsă pe umeri, conferindu-i, consideră ea, un aspect mai sofisticat. A început să se dea cu ruj roșu, pe care-l aplică după școală și pe care-l șterge înainte să ajungă acasă.

Audrey îi dă țigara lui Maggie și aceasta trage prelung din ea.

– Mă întâlnesc cu Gabriel Phénix aici, mărturisește Audrey.

– Gabriel? De ce?

Maggie nu l-a văzut pe Gabriel din toamnă, cu excepția unei clipite, când a venit acasă ca să-și planteze porumbul.

– M-a invitat să merg cu el la lacul Selby, spune Audrey roșind.

– Adică ți-a dat întâlnire?

– Da, întâlnire.

Maggie clipește.

– Ai întâlnire cu Gabriel Phénix?

– Să nu spui nimănui, bine, Mags? o roagă, scuturând scrumul cu un bobârnac în mocirla de la picioarele ei. E așa dulce, dar e un broscoi. Genele ei lungi flutură adorabil. Este jenant.

Tot ce ține de Audrey McCauley o face pe Maggie să simtă că-i lipsește mereu ceva, începând cu buclele aurii, până la pantofii impecabili de călărie și perfecta ei familie WASP[14]. Ultima oară când a fost Maggie la ea acasă, mama lui Audrey purta o rochie roz de tweed cu perle, iar tatăl ei, doctorul McCauley, citea ziarul într-un fotoliu cu aripi lângă șemineu. Sora ei mai mică ședea alături de el și cânta la pian. Întreg tabloul a umplut-o pe Maggie de o disperare inexplicabilă. Ce simplu trebuie să fie când ești ca ei, și-a spus Maggie în ziua aceea. De când era prietenă cu Audrey, o dată nu a văzut dovada existenței unor tabere sau adversari, sau chiar a vreunei animozități mascate. Sunt pur și simplu o familie cu un unic scop comun: să fie familia McCauley și astfel să-i facă pe ceilalți să se simtă inferiori. Pentru Maggie, să-l piardă pe Gabriel în favoarea lui Audrey făcea înfrângerea mult mai jignitoare.

– Aduce un prieten, spune Audrey. Pentru tine.

– Nu vreau să merg.

Vocea lui Maggie este înăbușită de vuietul motocicletelor. Audrey sare în picioare. Gabriel și prietenul lui opresc la bordură. Gabriel o măsoară din cap până în picioare pe Maggie, de parcă este prima dată când o vede. Nu i se citește nimic pe față.

– Hei, Maggie, o salută.

Ea se uită urât la el.

– El e prietenul meu, Jean-François.

– Mi se spune JF, spune acesta, uitându-se la Maggie de parcă a tras lozul câștigător.

Nu arată rău. Are ochii negri și părul negru, cu o nuanță albăstruie, aranjat stil pompadour. Dar când zâmbește, observă că-i lipsește un dinte jos. „Pepsi și dinții lor stricați", ar zice tatăl ei.

– Hai să mergem, spune Gabriel.

Audrey se urcă pe motocicleta lui și îl cuprinde cu brațele de mijloc. Rânjește ca proasta, iar lui Maggie îi vine s-o apuce de buclele alea aurii și s-o smucească de pe motocicletă.

– Vii? o întreabă Gabriel pe Maggie.

Audrey se uită rugător la ea. Cel puțin dacă merge cu ei, poate sta cu ochii pe Gabriel. Se urcă pe motocicleta lui JF și observă că nu i se mișcă în vânt un fir din freza aia pompadour albăstrui.

Tatăl lui Maggie a prevenit-o în privința posibilităților apocaliptice de a goni pe drumuri rurale cu motocicleta – poți intra în tractoare, te poți răsturna în șanțuri, te poți izbi de stâlpi utilitari. Anul trecut, o fată de la St. Helen a murit în spatele iubitului ei pe motocicletă. Maggie închide ochii. Vântul îi răcește fața și îi biciuiește obrajii până simte că i se învinețesc. Se simte straniu de exaltată și visează ca Gabriel să fie cel de care se ține.

Lacul Selby este la poalele muntelui Pinnacle. Maggie a petrecut multe zile de vară aici, prăjindu-se la soare lângă apă, citind pe veranda bufetului, discutând cu oaspeții cabanei Pinnacle Lodge. În fiecare sâmbătă seara se ține dans în sala de bal și vara asta are vârsta să țopăie pe swing până se aprind luminile.

Parchează în fața vechiului șopron abandonat din Selby. Căsuțele sunt goale și abandonate. Singurii oameni rămași după Ziua Muncii sunt fermierii, care ies doar ca să taie copci ori să pescuiască pe lacul înghețat. E cenușiu și mohorât, iar Maggie își dă seama că nu a mai fost aici în afara sezonului. Îi urmează pe ceilalți în șopron. Pe fereastră, cerul apare în straturi de roz și oranj, strălucind ca din interiorul unui dovleac.

– Ce ai prin buzunare? îl întreabă Gabriel pe JF.

JF scoate două sticle de Labatt Fifty și un baton lung de lemn dulce negru. Îi aruncă o bere lui Gabriel.

– Mi-e frig, spune Audrey.

Gabriel își desface geaca de piele și i-o așază pe umeri.

Audrey îl ia pe Gabriel de mână și îl trage spre fânar. Este un celebru loc de drăgălit și Maggie își dă seama cu inima grea că Audrey și Gabriel au mai fost aici. Gabriel o lasă pe

Audrey să-l tragă după ea. Se uită în spate la Maggie, dar ea se întoarce repede în timp ce el urca scara după Audrey ca un cățeluș.

Cum dispar, JF se aruncă pe Maggie. Privirea lui îi amintește de un lup, dar își ține respirația și își spune că e singura ocazie cu care îl poate face gelos pe Gabriel. Când i se izbesc dinții de ai ei, își aduce aminte de dintele lipsă și îi vine să vomite. El reușește s-o lase pe jos și s-o întindă. „Primul meu sărut."

JF îi desface nasturii hainei. Nu-l oprește pentru că nu vrea ca el să-i spună lui Gabriel că e vreo mironosiță. Și apoi, cu cât ajung mai departe, cu atât bănuiește că se va simți Gabriel mai prost. Îi aplatizează sânul cu palma. Ea închide ochii și se resemnează la atingerea mâinilor lui soioase pe cutia ei toracică.

– Au! exclamă.

Îi frământă sânii cu vârfurile degetelor reci. Îl lasă s-o pipăie o vreme înainte să-l împingă.

– Ce? țipă el indignat.

– Încetează, te rog.

– *Maudite Anglaise*, mormăie el. Niște mironosițe toate.

Îi duhnește gura a lemn dulce și a țigări. Rămân îmbufnați, până coboară Gabriel și Audrey din fânar. S-a întunecat deja, dar tot vede că Audrey e îmbujorată. E răvășită și stânjenită. Gabriel are o privire impasibilă. JF se ridică și iese cu pași lungi din șopron, prefăcându-se scârbit nevoie mare. Nu o ajută pe Maggie să se ridice. Gabriel nu pare deloc gelos, ceea ce înseamnă că l-a sărutat pe cretinul ăla degeaba. Se ține după Gabriel și Audrey, complet nefericită.

Gabriel se întoarce dintr-odată spre Maggie și spune:

– Te duc acasă.

Maggie încremenește. Audrey a rămas mască.

– Locuiește lângă mine, explică el.

– Și?

Audrey stă cu mâinile în șolduri.

– E mai ușor așa, spune el. Hopa sus, Maggie.

Maggie se binedispune pe loc.

– Maggie! o atenționează Audrey nervoasă.

Maggie ezită.

– Mergem în aceeaşi direcţie, Aud.

Apoi urcă în spatele lui Gabriel pe motocicletă şi se lipeşte cu pieptul de spatele lui. El accelerează şi pornesc, lăsându-i pe Audrey şi pe JF singuri în faţa şopronului.

Nici măcar nu simte frigul. Părul blond şi curat al lui Gabriel zboară în vânt, cum este firesc. Îl strânge şi mai tare de brâu, inhalându-i mirosul gâtului. S-a încins toată.

Când ajung pe Bruce Street, se mâhneşte. Nu vrea să se oprească. Ar merge oriunde cu el. Numai că el opreşte şi Maggie coboară fără nici o tragere de inimă.

– Mersi că m-ai adus, spune ea, încercând să pară calmă.

– A încercat JF ceva? o întreabă.

– Nu-i treaba ta.

Se întoarce s-o privească.

– Maggie, îmi place de tine, spune.

Nu ştie cum să reacţioneze.

– Am vrut să ştii.

– Şi Audrey?

– Pe tine te-am vrut dintotdeauna.

I se usucă gura. Să fi auzit bine?

– Tatăl tău mi-a cerut să nu mă apropii de tine, adaugă, trăgând-o spre el.

– Da? Când?

– În ziua în care am urcat în mansardă să vorbesc cu tine. Chiar înainte să plec la Montreal.

– N-am ştiut.

– Ce zici, ar trebui? întreabă.

– Ce anume?

– Să nu mă apropii de tine.

– Nu... adică. Nu trebuie.

O fixează cu privirea, fără să clipească. Îşi ţine faţa foarte aproape de a ei. Ea se apleacă uşor şi li se ating nasurile. Închide ochii şi îi simte buzele, uşor la început, apoi mai disperat. El duce mâna la ceafa ei, cealaltă sub bărbie. Sărută sublim. Decide că ăsta va fi primul ei sărut, ştergând din memorie experienţa barbară cu JF.

– *Maaaaaagie!*

Mama ei. Se desprinde iute de Gabriel şi se uită spre casă. Fereastra bucătăriei este deschisă şi îşi aude mama strigând-o la înserat.

– Trebuie să plec, spune Maggie.

– Ne vedem în faţă la Small Bros. mâine după şcoală, îi zice el.

Maggie încuviinţează, iar el o sărută din nou. Are limba dulce. Fuge spre casă, neştiind la ce să se aştepte şi fără să-i pese.

Acronim pentru protestanţi albi de origine anglo-saxonă

CAPITOLUL 7

Lui Maggie îi place să-l privească pe Gabriel cum se mișcă în lan, îngrijind de porumb, desfăcând pănușile de pe știuleți și scoțând mătasea. Dacă se încinge, își trage tricoul alb peste cap și îl îndeasă în buzunarul de la spate al blugilor. Se ține după el, zâmbind, știind că acum îi aparține la fel de mult ca pământul acesta pe care-l iubește atât de mult.

– Arată bine, spune Gabriel ușurat. Vremea rece nu a distrus prea multe răsaduri.

Nu-i nevoie să-i explice temerile. Ea știe că porumbul poate tolera înghețul într-o oarecare măsură la începutul stadiului de răsad, dar că este mai vulnerabil când temperatura pământului scade sub zero. Anul ăsta, vremea rece s-a întins până in martie, provocând griji tuturor țăranilor din pricina recoltelor. Gabriel se lasă pe un genunchi și se uită atent la ciuful de mătase care atârnă din pănuși. O briză ușoară trece peste câmp presărând polen. Porumbul crește.

– Hai, spune el.

– Unde?

O trage de mână spre mijlocul lanului, până dispar în păpușoi.

– Hai să ne pierdem aici, spune ea.

Cum s-a terminat școala și s-a încălzit în sfârșit vremea, au putut petrece mai mult timp împreună. Tatăl ei este mereu la muncă și mama ei preferă să nu aibă copiii în casă, pe cât se poate. Odată ce se termină treburile, lui *maman* puțin îi pasă unde se duc sau ce fac, atâta timp cât dau fuga imediat ce răsună glasul ei pe câmp.

Maggie și Gabriel stau întinși unul lângă altul pe spate. Gabriel întinde brațul și ea își pune capul pe bicepsul lui. Frunza unei tulpini îi

gâdilă coapsa și se întoarce pe o parte spre Gabriel. El îi răsucește părul pe deget și, când îi atinge din greșeală obrazul cu vârful degetului, ea se înfioară.

– Îmi place la nebunie aici, în lan, spune ea.

– Și mie.

Ea se proptește în cot și se uită la el. Are ochii de argint în soare.

– De ce trebuie să te duci toată iarna la Montreal? îl întreabă.

Se uită ciudat la ea.

– Pentru bani. De ce altceva?

De când avea cincisprezece ani, în afara sezonului lucrează de ceva timp la Canadair, fabrica de componente de avioane. Maggie nu se bucură deloc că se va întoarce la iarnă la Montreal. Îi vine greu să se bucure de timpul petrecut împreună, să fie prezentă cu totul, când are în față un termen limită mare cât casa, care-i umbrește prețioasele zile.

– Aici nu ai unde lucra?

– Nu mă deranjează Canadair, spune el. În materie de muncă la fabrică, nu-i cea mai rea.

– Și ce se întâmplă cu noi la toamnă? îl întreabă.

– Maggie, suntem în iunie, spune el. Multe se pot întâmpla până atunci. Îi dă la o parte o șuviță de păr. Ești tare frumoasă, adaugă.

– Da?

El râde.

– Habar n-ai. De-asta te iubesc.

Rămâne inertă. Lasă cuvintele să o pătrundă.

– Și eu te iubesc, îi șoptește.

Fără altă vorbă, el vine peste ea și se sărută îndelung. Îl simte crescând în coapsa ei. I se desface cămașa, apoi sutienul. Ea este cea care desface nasturii.

Nu au mai ajuns până aici. Îi bubuie inima în piept. El îi ridică fusta înainte să ezite, așa că ea este cea care-i ghidează mâna în susul coapsei.

– Ești sigură? gâfâie el.

– Da.

În acea clipă, nu simte pic de teamă, dispare orice grijă. Doare cumplit, dar dincolo de durere, poate împletindu-se cu ea, neputându-le deosebi, este o plăcere atât de intensă, încât

țipă la fiecare mișcare a lui înăuntrul ei. Când termină, se prăvălește peste ea. Are blugii și chiloții la glezne. Are spatele ud, părul leoarcă. Îl ține în brațe. Dintr-odată, pare foarte vulnerabil.

Rămân așa o vreme, fără ca el să iasă din ea. Din senin, ea începe să plângă. El saltă capul speriat.

– De ce plângi? o întreabă. Îmi pare rău. N-ar fi trebuit.

– Nu, răspunde ea. Eu am vrut.

– Atunci de ce plângi? repetă.

– De fericire.

– Chiar cred că te iubesc, mai zice el.

Știe că băieții mint, în special când vor sex. Numai că îl crede. Ochii lui nu mint. Nici bătăile inimii lui nu mint. Își lasă capul la loc pe umărul ei. Ea închide ochii și amiaza se duce încet.

Apoi, ca de obicei, glasul mamei zguduie liniștea, răsunând în tot lanul.

– *Maaaaaaaggiiiiiie!*

Gabriel sare în sus și își trage pantalonii.

– Ar fi bine să te duci, îi spune, cu teamă în glas. Ne omoară pe amândoi cu blestemata aia de lingură de lemn.

Maggie râde și își prinde sutienul, își încheie cămașa, își pune chiloții și își îndreaptă fusta peste coapsele însângerate.

El o ia de mână și o ajută să se ridice, după care ies solemn în lume. Îngrijorarea este apăsătoare. A făcut exact ce fusese învățată să nu facă încă din pubertate – nu doar sex, ci sex cu un francez. I s-a dat lui și nu mai este cale de întoarcere.

Își vede mama mânuind lingura de lemn cu gesturi sălbatice, într-un spectacol ridicol.

– Ce cauți cu *el*? țipă *maman*, cu toate că Maggie n-a ajuns nici la jumătatea colinei. *Vas t'en!*[15] îi strigă lui Gabriel.

– Ne vedem mâine la trei în lan, îi șoptește el, iar ei îi tresaltă inima.

Motocicleta o are parcată într-un luminiș la marginea drumului. Se urcă pe ea, accelerează și gonește. Nici n-au timp să se sărute la despărțire.

– Citeam în lan, spune Maggie, apropiindu-se de mama ei. Întâmplător era și Gabriel acolo. Știi că e fermier, nu?

Izbutește să se strecoare pe lângă mama ei în bucătărie. Supa bolborosește pe aragaz. Radioul cântă încet și recunoaște vocea lui Tino Rossi, pe care mama ei îl adoră. Untul, făina și zahărul sunt întinse pe blat, pregătite de *maman* pentru plăcinta de sâmbătă. O cafetieră șade pe masa de pin.

– Violet zice că te-a văzut deunăzi pe motocicleta lui, spune *maman*.

– Și? *Poc* – lingura mare pe spatele lui Maggie. Încetează! strigă Maggie, știind că e prea mare să o mai altoiască.

– N-ai voie să mergi pe motocicletă, ai uitat? spune mama cu brațul în aer, gata să o lovească din nou.

– Am aproape șaisprezece ani, îi reamintește Maggie. Că-ți place sau nu, este iubitul meu.

Mama face un pas în spate cu o mutră stranie.

– Ești exact ca el, zice, scuturând din cap.

– Ca cine?

– Ca taică-tu. Niște snobi englezi, vă place să v-o trageți cu francezi.

Maggie e lezată de replică, însă o ațâță.

– Îl iubesc, spune sfidător.

– Îl iubești? repetă *maman*. Cine te crezi? Una din prostovanele alea din revistele tale siropoase?

Maggie se încinge la față. Se uită în jur căutând ceva cu care să arunce. *Maman* se uită la ea, știind exact ce urmează. Poate într-un fel se aseamănă – fitilul scurt, toanele. Maggie pune ochii pe cafetieră.

Mama zâmbește. „N-ai decât", o provoacă din ochii negri. Doar că Maggie se poate stăpâni să nu facă ce ar face mama ei. În schimb, fuge la etaj și trântește ușa, cu teama represaliilor care ar urma.

Cară-te! (în limba franceză în original)

CAPITOLUL 8

Merg kilometri întregi, trecând pe lângă papura sălbatică ce crește în voie pe marginea drumului, în vreme ce râul Yamaska curge pe lângă ei, sincronizându-se perfect cu viteza motocicletei lui Gabriel. A venit vara şi Maggie se bucură astăzi de ea cu alţi ochi, de peisajul ăsta pe care de multe ori îl ia de bun – hambarele cu acoperişurile de tablă ruginită, silozurile şi vacile, nesfârşitele lanuri de porumb care sclipesc în soare. Cu Gabriel, totul pare mai strălucitor, mai demn de atenţia ei. Fiecare miros este mai intens, fiecare culoare mai aprinsă. Îl iubeşte pe băiatul ăsta cu corp solid de care se ţine bine. Adoră drumul ăsta interminabil şi vântul care-i împinge cu putere părul în faţă. Înaintea ei se întind kilometri întregi de posibilităţi.

Gabriel nu este nici pe departe caricatura franco-canadienilor pe care o vede tatăl ei cu ochelarii lui de cal. El nu poate pricepe în veci profunzimea şi complexitatea inimii lui Gabriel, loialitatea lui. Îi iubeşte aprig pe Maggie, pe surorile şi pe nepoata lui. Ar face orice pentru ele. Deunăzi, a bătut un tip care i-a spus lui Angèle că seamănă cu o maimuţă. Şi i se umplu ochii de lacrimi ori de câte ori vorbeşte despre cum l-a crescut Clémentine, despre sărăcia lor şi despre felul mizer în care sunt trataţi cei din Quebec în propria provincie.

Nu le-a fost uşor să fie împreună. Prietenii lui Gabriel nu o plac pe Maggie. Cu fustele ei cadrilate, cu mocasinii şi cu tatăl protestant, ea reprezintă simbolul tuturor nedreptăţilor şi umilinţelor suferite de ei. În lumea lor, există două tabere distincte şi nimeni nu are voie să se afle pe linia de mijloc sau să treacă în cealaltă

tabără. Francezi și englezi. Catolici și protestanți. Maggie, cu sânge mixt și religie incompatibilă, nu va fi nicicând de-ai lor.

Gabriel arată spre indicatorul Sainte-Angèle-de-Monnoir și virează. Când oprește motocicleta la malul râului, se întoarce spre Maggie și spune:

– Aici s-a născut mama.

– Cred că ți-e dor de ei.

– Cam da, răspunde, încordându-se. Rar vorbește despre părinți. Din când în când, mai aduce vorba despre vârsta fragedă la care a murit tatăl lui, de obicei când se referă la propria mortalitate, însă nimic mai mult. Tot ce știe Maggie despre tatăl lui Gabriel este din bârfa orașului.

Coboară de pe motocicletă și o ajută și pe Maggie. Ea îi dă rania și el scoate o pătură și o sticlă de vin în pungă de hârtie maro. Se așază turcește pe pătură. El toarnă pentru amândoi vin în pahare de hârtie.

– Ce vrei să faci când te faci mare? îl întreabă, dându-și seama că nu au abordat subiectul până acum. Ce vrei să fii?

Se uită inexpresiv la ea.

– Să fiu? Nu știu. Aș prelua ferma, dacă n-ar fi Clémentine așa dificilă. Probabil o să ajung maistru la Canadair. Maggie zâmbește, mascându-și dezamăgirea. Știu că nu vreau să mor lefter, adaugă el. Tata a murit lefter. Și ne-a lăsat lefteri.

– Ai putea fi orice, îl încurajează. Ești destul de deștept.

Gabriel ridică din umeri.

– Îmi place la nebunie munca la câmp, recunoaște el. Dar Clémentine e șefa și este prea despotică. Se poartă cu mine de parcă aș fi copil.

– Poate ți-ar trebui ferma ta, sugerează Maggie.

El nu răspunde.

– Orice ai decide, vei avea succes, îi spune, luându-l cu brațele de gât.

Fac dragoste. Apoi rămân leneș în soare o vreme, ignorând furnicile care se târăsc pe picioarele lor.

– Am ieşit la timp, menţionează. Aşa că nu trebuie să-ţi faci griji.

Se uită la el şi zâmbeşte uşurată.

– Sunt tare fericită aici cu tine, zice ea.

– Îhî. Şi eu.

Când în sfârşit începe să scapete soarele şi cerul se pierde în trandafiriu, se întorc în Dunham, tăcuţi şi mulţumiţi. Gabriel opreşte la benzinăria de la intrarea în oraş.

– Aud un zăngănit, îi explică. Las motocicleta aici să o verifice.

În timp ce se apropie de intersecţia dintre Strada Principale şi Bruce Street ţinându-se de mână, Maggie observă o gaşcă de copii de la liceul Cowansville pierzând vremea în faţă la Small Bros. Acum că s-a terminat şcoala, stau mai mult pe străzi, aşteptând să se întâmple ceva.

Maggie o zăreşte pe Audrey în mijlocul găştii şi i se strânge inima. Nu mai sunt prietene de când a început Maggie să se vadă cu Gabriel. Audrey are acum o gaşcă nouă de prieteni şi un nou iubit de la Cowansville High, cu toate că şi-a păstrat tipica atitudine că totul i se cuvine. Când trec Maggie şi Gabriel, iubitul lui Audrey, un roşcat vânjos, spune suficient de tare cât să audă Gabriel:

– Măi să fie, ia uite-o pe Maggie Hughes coborându-se la nivelul iubitului ei Pepsi.

– O, Barney! îl mustră Audrey, prefăcându-se supărată. Ignoră-l, Mags.

Maggie se uită neliniştită la Gabriel.

– Cum mi-ai zis? face Gabriel, făcând un pas spre Barney.

– Îmi pare rău, nu vorbesc limba Pepsi, spune Barney, umflându-se în pene.

I se alătură şi prietenii, încurajându-l. „Supă de mazăre, Pepsi."

Gabriel capătă acea privire periculos de rece şi strânge pumnii. Maggie face un pas în spate. Înainte ca Barney să aibă habar că este cazul să se apere, pumnul drept al lui Gabriel i se izbeşte de falcă. Barney se clatină şocat. Băieţii de la Cowansville High îl încercuiesc pe Gabriel şi încep să-i toarne pumni cu nemiluita. Audrey şi Maggie ţipă neajutorate.

Gabriel, în pericol de unul singur, e pradă atacului. Se ghemuieşte să pareze barajul de lovituri înainte să ţipe cineva.

– Supă de mazăre are cuţit!

Englezii se retrag brusc şi se dispersează, lăsându-l pe Gabriel singur în stradă, cu briceagul răposatului tată în mână.

– Ce se petrece aici?

Maggie se întoarce şi-l vede pe tatăl ei coborând din maşină. Vine furios spre ei.

– Ce se petrece aici?

– Degeneratul ăsta a scos cuţitul! strigă Barney.

Tatăl lui Maggie se uită când la Barney, când la Maggie, nedumerit.

– S-au aliat împotriva lui..., îi explică ea.

– M-a pocnit în faţă, geme Barney, masându-şi bărbia. Prietenii mei doar au sărit în ajutor. Pe urmă a scos cuţitul.

Tatăl lui Maggie se întoarce spre Gabriel, care nu a scos un cuvânt în apărarea lui, şi nici nu pare tentat. Nu face nici un efort să ascundă briceagul.

– Treci în maşină, Maggie, îi cere tatăl.

Ea se uită la Gabriel. El nu se uită la ea. Du-te, îi ordonă tatăl. Apoi, întorcându-se spre Barney, spune calm: Fiule, sunt de partea ta, dar ştii că nu-i bine să te pui cu unul ca el.

Cu asta, o trage pe Maggie spre Packard şi o împinge pe scaunul din faţă. Este atât de stânjenită – de bigotismul tatei, de Gabriel că a scos cuţitul, de ea că nu a făcut nimic –, încât nici nu se poate uita la Gabriel.

În timp ce pleacă maşina, se uită totuşi cum stă în stradă, inexpresiv, cu cuţitul încleştat în mână. Îi sângerează nasul, are buza umflată şi tricoul alb sfâşiat. Rămâne pe loc până nu-l mai poate vedea în oglinda retrovizoare.

Mai târziu, pe seară, după ce s-au dus toţi la culcare, Maggie stă în faţa sanctuarului tatei. Se uită la fumul de trabuc ce iese pe sub uşă şi bate timid.

– Intră, spune el.

Dintotdeauna i-a plăcut camera asta. Lumea unui bărbat, chintesenţa tatălui ei. Pe masă sunt

componente de radio și radiouri făcute de el – unele terminate, altele în toiul dezmembrării –, toate împrăștiate pe jos. Pe raftul făcut de el se află un teanc de cutii de trabuc House of Lords, alături de toate cărțile lui – *Manualul Grădinarilor*, *Exploatarea unei grădini*, *Arbori nativi din Canada* și cartea lui Dale Carnegie, *Uită de griji, începe să trăiești.*

– Ce părere ai dacă pun petunia hibridă pe coperta următorului catalog de sezon? o întreabă.

– Îmi place.

– Ți-aduci aminte ediția de anul trecut? întreabă, întinzându-i catalogul din '48.

Ea îl deschide și îl răsfoiește.

MARGARETE MEXICANE

Primele margarete duble. Florile mari, de un portocaliu intens au până la 40–50 de petale, dublându-se astfel cu adevărat, însă mult mai impresionante sunt frunzele.

* * *

Șaizeci și patru de pagini scrise la un singur rând. Îl ține în mâini cu un soi de respect rezervat operelor de artă prețioase, admirând ilustrațiile etichetelor pentru ghivecele de lemn, tulpinile de bambus, țăruși și duze de furtun, desenate de Peter.

– La anul, vreau să folosesc fotografii adevărate, spune tatăl ei. Nu că ar fi sofisticat?

– Foarte, răspunde Maggie, scoțând una dintre cărțile ferfenițite de pe raft. „Cultivați generos semințe", citește cu glas tare. „Una pentru corb, una pentru cioară, una care să moară și alta ca să crească." Îmi amintesc când îmi citeai din ea.

Își trece degetele peste cotorul cărții, *Ghidul florilor de câmp*.

– Ești prea bună pentru un francez, spune el.

– Tu n-ai fost.

– E altceva, zice el, punând catalogul la loc pe raft. Mama ta nu trebuia să-și câștige existența. Fumul țigării de foi umple încăperea. Și apoi,

mi-am recunoscut greşeala. Poţi învăţa ceva din ea.

Îşi aduce aminte: „Nu-i poţi schimba".

– Atunci de ce te-ai însurat cu ea? îl întreabă.

Se uită la ea istovit şi oftează, pronunţând un singur cuvânt ce sună a înfrângere:

– Voluptate, spune. Dintotdeauna a avut o putere ciudată asupra mea. Încă o are.

Imediat ce-o spune, Maggie înţelege felul în care o face Gabriel să se simtă. Ăsta este motivul pentru care se urăsc uneori părinţii ei şi tot vor să danseze împreună şi să facă sex. Acum are un nume. *Voluptate.*

– Îţi interzic să te mai vezi cu el, Maggie. Pricepi?

– Englezii l-au stârnit azi.

– E un golan. Nu-i de-ai noştri şi meriţi mai mult. Nu aşa te-am crescut.

I se învârte capul din pricina ipocriziei lui. Îi vine să ţipe „Şi Clémentine?" Dar se abţine, prea îngrozită să spargă fragilul zid al tăcerii şi al negării pe care l-au ridicat împreună în acea zi. Numai aşa pot întreţine relaţia.

– Nu sunt o vită, zice ea. De ce nu mă laşi să fiu fericită?

– Eu, dintre toţi, ştiu că nu poţi fi fericită cu el.

– El nu e *maman.*

– Zău?

Ea nu răspunde.

– Te rog să nu te cerţi cu mine, Margueret.

– Nu-mi poţi spune pe cine să iubesc, spune ea, îndrăznind să-l sfideze pentru prima oară în viaţă. Pot iubi pe cine vreau.

El zâmbeşte vag şi buzele-i dispar, iar ei îi trece prin cap că cele două lucruri pe care şi le doreşte cel mai mult pe lumea asta – iubirea lui Gabriel şi consimţământul tatălui – nu pot conviețui şi că va fi nevoită în cele din urmă să facă un sacrificiu.

CAPITOLUL 9

A doua zi, când Maggie coboară la parter, observă o valiză la ușa din spate. Mama face pâine, frământând aluatul cu pumnii.

– Cine pleacă? întreabă Maggie.

– Tu, răspunde maman, lovind cu putere coca.

Maggie deschide valiza și i se pune un gol în stomac la vederea hainelor ei proaspăt călcate și împăturite. Sigur a dormit în timp ce-i făcea mama bagajele.

– Unde? întreabă, intrând în panică. Unde plec?

– O să muncești peste vară la ferma unchiului Yvon, spune ea.

Mătușa și unchiul locuiesc la o fermă de vaci în Frelighsburg, la zece kilometri de Dunham. Nu prea vin în vizită din cauza gabaritului Dedei. Îi vine greu să umble. Alfreda – i se spune Deda – are în jur de 135 de kilograme. Toate amintirile lui Maggie cu ea sunt legate de forma elefantină ancorată într-un scaun absurd de mic. Și cele mai mici mișcări o fac să gâfâie și să obosească. Mama nu prea se duce în vizită pentru că Deda este prea grasă ca să se ocupe de curățenie și casa lor este soioasă. Cu toate astea, Maggie o place pe mătușa ei. Este afectuoasă, caldă și are un râs voinicesc care emană din adâncurile burții ei enorme.

Tatăl ei intră în cameră și Maggie se întoarce spre el.

– A ta a fost ideea? îl întreabă.

– Potolește-te, Maggie, spune el.

– Nu vreau să lucrez la ferma lui Yvon, protestează ea. Vreau să lucrez pentru tine, la magazinul de semințe...

– Yvon îți poate oferi un salariu mai mare.

– Nu vreau un salariu mai mare! Vreau să stau aici!

– Doar peste vară.

Simte că o ia razna. Şi Gabriel? Dacă pleacă la Montreal înainte să se întoarcă ea?

– Te rog, nu mă obliga să plec, îl imploră.

Ei nu înţeleg. Nu poate trăi fără Gabriel sau fără magazinul de seminţe.

– Yvon are un contract să vândă lapte la Guaranteed, îi explică tatăl ei. Pentru ei e mare lucru. Aşa că, vezi tu, nu-i vorba despre tine, Maggie. Are nevoie de cineva să-l ajute cu ferma şi, sincer, ne-ar prinde bine nişte bani în plus.

– De la unsprezece ani mi-am ajutat familia financiar, spune *maman*, ştergându-şi mâinile pe şorţul plin de făină.

– Nici o grijă, poţi păstra o parte din ei, îi promite tatăl, potrivindu-şi pălăria de paie. Acum mergi şi ia-ţi rămas-bun de la surorile tale.

– Nu plec, spune ea. Nu mă poţi obliga.

Numai că în timp ce-i ies cuvintele pe gură, ştie deja că a pierdut bătălia. Are cincisprezece ani. Ce să facă? Să fugă cu Gabriel şi să se mărite? Să trăiască în sărăcie în cocioaba lui sau în apartamentul unchiului acestuia la Montreal? Şi-a subestimat părinţii.

– Haide.

Maggie nu se clinteşte. Se uită disperată de la unul la altul, implorându-i din priviri să se răzgândească.

– *Am zis haide*, repetă tatăl, ridicând glasul.

– Vă urăsc pe amândoi! ţipă Maggie, fugind din cameră.

Urcă scările lent, cu o senzaţie covârşitoare de şoc şi trădare. Cum să-i facă una ca asta? Îşi îmbrăţişează şi îşi sărută surorile, plângând şi agăţându-se de ele.

– Te mai întorci vreodată? întreabă Geri cu ochii mari.

– La toamnă, răspunde Maggie. Dacă mă lasă.

O pupă pe Nicole încă o dată pe obrazul roşu durduliu, ia câteva lucruri pe care mama ei nu s-a obosit să le pună în valiză – hârtie de scris,

penarul, machiaj, niște reviste cu povești romantice – și se întoarce în bucătărie, înfrântă.

– Știu că faci asta ca să mă ții departe de Gabriel, spune ea.

Tatăl ei își termină cafeaua fără să răspundă. *Maman* se întoarce ușor, cu o expresie neinteligibilă. Se apropie de Maggie și o pupă pe creștet.

– Nu durează o veșnicie, spune.

Exilul lui Maggie este probabil primul lucru asupra căruia au căzut de acord părinții ei în ultimii ani. Tatăl ei duce valiza la mașină. Gabriel nu are telefon, așa că nu-l poate nici măcar suna să-și ia rămas-bun. Fuge afară și se uită pe proprietatea lui, sperând să-l zărească.

– Pot să mă duc să-mi iau rămas-bun? își întreabă tatăl.

– Nu avem timp, Maggie, răspunde el. Trebuie să te duc la Frelighsburg și să mă întorc la timp să deschid magazinul.

– Te rog!

– E prea devreme pentru toată melodrama asta, zice el. Nu mai face pe Julieta și treci în mașină.

Merg cincisprezece minute spre Frelighsburg în tăcere. Maggie se uită mohorâtă pe geam.

– Superbă zi, ciripește tatăl.

Se uită la el scrâșnind. El începe să fluiere. Fluieră tot restul drumului până la fermă, în timp ce ea compune în mintea ei o scrisoare pasională pentru Gabriel.

* * *

Frelighsburg este un orășel cuibărit la poalele unui deal abrupt cu serpentine, prins între biserica catolică Saint-François-d'Assise și biserica anglicană Sfânta Treime. Râul Pike curge drept prin mijloc, evidențiind granițele orașului: pe o parte francezii, pe cealaltă englezii. În cimitirul din spatele bisericii Saint-François-d'Assise, pe pietre scrie TOUCHETTE, PIETTE, GOYETTE. În cimitirul anglican sunt familiile WHITCOMB, BYRON, SPENCER. Până și morți, francezii și englezii rămân segregați.

Când ajung la fermă, Deda îi așteaptă afară într-un balansoar. E în papuci și poartă o

rochie lăbărţată şi pătată. Izbuteşte să se ridice şi să-i întâmpine, roşie la faţă şi gâfâind deja. Tatăl lui Maggie nici nu intră în casă. Scoate valiza din maşină, o lasă pe marginea drumului, o pupă pe obraz şi se urcă în Packard.

– Nu vreau să întârzii la muncă, strigă el, coborând geamul. Să fii cuminte, Black Beauty a mea!

După care pleacă, anvelopele ridicând un nor de pietriş în urmă. Maggie se uită după el până nu-l mai vede, simţindu-se abandonată, pustiită. Urându-l, dar tânjind să se intoarcă după ea în acelaşi timp.

– Hai, *cocotte*, spune mătuşa, ivindu-se lângă ea şi cuprinzând-o pe după umeri cu braţul grăsun. Hai să-l găsim pe unchiul tău.

Singurul lucru pentru care poate fi recunoscătoare este că unchiul şi mătuşa sunt la fel de degajaţi şi amuzanţi – mai ales Yvon. Până şi *maman* se topeşte în preajma lui, râzând la glumele lui şi dând din coadă pe lângă el pentru că a fost în război. Încă poartă uniforma militară cu chipiul verde forestier la toate petrecerile de sărbători, chiar dacă au trecut cinci ani de când s-a întors. Cântă cântece de război şi miroase mereu a lână udă, a whisky şi a briantină.

– Te faci mai frumoasă pe zi ce trece, spune el, luând-o pe Maggie în braţe. Câţi ani ai acum? Şaisprezece?

– Cincisprezece, răspunde ea, mai să nu-l recunoască fără uniformă.

El scutură din cap uluit. Are o claie de păr negru cu o cărare naturală pe mijloc şi care-i cade peste pleoape în formă de inimă. Este foarte atrăgător în ciuda burduhanului care-i atârnă acum peste cureaua pantalonilor.

Maggie se uită în jur, amintindu-şi motivul pentru care nu-i place mamei să vină aici. Casa este întunecată şi mohorâtă. Mobila victoriană monotonă are toate nuanţele de castaniu şi maroniu, iar Maggie observă că totul este murdar. Pe podeaua de lemn zboară praful, în colţuri sunt pânze de păianjen, ghete pline de noroi şi pantofi aruncaţi claie peste grămadă la

uşă şi un maldăr de ziare *Union des Producteurs Agricoles* pe jos în foaier.

Deda sesizează că Maggie se uită în jur şi zice:

– Ar fi drăguţ să mă ajute cineva. Mi-e greu să mă ocup.

Maggie abia aşteaptă să se apuce de curăţenie serios. Deda taie nişte felii de pâine proaspătă şi îi toarnă lui Maggie un pahar cu lapte nepasteurizat. Îi aminteşte de voma lui Nicole.

– O să te obişnuieşti cu el, spune Deda veselă.

Urcă împreună să vadă camera lui Maggie, care este întunecată precum restul casei. Pe noptieră se află o singură veioză micuţă, care nu dă prea multă lumină.

– Te superi dacă mă întind puţin? întreabă. Sunt obosită.

– Sigur, *cocotte*.

Cum rămâne singură, Maggie se urcă în patul din fier forjat şi îşi trage cuvertura din petice până la nas. O zgârie, este grea şi cântăreşte aproape cât ea. Ca toate păturile din familia mamei, este făcută din cele mai proaste resturi de costume bărbăteşti de lână – cu ţesătură diagonală, încrucişată, în dungi, tweed. Miroase a cedar. Maggie plânge încetişor. Totul este ciudat aici. Întunericul este mai întunecat, aerul mai greu. Îi lipseşte tapetul ei frumos, cearşafurile cu miros de săpun şi corpurile calde ale surorilor în pat.

Nu-şi poate lua gândul de la Gabriel. După o vreme, scoate hârtia şi un creion şi scrie scrisoarea pe care a compus-o pe drum.

28 iunie 1949

Dragă Gabriel,

Îmi pare rău că nu mi-am putut lua rămas-bun, nu am avut timp. Am fost trimisă la Frelighsburg să muncesc la ferma de vaci a unchiului meu, sub pretextul că familia are nevoie de bani. Dar ştim cu toţii că am fost sinistrată aici ca să mă ţină departe de tine. Îţi scriu cât pot de des.

Aşteaptă-mă, iubirea mea! Nu ne despart ei pe noi!

A ta pe veci,
Maggie

Zilele trec în liniște, fără tensiunile cu care este obișnuită acasă. Treaba lui Maggie este să ajute cu „*le train*", cum numesc fermierii rutina de dimineață. Curăță boxele vacilor, adună ouăle din coteț, spală și smulge penele găinilor moarte. O mai ajută pe Deda cu gătitul și curățenia, ceea ce nu-i rău având în vedere că munca îi este recompensată mereu cu laude și răsplăți. Dacă-i scapă o pată de grăsime pe aragaz, Deda nu observă. Se bucură doar să aibă un pahar și o furculiță curate la masă. Până pică în pat seara, Maggie nu mai are energie să-şi plângă de milă ori să zacă jelind despărțirea de Gabriel. Doarme și atât.

– Smulge ca lumea penele, spune Deda. O învață pe Maggie cum se curăță găinile. Așa. Nu-ți fie frică să rănești pasărea. E deja moartă.

Stau una lângă alta pe prispă și se uită la burțile rozii și moi ale celor două găini pe care le țin în poală. În timp ce muncește, Dedei i se prelinge o dâră de sudoare pe față.

– Așa, Maggie, o încurajează. Pe urmă pui penele în butoiul ăsta. Le păstrez pentru perne.

Maggie aruncă o mână de pene în butoi. Vine o briză pe prispă și le zboară în părul Dedei. Ea chicotește și scutură din cap. În pofida circumstanțelor, încă trăiește momente plăcute.

– Ai tu un iubit în Dunham, remarcă Deda, întinzându-se după următorul pui. O fată frumoasă ca tine. Cum îl cheamă? Nu te pârăsc.

– Gabriel, mărturisește Maggie, disperată să vorbească despre el cu cineva.

I-a trimis scrisoarea în prima zi la fermă și acum așteaptă răspunsul lui.

– Gabriel a fost îngerul care i-a spus Mariei că va da naștere unui fiu care va fi Salvatorul lumii, îi explică Deda. Bănuiesc că de la el aştepți scrisoare.

Maggie se uită în altă parte.

– Te invidiez, adaugă Deda. Să ai toate astea la picioare. Încă poţi alege bărbatul potrivit, cineva care să te facă fericită.

– Abia aştept să mă întorc, zice Maggie. Nu ne pot ţine ei despărţiţi pe vecie. Până la urmă vor fi nevoiţi să ne accepte împreună.

– Şi o să te aştepte?

– Da, aşa cred, zice Maggie, cumva cu mai multă încredere decât are. Lasă găina din mână şi se întoarce spre mătuşa ei. Crezi că părinţii mei sunt fericiţi împreună?

Deda se uită zăpăcită la ea.

– Tu stai cu ei, zice. Tu ar trebui să ştii.

– Ştiu, dar se ceartă aşa mult... Şi pe urmă dansează împreună...

Deda râde.

– Cam aşa ceva.

Maggie aşteaptă să continue, dar Deda nu mai zice nimic.

A doua zi de dimineaţă, Maggie are o scrisoare în cutia poştală.

Nu mă pricep la scris. Vin să te văd.
Sâmbătă la prânz în faţa bisericii.
GP

Sâmbătă, Maggie se spală pe cap şi îşi pune singura rochie de duminică pe care i-a dat-o mama în valiză. Îi spune Dedei că se duce în oraş să cumpere timbre şi să bea un suc la Freshy. Deda zâmbeşte.

Gabriel o aşteaptă deja în faţa bisericii Saint François d'Assise când ajunge ea. Coboară de pe motocicletă şi ea fuge la el. O ia în braţe şi îi adulmecă părul. Se ţin în braţe o vreme, înainte ca ea să ridice capul. Nici nu se poate uita la el, parcă s-ar uita la soare.

– Mi-e dor de tine, spune, izbucnind în lacrimi.

– A trecut doar o săptămână, îi zice, mângâindu-i părul. O conduce în cimitirul din spatele bisericii. Nu-i lan de porumb, dar ne ajunge.

– Nu am prea mult timp, spune ea. Poate o oră.

Se așază amândoi în iarbă și ea își pune capul în poala lui.

– Mi-e greu singură aici, îi spune. Până mă întorc în Dunham la sfârșitul verii, o să pleci la Montreal.

– Pot veni să te văd în weekenduri. Sau poate vii cu mine.

– Mai e școala, îi reamintește. Trebuie să termin.

– De ce?

Întrebarea o surprinde. Răspunsul este de la sine înțeles. E ușor dezamăgită, dar alungă gândul pe loc. Vrea ca întâlnirea să fie perfectă. Se întinde lângă ea și se sărută și se alintă printre pietrele funerare o vreme.

– Cum e aici? o întreabă.

– Mă simt singură, răspunde ea. Dar mătușa și unchiul sunt amabili.

– Se vede că ai tăi vor să te țină departe de mine.

– După ce s-a întâmplat cu Barney...

– Crezi că a fost vina mea?

– Nu era nevoie să scoți cuțitul.

– Nu era nevoie să te urci în mașina lui taică-tu și să mă lași singur în stradă. Ea își ia ochii. Semeni cu el, subliniază Gabriel, și o spune ca pe o insultă, cum face mama ei.

– Păi, din ce-am auzit, și tu semeni cu taică-tu, ripostează ea.

– Eu nu sunt tata.

Ea ridică din umeri, voind să-l rănească.

– Mă rog, zice, mă bucur că semăn cu tata.

Gabriel nu zice nimic câteva minute și tocmai când ea crede că pot trece peste asta și că pot sta întinși în iarbă să se sărute și să se atingă, el zice:

– Crezi că-mi ești superioară.

– Nu-i adevărat.

– Nu-mi place deloc cum te-ai uitat la mine atunci, în oraș.

– Cum adică?

– Cum se uită taică-tu la mine.

– Nu-i adevărat, răspunde ea. Cauți motiv de ceartă!

– Ți-a fost rușine cu mine.

– N-ar fi trebuit să scoți cuțitul.

Gabriel se întinde şi o trage pe Maggie în jos.

– Taică-tu crede că ne poate despărţi, murmură el, mângâindu-i gamba, coapsa, intrând între picioarele ei.

– Despre asta e vorba? îl întreabă, când mâna lui ajunge lângă chiloţi. Să-i arăţi tu lui?

El nu răspunde. Apoi simte un deget înăuntru şi strigă. Întoarce capul într-o parte şi se trezeşte cu faţa la pietrele funerare. Închide ochii.

* * *

Vecinii şi muncitorii încep să se adune la amurg la petrecerea dată de Deda şi Yvon, care, după cum au avertizat-o, se ţine în fiecare sâmbătă seara. Le plac la nebunie petrecerile pe cinste. Poate că muzica tare şi zgomotul constant al oamenilor în casa lor umple liniştea copiilor pe care nu-i au.

Pe măsură ce se întunecă cerul, scripca iese din dulap, ginul şi cărţile ajung pe masă şi podeaua începe să duduie sub picioarele dansatorilor de cadril. Yvon îi dă lui Maggie sticla de Crown Royal. Ea o ia şi trage o duşcă. O arde pe gât şi se încălzeşte. Yvon începe să danseze cu ea în sufragerie.

Deda stă pe scaun şi bate din palme. Yvon o ţine pe Maggie de mijloc. Se uită foarte afectuos la ea.

– Dintotdeauna mi-am dorit o fiică, îi strigă la ureche.

O ţine bine şi dansează cu ea pe acordurile scripcii. Camera s-a încins şi se învârte cu ea. I se face greaţă de la whisky şi de la strânsoarea lui Yvon. În ultimul timp observă cum se uită la ea când face cele mai banale treburi prin casă – cum pune cearşafurile la uscat, cum stoarce lămâia, cum aleargă după găini. Până acum a luat drept afecţiune paternă atenţia pe care i-o acordă, nimic mai mult. Numai că felul în care se lipeşte acum de ea o face să vrea să scape.

Cum se termină melodia, se furişează în camera ei de la etaj. Se aruncă pe pat, ţinându-se de saltea, străduindu-se să nu vomite. Îşi trage pătura veche până la faţă, în speranţa că greutatea şi răcoarea ei să o facă să nu verse. Se

roagă să vină dimineaţa, să-i treacă greaţa, să îşi revină.

Ceva mai târziu – poate minute, poate ore – aude un scârţâit pe hol, la uşa ei. Uşa se deschide. Dă să se ridice, dar corpul nu-i răspunde. Rămâne paralizată, întrebându-se cine e în cameră cu ea.

– E timpul să încep *le train?* murmură.

Râde un bărbat. Yvon.

– Nu, Maggie, zice. E două noaptea.

Ea geme. Când se întinde lângă ea, se uită lung la el, nedumerită. E atât de criţă că nu se poate clinti. El începe să-i murmure la ureche: „Ce frumoasă. Numai la tine mă gândesc. Nu mă mai pot controla. Te vreau". E suficient de lucidă să ştie că nu-i bine ce zice el. Se încordează. Vrea să strige după ajutor, dar nu-i iese un sunet pe gură. Dă să se rostogolească, dar îi simte piciorul greu peste ea. I se întoarce stomacul pe dos.

Să-l fi aţâţat? E unchiul ei. L-a adorat dintotdeauna. Să-i fi dat vreo impresie greşită? Gura îi miroase a whisky şi a ţigări. Ea îşi aduce aminte după-amiaza cu Jean-François la lacul Selby. Repulsia, mirosul de lemn dulce în respiraţia lui. Se zvârcoleşte în timp ce Yvon îi şopteşte la ureche. Cuvinte perverse, neadecvate, care o îngreţoşează. S-a urcat peste ea, ţintuind-o cu piciorul. O cuprinde cu braţul şi îi ţine faţa cu mâna.

– Încetează, îl imploră. *Mon'onc*[16], te rog!

Degetele lui încep să-i descheie nasturii rochiei şi atunci îi vine să vomite. O pipăie peste tot, explorând părţi ale corpului pe care credea că numai Gabriel le ştie. O ţintuieşte cu greutatea lui şi nu poate ridica nici genunchiul să-i tragă una între picioare. Rămâne fără chiloţi. Dă să se întoarcă, dar e imposibil. Se aude plângând şi implorându-l, dar Yvon nu aude. Sau nu-i pasă. Poate nici nu zice nimic. Nu mai e sigură.

O obligă să-l atingă, dar ea se zbate. Cu fiecare dram de putere se luptă cu el. Frustrat, Yvon îşi desface cureaua şi îşi dă jos pantalonii. Gâfâie şi intră în ea. Ea îşi aduce aminte cum făcea dragoste cu Gabriel cu câteva ore în

urmă. Ce plăcut și dulce era. Acum nu suportă să se gândească la Gabriel.

Face eforturi de a se concentra la sunetele plăcute de obicei – greieri, cimpoi, muzica ce se aude din ce în ce mai slab jos. Într-o noapte obișnuită, toate astea o ajută să adoarmă cu ritmul lor suav, dar acum le consideră asurzitoare.

În sfârșit, Yvon se prăvălește lângă ea pe spate, gâfâind ca un câine după ce gonește vacile la fermă.

– Nu ești virgină, observă el, uitându-se în tavan. Are un ton mirat și dezamăgit. Norocosul cu motocicleta, zice, aprinzându-și o țigară.

Maggie se uită la vârful portocaliu al țigării aprinse. Se rostogolește de lângă el. Se învârte camera cu ea și se apucă de stâlpul patului ca să nu amețească și mai tare. Își strânge picioarele de durere.

Unchiule (în limba franceză în original)

CAPITOLUL 10

Părinții lui Maggie vin în vizită prima oară la sfârșitul lui august – nu ca s-o vadă, ci pentru a sărbători ziua de naștere a lui Yvon. A stat toată vară la Frelighsburg și, cu toate că vorbește cu părinții la telefon în fiecare duminică seara, nu i-a văzut din dimineața în care au trimis-o de-acasă. Discuțiile sunt mereu tensionate. Se roagă în șoaptă de ei s-o lase să vină acasă, dar răspunsul este veșnic același: „După Ziua Muncii".

Știe că așteaptă să plece Gabriel la Montreal. Furia față de ei s-a atenuat în timp, lăsând loc deznădejdii. S-a resemnat în fața furiei. Când le aude vocile la telefon – întâi a mamei, apoi a tatălui – întrebând ce mai face, vrea să le spună ce a pățit. Vrea ca ei să știe ce a făcut Yvon. Îi blamează și consideră că ei ar trebui să poarte povara împreună cu ea, dar își ține gura. Dacă nu o ar crede-o? Dacă tatăl ei nu vine să o mai ia?

Yvon a mai venit o dată în camera ei după prima noapte și a încercat să se urce în pat lângă ea. Era beat și mormăia că nu se poate ține departe de ea, dar l-a oprit numaidecât prin forța tonului.

– Dacă te mai apropii de mine, îi spun tatei, l-a avertizat.

Când nu era amețit de băutură, era un adversar mult mai aprig. Nu i-a văzut mutra pe întuneric, dar a bănuit după tăcere că l-a luat prin surprindere. O subestimase. S-a retras în seara aia, avertizând-o să nu sufle o vorbă și nici că a mai venit în patul ei de-atunci.

Gabriel a mai venit doar o dată după cumplita noapte cu Yvon. Știa el că se întâmplase ceva rău din clipa în care a văzut-o în cimitirul din Frelighsburg. Nu putea nici să

se uite la el, nici să-l atingă. Era tăcută, distantă. Nu au făcut dragoste. A trebuit să-l mintă şi să-i spună că nu era bine s-o facă în cimitir.

– S-a întâmplat ceva? a întrebat-o în cele din urmă.

– Nu, a minţit ea. Mă doare burta, atâta tot.

Îi venea să vomite la gândul că putea s-o atingă sau s-o sărute orice bărbat în clipa aceea.

– Ştii ce se zice, a zis el. Ochii care nu se văd se uită.

– Nu-i vorba de asta, a răspuns ea.

Însă nu ştia să exprime ce simţea – parcă îi crescuseră gratii de fier în jurul corpului – sau cum începuseră să se decupleze emoţional, ca un soi de pană de curent lăuntrică.

Avusese de gând să-i ceară s-o ia la Montreal, dar când l-a văzut faţă in faţă şi l-a privit în ochi, şi-a dat seama că nu ar putea s-o facă. Ştia că ar întreba-o de ce dintr-odată s-a răzgândit şi vrea să fugă cu el şi nu suporta gândul de a-i dezvălui adevărul.

– Sigur n-ai nimic? a întrebat-o din nou. Are legătura cu ce am discutat ultima oară? Că am scos cuţitul?

Indiferent de câte ori îl asigurase, îşi dădea seama că nu o credea. Era destul de deştept să ştie că se schimbase ceva. S-au despărţit tensionaţi. El părea tulburat, dar prea orgolios să insiste. Ea ştia că nu voia să pară disperat şi umil, aşa că a plecat stoic, nesigur ce se petrecuse între ei. Şi l-a lăsat. Data următoare când s-a oferit să vină în vizită, ea a inventat o scuză că are prea multă treabă la fermă. Iar el nu a mai zis nimic.

* * *

Packardul părinţilor opreşte în faţa casei şi Maggie se uită detaşată cum se îndreaptă spre ea. Stă cu Deda pe prispă, în balansoarul de răchită, unde smulge penele găinilor. Când dau fuga la ea surorile – Violet, Geri şi Nicole –, îşi dă seama cât de dor i-a fost de ele, dar ştie că părinţii nu au venit s-o salveze. Vor mânca friptură de porc, vor sta la taclale şi vor bea whisky în cinstea lui Yvon, după care vor pleca fără ea.

Imediat o ia în braţe pe Vi şi se măsoară din cap până în picioare una pe alta. Mai mult de-atât nu au fost despărţite niciodată.

– Alaltăieri l-am văzut pe Gabriel, îi spune Vi.

Maggie vrea să afle mai multe, dar tocmai apar părinţii.

– Ce mai faci? întreabă tatăl lui Maggie.

– Bine.

– Pari obosită, spune *maman*, studiindu-i faţa.

Astăzi s-a îmbrăcat frumos şi s-a dat cu ruj. Şi-a aranjat buclele şi este drăguţă, pare mai tânără. Lasă o dâră de parfum pe prispă, în timp ce uşa cu plasă se trânteşte în spatele ei. Maggie se întoarce spre Violet.

– Unde? întreabă. Unde l-ai văzut pe Gabriel?

– Pe câmp.

– Ai vorbit cu el?

– I-am zis că venim azi la tine.

– Ce-a zis?

– Să te salut din partea lui.

– Atâta tot?

Violet încuviinţează. Intră amândouă în casă. Cina se află deja pe masă. Maggie nu s-a simţit bine toată ziua, dar acum îi vine să vomite de la mirosul de carne de porc. Duce mâna la gură să nu verse.

– Ce ai? întreabă mama, mai mult acuzator decât îngrijorată.

– Nu mă simt bine, răspunde Maggie, lăsându-se moale pe unul dintre scaunele de bucătărie.

Cu cât stă mai mult la masă, cu atât i se face mai rău.

– Ia carnea de-aici, zice şi împinge scaunul de sub masă.

Fuge la baie, dar e prea târziu. La jumătatea drumul vomită pe tot peretele. *Maman* vine în fugă, cu Deda legănându-se ca o raţă după ea. Deda aruncă o privire spre vomă şi îi vine să verse. *Maman* se duce drept la Maggie, o apucă de umeri şi se uită în ochii ei, căutând o explicaţie. Maggie vomită din nou, de data asta pe pantofii maro eleganţi ai mamei. *Maman* îi dă drumul şi se duce la bucătărie, întorcându-

se câteva clipe mai târziu cu un teanc de cârpe ude.

– Du-te la baie, zice. Apleacă-te pe toaletă și rămâi acolo.

Maggie se supune. Când nu mai are nimic în stomac și îi trece greața, se întinde pe gresia rece și se uită în tavan.

– Ai terminat? întreabă *maman* prin ușă.

– Așa cred.

Mama intră și închide ușa după ea.

– Oi fi răcit, zice Maggie.

– Răcit... pufnește *maman*. De când vomiți?

– Astă-seară e prima dată. Din cauza fripturii.

Mama își masează fruntea și pare agitată.

– Ai făcut sex cu Gabriel?

Întrebarea vine ca un pumn în plex. „De unde știe?"

– Da sau nu? insistă *maman* sobru.

Maggie nu răspunde.

– Dumnezeule! icnește *maman*. Ai făcut-o, nu?

Maggie se simte brusc prinsă în capcană.

– *Mon Dieu*[17], mormăie *maman*, închizând ochii și trecându-și mâinile prin păr. Începe să se foiască prin baie ca un animal în cușcă. Când ți-a venit ultima oară ciclul?

Maggie își dă seama că nu i-a mai venit de când a venit în Frelighsburg.

– De când am venit aici nu am avut, recunoaște, intrând în panică.

– *Ai făcut sex cu Gabriel?*

– Da, strigă Maggie. Dar îl iubesc. O să...

Maman o plesnește peste față.

– Ești însărcinată! strigă.

Maggie scutură din cap. „Nu se poate." Gabriel a ieșit la timp.

– Am știut de cum te-am văzut azi, spune mama. Ești palidă și ai cearcăne. Arăți cum arătam eu când eram însărcinată cu voi.

– E gripă, o contrazice Maggie slab.

– Idioato, nu ți-a mai venit ciclul. Și mirosul de carne... Exact așa am pățit eu. Îți aduci aminte? Când eram însărcinată cu Geri și cu Nicole? Nu am putut găti carne primele patru luni cât am fost însărcinată cu voi.

Lui Maggie i se usucă gura. Are un mare nod în gât. Apoi își dă seama cu groază. „Dacă e al lui Yvon?"

– S-ar putea să nu fie al lui Gabriel, izbutește să spună.

– Te-ai culcat și cu alții? țipă *maman*, întunecându-se. *Tabarnac!*

– Nu cu alții, vrea s-o lămurească Maggie, cu vocea tremurândă.

Nu știe dacă să-și pârască unchiul – ce i-ar face mama ei lui, ce i-ar face *el* lui Maggie –, dar trebuie să-l protejeze pe Gabriel.

– Cu cine atunci?

Vocea mamei este glacială. Maggie își îngroapă fața în mâini.

– *Cine?*

– *Mon'onc* Yvon!

Mama ei nici nu tresare. Rămâne așa, uitându-se lung la Maggie. Maggie așteaptă o reacție, dar nu are parte de ea.

– *Maman*?

– Nu ar face el una ca asta, spune ea în cele din urmă.

– Dar ăsta e adevărul, spune Maggie. Imediat cum am ajuns aici.

– Dacă e adevărat, trebuie să fi făcut tu ceva.

– Ce?

– Ai flirtat, l-ai sedus.

– Nu am făcut așa ceva!

– Nu poți spune nimănui nimic, spune *maman*. Nici Dedei, nici tatălui, nici surorilor tale.

– Nu aș face asta.

– Deda ar fi distrusă, zice. Dacă e adevărat.

– *Este* adevărat.

Maman deschide ușa să plece.

– Ce ne facem? o întreabă Maggie.

– Vom face ce fac familiile în situația asta, răspunde, cu spatele la Maggie.

Apoi închide ușa și dusă este.

Mai târziu, adulții stau în jurul mesei de bucătărie și vorbesc în șoaptă. Toată lumea are ordin să stea afară până iese mama ei, împietrită. O trage deoparte pe Maggie.

– Rămâi în Frelighsburg cu Deda și Yvon până se naște copilul, zice. Și dacă-l mai vezi pe

băiatul ăla – *o singură dată* –, dacă aflu că v-aţi întâlnit în oraş sau vine aici, vei fi dată afară din casa asta şi vei ajunge în stradă.

– Mă faci să stau aici cu Yvon? ţipă Maggie.

– A avut grijă de tine până acum.

Maggie scutură din cap uluită.

– Nu avem de ales. Ăsta e Quebecul, Maggie.

– Yvon ce-a zis? întreabă Maggie. I-ai zis că s-ar putea să fie al lui?

– Bineînţeles că nu, şopteşte ea, luându-i bărbia în mână. Tatăl tău şi Deda habar nu au nimic şi nici nu vom vorbi despre asta, bine? Yvon te lasă să stai aici până naşti. Ar trebui să fim recunoscătoare.

Maggie se smulge, desprinzându-se de mama ei.

– Nu rămân aici cu el, zice. Mă întorc în Dunham şi cresc copilul cu Gabriel.

– Şi unde o să locuiţi? întreabă *maman*. Vă înghesuiţi toţi în cocioaba lor? Toţi cinci într-o cameră? Şi cum vă va întreţine pe tine şi pe copil? Vânzând porumb? O să staţi separat toată iarna cât munceşte el la fabrica din Montreal? Viaţa este grea pentru un cuplu de adolescenţi sărmani. Mai ales că tu nu vei putea termina şcoala. Asta am păţit eu. Şi cu asta îi închide gura lui Maggie. Tu nu cunoşti sărăcia ca mine, o avertizează *maman*. Gândeşte-te la toate astea, că o să fii de capul tău dacă păstrezi copilul.

– Tati ce zice? întreabă Maggie, ştergându-şi lacrimile.

– Zice ce zic *eu*. E devastat. Nu putem lăsa un copil nelegitim să ne distrugă reputaţia. Alege, Maggie. Acum ne întoarcem la Dunham.

– Şi ce se întâmplă cu copilul dacă rămân aici?

– Va ajunge la orfelinat, răspunde ea. Unde ajung toţi copiii din flori. Nimeni, în afară de cei din casa asta, nu va şti vreodată adevărul.

– De ce nu-l poate ţine Deda? întreabă Maggie. Şi-a dorit mereu copii.

– *Nu* păstrăm copilul ăsta.

Vorbeşte la plural, de parcă pruncul lui Maggie deja le aparţine. Maggie rămâne pe prispă şi se gândeşte ce să facă. Încă îl iubeşte

pe Gabriel. Ar putea găsi o cale să se întoarcă la Dunham, să-i spună că este însărcinată şi să spere că o ia de nevastă. Va trebui să abandoneze şcoala şi visul de a prelua magazinul tatălui ei...

Iar asta o face să înlemnească dintr-odată. Nu suportă ideea de a renunţa la viitorul la care a visat dintotdeauna. Până acum viaţa ei s-a învârtit în jurul acestui ţel. A însufleţit-o atunci când totul era sumbru. Simplul gând de a abandona acea cale o lasă pustiită şi fără rost.

Exilul la fermă pare dintr-odată insuportabil. Poate că e mai nobil să aleagă să se ascundă şi să apere reputaţia tuturor, după care să se întoarcă la viaţa de dinainte. Nu era un basm, nu era lipsită de greutăţi, dar era o viaţă bună.

– Maggie?

Se întoarce şi-l vede pe tatăl ei în spate. Nici nu l-a auzit ieşind.

– Îmi pare rău, tati...

– O rezolvăm, spune el. Te aducem din nou pe drumul cel bun, Maggie.

Ridică privirea la el, mirată de tonul blând.

– Cum? îl întreabă.

O ia în braţe şi o strânge la piept. Îi adulmecă mirosul ţigării de foi pe cămaşă şi plânge în timp ce el îi mângâie părul. Nu merită atâta bunătate din partea lui. L-a dezamăgit în toate felurile posibile şi tot îi stă alături şi o consolează.

– Mai întâi, spune el blajin, nu ai voie să-l mai vezi vreodată pe Gabriel Phénix. Rămâi aici până se isprăveşte şi nu iei legătura cu el. Dacă o faci, dacă alegi să te mai întâlneşti cu el, nu vei mai face parte din vieţile noastre. Înţelegi, Maggie?

Maggie se desprinde de el şi ridică ochii, cu buzele tremurând.

– Nu ne vom mai vedea, nu vom mai vorbi cu tine. Nu vei mai fi binevenită în casa noastră, subliniază. Ai al dracului de mult noroc că nu-l împuşc.

Mai târziu, în timp ce familia se pregăteşte de plecare, Maggie o prinde pe Vi afară şi îi spune:

– Trebuie să-i transmiţi ceva lui Gabriel din partea mea.

– Ce?

– Spune-i că s-a terminat. Nu-i voi mai răspunde la scrisori şi nu mă mai întorc la el.

După ultima întâlnire, se îndoieşte că s-ar mira.

– Dar de ce? Violet face ochii mari. Când am ajuns, erai disperată să afli ce a zis.

– Nu contează, zice Maggie. Spune-i doar că nu mă mai întorc.

– De ce nu? insistă Violet, bucurându-se parcă de dramă.

– Vei afla curând adevărul, îi spune Maggie. Spune-i lui Gabriel că am terminat-o, bine?

Violet încuviinţează cuminte şi fuge la Packard. Maggie rămâne pe loc şi se uită după ei înainte să intre în casă.

Dumnezeule! (în limba franceză în original)

CAPITOLUL 11

Cina de duminică. Au venit părinții. Unchiul ei ascute cuțitul de friptură. Maggie este însărcinată în opt luni. E în exil de și mai multă vreme. Și-a calculat că mai are de stat două luni. După ce naște, trebuie să slăbească înainte să se întoarcă în Dunham, la muncă, la viața ei.

Încearcă să nu se gândească prea mult la calea pe care nu a ales-o – cea cu Gabriel și maternitatea. A avut timp să se împace cu decizia luată. Nu a fost o alegere romantică, ci mai degrabă pragmatică. S-a văzut în viitor ca nevastă de țăran sărman, mamă în vârstă de șaisprezece ani obligată să stea acasă în cocioaba aia, îngrășându-se și devenind ursuză, ca mama ei. A văzut o existență fără iubitul ei magazin de semințe sau fără tatăl ei, și aia nu era deloc viață.

Maman are dreptate. Viața nu-i ca în poveștile romantice.

– *Tabarnac*, am uitat hreanul, spune *maman*, timp în care dintre picioarele lui Maggie, prin rochia de maternitate, se scurge un șuvoi cald.

Maggie se ridică. Toată lumea se uită la ea.

– Ce se întâmplă? întreabă Maggie.

– Nimic, *cocotte*. Vine copilul mai devreme, atâta tot.

Deda și *maman* o ajută să urce, ținând-o de fiecare parte. În dormitorul în care stă din ziua în care a venit să locuiască împreună cu mătușa și unchiul, *maman* azvârle iute niște lucrurile de-ale lui Maggie într-o valijoară.

– Adu-mi niște prosoape, îi cere Dedei.

Deda iese ca o rață din cameră. Maggie aude ușa șifonierului cu lenjerie deschizându-se și închizându-se, apa curgând la baie. Pașii greoi ai Dedei scârțâie pe coridor. Maggie se străduiește pe cât poate să se concentreze

asupra detaliilor banale pe care le observă în jur. Asta ca să nu leşine. Şi atunci o sfâşie durerea, atât de acut şi de brusc, încât îşi pierde echilibrul.

Maman se uită la ceasul de pe servantă.

– Spune-mi când vine următoarea.

– Următoarea *ce*? întreabă Maggie.

– Contracţie.

Maggie se aşază pe pat şi aşteaptă. Deda stă lângă ea şi se uită, în timp ce *maman* continuă să împacheteze. Deda îi tamponează rochia lui Maggie cu prosopul. Abia zece minute mai târziu o sfâşie din nou durerea. Maggie ţipă şi sare de pe pat.

– Nouă minute, zice *maman*.

Maggie trebuie să se plimbe. Nu poate sta jos. Durerea devine din ce în ce mai intensă şi durează mai mult. De fiecare dată când o apucă, ţipă:

– Doareeeeee!

Deda dă să o apuce de mână, dar Maggie o respinge şi o apucă de antebraţele cărnoase. La următoarea contracţie o strânge şi, de data asta, Deda este cea care ţipă.

Nu-şi aduce aminte drumul spre spital. Maggie se zvârcoleşte în spatele Packardului, prinsă între *maman* şi Deda. Tatăl ei goneşte cu toată viteza spre spitalul Brome-Missisquoi-Perkins din Cowansville. E dusă cu scaunul cu rotile într-un salon privat. Cum se întinde pe pat, simte dintr-odată o presiune cruntă în şale, durere pe care nu o va uita niciodată. Îşi simte copilul în vintre.

Doctorul Cullen apare lângă ea. Se uită între picioarele ei, studiind situaţia aşa cum tatăl ei studiază seminţele şi insectele la lupă.

– S-a dilatat complet. Apare creştetul, anunţă el, apucând-o de glezne şi punându-i picioarele pe şoldurile lui solide. Împinge tare, îi cere. Sprijină-ţi picioarele de mine şi împinge.

Maggie se supune. Împinge până când durerea devine insuportabilă, după care zbiară de-i bagă pe toţi în sperieţi.

– Împinge, Maggie.

– Nu pot! ţipă, prăbuşindu-se. Nu pot s-o fac!

– Te descurci de minune, zice doctorul Cullen. Văd capul copilului. Mai împingi de două ori și gata. Încă un pic.

Împinge, geme și își înfige picioarele în trupul ca o fortăreață de neclintit al doctorului Cullen. Strânge mâna mătușii până n-o mai simte deloc. Simte. Copilul. Vine. Împinge, se prăvălește, împinge, se prăvălește.

– Încă o dată, o încurajează doctorul Cullen. Nu renunța acum, Maggie. Mai ai un pic.

Și tocmai când are impresia că nu mai suportă nici o secundă de tortură, vine copilul. După atâta împins și gâfâit, pur și simplu alunecă din ea și ea răsuflă răsunător de ușurare că s-a terminat. Nu-l vede, dar îl simte – alunecos, viermuiește ca o reptilă care iese din mlaștină. Apoi se lasă pe saltea, simțindu-se brusc lipsită de greutate. Aude copilul plângând în salon, ca două pisici sălbatice care se bat la fereastră. Își simte trupul ciudat de gol.

Doctorul Cullen duce copilul la chiuvetă. Deda și *maman* pleacă de lângă Maggie. Maggie se sprijină pe coate ca să vadă mai bine ce se petrece. Doctorul Cullen ține copilul în palmă, o creatură vineție plină de sânge.

– S-a rupt cordonul ombilical, explică, ridicându-l să vadă și ea.

Arată ca *boudin*, sângeretele pe care-l face *maman* joia la cină. E sânge peste tot. Mama ei se uită la copil.

– E fată, zice, lipsită de orice emoție.

Copilul încă plânge când doctorul Cullen i-l dă – *i-o dă* – asistentei. Maggie se întreabă dacă e totul în regulă. Asistenta o spală minuțios, fără drag, fără afecțiune. Maggie zărește doar pumnii copilului care se agită. Se lasă pe pernă. „Fată." Se gândește la Gabriel și îi curg lacrimile pe obraji. E doar vina ei. Îi vine atunci în minte numele pe care l-ar fi dat fiicei ei. Elodie. Un tip de crin al cărui boboc se deschide și dezvăluie strat după strat de petale trandafirii ca o acadea, o floare care i-a plăcut mereu la nebunie, al cărei nume îl poate da acum fiicei pe care nu o va cunoaște niciodată.

– Are icter, îi spune doctorul Cullen mamei lui Maggie.

– Ce-i aia icter? țipă Maggie.

Doctorul și mama se privesc conspirativ și el vine la ea cu un ac în mână.

– Ce-i aia? întreabă Maggie.

– O anestezie parțială ca să poți dormi.

– O cheamă Elodie, le spune Maggie, în timp ce acul seringii îi penetrează carnea. Îi spui tu lui tati? Ca să știe și el?

Nu răspunde nimeni.

– Elodie, repetă neclar. *Spuneți-i tatei.*

Maggie se trezește într-o liniște mormântală. În mod straniu, nu se aude nici musca în spital. Singurul sunet este ecoul plânsului de copil în capul ei.

– Unde-i fata? întreabă Maggie.

Deda se ridică din scaun și își târșâie picioarele spre ea. Nu mai e nimeni în afară de ea, dar atunci apare mama ei în ușă.

– Putea s-o păstreze una dintre voi, plânge Maggie, uitându-se când la mamă, când la mătușă. Nu-i prea târziu!

– Ar păta numele familiei, spune Deda blând. Mama ta n-o mai fi catolică, dar încă îi pasă ce cred oamenii despre ea. Iar tatăl tău are o reputație în oraș.

– Atunci vreau s-o văd.

– Bea asta, spune Deda, întinzându-i un pahar de apă. Are whisky și îi vine să vomite. Domolește durerea.

Maggie dă pe gât apa cu whisky. E extenuată și are dureri.

– Pot măcar s-o văd înainte s-o ia? repetă.

– E prea târziu, spune *maman*, îmblânzindu-se. Au luat-o deja. Nu-i a ta, Maggie. Nu a fost niciodată.

După care se întoarce și iese din salon fără o vorbă.

– Era frumoasă? își întreabă Maggie mătușa.

– Era foarte micuță. S-a născut prematur. Toți sunt urâți când se nasc prematuri.

– Ce-i icterul?

– Nimic. Nu-ți face griji.

– Unde au dus-o?

– La casa de orfani din Cowansville.

– De ce nu puteam s-o păstrez?

Deda se așază greoi pe marginea patului, care scârțâie și se lasă sub greutatea ei.

– Ar fi fost prea dificil, îi explică ea. Așa se face în situații de felul ăsta, Maggie.

– Voiam să-mi iau rămas-bun.

Deda pune mâna pe fruntea lui Maggie, laba ei grasă atingându-i părul.

– Vrea să te vadă unchiul tău.

Maggie întoarce fața, mânioasă.

– Nu mă simt bine, mormăie.

Deda o pupă pe creștet, îi netezește părul și pleacă. Ușa se închide și Maggie rămâne singură. Se simte complet pustiită, ca și cum i-au scos mațele și le-au aruncat în chiuveta de email.

Senzațiile vin valuri. Suferință, ușurare, rușine, vinovăție. Ar fi putut păstra copilul. Nu este lipsită de vină. În schimb, fetița ei urmează să fie izgonită sîngură în lume. Va crește fără pripon, incompletă. Ca și ea.

Maggie începe să atipească în zgomotul ploii care bate în geamuri. Acolo, între somn și trezie, numele îi revine necontenit. Îl șoptește în noapte. *Elodie.*

„Te voi găsi", își spune, lăsându-se pradă somnului. O promisiune atât față de sine, cât și față de fiica nou-născută. „Te voi lua înapoi și voi îndrepta lucrurile."

PARTEA A II-A

Transplantarea în afara sezonului 1954–1961

Atunci când, dintr-un motiv sau altul, este necesarătransplantarea într-o perioadă prea rece a anului, puneți plantele în apă caldă în loc de rece.
În mod surprinzător, rădăcinile nu au astfel de suferit.

OLD WIVES' LORE FOR GARDENERS

CAPITOLUL 12

Elodie

Primul lucru pe care-l vede când face ochi sunt braţele întinse ale lui Tata. Instinctiv, ridică şi ea braţele şi, dintr-o mişcare iute, sora Tata o saltă din pătuţ şi o aşază în picioare pe jos.

– Frig! ţipă Elodie, ţopăind pe loc ca să-şi încălzească picioarele pe duşumeaua rece ca gheaţa.

Tata râde. Elodie îi adoră râsul. Tata o ridică din nou şi o aşază pe unul dintre paturile goale.

– Curând, spune Tata, scoţând o pereche de şosete de lână din sertar şi punându-le în picioarele micuţe ale fetiţei, Elodie o să se poată muta într-un pat de fete mari.

Încă o dată, Tata o lasă pe Elodie pe jos și o ia de mână. Împreună, coboară la micul dejun. Elodie mai are puțin și o să poată coborî singură, dar nu încă.

Elodie are patru ani. Știe asta pentru că le aude pe maici când le spune vizitatorilor toată ziua. Le aude spunând și alte lucruri:

– E foarte deșteaptă. Deja vorbește. O să fie o frumusețe când se face mare.

Vin oameni să se uite la fete și să hotărască dacă vor să le ia acasă. În acele zile, Elodie poartă o rochie frumoasă pentru vizitatori. Are una singură. Preferă să o poarte pe cea urâtă, ca să se poată juca și să se murdărească, dar este foarte important să facă o impresie bună vizitatorilor dacă vrea să fie adoptată. Tata zice că acesta este scopul orfelinatului – să aibă grijă ca toate fetițele să fie „plasate" la familii bune.

Elodie este orfană, iar asta, i-a explicat Tata, înseamnă că nu are mamă și tată. Când la un moment dat a întrebat-o Elodie de ce, i-a răspuns simplu:

– Trăiești într-o casă pentru fete nedorite pentru că te-ai născut din păcat și mama ta nu te-a putut păstra.

Ceea ce înseamnă că Elodie *a avut* mamă cândva, iar acum nu mai are. Uneori își pune întrebări legate de această persoană, această mamă care a dat-o. Unde o fi acum? Unde s-a dus? Ce înseamnă să te naști din păcat? Și de ce se cheamă casa fetelor nedorite? Dacă locuiesc toate aici, își zice ea, cu siguranță maicile le vor.

Maicile nu răspund la astfel de întrebări. Îi cer doar să se poarte frumos și să facă o impresie bună vizitatorilor, amintindu-i de fiecare dată că nu-i nimic mai important decât să fie aleasă de o pereche amabilă, ca să crească și ea într-o familie normală, nu la orfelinat.

Din când în când, vizitatorii vin și cu alți copii și Elodie îi studiază curioasă – felul în care își țin părinții de mână, cum se agață de ei și cum se uită la Elodie cu milă.

Măicuțele le povestesc vizitatorilor despre ea:

– Da, e micuță și slăbuță, dar perfect normală.

Vizitatorii par să prefere copiii grăsuni, rotunjori, cu obraji trandafirii şi picioare grăsune. Tata mereu îi spune:

– Mănâncă, Elo, mănâncă. Trebuie să te îngraşi ca să te ia acasă o familie amabilă.

Măicuţele îi spun mereu:

– Eşti prea micuţă. Eşti prea palidă. Vizitatorii vor un copil sănătos.

Numai că Elodie este fericită aici. Nu cunoaşte alt fel de viaţă. Şi apoi, afară este iarbă verde, poate alerga şi are jucării cu care să se joace. Şi mai e Tata, care o face să se simtă în siguranţă.

CAPITOLUL 13

Maggie

– Aia nu-i Angèle Phénix? întreabă Peter, în timp ce intră pe Ontario Street cu sacoşele pline de fructe şi legume proaspete de la piaţă.

De câteva luni, Maggie locuieşte în Montreal cu fratele ei. A fost o tranziţie dificilă după viaţa la ţară, a trebuit să se adapteze repede. Pe vremuri credea că ostilitatea între francezi şi englezi era destul de palpabilă acasă, dar aici, în Montreal, este ceva volatil, care fierbe constant la foc mic. Nu scrie nicăieri în ce limbă trebuie să se vorbească în diverse locuri. Trebuie să citeşti printre rânduri şi să asculţi cu atenţie. Pur şi simplu, trebuie să *ştii*, ca să nu jigneşti pe nimeni.

– Angèle! exclamă Maggie, sincer fericită s-o vadă.

Lasă sacoşele jos şi îşi ia vechea prietenă în braţe.

– Ce cauţi în Montreal? o întreabă Angèle.

– Lucrez la Simpson. Locuiesc cu Peter.

Peter îi face cu mâna dezinteresat.

– Locuim pe La Fontaine, adaugă Maggie. Cum e la şcoala de asistente?

– O, îmi place la nebunie, răspunde Angèle. Am făcut alegerea corectă. N-aș fi fost tocmai o măicuță de soi. Arăți superb, Maggie.

Maggie îi mulțumește.

– Îmi place foarte mult fusta, continuă Angèle, admirând florile de postav lipite de țesătură.

Lasă din mână cumpărăturile ca să atingă florile și Maggie observă prima pagină a ziarului *La Presse* ieșindu-i din punga de hârtie. Îi atrage atenția cuvântul „orfelinat". Citește titlul fără să se clintească.

„Orfelinatele din Quebec se transformă în instituții psihiatrice."

Maggie a venit la Montreal ca să scape de trecut. Și totuși, iată-l, sărindu-i în ochi de pe prima pagină a ziarului. Cât de repede e azvârlită în acel loc rușinos... Dând iar și iar peste secretele și scandalurile pe care s-a străduit din răsputeri să le uite.

– Oribil, nu? zice Angèle, observând că Maggie nu-și ia ochii de la ziar. Tocmai citeam în tramvai, venind de la serviciu.

Maggie se întinde spre ziar și citește iute articolul.

– *Toate* orfelinatele din provincie vor deveni spitale psihiatrice?

– Va dura o vreme, dar da, asta vor să facă.

– Ca să nu educe copiii, spune Peter.

– Ai auzit și tu?

– Toate ziarele vuiesc.

– Încep cu Sisters of Charity of Providence la anul, spune Angèle.

– Păi, și ce se întâmplă cu orfanii?

– De-asta nu mai poate Duplessis..., răspunde Peter.

– De ce fac asta?

– Duplessis e un monstru, de-aia, răspunde Peter. Se vede treaba că guvernul federal dă maicilor mai mulți bani pentru bolnavi decât pentru orfani.

– O barbarie, zice Angèle, plescăind.

Maggie simte groaza în coșul pieptului. Se gândește la copilul neajutorat din palma doctorului Cullen și se întreabă dacă fiica ei riscă să ajungă la azil. Ori de câte ori și-a

permis să se gândească la Elodie, şi-a imaginat-o atât cu o mamă bună şi grijulie, cât şi cu un tată prezent, şi atent, şi cu drag de ea. Pentru prima dată de când a dat-o, Maggie se gândeşte că e posibil ca fiica ei să nu fi fost adoptată.

Simte privirea lui Peter ațintită asupra ei și știe că *el* știe la ce se gândește. Ca toți membrii familiei, a colaborat și el la mușamalizarea sarcinii.

– Ce face Gabriel? o întreabă Peter pe Angèle, schimbând subiectul, iar lui Maggie i se încing obrajii auzind numele.

Încearcă să își păstreze o expresie neutră.

– S-a mutat la Montreal acum câțiva ani, răspunde Angèle. S-a certat cu Clémentine din cauza fermei şi nu s-a mai dus de-atunci. Acum e maistru la Canadair.

„E aici", își spune Maggie. Bănuia ea, dar confirmarea trece ca un curent electric prin ea. E căsătorit, adaugă Angèle, fără să se uite la Maggie.

Totul amuţeşte atunci – zgomotele străzii, ţipetele copiilor pe alee, respiraţia ei. Îi ia o clipă să-şi revină.

– Ce repede..., izbuteşte să zică.

– E fericit, spune Angèle.

– Cum o cheamă pe soţia lui?

– Annie.

„Annie." Un pumn în stomac. Este doar vina ei.

– Ar trebui să mergem, spune Maggie, îmbrăţişând-o pe Angèle amorţită şi grăbindu-se să plece cu sacoşele ei.

– Uită, zice Peter, prinzând-o din urmă.

Maggie se uită la el speriată.

– Ce să uit?

– De Gabriel, de copil. Mama şi tata au avut grijă să ţină totul secret. Ai venit aici ca s-o iei de la început.

Ajung acasă fără să vorbească. Până intră pe La Fontaine, o stradă frumoasă din East End, cu arbori şi scări de incendiu din fier forjat, Maggie face deja eforturi să-şi reţină lacrimile, în timp ce urcă treptele înguste.

Locuiesc la primul etaj al unui triplex, au vecini şi deasupra, şi dedesubt, le aude

zgomotele la orice oră, la adulmecă mirosurile de cum se trezeşte. Începe să se obişnuiască, să înveţe să meargă în şosete sau papuci, nu în pantofi, ca să nu-i bată Madame Choquette cu mătura în tavan. Apartamentul e luminos măcar, cu podele de lemn şi multe ferestre. Linoleumul din bucătărie se destramă pe alocuri, dar electrocasnicele sunt aproape noi. Camera lui Maggie e practic goală, cu excepţia a două paturi din fier forjat pentru călugăriţe şi o servantă de la Armata Salvării. Când s-a plâns că nu au perdele, Peter a zis:

– O să supravieţuieşti.

Nu a luat cu ea borcanele cu seminţe plantate şi lăstarii de lămâi din Dunham, ştiind că o să scape mama ei de ele. Lasă sacoşele din mână şi iese direct pe balcon. Îşi aprinde o ţigară şi suflă fumul spre orizontul neclintit al oraşului. Hainele se usucă pe frânghii prinse între balcoane şi stâlpi de telegraf, făcând zigzag pe cer, astfel că nădragii şi salopetele muncitoreşti conectează întreaga stradă.

E adevărat ce a spus Peter. A venit aici ca s-o ia de la capăt, să se reinventeze – să nu mai fie eşecul şi dezamăgirea tragică a familiei, ci o fată muncitoare şi independentă. Poate chiar să recâştige afecţiunea tatei.

Felul în care s-au despărţit i-a frânt inima. Când s-a întors după naştere în Dunham, Vi îi ţinea deja locul la prăvălie. Maggie a înţeles că era pedeapsa ei că-şi dezamăgise tatăl. S-a întors la şcoală, a recuperat şi a absolvit la timp. Ştia că nu era cazul să-şi ceară slujba înapoi, darămite şansa de a vinde la parter. Deasupra ei plana un nor acum, de care nu avea să mai scape în Dunham, în special în casa părinţilor ei. O supăra până şi sertarul încuiat din biroul tatălui, în care ştia că se aflau toate informaţiile despre naşterea şi locul în care se afla fiica ei. În sfârşit, când a terminat şcoala, a simţit că nu avea de ales decât să plece.

În ziua plecării a stat în faţa prăvăliei Superior Seeds, uitându-se la faţadă cu nostalgie şi disperare. Avea nouăsprezece ani. Era femeie. Totuşi, acolo se simţea ca atunci când era copil şi număra seminţe în mansardă.

Acum asta era treaba lui Violet şi într-o zi a lui Geri, apoi a lui Nicole. Ce simplă era viaţa în acele zile de sâmbătă la magazin, când era cea mai fericită şi ştia exact cum avea să se desfăşoare viitorul ei. Acum nu mai urma să aibă parte de această moştenire.

Tatăl ei stătea la casă şi-i ţinea una dintre predicile lui omniprezente unui tânăr fermier.

– Rotenona trebuie aplicată până la verticil când sunt tinere plantele, a spus el cu autoritate. Şi încearcă să legi vârfurile ştiuleţilor între ele ca să nu intre sfredelitorul porumbului.

– Şi DDT? a întrebat fermierul.

– Dezbaterea pe tema marelui insecticid continuă, a răspuns tatăl ei. Dar, în ce mă priveşte, este un insecticid remarcabil.

– Dar chiar e leac universal? Cum afectează păsările şi peştii... şi pe *noi*?

– Pesticidele sunt singura soluţie la problema insectelor, a contraargumentat tatăl ei. Conservă seminţele.

Maggie nu ştia dacă tatăl ei era trist sau uşurat s-o vadă plecând. În orice caz, nu a dat s-o oprească. I-a dat un buchet de *rosinweeds*[18].

– Le-am cules pentru tine pe drum.

El le-a pus pe tejghea.

– Vrei nişte seminţe de crin african ca să-ţi faci grădină la oraş? Mereu ţi-a plăcut să ai grădina ta.

– Sigur, a spus ea, ştiind că nu va avea nici o grădină.

El i-a dat o pungă de hârtie maro.

– Ştiam că va veni momentul ăsta, a spus el. Dintotdeauna ai fost floarea mea sălbatică.

Plantă cu flori galbene, nativă în America de Nord

CAPITOLUL 14

A venit toamna, iar regiunea este toată un caleidoscop de portocaliu, roşu şi galben, căci frunzele migrează consecvent de pe vârfurile ramurilor pe sol. Maggie, Roland, Peter şi iubita lui, Fiona, sunt în drum spre Dunham ca să-şi viziteze părinţii. Va fi prima dată când Roland îi va cunoaşte întreaga familie, chiar dacă tatăl ei a fost cel care le-a făcut cunoştinţă.

Roland Larsson era director de sucursală la Business Development Bank în Cowansville, care se ocupă de finanţele tatălui ei. Roland s-a transferat între timp în Montreal, lucru care l-a încurajat pe tatăl ei să-i aranjeze o întâlnire cu Maggie.

Prima ei impresie a fost că Roland era extrem de deştept şi sofisticat. Fizic, este înalt şi îngrijit, cu dinţi perfect drepţi şi bărbie lunguiaţă. E pe jumătate scoţian şi pe jumătate suedez, ceea ce înseamnă că au un lucru în comun – ambii sunt jumătăţi de ceva. Părul lui blond începe deja să se subţieze şi poartă ochelari, care îl fac să pară mai în vârstă decât este. Maggie i-ar fi dat patruzeci de ani, chiar dacă are numai douăzeci şi nouă. Dar mintea lui a atras-o la el. A călătorit în multe locuri, citeşte de plăcere manuale şi ştie lucruri interesante despre diverse subiecte.

La prima lor întâlnire, purta costum şi pantofi negri lustruiţi, care scârţâiau când a traversat încăperea s-o salute. Mirosea a colonie, ceva adult şi patern, părea foarte rafinat şi cu picioarele pe pământ. Primul sărut a fost stângaci, dar probabil din vina ei. Îl compara cu sărutul lui Gabriel când era adolescentă, când se jucau hormonii cu ea şi era instabilă emoţional. Şi, cu toate că nu-i mult mai în vârstă decât atunci când era cu

Gabriel, e mai bătrână în suflet. Probabil e bine că Roland nu seamănă deloc cu Gabriel.

După prima întâlnire cu Roland, s-a trezit că spera la o alta. Simțea că are ce explora dincolo de fațadă – o textură interesantă sau o rană sensibilă care să-i dea mai multă complexitate și să-l facă mai fascinant. A fost încântată când a sunat-o din nou și a invitat-o la un spectacol la Palace Theatre. De-atunci, au rămas împreună.

– Ți-am zis că există un post de secretară la bancă? spune Roland, luându-și ochii de la drum și uitându-se la Maggie, care stă în dreapta.

– Îmi place slujba mea, răspunde Maggie.

Lucrează la raionul de lenjerie pentru femei la magazinul Simpson. Este o vânzătoare bună, cum știa dintotdeauna că va fi.

– Dar poate preferi munca de secretariat, zice Roland. Și în timp ai putea deveni ofițer de credite.

– Aș urî dictarea, să stau toată ziua la birou, spune Maggie. Îmi place să vând.

– Noi ajutăm oamenii să înceapă o afacere, îi spune Roland. Este foarte satisfăcător.

– A existat vreo femeie care să-și înceapă propria afacere? îl întreabă Maggie.

– Din câte știu eu, nu, răspunde el. Cel puțin în Cowansville. Din păcate, nici o bancă nu acordă împrumut unei tinere care nu poate oferi garanții, acreditare și nu are pe cineva care să-și dea girul.

– Suntem totuși în 1950, spune Fiona din spate. S-au mai îmbunătățit lucrurile după război.

– Mi-e teamă că în Townships suntem în 1850, zice Peter.

– Cred că este posibil ca o femeie să obțină un împrumut, se gândește Roland.

– E o treabă neplăcută să ai propria afacere, intervine Peter. Tata nu a avut nicicând o clipă pentru el. Are doar griji și stres. E o mare povară, asta e.

– Tata e fericit la muncă, protestează Maggie. Asta contează. Să-ți placă ce faci.

– Ce mă fac cu fata asta și cu toate ambițiile ei? face Roland, strângându-i genunchiul și zâmbind. Are dinții lungi și cei mai albaștri ochi pe care i-a văzut Maggie vreodată. Mi se pare încântătoare.

– Vreau să fac și altceva pe lângă gătit, curățenie și schimbat scutece, spune Maggie. Vreau să contribui.

A auzit recent că Audrey s-a logodit. Curând va fi una dintre acele casnice – țâfnoase și iritate, cu soțul ei, Barney, care se ascunde în camera de lucru, unde construiește chestii și fumează trabucuri ca s-o evite. Maggie nu le-ar spune niciodată celorlalte fete de la serviciu – care vorbesc numai despre copii și soți – că până la urmă vrea să fie promovată la raionul de îmbrăcăminte pentru femei de la etajul trei și apoi ca director. Și-a promis că nici un bărbat nu se va încuia într-o cameră ca s-o evite pe ea.

– Maternitatea este cea mai mare contribuție pe care o poate aduce o femeie, spune Roland. Nu crezi?

Maggie tace. Se ferește să se uite la Peter.

– Dar femeile nu pot face și una, și alta? întreabă Fiona. Să aibă și slujbă, și familie?

– Una dintre ele ar avea de suferit, declară Roland sigur pe el.

– Nu și dacă ai bărbatul potrivit care să te ajute, spune Maggie.

Roland se uită brusc la ea.

– Majoritatea bărbaților vor ca soțiile lor să stea acasă și să aibă grijă de copii. Și cred că și majoritatea femeilor își doresc asta.

– Mama are cinci copii, spune Maggie contrariată. Și este cea mai nefericită femeie pe care o cunosc.

– Nu înseamnă că *tu* vei fi la fel.

Maggie se întoarce și se uită pe geam.

Când opresc, Roland vine să-i deschidă portiera lui Maggie și s-o ajute să coboare. Se sprijină de el când i se înfig tocurile în pietriș, în timp ce se îndreaptă toți patru spre casă.

Când trec prin vestibul, Maggie adulmecă mirosul din bucătărie, de carne pusă la fiert și de condimente. Își găsește mama la

Commodore, scoţând o caserolă mare cu plăcintă din carne de iepure, una dintre reţetele bunicii de la Rivière aux Rats. Majoritatea mâncărurilor mamei sunt specialităţi tradiţionale din Mauricie – *cretons*, friptură de porc, şalău de apă dulce, căprioară şi tocană de iepure. Constrâns, tatăl lui Maggie mormăie adesea:

– Dacă nu ştia să gătească...

Maman se întoarce şi dă fuga la Peter.

– Uitasem ce frumos eşti! izbucneşte, ciufulindu-i părul.

Dintotdeauna se laudă cum a câştigat el concursul pentru copii sănătoşi Goutte de Lait, fiind cel mai drăgălaş copil din regiune. Încă păstrează în agendă tăieturile din ziarul îngălbenit *Missisquoi Herald* din urmă cu douăzeci şi doi de ani.

O ignoră complet pe Fiona, pe care o urăşte, şi se întoarce spre Maggie.

– Ce rochie drăguţă, îi spune.

– Albastru ou-de-mierlă, îi spune Maggie, şocată de compliment.

Maman încă miroase a săpun de Yardley, ceea ce este mângâietor cumva.

– Încă porţi in după ce a trecut septembrie, totuşi? mai zice *maman*.

Maggie ignoră remarca şi îi dă mamei un teanc de bancnote mototolite.

– Poftim. Pentru tine.

Maman strecoară banii în buzunarul şorţului fără o vorbă.

– Tatăl tău e în debaraua lui. Nu s-a schimbat nimic, adaugă ea.

– El este Roland, anunţă Maggie, amintindu-şi că acesta stă în spatele ei, la jumătatea distanţei între vestibul şi bucătărie.

Poartă o jachetă sport maro în carouri, din buzunarul căreia iese un colţ de batistă albă cu monogramă şi împăturită frumos, lucru care riscă o remarcă sarcastică din partea lui Hortense – fie i-o spune în faţă, fie mai târziu pe la spate.

Roland îi oferă un buchet de trandafiri roz pal şi o sticlă de Pouilly-Fuissé.

– *Por twa*[19], zice, într-o franceză cumplită.

Mama lui Maggie primeşte florile şi vinul fără ca măcar să-i mulţumească. Îl măsoară din cap până-n picioare, observându-i, probabil cu dispreţ, pantofii lustruiţi, cu ciucuraş, ceasul de aur scump, ţinuta impecabilă şi apa de colonie folosită în scop practic.

Surorile vin fuga în bucătărie în acel moment, iar Maggie le îmbrăţişează şi le pupă pe toate. E plecată de numai şase luni, dar par mult mai mature dintr-odată. Nicole are aproape opt ani, are onduleurile cum le avea Maggie la vârsta ei. Geri este la fel de adorabilă ca întotdeauna, chiar dacă se află în toiul vortexului neiertător al pubertăţii, cu picioarele ca nişte beţe şi tunsoarea castron făcută de mama ei. Violet arată încă la fel, poate uşor mai ursuză. Maggie le dă fiecăreia o pungă de hârtie maro cu nuci caju şi ciocolată belgiană de la Simpson.

Tatăl ei iese din birou într-un nor de fum.

– Ţi-l aminteşti pe Roland, zice ea, în sinea ei încântată să i-l prezinte ca partener.

Cei doi bărbaţi îşi strâng mâna şi *maman* îi agasează pe toţi să se aşeze la masă. Între Roland şi tatăl ei la masă, Maggie nu mai poate de bucurie.

– Aşa mâncare n-am mai gustat, o laudă Roland, mai lingând farfuria.

Vinul curge şi toţi adulţii s-au îmbujorat şi înveselit. Maggie traduce pentru mama ei.

– Este doar o reţetă veche din familie, spune *maman*, roşind de mândrie.

– Eu am crescut mâncând *haggis*[20] şi hering, îi spune Roland. Ăsta e paradisul pe pământ.

Se uită spre Maggie, rânjind. Probabil îşi imaginează că într-o zi îi va găti şi ea la fel. Ea ştie că-i tot ţine socoteala bilelor albe, gândindu-se s-o ceară de soţie. Are aproape treizeci de ani. Nevoia de a se aşeza la casa lui este palpabilă. Lasă aceeaşi impresie precum mirosul lui de săpun şi pantofii cu ciucuri.

În timp ce *maman* şi Vi strâng masa ca să pună desertul, tatăl lui Maggie şi Roland se lansează într-o discuţie despre alegerile federale. Iar candidează liberalii, ceea ce înseamnă încă un termen cu St. Laurent.

– A promis oportunități egale pentru toate provinciile, se tânguiește tatăl ei. Unde era în timpul domniei crunte a lui Duplessis la Quebec, hm?

De fiecare dată când se menționează numele lui Duplessis, lui Maggie îi vine să verse. Nu poate uita ce le face acesta orfanilor – poate chiar copilului *ei*. Încă o dată simte gustul de bilă al acelei rușini, sabotând o seară care putea fi perfectă. Strânge din ochi să nu mai audă „numai de-uri" – „numai de-aș fi păstrat-o, numai de-aș putea-o găsi" – și speră ca ei să schimbe subiectul.

– Vorbim despre Maurice Duplessis mai mult decât despre oricine altcineva, se plânge *maman*. Despre ce o să vorbiți când moare?

– Despre idiotul care-i vine în loc, răspunde tatăl lui Maggie, roșu de la alcool, cu ochii albaștri luminoși și veseli.

Le cere lui Roland și lui Peter să-l aștepte în sufragerie, se ridică de la masă și își ia sticla de gin. Cu un rânjet șiret, vine în spatele lui *maman* și o apucă de fese, strângând tare. O face chiar în fața lui Maggie, care roșește. *Maman* îl alungă, chicotind fără să vrea.

– Vreți cafea cât stați acolo? îl întreabă, știind răspunsul.

– Ne ajunge asta, răspunde el, ridicând sticla.

Maggie se duce cu bărbații în sufragerie, ascultându-i numai pe jumătate pe Roland, pe Peter și pe tatăl ei, care flecăresc despre afaceri, amărâtul de program CBC, agricultură, arhitectură, căi ferate. Fiona citește o revistă de modă. Lui Maggie i se face somn în timp ce ei continuă să pălăvrăgească, dar n-are nici o problemă să stea liniștită și să-i lase să se distreze unul pe altul. Nu simte nici o presiune de a-i face reclamă lui Roland ori de a încerca să câștige pe cineva în numele lui. Curând, dispar să bea scotch și să fumeze trabuc în sanctuarul tatălui ei și Maggie se întoarce în bucătărie.

O găsește pe mama ei singură, măturând. Surorile s-au dus toate la culcare. Se așază la masa de pin, unde vine și mama. Se simte bine aici, înconjurată de toate lucrurile mamei.

Mamei îi place ordinea în bucătăria ei. Fiecare ustensilă, oală, ştergar şi ornament are locul lui. Că vorbim de un urcior de email sau de fotografia înrămată cu Peter când era bebeluş, este obsedată să ţină totul în perfectă ordine. Încăperea o reprezintă – are parfumul ei, stilul ei, igiena ei, perfecţionismul ei. Podeaua sclipeşte. Aragazul străluceşte. Ferestrele sunt imaculate. Perdelele sunt la fel de intacte şi de scrobite ca în ziua în care le-a pus la ferestre. Lumea ei este la fel de ordonată pe cât este de haotic e sanctuarul tatei.

– Felicitări! spune *maman*, turnând o ceaşcă de cafea pentru fiecare. Te-ai combinat cu taică-tu.

Maggie soarbe cafeaua, savurând gustul amar. A uitat cât de bună e cafeaua mamei.

– Face şi radiouri? o tachinează maică-sa.

– Machete de avion şi tren.

– Nu-l iubeşti cum l-ai iubit pe Gabriel Phénix.

– Gabriel nu era potrivit pentru mine.

– Adică nu era potrivit pentru *el*, zice *maman*, arătând spre sanctuarul tatei.

– Acum pretinzi că eşti de partea dragostei? întreabă Maggie, furia pulsându-i în tâmple. Acum ţii cu Gabriel? Cam ironic, având în vedere că m-ai despărţit de el.

– Nu ţin cu nimeni, răspunde *maman*. Zic şi eu ce se vede cu ochiul liber.

– Îl iubesc pe Roland, spune Maggie cu duşmănie, de parcă mama ei tocmai a lansat o provocare.

– Sigur îl iubeşte taică-tu, zice *maman*. Poate îţi ajunge.

CAPITOLUL 15

Elodie

1955

Este o dimineață senină de septembrie și soarele se revarsă în clasă prin ferestrele deschise. Elodie stă pe covor și colorează. Folosește creioanele colorate rupte pe care sora Tata le ține într-o veche conservă de sirop de arțar pentru elevii mici. Elodie nu folosește cărți de colorat, că sunt plictisitoare. În schimb, desenează imagini cu familii. De fiecare dată se desenează pe ea lângă mama, pe care o ține de mână zâmbind, cu cât de mulți frați și surori îi permite spațiul pe pagină sau timpul, înainte ca sora Tata să sune clopoțelul pentru începutul lecțiilor.

Mama din desenele ei are mereu părul blond, ca ea. Elodie nu știe de ce a lăsat-o mama ei cu măicuțele când s-a născut, dar are toată încrederea că a avut un motiv bun. Ori de câte ori le întreabă pe măicuțe de ce locuiește la orfelinat, ele îi spun: „Pentru că te-ai născut din păcat și nu te vrea nimeni". Alteori, mai spun: „Pentru că te-ai născut în Scandal".

Elodie habar nu are ce înseamnă toate astea sau unde se află orașul Scandal, însă este sigură că mama ei va veni în cele din urmă după ea și că se va reuni cu frații și surorile ei. Îi place să le dea nume tuturor în mintea ei – Claude, Lucien și Lucienne (gemenii), Linda, Lorraine, Jeanne. În capul imaginii scrie *MA FAMILLE*[21]. Sora Tata – al cărei nume real este Alberta – a învățat-o literele, iar acum acestea apar ca titlu al fiecăruia dintre desenele ei. Sora Tata zice că este un miracol că Elodie are atâta răbdare să își deseneze familiile. Odată a desenat o familie cu șaptesprezece copii.

Claire, cea mai bună prietenă a ei, nu colorează cu ea. Preferă să se uite la cărți ilustrate. Claire are șase ani și aproape că știe să citească. Au crescut împreună la Saint-Sulpice și, în cazul în care Claire mai este aici când vine mama ei s-o ia acasă, o să întrebe dacă o poate lua și pe ea.

Deocamdată, Elodie este destul de fericită aici, chiar dacă măicuțele și oamenii care vin în vizită numesc locul Casa fetelor nedorite. Elodie nu se simte îndeosebi de nedorită. I se spune Elo, și până și Mère[22] Blanche îi zice așa.

Împarte camera cu încă douăzeci de fete, toate orfane ca și ea. Înainte erau doar zece-douăsprezece fete într-o cameră, niciodată mai multe, însă recent au început să înghesuie și douăzeci și patru. Sunt multe, multe reguli la Saint-Sulpice, dar Elodie găsește modalități să se eschiveze. Măicuțele spun că are o fire indisciplinată și și-a luat partea de pedepse pentru obrăznicii – astfel că n-a mai luat cina, n-au mai lăsat-o afară sau au lovit-o peste degete cu rigla, dar îi place școala și curând va învăța să citească, iar de ziua ei a primit o păpușă donată de una dintre familiile din Cowansville. A botezat-o Poupée[23].

Astăzi, rutina îi este întreruptă de o bătaie în ușă. Sora Tata bate din palme ca să atragă atenția tuturor.

– În băncile voastre, le cere sobru.

– Dar n-am terminat, zice Elodie, fără să se clintească de pe covor.

– În bancă, *acum*.

Tonul este suficient ca Elodie să se ridice și să se întoarcă în bancă. Măicuța deschide ușa și un bărbat intră în clasă. Neobișnuit, se gândește Elodie, uitându-se la Claire. Bărbatul poartă un costum gri cu pălărie, pe care și-o scoate și o așază pe catedra măicuței. Are mustață și o expresie sumbră. Elodie decide că nu-l place.

– Acesta este domnul doctor Duceppe, anunță măicuța. Vă va pune câteva întrebări. Răspundeți cât știți de bine. Când vă vine rândul, veți fi chemate afară din clasă. Între timp, rămâneți în bănci, ochii în față, spatele drept, vă faceți lecțiile. Și nu vă foiți, vă rog!

Elodie ridică mâna și pune întrebarea înainte să i se permită.

– Ce fel de întrebări? vrea să știe.

– O să afli când îți vine rândul.

Și cu asta, sora Tata o strigă pe prima. Elodie se uită la fata care se duce în fața clasei și iese după domnul cu mustață. Ușa se închide. Elodie nu mai poate de curiozitate.

Nu se poate concentra la literele pe care le are de scris. Trebuie să copieze litera A de la un capăt la altul al paginii, dar e plictisitor și i se

pare greu de ținut A-urile frumos, între două linii. Abia așteaptă să-i vină rândul la doctor.

În sfârșit, a venit momentul. Sare din bancă și iese din clasă, unde o așteaptă doctorul. Îl urmează pe coridor în biroul lui Mère Blanche, fără să vorbească vreunul dintre ei.

– Ia loc, te rog, îi cere doctorul Duceppe, închizând ușa după el.

Elodie se așază pe scaun cu fața la masă. Doctorul se pune în fața ei, pe scaunul lui Mère Blanche. Vede că are notițe în mapă. „Elodie: 3-6-50." Mai sunt și alte cuvinte, dar nu știe să le citească.

– Știi ce-i asta? o întreabă, ridicând un obiect pătrat și maro, cu textura mingii cu care fac băieții sport afară.

Se întinde să-l atingă și descoperă că se desface. Înăuntru sunt niște bucăți de hârtie dreptunghiulare cu numere. Ridică din umeri.

– Nu, *monsieur*[24].

El ia obiectul înapoi și notează ceva pe hârtie.

– Este un portofel, murmură.

– Pentru ce?

El ridică ochii s-o privească fără să salte capul.

– Se țin banii în el, îi explică. Și asta?

Ridică o imagine cu niște lucruri argintii cu forme ciudate. Și apoi alta, cu o mașinărie mare pe care nu o recunoaște.

– Nu, *monsieur*.

– Chei, zice el. Aragaz. Știi ce înseamnă „a compara"? o întreabă.

– Nu, *monsieur*.

Notițe după notițe.

– Asta-i tot, zice el, fără să se uite la ea.

Rămâne pe loc o clipă, nu vrea să se termine.

– Asta-i tot? repetă.

– Te poți întoarce în clasă acum.

– Mai am un pic și învăț să-mi leg șireturile, îi mărturisește ea.

El nu reacționează. Se întoarce în clasa ei. Claire se uită nerăbdător la ea. Elodie ridică din umeri. Până la sfârșitul zilei nu se mai vorbește despre bărbatul cu mustață.

A doua zi de dimineață, când ajung după rugăciune în clasă, sora Tata le cere să se ducă

drept în bănci.

– Dar e vremea de covor, îi reamintește Elodie.

– Astăzi nu mai este cazul, spune sora, iar Elodie este dezamăgită.

Nici una, nici două, în clasă apar alte două măicuțe, urmate de Mère Blanche. Elodie se uită spre Claire. Se petrece ceva.

– Fetelor, zice stareța, stând în centrul clasei, cu mâinile împreunate și cu spatele drept ca scândura. Astăzi este Ziua Schimbării Vocației, le anunță.

Fetele încep să sporovăiască. Elodie e încântată. Ziua Schimbării Vocației!

– E o sărbătoare? strigă, fără să se obosească să mai ridice mâna.

– Începând de mâine, nu se mai face școală. Elodie se pleoștește. Gata cu școala? De-acum înainte, orfelinatul devine spital, le explică stareța.

Maggie se uită la sora Tata și observă că-i șiroiesc lacrimile pe obraji. Are capul plecat și nu vrea să se uite în ochii lui Elodie sau ai celorlalte fete.

– Ce înseamnă asta? întreabă una dintre fetele mai mari.

– Exact ce am zis, răspunde Mère Blanche brutal. Acum suntem spital psihiatric. Nu mai există orfelinat și nici orfani. Începând de astăzi, sunteți toate retardate mintal.

Elodie se uită în jur. Toată lumea a amuțit. O parte dintre fetele mai mari plâng. Umerii surorii Tata se zguduie, își ține în continuare capul plecat și ochii de nepătruns.

– Ce înseamnă „retardate mintal"? întreabă Elodie.

– Înseamnă că aveți deficiență mintală, explică stareța. Înțelegi? Acum sunteți paciente bolnave psihic. De-acum așa va fi.

Și cu asta, se întoarce pe călcâie și iese din clasă, lăsând fetele amuțite de șoc și cu inimile zdrobite.

A doua zi de dimineață, se întâmplă trei lucruri importante, toate sugerându-i lui Elodie că urmează să vină lucruri îngrozitoare. Primul

constă în bocănitul care o trezește mult mai devreme decât de obicei. Când se uită afară, vede muncitori care scot obloanele de la ferestre și le înlocuiesc cu gratii negre de fier.

Apoi, când coboară la micul dejun, observă că toate maicile poartă halate albe în loc de veșminte negre, cum obișnuiau.

– De ce ai rochie albă? o întreabă pe sora Joséphine, așezându-se în fața castronului cu *gruau d'avoine*[25].

– Asta poartă asistentele medicale.

– De când ești asistentă medicală?

– De azi.

Bocănitul de-afară este asurzitor și o parte dintre cei mici plâng și își acoperă urechile.

– De ce pun gratii la geamuri? o întreabă pe sora Joséphine.

– Acum este spital de boli psihice.

– Dar nu-i închisoare.

– Într-un fel, este.

Elodie simte că începe să-i tremure buza inferioară.

– O să fim încuiate aici?

– Da, răspunde sora, fără să se uite in ochii ei. Așa stau lucrurile acum, așa că nu-ți mai plânge de milă.

– De ce se întâmplă asta?

– Pentru că te-ai născut din păcat.

Elodie își mușcă buza. Se uită lung în castronul cu terci și face eforturi să nu plângă la masă.

– Azi avem lecții? o întreabă Claire pe sora Joséphine.

Elodie saltă capul brusc.

– Nu, răspunde sora. Azi trebuie să ne pregătim pentru noii pacienți. De mâine începeți munca.

– De ce?

– Gata cu școala!

– Ce noi pacienți? vrea să știe Elodie.

– Nu mai pune atâtea întrebări.

– Ce muncă trebuie să facem? întreabă Claire.

– Trebuie să ne ajutați să ne ocupăm de ceilalți pacienți bolnavi psihic, răspunde sora Joséphine, iar Elodie observă că a insistat să

folosească cuvântul „ceilalţi" – „*ceilalţi* pacienţi bolnavi psihic".

– *Noi nu* suntem bolnave psihic, o lămureşte Elodie.

Sora Joséphine lasă lingura din mână şi se uită direct la Elodie peste masă.

– Ba da, zice cu răceală, fără să clipească. *Sunteţi.*

O oră mai târziu, când încă se pun gratii la ferestre, în faţa clădirii din cărămidă roşie pe care Elodie o cunoaşte dintotdeauna ca fiind casa ei, opreşte un autobuz galben de şcoală.

– Au venit nebunii! strigă cineva.

Orfanele se înghesuie la ferestrele din faţa sălii, nerăbdătoare şi agitate, ca să se uite cum coboară pe rând din autobuz noii şi ciudaţii lor colegi. Copiii şi maicile icnesc în cor în faţa spectacolului care se desfăşoară în faţa lor – bătrâni şi bătrâne în pijama, care vin greoi pe alee, unii bolborosind şi cântând, alţii stupefiaţi în transă.

– Sunt bătrâni! strigă unul dintre copii.

– Şi înspăimântători!

Acesta este al treilea lucru tulburător care se întâmplă în această zi. Elodie simte cum i se strânge pieptul de frică. E destul de mare şi de deşteaptă să înţeleagă că viaţa, aşa cum o ştia ea, s-a terminat.

CAPITOLUL 16

Maggie

În drum spre L'Auberge Saint-Gabriel în Old Montreal, unde se întâlneşte cu Roland, Maggie nu se poate abţine să arunce câte o privire în poşetă, la noul ei sutien. Nu sutienul în sine o încântă atât de mult, cât izbânda. De patru ori pe an, directorul raionului de la Simpson oferă un sutien gratuit celei mai bune vânzătoare, iar de data asta Maggie a fost aceea. Abia aşteaptă să-i spună lui Roland.

Cu slujba la Simpson și cu Roland alături, viața ei la Montreal se dovedește un plan de rezervă deloc rău până la urmă. Împreună își construiesc o viață trainică și împlinită la oraș, iar Maggie trăiește mai multe momente de pură mulțumire decât credea că este posibil.

Roland o așteaptă la masa lor, sorbind din scotch. Lângă el se află o sticlă de vin la gheață. Ea zâmbește și îi face cu mâna.

– Cum ți-a fost ziua? îl întreabă Maggie, desfăcându-și șervetul alb de in în poală.

– Prea plictisitoare să merite menționată, zice el. Revizuiesc o propunere de credit pentru o companie mică de minerit condusă de doi frați foarte carismatici și convingători. Au reușit să pună bazele unei afaceri viabile, lucru pe care-l admir. Dacă nu-i subvenționez, vor fi înghițiți de minele Noranda. N-aș vrea să se întâmple asta.

Maggie încuviințează acolo unde trebuie. Inteligența și perspicacitatea lui Roland încă o impresionează foarte mult, dar nu i se pare neapărat interesant ce zice. Hotărăște să ia melci și *suprême de volaille*[26] la cină.

– Așa că se pare că va trebui să plec la Rouyn spre sfârșitul lunii, încheie Roland, în vreme ce ospătarul sosește să le ia comanda. Tu? La tine cum a fost ziua?

Caută în poșetă și scoate numai un pic din sutienul de dantelă alb, ca să-i arate fără să vadă nimeni altcineva.

– Ți-ai cumpărat sutien?

– Nu. Am câștigat un sutien, îi explică. Am fost cea mai bună la vânzări luna asta!

Roland nu zice nimic. Își termină scotch-ul și dă să-l ia pe al doilea, apărut lângă coșul de pâine.

– Felicitări! spune, uitându-se în pahar.

Nu zâmbește, nu dezvăluie nici o emoție.

– Nu ești mândru de mine?

– Că vinzi cele mai multe sutiene? întreabă. Nu mi se pare o realizare la același nivel cu, să zicem, creșterea copiilor.

Maggie clipește ca să-și rețină lacrimile în timp ce ospătarul îi pune în față bolul cu melci.

Mirosul de usturoi şi unt cald pluteşte în aer, dar nu se mai poate bucura de el.

– Mă port firesc cu clientele, murmură ea. Am instinctele tatei...

– Hai să schimbăm subiectul.

– Vreau să lucrez în continuare.

Roland lasă furculiţa din mână şi se uită drept la ea.

– Adică să măsori sânii femeilor toată ziua? Unde vrei să ajungi cu asta, Maggie?

– La raionul de îmbrăcăminte pentru femei. La postul de director al raionului. Poate într-o zi voi avea chiar magazinul meu.

Roland chicoteşte amar.

– Scoate-ţi capul din nori, zice cu desconsiderare. Dragă, nici nu te-ai atins de melci. Sunt delicioşi. Cu aromă de unt, cum îţi plac.

– Credeam că o să te bucuri pentru mine.

– Cum să mă bucur când nu am un cuvânt de spus în ce se întâmplă în căsnicia noastră?

– Ce vrei să spui?

– Bărbaţii au nevoie de urmaşi, Maggie. Altfel, ce rost are?

Ospătarul îi aduce lui Roland al treilea pahar de scotch şi o întreabă pe Maggie dacă este ceva în neregulă cu melcii. Ea scutură din cap şi îi zâmbeşte forţat. Se joacă apoi cu mâncarea în farfurie, fără să guste nimic. Termină împreună sticla de vin, după care Roland comandă o cafea să se trezească înainte să plece cu maşina.

Acasă, se duce direct la căruciorul cu alcool din sufragerie şi îşi pregăteşte încă o băutură înainte de culcare.

– Bei ceva? o întreabă.

Ea se strâmbă, aruncându-şi pantofii din picioare. Observă că unul dintre tocuri s-a zgâriat în piatra cubică din Old Montreal. Se pune în genunchi în vestibul şi freacă julitura cu degetul mare.

– Vreau să renunţi la pilula contraceptivă, spune el, aşezându-se pe canapeaua de brocard.

– Acum?

El se sprijină de pernele înfoiate şi se aşază picior peste picior.

– Da. Acum. *Când*, Maggie, dacă nu acum?

Ar fi trebuit să se aştepte la asta, dar adevărul este că nu-i pregătită. Încă suferă după Elodie. Rănile nu s-au închis destul cât s-o ia de la capăt.

– Până astă-seară n-ai zis nimic...

– Ei, uite că zic acum, se răsteşte el. Mi-am zis că o să aduci tu vorba la un moment dat, dar aparent nu e o prioritate pentru tine.

– Te porţi ca un tiran.

– Mi-ai spus că vrei copii.

– Am spus că nu imediat.

– Şi *nu* e imediat! ţipă el. De aproape trei ani rabd.

– Nu mă simt pregătită.

– Poate nu o să te simţi niciodată pregătită, spune el. Dar e ca şi cum ai sări în lac. Trebuie s-o faci.

– Uşor de spus, mormăie ea, amintindu-şi greaţa, greutatea, crampele, contracţiile. Pierderea. Rol, avem o viaţă bună împreună. Nu trebuie să ne grăbim să facem copii. Nu încă.

– N-am de gând să aştept până ajungi tu director de sutiene la Simpson, răspunde el. Ar dura zeci de ani.

– Nu-mi place când eşti beat, îi spune ea.

El se ridică, se duce la căruciorul cu băuturi şi îşi mai toarnă un scotch.

– Ciudat, zice, aruncând cuburile de gheaţă în pahar. Aşa zicea şi tata când era *el* beat. Nu mă suporta. Făcea tot posibilul să mă evite. Se pare că-l enervam. Mai ales când era beat. Se aşază, agită băutura în pahar şi ia o gură sănătoasă. Cum deschideam gura, se scârbea. La un moment dat, l-am auzit spunându-i asta mamei.

Maggie tresare la auzul neaşteptatei confesiuni a lui Roland. Nu are obiceiul de a-i împărtăşi poveştile personale, nici măcar când bea.

– Mai mult m-a mirat să-l aud spunând cu glas tare ca să-l aud că nu-i place de mine, continuă el. Ştiam, desigur, că nu mă place. Copiii ştiu. Maggie încuviinţează, cu gândul la mama ei. Vreau doar ocazia să fiu mai bun,

bălmăjește Roland. Aș vrea să încerc să fiu un tată bun, Maggie. Nu înțelegi?

Încep să i se închidă ochii, și lui Maggie i se face milă de el.

– Putem discuta despre asta de dimineață, zice. Când nu ești așa beat.

El răspunde sforăind puternic.

Sus, se așază la masa de toaletă și se piaptănă. Poate că Roland are dreptate. Poate s-ar vindeca dacă ar fi o mamă mai bună decât a fost mama ei. Dacă ar putea compensa pentru fiecare sărut pe care nu l-a primit, pentru fiecare mângâiere ce i-a fost refuzată? Să crească un copil care se simte prețuit și adorat.

Ideea începe să prindă rădăcini când se pregătește de culcare. Un copil pe care să-l iubească, o viață pe care să o modeleze. Ar putea să facă asta cu bunătate și afecțiune, nu cu mânie. Cu glas blând, balsamul acceptării și toată grija care ar permite unei ființe să fie înfloritoare. S-ar putea dovedi chiar mântuirea pentru fiica pe care a abandonat-o.

CAPITOLUL 17

Elodie

1957

– Stai locului! țipă Elodie nervoasă. Big Abéline latră ca un câine și își lovește gingiile între ele de parcă stă să muște. Nici măcar n-ai dinți, *imbécile*! adaugă Elodie. Iar latră. Nu mai lătra, că o chem pe sora Louiselle, o amenință Elodie.

Sora Louiselle este cea mai rea măicuță de la Saint-Sulpice. A venit odată cu nebunii, în urmă cu doi ani, ca să se ocupe de bolnavii mintal și ca să le învețe pe celelalte măicuțe – care înainte avuseseră grijă doar de orfani – cum se conduce un spital.

Big Abéline mârâie. Are 115 kilograme şi ar putea să o strivească iute ca pe o furnică pe Elodie, care are şapte ani. Totuşi, este treaba lui Elodie să o spele pe Abéline înainte de culcare, adică să o spele pe spate şi la subraţ, ba chiar în părţile intime, pe care Elodie le sare întotdeauna.

Cu alţi nebuni se descurcă mai uşor. P'tite Odette este micuţă şi blajină, mereu cooperează. Are ochii adormiţi şi vorbeşte greoi. Claire zice că din pricina medicamentelor pe care i le dau, dar Elodie nici nu ştie de ce se află aici. Nici Mam'selle Philodora nu o deranjează pe Elodie. E de-a dreptul retardată – nu nebună ca toţi ceilalţi – şi toată lumea o place. Zâmbeşte mereu şi râde fericită. Nu pare să ştie ori să-i pese unde se află. Îi place să îmbrăţişeze şi să se alinte, ceea ce-i place şi lui Elodie.

Big Abéline este cea mai rea. Elodie o urăşte. Lătratul şi mârâitul, coapsele asudate iritate în permanenţă, duhoarea insuportabilă.

– De ce e tot aici? întreabă sora Louiselle, intrând în baie.

Abéline latră la ea.

– Nu mă lasă s-o spăl, se plânge Elodie.

– Du-te în dormitor, îi cere sora Louiselle. Spune-ţi rugăciunile şi culcă-te.

Uşurată, Elodie iese din încăpere şi fuge în dormitor. Se pune în genunchi şi se preface că se roagă. Îşi face cruce, lucru în care nu crede, se strecoară sub cearşaful alb scrobit şi îşi trage pătura până la gât. Fetele mai mici dorm deja, cele mai mari încă muncesc. Elodie răsuflă uşurată. S-a terminat încă o zi plictisitoare.

În cameră este frig pentru octombrie. Înainte îi plăcea toamna, dar asta atunci când încă o mai entuziasma una-alta. Gata cu joaca afară, cu cântatul, cu coloratul. Gata cu soarele pe piele, cu frunzele toamnei, cu cărţile, cu creioanele colorate sau cu speranţa.

Îşi lipeşte păpuşa Poupée de obraz şi închide ochii. Partea bună la munca asiduă – că face baie nebunilor, le face paturile sau le spală hainele murdare – este că, până ajunge seara în pat, este prea obosită să-şi mai facă gânduri

negre sau să enumere toate lucrurile care o enervează. Dar, în seara asta, în vreme ce se leagănă pe marginea abisului dintre somnul adânc şi semiconştienţă, tresare scuturată brusc.

– Ce? ţipă, îndepărtându-se de intrus.

– Trebuie să te trezeşti.

Elodie clipeşte în întuneric, încercând să se orienteze. Afară e beznă.

– E toiul nopţii, mormăie, recunoscând-o pe sora Tata lângă pat.

– Trebuie să te duci undeva, Elo.

Elodie se ridică în şezut, iar nedumerirea face loc entuziasmului.

– Plec de-aici? întreabă.

– Da, şopteşte sora, ajutând-o să coboare din pat.

Îşi pune picioarele pe podeaua rece ca gheaţa şi se strâmbă.

– A venit mama să mă ia? ţipă, plină de speranţă.

– Evident că nu, răspunde sora. Îmbracă-te. Pune-ţi asta.

– Nu-i uniforma mea, spune Elodie, uitându-se atent la rochia întinsă de sora Tata pe patul ei.

– N-ai nevoie de uniformă. Pune-ţi rochia.

– Miroase ciudat, zice Elodie.

– *Chut*[27]! zice sora Tata exasperată. Tu şi protestele tale.

– Unde mă duc?

– Într-un alt loc.

– De ce?

– Că nu mai avem loc aici.

– Unde-i locul ăsta?

– O să afli când vine timpul.

– Când asta?

– Nu ştiu.

– De ce trebuie să plecăm în toiul nopţii? vrea să ştie Elodie, simţind nu entuziasm, ci groază.

– Nu eu iau deciziile, răspunde sora Tata, ducându-se pe culoarul îngust la alt pat şi trezind altă fată, apoi alta. Acum mergeţi să vă spălaţi şi să vă îmbrăcaţi.

– Dar...

– Încetează cu întrebările astea prosteşti!

Un alai de fete ajunge cu Elodie la baie să se spele şi să se schimbe. Când se întoarce în dormitor, numără şase dintre ele aliniate în rochiile primite, la fel de adormite şi de zăpăcite ca şi ea. Atunci îşi dă seama cu groază că nu este şi Claire printre ele.

– Claire nu vine? întreabă Elodie speriată.

– Nu, zice sora, adunând câteva zorzoane păstrate de fete de la prima împărtăşanie şi de la botezuri şi aruncându-le într-o valijoară.

Elodie se uită în jur la fetele care dorm, cu un junghi de gelozie, nu pentru că este fericită aici, ci pentru că este singurul loc pe care-l cunoaşte, şi începe să-şi dea seama că pleacă pentru totdeauna.

– Haideţi, fetelor. Aşteaptă trenul.

– Trenul? ţipă Elodie, cea care spune mereu ce gândeşte. Celelalte fete sunt cu cel puţin cu doi ani mai mari şi ştiu că nu este cazul să protesteze. Unde mergem?

Sora Tata nu răspunde.

– Trebuie să-mi iau rămas-bun de la Claire...

– N-avem timp, şopteşte sora. Şi nu trebuie s-o trezeşti.

Elodie se uită rugător la Claire, ghemotocul care doarme. Cum să nu-şi ia rămas-bun? Au fost de nedespărţit în ultimii cinci ani.

– De ce nu-mi pot lua rămas-bun de la Claire? scânceşte, cu lacrimi în ochi. N-o să ştie unde am plecat!

– Nu te mai lamenta, Elodie. O să le trezeşti pe toate.

Elodie se întinde să o ia pe Poupée şi o strânge la piept.

– N-o poţi lua cu tine, zice sora, luându-i păpuşa. Îmi pare rău. Nu-i voie cu păpuşi acolo unde mergeţi.

– Dar, soră...

– Grăbeşte-te, Elo.

În clipa în care se întoarce sora Tata să consoleze altă fată care nu are voie să ia lănţişorul de argint al mamei cu ea, Elodie se apleacă şi înşfacă toate desenele făcute vreodată de ea cu familia imaginară. Le ţinea ascunse sub saltea de când a devenit orfelinatul spital şi

acum le îndeasă în nădragi. Nu le lasă ea în urmă.

Cu o ultimă privire prin camera în care a dormit de când se ştie, Elodie iese pe hol târşâindu-şi picioarele, cu lacrimile şiroind. „La revedere, Claire. La revedere, Poupée."

Atmosfera misterioasă face şi mai sinistră senzaţia apocaliptică a lui Elodie, în timp ce se ţine după sora Tata şi după celelalte fete pe scară, tremurând în rochia subţire. Când ajung la parter, simte că o ia cineva de mână. Ridică privirea, şi una dintre fetele mai mari – frumoasă, roşcată, zece ani, pe nume Emmeline – îi face cu ochiul şi îi strânge mâna.

Afară, Elodie îşi vede aburii respiraţiei în aer. Le aşteaptă o maşină combi să le ducă la gară. Cele şase fete urcă în spate, în vreme ce sora Tata se aşază în faţă, cu mica Biblie neagră în poală. Lui Elodie îi vin în minte un milion de întrebări: „Unde mergem? Cât de departe e? De ce noi? E orfelinat sau mănăstire?" Dar nu îndrăzneşte să le dea glas. În parte, este uşurată că pleacă de la Saint-Sulpice – se schimbase totul de când devenise spital –, însă o doare sufletul pentru cele lăsate în urmă. Nu este nebună. Nu are ce căuta într-un spital şi bănuieşte că şi-au dat seama în sfârşit de greşeală. Elodie nu poate decât să spere că va veni şi Claire curând, cu alt grup de fete.

Când ajung la gară, câteva minute mai târziu, coboară în tăcere din maşină şi o urmează pe sora Tata, una în spatele celeilalte, pe peron. Gara în sine este într-o clădire de cărămidă roşie scundă şi latră, lângă calea ferată, undeva în pustietate.

– Unde suntem? scânceşte Elodie la Emmeline.

– La Farnham, spune ea, în timp ce sora Tata dă nişte documente unui bărbat cu pălărie stranie.

Acesta le verifică atent şi le invită la bord.

– *Bon voyage*![28] spune el.

Elodie se aşază lângă Emmeline, ţinând-o încă de mână. Stă la geam şi se uită afară, cu nasul lipit de sticlă din clipa în care începe

trenul să huruie şi să se zgâlţâie, până porneşte brusc şi începe să se îndepărteze de Farnham.

Începe să răsară soarele şi Elodie vede pentru prima oară lumea în afara zidurilor de la Saint-Sulpice. Trenul trece kilometri întregi pe lângă arbori portocalii şi roşii, câmpuri vaste, ferme şi vaci. Elodie este fascinată şi melancolică în timp ce priveşte peisajul nefamiliar, încercând să şi-l imprime pe tot în minte. Întreg corpul o furnică de nerăbdare, curiozitate, fascinaţie, până când, cu un fior de groază, i se năzăreşte ceva.

– Sora Tata! ţipă.

– Vorbeşte mai încet, Elo, spune sora sobru. Ce-i?

– Dacă vine mama după mine? întreabă, cu ochii plini de lacrimi. N-o să fiu acolo!

Una dintre fetele de pe bancheta din faţă chicoteşte şi Elodie se întinde şi o plesneşte peste ceafă.

– Elodie! exclamă sora.

– O să ştie cum să mă găsească? vrea să ştie Elodie.

– Da, Elodie. Există un registru de transfer. Acum stai cuminte.

Uşurată, Elodie se aruncă pe banchetă şi îşi sprijină capul de geam, uitându-se afară până i se înceţoşează privirea şi aţipeşte.

Până să se dezmeticească, cineva o trage de braţ şi o ridică în picioare.

– Am ajuns, spune Emmeline.

Elodie se uită în jur la clădirile cenuşii, la asfalt, la maşini, la ţărână şi simte mirosurile ciudate.

– Unde suntem? întreabă dezaprobator. Este urât şi miroase rău.

– *Chut.*

– La Montreal, îi explică blând Emmeline. Suntem în oraş.

Oraşul. Lui Elodie începe să-i bată inima cu putere. Le aşteaptă altă maşină. E nouă şi sclipeşte, scrie B-U-I-C-K în spatele ei. Elodie ştie să citească acum, mulţumită lui Claire, care o învăţa când mai aveau o clipă liberă.

Sora Tata le cere fetelor să urce în Buick. Atmosfera în maşină este sumbră, iar sora se

întoarce cu o privire tulburată.

– Rămâi cu noi? o întreabă Elodie.

– Nu pot, Elo. Trebuie să mă întorc la Saint-Sulpice.

Elodie își suprimă lacrimile, nevoind să fie ca ăia mici, dar tot îi tremură neîncetat buza inferioară. Merg pe străzile orașului în liniște, trecând pe lângă clădiri înalte și indicatoare stridente care se înalță la fiecare colț, făcând peisajul să pară miniatural. BEȚI PEPSI! CEREȚI LABATT! DU MAURIER, ȚIGARA ELEGANTĂ.

Elodie vede că sora Tata își mișcă buzele în timp ce se roagă. Elodie este totodată fascinată și îngrozită de tot ce se petrece în jurul ei.

– Uite trenul ăla pe stradă! exclamă, arătând pe geam.

– E tramvai, îi explică sora Tata.

În cele din urmă, mașina oprește în fața unei clădiri impunătoare din piatră cenușie, cu o cruce în vârful coloanei centrale. La început, Elodie crede că este mănăstire, dar apoi observă, numai că apoi vede cuvintele gravate pe fațada de piatră: Hôpital St. Nazarius.

– Alt spital? strigă. Nu am ce căuta în spital!

Sora Tata coboară din mașină. O urmează și celelalte fete, dar Elodie refuză să se clintească.

– Ieși, îi cere sora aspru. Că-ți place sau nu, asta-i noua ta casă. N-o să-ți fie mai rău decât îți era la Saint-Sulpice.

Elodie coboară fără chef și își târăște nefericită picioarele în spatele alaiului de orfane mai supuse, în drum spre treptele de la intrare. Ar da orice să se întoarcă la Saint-Sulpice.

Ajunse în foaier, o măicuță le deschide ușa dublă masivă, după care o încuie răsucind o singură dată cheia într-un lacăt mare, sclipitor, auriu. Elodie tresare auzind zgomotul, înainte să se facă mică în spatele lui Emmeline.

Sora Tata dă valijoara și niște documente altei maici – o femeie scundă și îndesată, trasă la față, cu buze subțiri și ochi mici și negri de liliac.

– Cea mai mică are șapte ani, îi spune sora Tata, trăgând-o pe Elodie în față.

Măicuța o măsoară pe Elodie din cap până în picioare cu ochii de liliac îndepărtați unul de altul și se încruntă.

– O să stea în pavilionul B cu cele mai mari, spune, cu o răceală care o face pe Elodie să vrea să se ascundă sub fusta surorii Tata.

– Foarte bine, atunci, zice sora Tata, întorcându-se cu fața spre fete. Trebuie să plec acum.

Elodie izbucnește în lacrimi.

– Nu ne lăsa! Plânge, cuprinzând-o de mijloc pe Tata. Nu am ce căuta în spital!

Sora Tata se lasă pe vine și îi ia fața în mâini.

– Vei fi cu alți orfani, șoptește. Nu fi obraznică și n-o să pățești nimic. Apoi se ridică, își netezește veșmântul și o atinge pe umăr pe Elodie. Succes, fetelor! le urează, iar Elodie vede că are lacrimi în ochi. Sora Ignatia se ocupă de voi de-acum.

Se întorc toate spre măicuța a cărei conduită neîndurătoare, încruntătură caricaturală și voce aspră a băgat deja frica de Dumnezeu în ele.

– Succes, repetă sora Tata, descuind ușa și dispărând în lumina firavă a dimineții.

Sora Ignatia se duce iute să încuie la loc. *Clic.*

– Urmați-mă, le cere, iar fetele se supun, urcând scara în spatele ei și înșiruindu-se apoi pe un singur rând pe coridorul lung, sinistru de liniștit.

„Unde-i toată lumea?" se întreabă Elodie, dar nu îndrăznește să sufle o vorbă. La capătul coridorului, pare-se nesfârșit, sora Ignatia se oprește și descuie altă ușă, pe care scrie PAVILIOANELE A-D.

În clipa în care trec de acea ușă, locul se trezește la viață, asaltându-le cu miros de înălbitor, o vânzoleală de măicuțe în veșminte albe, care au scopuri precise, și o zarvă de tânguieli și zbierăte îndepărtate. Se țin după sora Ignatia până când aceasta se oprește în fața unei alte încăperi misterioase.

– Acesta este dormitorul Pavilionului B, zice ea, împingând ușa spre o încăpere imensă, cu șase rânduri de câte zece paturi de fier albe, așezate toate cap la picioare, cu spațiu între ele pentru un dulăpior cu sertare de dimensiunea

unui fişet. Deasupra fiecărui prim pat al fiecărui rând se află o cruce simplă. Zece cruci, numără Elodie. Şaizeci de paturi, şaizeci de pături de lână maro-gălbuie. Şase ferestre baricadate care dau spre deşertul de beton şi cerul cenuşiu, cât vede cu ochii. În colţul încăperii îşi ocupă locul de frunte statuia înspăimântătoare a lui Iisus pe cruce, veghind atunci când nu o pot face măicuţele.

Sora Ignatia nu le dă prea mult timp să se uite în jur, ci le conduce de-a lungul peretelui din spate spre baie.

– Trebuie să treceţi prîn baie ca să ajungeţi în salonul comun, explică ea, mergând înaintea lor pe picioarele scurte, dar eficiente.

Împinge uşa spre salonul comun şi Elodie icneşte.

– Ce s-a întâmplat? întreabă sora Ignatia, întorcându-se spre ea cu ochii negri şi nările umflate. N-ai mai văzut mongoloizi?

Elodie înghite nodul din gât şi încuviinţează. O ştia pe Philodora, dar era cumva altfel, dulce şi inofensivă, nu înspăimântătoare ca fetele astea.

– Ai face bine să te obişnuieşti cu ele, latră sora Ignatia.

Salonul este organizat la fel ca dormitorul, numai că în loc de paturi, aici sunt zeci de rânduri de balansoare, majoritatea ocupate de fete nu mai în vârstă ca Elodie, care bolborosesc singure sau mârâie ca animalele şi se uită în gol, cu priviri stranii şi moarte. Au părul ciopârţit la fel. E dificil de deosebit retardaţii de bolnavii psihic. Aici, în salonul comun, sunt toţi laolaltă. Cumva, imaginea micilor pacienţi bolnavi psihic este mai sînistră decât a celor bătrâni de la Saint-Sulpice.

– De ce sunt unii înfăşuraţi aşa? întreabă Elodie, arătând spre o bizară jachetă albă cu catarame.

– Aceea este o cămaşă de forţă, răspunde sora Ignatia. Şi dacă nu eşti cuminte, primeşti şi tu una.

Elodie face un pas în spate, ascunzându-se în spatele lui Emmeline şi observă o fată dezbrăcată, care scânceşte în colţ. Stă ghemuită

pe o parte, cu genunchii la piept, şi i se văd vertebrele albe extrem de proeminent, tremurând foarte puternic.

Lui Elodie nu-i vine să creadă. Fata are mâna legată cu lanţul de o ţeavă. Sora Ignatia nici nu se uită la fată, nici nu încearcă să explice sau să justifice motivul. Totul pare să facă parte din viaţa normală aici la Saint-Nazarius.

După ce termină turul, vine vremea tunsorii. O fată cu faţă rotundă – una dintre celelalte paciente – ciopârţeşte părul noilor fete în stil mătură, deasupra urechilor, cu breton bogat şi neregulat. Când termină, Elodie se priveşte îndelung în oglinda băii şi se încruntă. Acum arată ca fetele nebune din balansoare.

– Sunt toate la fel de groaznice ca sora Ignatia? o întreabă Emmeline pe fata cu faţă rotundă.

– S-au descotorosit de ultima supraveghetoare din Pavilionul B pentru că nu era destul de rea. În caz că nu te-ai prins, tocmai ai ajuns în iad.

După ce se termină cu tunsoarea, fetele sunt obligate să se aşeze la coadă pentru inspecţie. Sora Ignatia revine şi le măsoară dispreţuitor din priviri.

– Soră?

Toată lumea se întoarce spre fata care, cu glas tremurător, a îndrăznit să se adreseze surorii Ignatia. Emmeline. Sora Ignatia se apropie de ea cu o expresie curioasă.

– Ce-i? întreabă.

– Cred că este o greşeală la mijloc, îi spune Emmeline, uitându-se în ochii ei reci. Noi suntem orfane. Nu avem ce căuta într-un astfel de spital.

Elodie mai are puţin şi chiuie. În sfârşit, cineva a spus exact ce murea să strige în gura mare din clipa în care au oprit aici de dimineaţă. Ăsta e balamuc. Un loc pentru bolnavi cu retard sever şi pentru ţicniţi, pacienţi în stare mult mai gravă decât bătrânii din orfelinat.

– Nu aveţi ce căuta aici? repetă sora Ignatia, încropind un început de zâmbet ameninţător. Şi unde anume *aveţi* ce căuta?

Emmeline se uită în pământ.

– La orfelinat, răspunde timid. Mai avem o şansă să fim adoptate. Aici nu ne va găsi nimeni...

Pe neaşteptate, braţul surorii Ignatia cade ca bolovanul în capul lui Emmeline. Lovitura este atât de puternică, încât Emmeline se clatină şi cade şocată.

– Aici vă e locul, spune sora Ignatia, stând lângă ea. V-aţi născut din păcat, nu-i aşa? Se plimbă în faţa fetelor speriate. Să nu vă mai îndoiţi că aici vă e locul. Aveţi noroc că vă oferim un acoperiş deasupra capului şi că vă punem mâncare în burtă. E mai mult decât meritaţi. Vieţile voastre nu valorează nimic şi veţi fi tratate ca atare. Se întoarce spre Emmeline, încă ghemuită pe jos. Iar tu, spune sora, împungând-o pe Emmeline cu botina neagră, vei sta în Pavilionul D cu epilepticii.

– Nu, vă rog, o imploră Emmeline. Nu mai suflu o vorbă.

Sora Ignatia o înşfacă de părul proaspăt tuns şi o târăşte pe hol. Elodie îşi acoperă urechile ca să nu audă ţipetele lui Emmeline şi îşi muşcă buza tare ca să nu scoată un sunet. Le simte pe fetele de lângă ea tremurând şi, când aruncă o privire, vede că tuturor le şiroiesc lacrimile pe obraji.

Restul zilei trece ca prin ceaţă. Mâncarea nu este comestibilă – carne roşie şi legume fleşcăite cu o picătură de melasă mânjită pe farfurie la desert. Amiaza nu se mai termină. Fetele rămân în salonul comun să se legene laolaltă cu zombi. Încă nu au primit sarcini, aşa că nu au ce face decât să se uite în gol şi să evite să atragă atenţia maicilor.

Noaptea, Elodie se strecoară recunoscătoare în patul ei, sub pătura gri care o zgârie şi închide ochii. Somnul va fi singurul ei răgaz aici. Ştie deja asta. În clipa în care îşi pierde cunoştinţa, este liberă.

– Sus. Elodie deschide ochii, speriată să vadă o măicuţă lângă patul ei. Gura mare!

– De ce? întreabă Elodie, regretând imediat.

Măicuţa o plesneşte.

– Gura mare! repetă. Elodie deschide gura şi măicuţa îi pune o pastilă pe limbă. Înghite, zice, dându-i lui Elodie un pahar cu apă caldă. Te ajută să dormi.

Elodie se întinde şi măicuţa trece la următoarea fată. O vreme se gândeşte la sora Tata şi la Claire, întrebându-se ce-or face. Le e dor de ea? A întrebat Claire de ea? O să le mai vadă vreodată? Ajunge cu gândul la Emmeline şi îşi face griji că se află la epileptici. Nici nu ştie ce-i aia, dar sună înfiorător.

Şi atunci, din liniştea mormântală, aude o fetiţă cântând un cântec de leagăn din cealaltă parte a camerei şi se întreabă dacă nu cumva visează: „*Fais dodo, bébé a Maman; fais dodo...*"[22] Elodie încearcă să mişte capul să vadă cine e, dar nu poate. E paralizată. Şi abia îşi ţine ochii deschişi. Pluteşte cu totul şi e bizar de calmă. Cântecul fetiţei o alină şi o leagănă în acest loc sumbru. Aude o şoaptă:

– Ssst! Agathe! Te aude sora.

Dar fetiţa continuă să cânte. Elodie stă să adoarmă. Are gura uscată şi limba groasă. Mâinile şi picioarele o furnică.

Fais dodo, bébé a Maman; fais dodo...

Şi dispare.

CAPITOLUL 18

Maggie

Maggie îşi înfige mâinile adânc în ţărână şi adulmecă mirosul pământului, pe care-l asociază cu prăvălia tatălui ei. Parcă-i aude vocea, ca şi cum ar sta lângă ea. „Uită de lopăţică, plantează bulbii adânc, la cel puţin 22–25 centimetri pentru lalele şi narcise."

Întotdeauna îi urmează instrucţiunile până la ultima. În consecinţă, grădina ei este mândria satului Knowlton. „Cu cât mai adânc, cu atât stau rădăcinile reci şi umede în timpul primăverilor secetoase şi caniculare. Acum

ocroteşti stratul cu făină de oase şi fertilizator pentru bulbi."

Este 1959, şi Maggie este însărcinată în aproape nouă săptămâni. După ce a pierdut deja două sarcini, ambele la opt săptămâni, refuză să-şi mai facă speranţe. Avorturile spontane par o răzbunare pentru că şi-a abandonat primul născut. De când încearcă să rămână însărcinată, numai la Elodie se gândeşte.

Are nouă ani acum, nu mai e bebeluş. Este ciudat să şi-o închipuie crescând undeva în apropiere, ca un străin. Maggie se tot întreabă ce fel de fată e, cu cine seamănă. Cu Gabriel? Cu Yvon? E blondă sau brună? Durdulie sau slăbuţă? Optimistă, fermecătoare, posomorâtă sau tristă?

După al doilea avort spontan, Violet a spus:

– Poate s-a stricat ceva în tine când ai născut.

Mama ei a spus:

– Poate te pedepseşte Dumnezeu.

Ambele ipoteze erau plauzibile. Maternitatea – care până acum s-a dovedit frustrant de intangibilă – pare să fie singura premisă pentru a te simţi preţuită ca femeie şi pentru a valora cât de puţin pe lume. Dacă nu intră pe făgaşul bun, n-are nici un rost.

În prezent îşi petrece viaţa călătorind între cele două conace – ambele frumos decorate, ambele pustii. Roland a cumpărat casa de la ţară în Knowlton după ce a pierdut prima sarcină, în speranţa că o va înveseli sau cel puţin va avea ceva de făcut. Încă lucrează la Simpson, dar nu a fost promovată.

Roland lucrează mult şi Maggie este singură mai tot timpul. Chiar şi în weekenduri se duce în oraş cu maşina şi stă la bancă, lăsând-o singură în ditamai căsoiul. Încearcă să ignore ciuda care încolţeşte în ea – ştie că lui nu-i place să o vadă tristă, dar nu funcţionează. Roland, în pofida asigurărilor lui şi a promisiunilor de compromis de la început, s-a dovedit intransigent în mod perfid.

Încă în genunchi, Maggie se întinde spre furtun şi udă tandru florile. Poate medita când grădinăreşte. Anul ăsta a plantat saschiu, care s-a întins peste pietre ca un covor roz. Are

brumărele, gențiană, priboi și tufe superbe de căpșuni de-a lungul laturilor aleii de piatră. Nu se teme să încerce lucruri neașteptate. Uneori îi depășesc viziunea. Alteori, n-o nimerește deloc. Oricum ar fi, își iubește grădina.

În unele seri, mult după ce Roland adormit lângă ea, se strecoară afară să își vadă munca. Stă acolo, cu picioarele goale în iarba plină de rouă și își admiră plantele anuale și perene. Este grădina pe care tatăl ei visează dintotdeauna s-o facă, imediat ce își poate lua o mică vacanță. Are notițe despre toți bulhii unici, sublimi pe care i-ar planta, schițe detaliate care includ locuri de cocoțat unde să stea printre florile lui, planuri elaborate pentru o fântâniță din piatră pentru păsări, o fântână arteziană, un helești plin de broaște. Mereu a visat la zilele relaxante în care doar să grădinărească. În biroul lui încă e plin de planuri vechi, liste cu potențiale flori, hortensii colorate, clopoței de Canterbury, răchițele albe, dar n-are niciodată timp. Mai ales cu magazinul, catalogul și comenzile poștale. Se plânge mereu că este prea ocupat cu grădinile altora ca să o facă pe a sa, dar Maggie bănuiește că îi place mai mult să facă planuri și să viseze cu ochii deschiși decât să muncească la blestemata aia de grădină.

După o oră în care trudește în țărână, Maggie se ridică. Crampele încep imediat ce se ridică. Se apleacă iar, chircită în iarbă. Simte sângele cald între picioare înainte să-l vadă pe șortul alb.

Rămâne o vreme acolo, întinsă în iarbă. Prea amorțită să strige, prea devastată să se miște. Roland vine în sfârșit acasă și o găsește cu ochii la cer.

– Maggie? Draga mea? Se ghemuiește lângă ea. Ce s-a întâmplat? Ce-ai făcut?

– Nu am *făcut* nimic!

– Grădinăreai? o întreabă cu un ton acuzator. Te-ai extenuat? Trebuia s-o iei ușurel...

– O spui de parcă o fac intenționat!

Roland și-a țuguiat buzele.

– Trebuia doar să... Nu trebuia să faci efort...

– Nu-i vina mea.

– Nu, zice imediat. Evident că nu. Doar că o luăm de la capăt.

– E a treia oară.

– Mergem la doctor, zice el. O să avem grijă de tine. Nu renunțăm așa ușor.

Ce cuvinte liniștitoare... Eroice. „Nu renunțăm așa ușor!" Cel puțin are de ce să se agațe.

* * *

Câteva zile mai târziu, Maggie se trezește cu ochii în telefon. Voia să facă asta de mai multe luni, poate chiar ani. Și-a luat inima în dinți dintr-odată, așa că pune mâna pe receptor și formează numărul.

– Vă rog să-mi faceți legătura la orfelinatul din Cowansville, îi cere operatoarei.

– O clipă, spune aceasta, rece și neutru.

Maggie își aprinde o țigară și expiră în cafea. În câteva clipe, răspunde o altă femeie.

– Good Shepard Sisters, spune ea plăcut. Sora Maeve la telefon.

Maggie nu scoate o vorbă. Se uită în receptor ca la un obiect străin.

– Good Shepard, repetă măicuța. Alo?

– Bună ziua, soră, îngaimă Maggie, cât poate de umil și respectuos.

– Cu ce te pot ajuta, draga mea?

Bunătate. Maggie se relaxează.

– Caut informații despre o fetiță, spune ea.

– Îmi pare rău, răspunde măicuța cu alt ton. Nu te pot ajuta.

– Dar e fiica mea.

– Dacă ai făcut un copil și se află aici, atunci nu este fiica ta. Din păcate, nu ai drepturi în țara asta, drăguță.

– Dar sunt mama ei.

– Mai bine uit-o. Înțelegi că dacă e nelegitimă, nu ai drepturi? Asta e legea.

– Nu vă cer să-mi spuneți unde se află, zice Maggie. Vreau doar să mă asigur că a fost adoptată...

– Registrele sunt sigilate, spune măicuța. Nu vă poate spune nimeni de-aici sau de la alt orfelinat din Quebec. Roagă-te să fii iertată, copilă...

– Vă rog. Sunt recunoscătoare pentru orice informaţie, o imploră Maggie, cu receptorul tremurându-i în mână. Vreau numai să ştiu dacă a fost adoptată, ca să nu-mi fac griji că a ajuns prin vreun azil...

Îşi ţine respiraţia, aşteptând ca sora Maeve să-i ceară s-o lase baltă şi să-şi vadă de treabă. Măicuţa suspină.

– Ştiţi data naşterii?

Întrebarea o ia prin surprindere pe Maggie. Nu se aştepta să ajungă până aici.

– 6 martie 1950, spune cu glasul tremurat.

– Şi ziua în care a sosit la noi?

– Aceeaşi.

– Aşteaptă, te rog.

Maggie încearcă să rămână calmă. Respiră adânc, respiră adânc. Îi bubuie inima în piept. Sora Maeve nu vine o vreme, cel puţin zece-cincisprezece minute.

– Nu a fost adusă nici o fetiţă în acea zi, spune ea când revine.

– Nici a doua zi? întreabă Maggie nedumerită.

– Nu am primit copii în martie 1950, spune ea. Mi-e teamă că aţi greşit orfelinatul.

– Sunteţi sigură?

– Îmi pare rău.

– Mai este vreunul în zonă? Aproape de Frelighsburg?

– Cel mai apropiat ar fi în Sherbrooke, răspunde ea. Şi foarte mulţi nou-născuţi nedoriţi ajung la Montreal. „Nou-născuţi nedoriţi." Îmi pare rău, drăguţă. Dumnezeu să te binecuvânteze!

Închide. Maggie nu se clinteşte o vreme. Îşi mai aprinde o ţigară cu ultima. Deda i-a spus că tatăl ei a dus copilul la orfelinatul din Cowansville. De ce nu există informaţii despre sosirea lui Elodie acolo? Maggie se întinde impulsiv spre telefon şi îşi sună tatăl la muncă.

– Unde mi-ai dus copilul? îl întreabă.

– Maggie?

– Am vorbit cu cineva de la orfelinatul Good Shepard, spune ea, tremurând de adrenalină. Deda mi-a spus că acolo ai dus-o, dar în martie

nu e înregistrată nici o fetiță în ziua aia și în nici o alta.

– Așa ți-au spus?

– Da.

– E ilegal să...

– Tată, unde ai dus-o?

– Calmează-te, spune el. N-ar trebui să răscolești mizeria asta, mai ales acum. Ești însărcinată.

Maggie își reține lacrimile strângând din ochi. Nu le-a spus părinților de ultimul avort spontan.

– Unde ai dus-o? repetă.

– Am dus-o la orfelinatul din Cowansville, răspunde el, ridicând tonul. Cum ți-a spus și mătușa ta. Ceea ce n-ar fi trebuit să facă, apropo.

– Și ți-am spus că în ziua aia nu a ajuns nici un copil la ei.

– Unde altundeva s-o fi dus? întreabă el. Nu câștig nimic dacă te mint, Maggie. Acolo sunt duși toți copiii nelegitimi. Nu prea aveam de ales în privința asta.

– Nu ai dus-o la Sherbrooke? Sau la Montreal?

– Nu.

– Nu înțeleg.

– Poate s-au înșelat, Maggie. Mă îndoiesc foarte tare că registrele lor nu sunt supuse greșelii. În orice caz, trebuie să lași trecutul în urmă. Ești norocoasă cu situația bună în care te afli. Aude voci de bărbați în fundal. Am clienți, adaugă tatăl ei. Trebuie să închid. Concentrează-te la copilul cu care ești însărcinată. Pe celălalt nu-l mai găsești.

CAPITOLUL 19

Elodie

1959

Elodie dă să-şi ridice capul de pe pernă, dar îl simte prea greu. Pastila pe care i-o dau seara o ţine ca pe un zombi a doua zi. Nu prea se mai simte trează. În schimb, lumea se derulează prin filtrul ceţos al lentorii. Ştie de la măicuţe că pastila pe care o primesc toţi pacienţii se numeşte Largactil. O parte dintre fetele din Pavilionul B îl numesc pastilă de lobotomie. Cu toate că are doar nouă ani, Elodie ştie deja ce este lobotomia de la o fată pe nume Nora. Nora a fost transferată primăvara trecută din pavilionul epilepticilor. Când a sosit în Pavilionul B, Elodie a şi întrebat-o despre Emmeline.

– Nu a mai vorbit de la lobotomie, a spus Nora cu indiferenţă.

– Ce-i aia lobotomie? a vrut să ştie Elodie.

– E atunci când îţi scot o bucată din partea frontală a creierului ca să te facă mai puţin violent, i-a explicat Nora. O fac mereu la chirurgie.

Elodie a icnit, nevenindu-i să creadă. A dat fuga la sora Alice – singura măicuţă semiumană din secţie – şi a tras-o de mânecă.

– E adevărat că scot bucăţi din creierul pacienţilor ca să nu mai fie violenţi? a întrebat dintr-o suflare.

– Ce prostii zici acolo, Elodie?

– Mi-a zis Nora că Emmeline nu a mai vorbit de la lob... lob... gaura pe care ţi-o fac în cap...

Sora Alice a oftat.

– Lobotomia este e operaţie perfect respectabilă, i-a explicat. La pacienţii periculoşi, nu-i altă soluţie.

– Dar Emmeline nu era periculoasă...

– Dacă-ţi vezi de treabă şi nu dai de bucluc, a avertizat-o, nu vei avea parte de ea.

În acea zi, Nora a fost legată de o ţeavă, că avea „gura mare". A dat vina pe Elodie şi nu i-a mai vorbit de-atunci, până a fost transferată în altă secţie.

Elodie zace inertă în pat, ameţită şi cu gura uscată. Cumva este recunoscătoare pentru Largactil. Chiar dacă urăşte felul în care se simte toată ziua – lentă, în ceaţă şi proastă –, îi amorţeşte suferinţa imediat înainte să adoarmă

și până la trezire. În acele câteva minute de stupefacție docilă, când nu gândește limpede și este vag conștientă, poate uita. Totul capătă o nuanță halucinatorie – ceilalți pacienți, măicuțele, deznădejdea încarcerării ei. Largactilul cel puțin îi neutralizează disperarea o vreme.

„Nu sunt nebună", își reamintește. „Nu sunt nebună."

Luminile se aprind și fetele se ridică din paturi. Își târăsc picioarele spre baie, se spală pe dinți și își dau cu apă rece pe față, încercând să se lepede de efectele medicamentelor. Partea bună la zilele lui Elodie la Saint-Nazarus este că nu o deranjează să coasă cearșafuri în subsol. La început trebuia să spele băile în toate pavilioanele femeilor. Etaj după etaj, toaletă cu toaletă, a făcut asta mare parte din an. Când a aflat de la o fată că putea coase în schimb, a mințit că se pricepe. Cumva, a scăpat. S-a uitat la celelalte cusătorese și, cu ajutorul uneia dintre cele veșnic prezente aici, un soi de epileptică pe nume Marigot, a învățat iute și suficient de repede cât să-și păstreze slujba. Aparent, are talent.

După micul dejun și rugăciuni, Elodie se duce în subsol – refugiul ei – și se așază la mașina de cusut. Nu o deranjează să șadă cu orele, fără pic de pauză. Durerea de spate este un lux față de cele suferite din pricina frecatului podelelor și a toaletelor. Și apoi, există treburi mai rele, cum ar fi să cari cadavrele la cimitirul din spatele spitalului. În fiecare zi se moare la Saint-Nazarius – nu doar bătrâni, ci și copii. Una-două se dă sfară-n țară prin pavilioane, ajungând de la fetele mai mari la cele mai mici. În acest loc plin de secrete, nu există secrete.

Se pune pe treabă și își face norma de cusut pe dimineață – douăsprezece tivuri de cearșaf pe oră, douăzeci și patru până la pauza de prânz –, lăsându-și gândurile să rătăcească pe zumzetul mașinii. Pierde socoteala cearșafurilor care se adună lângă ea, dar cumva iese de fiecare dată numărul corect. Clopoțelul

surorii Calvert sună la urechea ei şi se dezmeticeşte tresărind.

Asta este rutina monotonă a zilelor ei. Masa de prânz constă într-un soi de carne înecată în sos dens cu gogoloaie. Desertul constă de fiecare dată într-o lacrimă de melasă pe farfurie. Apoi, se întoarce în subsol, unde trebuie să îşi facă norma pe amiază – mereu pluteşte în aer ameninţarea transferului –, urmată de cină, sub formă de terci incert, după care se întoarce în pavilionul ei, unde se leagănă ca o bezmetică în balansoarele care scârţâie, cu adevăraţii nebuni.

Până se lasă seara, când măicuţa de serviciu se opreşte la patul ei să împartă Largactilul, Elodie îl primeşte atât îngrozită, cât şi uşurată. A ajuns să-i placă atunci când i se închid ochii şi începe să îşi piardă cunoştinţa, momentul acela în care realitate este suspendată.

În seara asta, ultimul ei gând conştient înainte de uitarea paşnică este: „O, uite luna..."

Se trezeşte tremurând şi dezorientată, în patul ud leoarcă. E încă beznă şi toată lumea doarme. E conştientă de duhoarea puternică de oţet. Abia după câteva minute îşi dă seama că a urinat în pat. Rămâne multă vreme în propria urină, întrebându-se cum să treacă prin labirintul de paturi spre baie. E pe cel mai îndepărtat rând de baie şi e încă semidrogată. Când găseşte în sfârşit strategia potrivită, alunecă din pat, scoate cearşafurile şi le face ghem.

Porneşte tiptil pe culoarul îngust dintre perete şi primul rând de paturi, încă extrem de ameţită. Picioarele nu o ascultă aşa cum ar trebui – parcă are tăieţei fierţi în loc – şi camera se învârte cu ea. Largactilul are efect puternic de imobilizare, dar se ţine de perete. Nu s-a gândit însă la gheata aruncată la întâmplare care ieşea de sub un pat.

Gheata trebuia să se afle în pantofarul de la intrarea dormitorului. Toate fetele au propriul pantofar – un răftuleţ deasupra unui cârlig, unde să-şi ţină puţinele lucruri –, dar Elodie se împiedică de ea şi zboară cât colo. Dacă ar fi fost mai atentă, n-ar fi căzut aşa rău. În schimb,

întinde mâna să se prindă de orice şi dărâmă una dintre noptierele metalice. Noptiera şi veioza cad, iar becul se sparge lângă ea.

Le aude pe alte fete trezindu-se. „Ce se întâmplă? Cine e?" Dintr-odată, se aprinde lumina şi Elodie e orbită. O dor genunchii şi vede că s-a tăiat în cioburi şi îi curge sânge. Când ridică privirea, sora Ignatia se încruntă de sus la ea. Scundă şi îndesată cum este, de unde stă Elodie pe duşumea, o vede ca pe un uriaş.

– Ce s-a întâmplat? rage.

– Am avut nevoie la baie, murmură Elodie. Nu vedeam pe unde merg.

– Miroase de parcă ai fost deja la baie.

Elodie încearcă să ascundă cearşafurile ude sub ea.

– Le-ai trezit pe toate.

– Din greşeală, spune Elodie. M-am împiedicat de o gheată.

– Acuma vrei să dai vina pe altcineva?

– Nu, soră. Am greşit.

– Trebuia să ai mai multă grijă. Elodie nu-şi poate reţine icnetul rebel care-i scapă. Mergi şi aşteaptă-mă la baie, îi cere sora Ignatia. Şi scoate-ţi cămaşa aia de noapte împuţită.

– Dar n-am văzut gheata! strigă Elodie, neputându-se controla. Nu e drept!

– Drept? face sora Ignatia, cu un zâmbet înfricoşător. Permite-mi să-ţi reamintesc că eşti pacientă în spitalul *meu*. Eu îţi sunt judecător şi nu te judec numai după greşelile făcute astăzi, ci după *toate* păcatele, inclusiv cele ale părinţilor tăi. Acum mergi şi aşteaptă-mă la baie.

Elodie se ridică anevoios şi se duce iute la baie. Îşi scoate cămaşa de noapte şi o îndeasă în chiuvetă cu cearşafurile, dând drumul la apă fierbinte peste morman. Tremurând, goală, îşi acoperă pieptul dezgolit şi se ghemuieşte ca să se încălzească puţin.

Sora Ignatia intră în baie cu o găleată mare cu gheaţă. Este foarte calmă. Aruncă gheaţa în cadă şi o împinge pe Elodie înăuntru. Elodie încearcă să reziste, dar e foarte rece şi începe să se vaite.

Sora Ignatia se întinde spre peria mare de lemn de sub chiuvetă – cu care curăță podelele – și o freacă pe Elodie pe șolduri până îi dă sângele.

– Acum e bine, murmură satisfăcută, înainte să-i bage capul sub robinet. Data viitoare să fii mai atentă.

Înainte să plece, îi aruncă lui Elodie o cămașă de noapte albă curată. Ușa se închide în urma ei. Singură în sfârșit, Elodie iese din cadă și se îmbracă.

– Nu sunt nebună, șoptește reflexiei din oglindă.

Dacă nu își repetă mereu, s-ar putea să uite.

CAPITOLUL 20

Maggie

Maggie se uită la mama ei, care strânge o mână de țărână cu mătura în făraș și o aruncă pe ușa din spate cu totul.

– Animalele alea tot aduc mizerie în casă, se plânge ea.

Se referă la copiii ei, cele trei fete care încă locuiesc cu ea. Maggie soarbe din limonada rece ca gheața și geme de plăcere. Limonada mamei e făcută din lămâi proaspete, mult zahăr și puțină miere ca să fie și mai dulce. Plăcinta cu mere i se topește în gură și talentul sublim al mamei la gătit mai că o face pe Maggie să uite cât de nefericită era când locuia cu ea. O ajută și faptul că mama ei se poartă mai frumos, acum că Maggie este căsătorită și reprezintă problema altcuiva.

Maman își toarnă o limonadă, taie ultimele felii de plăcintă și se așază cu fața la Maggie. E duminică după-amiaza. Roland și tatăl ei sunt în camera servitoarei, unde beau și fumează trabuc.

– Cum te simți? întreabă *maman*. Mai ai grețuri dimineața? Eu am avut luni la rând.

Groaznic. Îți amintești?

Maggie se temea de acest moment. Își ia privirea.

– Am pierdut sarcina.

– Iar?

– Da, recunoaște Maggie. Am fost însă la doctor.

Roland i-a aranjat o programare la specialist, doctorul Surrey, în Montreal. Acesta i-a făcut chiuretaj, lucru care, spunea el, cel puțin va curăța tot.

– Evident că a rămas țesut în uter de la primele sarcini pierdute, a spus el. Asta explică problemele pe care le-ai avut cu ultima sarcină.

– Vreți să spuneți că reziduurile primei sarcini au fost cauza pierderii a doua oară? a intervenit Roland. Și așa mai departe?

– Absolut.

– Știam eu că există o explicație, a spus el, mulțumit de sine.

– Pierderile de sarcină sunt destul de frecvente, doamnă Larsson. Asta nu înseamnă că e ceva în neregulă. Totuși, dacă nu curățăm țesutul bine prin chiuretaj, șansele sunt să pierdeți și următoarea sarcină.

Uterul lui Maggie este curat acum. Prima sarcină pierdută – o chestie frecventă, aleatorie – le-a pricinuit cel mai probabil pe următoarele. Doctorul Surrey a asigurat-o că nu are motive de îngrijorare. Acum nu trebuie decât să încerce din nou. Au șanse excelente.

– Probabil vei avea un nepot până la vară, îi spune Maggie mamei, mai optimistă decât se simte. Mi-a făcut chiuretaj și zice că asta ar trebui să rezolve problema.

– Și Roland ce părere are?

Roland face machete de tren și se chinuie obsesiv cu piese infime de puzzle, iar în mare parte muncește. A început să plece de-acasă mai devreme decât de obicei dimineața și să se întoarcă mai târziu seara. De multe ori nu vine la cină. Maggie știe dintotdeauna că nu-i place să-i stea în preajmă când este deprimată. Îl sperie stările ei, îl fac temător. A aflat asta de-a lungul anilor: are nevoie ca totul să fie în ordine și plăcut în viața lui. Vrea ca soția lui să

fie veselă și amabilă. Maggie încearcă, dar a descoperit că nu știe să joace teatru.

În multe feluri, a păcălit-o, prefăcându-se că-i place ambiția ei. În realitate, voia doar să-i facă ea copii. El se pricepe de minune să se prefacă, a descoperit ea treptat în timpul căsniciei, printre firimiturile de informații care-i scapă, de obicei după ce bea prea mult. Tatăl lui era un suedez rece și sobru care nu-l plăcea. Mama lui încerca să compenseze și să mascheze dispreţul tatălui până a murit, lăsându-i pe cei doi singuri. Roland a ajuns să stăpânească arta cultivării aparențelor de veselie și normalitate, mai ales într-o atmosferă de tensiune.

Maggie ar vrea să fie așa cum erau înainte de momentul în care au devenit obsedați să facă un copil. Roland este mult mai hotărât ca ea, lucru care l-a schimbat. Prietenia lor este în stare de tensiune și le afectează căsnicia – tocmai lucrurile pe care le prețuia la viața cu el.

– Te face să plătești, spune *maman*, jucându-se cu plăcinta.

– Cine?

– Dumnezeu.

– Poate nu trebuie să am copii, zice Maggie. La început nu eram sigură că vreau.

– Nu-i vrea nimeni, recunoaște *maman*. Dar avem de ales?

– Tu nu ne-ai dorit?

– Cine se gândea la asta? spune *maman*. Rămâneam însărcinate și gata. Asta se întâmpla.

– De ce nu mi-ai păstrat copilul? o întreabă Maggie pe mama ei. Puteai să o crești ca și cum ar fi fost a ta. Îți plac copiii.

Maman se încruntă, dar nu o contrazice.

– Putea să fi rămas în familie.

– Și ce-ar fi zis lumea? Tu dispari nouă luni și pe urmă *eu* fac un copil? Imaculata concepție! Ar fi știut toată lumea.

– Probabil că oricum știa toată lumea.

– De ce aduci vorba de asta de fapt?

– Poate a fost singura mea șansă să am un copil.

– Nu-ți mai plânge de milă.

– Am crezut că o pot uita, spune Maggie. O vreme chiar am uitat-o, până am rămas iar însărcinată. Și acum... nu știu. Mă gândesc mult la ea în ultimul timp. Dacă nu ar fi stat lucrurile așa...

– Încetează.

– Unde a dus-o tata?

– La un orfelinat din apropiere. Era singurul loc de care știam.

– N-a ajuns nici un copil acolo în martie.

– De unde știi? întreabă *maman*, mijind ochii.

– Am vorbit cu o măicuță de-acolo.

– N-o s-o mai găsești, zice ea. Crede-mă. Nu vor s-o găsești.

– Cine.

– Biserica. Taică-tu. Își termină plăcinta. Fă altul și gata, adaugă. Ai mai multe șanse.

După cină, Maggie se duce singură afară. Intră drept în lanul de porumb, dorindu-și să se piardă în el. În timp ce se plimbă prin porumb, poate respira în voie. Aerul are mirosul de mosc al porumbului copt, miros care o transportă pe loc într-o vreme a iubirii și a posibilităților, când viitorul ei părea la fel de nemărginit precum porumbul care pare să se înalțe la cer.

O voce în noapte o aduce brusc cu picioarele pe pământ.

– *Tu ești?*

O fracțiune de secundă are impresia că visează. Aude porumbul scrâșnind sub bocancii lui. Cheile lui zornăind. Rămâne neclintită, așteptând. Și, când se întoarce încet, îl vede umplând câmpul ca o halucinație frumoasă. Ca în visele ei.

– Bună, Maggie, zice el.

– Gabriel?

El îi zâmbește ca în adolescență, când se întâlneau aici în secret. Cei zece ani în care nu s-au văzut se dizolvă și sunt doar ei, mirosul porumbului, aerul umed, pleava și mătasea care le gâdilă gleznele.

Pentru tine

Mâncarea națională a scoțienilor, un soi de

budincă făcută din măruntaie de oaie și ovăz
Familia mea (în limba franceză în original)
Maica stareță
Păpușă (în limba franceză în original)
Domnule (în limba franceză în original)
Terci de cereale (în limba franceză în original)
Ciulama de pui cu ciuperci (în limba franceză în original)
Gura! (în limba franceză în original)
Drum bun! (în limba franceză în original)
Dormi, puiul mamei, dormi (în limba franceză în original)

CAPITOLUL 21

Gabriel are douăzeci și șapte de ani. Nu mai seamănă deloc cu cel care a fost, băiatul crescut la țară. S-a împlinit – are maxilarul pătrățos, umeri mai lați, mușchii mai bine definiți. E mai palid, iar părul blond, pe vremuri dens și lung, este tuns periuță, ceea ce-i face frumusețea mult mai evidentă, desăvârșită. Are pieptul și brațele mai vânjoase, probabil din pricina componentelor grele de avion pe care le tot ridică. Maggie parcă nu-l recunoaște pe băiatul de-acum zece ani, cu care a făcut dragoste prima oară chiar în acest loc.

Se simte stânjenită, îngrijorată de aspectul ei.

– Ce mai faci? o întreabă, calm, fără urmă de râcă.

Se uită în ochii lui, căutând sentimentele pe care le nutrea cândva față de ea, dar nu deslușește nimic. O măsoară din cap până în picioare, așa cum fac bărbații. Atât și nimic mai mult.

– Ce cauți aici? îl întreabă.

– *Tu* ce cauți aici, zice el. E lanul meu.

Ea zâmbește, zâmbește și el.

– În vizită la părinți, răspunde ea. Încă vin în lan de câte ori ajung aici.

– Știu.

O mai văzuse? O privea de la fereastră?

– Tu? întreabă ea. Mi-a spus Angèle că nu prea mai vii pe-acasă.

– Asta de mult, spune el. Clémentine avea nevoie de ajutor la fermă. E vremea recoltei.

– Așadar, v-ați împăcat?

– Am remediat greșelile, răspunde el.

– Tot la Canadair lucrezi?

– Unde altundeva? La bursă?

Râsul ei sună strident. Nu știe dacă o a spus-o în glumă sau nu.

– Noaptea sunt șofer de taxi, adaugă el. Mai fac un ban.

Nu o întreabă nimic de ea. Stau față în față în liniște, ceea ce amplifică volumul greierilor din jur.

– Te-ai căsătorit? îl întreabă, încercând să pară calmă.

– Da.

– Copii?

– Nu, răspunde. Nu-s pentru mine. Nu vreau.

Îi trec o mie de întrebări prin minte. Ar fi vrut să-și crească fetița cu zece ani în urmă – presupunând că era a lui – sau ar fi dat iama cu fugiții în clipa în care ar fi aflat că a rămas însărcinată?

– Vrei să bem ceva? o întreabă.

Încă nu a întrebat-o dacă s-a măritat sau dacă are copii. Poate știe de la surorile lui, din bârfa satului. Poate nu vrea să știe.

Maggie aruncă o privire spre casa părinților, gândind că Roland s-a închis cu tatăl ei în camera servitoarei.

– Ar trebui să le spun, zice, nespecific.

Se întoarce în casă și bate la ușa sanctuarului tatălui ei. Ușa se întredeschide și e învăluită numaidecât în fum. Tatăl ei scoate capul enervat. Maggie îl vede pe Roland în fotoliul de piele, cu picioarele întinse în față, cu un trabuc în mână și un pahar de Crown Royal în cealaltă. Mario Lanza cântă la radio.

– Mă duc să beau ceva cu Audrey în oraș, le spune.

– Să te duc? se oferă Roland, ameţit bine.

E gata să sară în mașină și s-o ducă unde vrea. E om bun, își spune ea cu vinovăție. Dacă nu s-ar fi schimbat... Dacă l-ar fi cunoscut pe el mai întâi...

– Nu ești în stare să conduci pe drumuri de țară, spune ea. Rămânem aici peste noapte. Îi spun mamei să ne pregătească fosta cameră a lui Peter.

– Nu-mi vine să cred că au trecut zece ani, spune Gabriel cu o carafă de bere călâie în față. Îmi place cum te-ai coafat.

Se întinde să-i atingă părul. Maggie rămâne nemişcată când degetele lui alunecă lent pe buclele ei naturale. Apoi îşi ia mâna şi dă nişte bere pe gât, de parcă tocmai făcuse un gest perfect firesc când a mângâiat-o.

– Şi? Ai copii? o întreabă.

– Nu încă. Încercăm. Am avut nişte probleme...

El încuviinţează, dar nu-i oferă nici o urmă de compătimire sau încurajare, cum fac oamenii. Ea îşi reumple paharul.

– Cu ce se ocupă soţul tău? o întreabă.

– E bancher.

Gabriel îşi aprinde o ţigară şi suflă fumul în linie dreaptă.

– Bănuiesc că Semănătorul este foarte mândru. E englez, aşa-i?

– Încă eşti supărat pe mine?

– De ce aş fi? Râde. Eram copii.

Nu-l crede.

– Ai vreo poză cu Annie? îl întreabă.

E curioasă, ca şi cum ar vrea să se uite la un accident de maşină.

– Ştii cum o cheamă? o întreabă el.

Maggie roşeşte.

– Mi-a spus Angèle în trecere. Bănuiesc că e frumoasă.

El ridică din umeri. Termină împreună berea şi el comandă altă carafă. Ea se întinde spre ţigările lui, iar el i-o aprinde cu Zippo. Închide bricheta rotindu-şi încheietura mâinii.

– Deci, iată-ne, zice el. Căsătoriţi cu alţii.

Ea dă să spună ceva, dar nu ştie cum să-şi canalizeze sentimentele legând o frază coerentă. Se uită în ochii lui şi un lucru este cert: încă îl vrea.

– Cum te-am văzut astă-seară..., adaugă el. Încă arăţi foarte bine.

– Pari dezamăgit.

– Speram să te fi îngrăşat.

– Păcat că au trecut zece ani până să ne revedem, spune ea, brusc copleşită de nevoia de a mărturisi totul – despre sarcină, copil, orfelinat, până şi despre Yvon.

Aproape că a băut suficient cât s-o facă, dar într-o clipă de trezie, decide să nu spună nimic.

– Şi acum? întreabă el.

Ea clatină din cap şi se privesc îndelung, fără să clipească ori să-şi ia privirea. Maggie simte un licăr de speranţă. În clipa asta totul pare posibil, dar apoi vine o chelnăriţă şi Gabriel îi face semn că cere nota. Maggie se pleoşteşte. Îi mai ia o ţigară şi se apleacă seducător spre foc.

– Eşti fericit? îl întreabă, ţinându-l de încheietura mâinii cât îşi aprinde ţigara.

– Ce fel de întrebare e asta? zice el, lăsând nişte bani pe masă. Hai să mergem.

Îl urmează afară şi o iau spre Bruce Street. Fără o vorbă, o ia de mână şi nu-i dă drumul în timp ce merg. Nu pare nimic nelalocul lui. Pare firesc şi corect.

– Aş vrea să putem păstra clipa asta, spune ea când se apropie de clădirea Small Bros.

– De ce nu? face el, trăgând-o pe o alee.

– Ce faci?

O împinge în peretele de cărămidă. Dintr-odată, o sărută. Ce o şochează mai mult nu e prezumţia lui sau propria imprudenţă de a-i răspunde, ci cât de entuziasmată este. L-a sărutat de atâtea ori şi tot în al nouălea cer se simte, ca prima dată.

Se lipeşte de ea, ţintuind-o de latul clădirii. Îl cuprinde de mijloc instinctiv, cu o mână sub cămaşă şi alta urcându-i pe spate. Dar când el îşi duce mâna sub fusta ei şi urcă pe coapsă, îl împinge.

– Încetează.

El o ignoră.

– Încetează! repetă, cu gura lipită de urechea lui.

O priveşte mirat.

– Nu putem face asta, spune ea. Roland o să se întrebe unde sunt.

– Roland, mormăie Gabriel, ducându-şi degetele între picioarele ei, trăgându-i chiloţii.

– Nu, te rog, spune slab.

Se dă la o parte, uitându-se urât la ea.

– Nu aşa vreau s-o facem, adaugă.

– Cum *vrei* s-o facem? o întreabă furios, potrivindu-şi pantalonii. Suntem căsătoriţi cu alţi oameni.

– Fără înşelat.

– Vrei s-o părăsesc pe Annie ca să poţi să mi-o tragi fără mustrări de conştiinţă?

– Gabriel, nu face asta.

– Asta-i imposibil, Maggie. Înjură în barbă şi apoi loveşte impulsiv zidul din spatele capului ei. Maggie, neschimbată, spune, scuturându-şi mâna zdrelită. Mă seduci, flirtezi. Dar când vine momentul, nu ai chef să-ţi faci dezordine în privilegiata viaţă, vrei doar să ştii că sunt al tău în continuare. Întoarce-te dracului la bancherul tău.

– Aş da orice să fi fost altfel! strigă ea, iar glasul îi răsună pe aleea îngustă.

Şi adevărul – azvârlit în noapte aşa, dezolant şi inexorabil – îl blochează. Rămâne pe loc, neştiind ce să facă.

– Îmi pare rău, zice el. Sunt beat. A fost o greşeală.

Cuvintele se împlântă precum pumnalele în ea. O conduce acasă, la marginea lanului – locul în care se ascundeau cândva, făceau dragoste şi dispăreau împreună, unde se găseau, se pierdeau şi se regăseau unul pe celălalt. Ea inhalează adânc, nevoind să intre în casă. Aerul e umed şi miroase a toiul verii, un amestec de rouă, de flori care îmbobocesc şi de balegă proaspătă. Cerul e fără de stele. Îşi dă seama că plânge, dar Gabriel probabil că nu-i vede lacrimile pe întuneric.

Poate că-i mai bine aşa, îşi zice ea. Voluptatea vine ca o strangulare ce face inima şi mintea complet neputincioase. Pe alocuri, aproape că i-a distrus părinţii. Îi e mai bine cu Roland, care este – sau cel puţin era – prietenul ei.

– Noapte bună, spune Gabriel.

Fără o vorbă, ea se întoarce cu spatele şi începe să urce dealul.

– Hei! strigă după ea. Lucrez în tura de zi la Canadair până la trei şi un sfert.

O provocare.

CAPITOLUL 22

După ce se termină *Gunsmoke*, Maggie închide televizorul şi urcă în dormitor. Îşi scoate hainele, îşi pune cămaşa de noapte preferată, cu volănaşe pe piept şi se aşază pe marginea patului ca să-şi pieptene părul. Se uită absentă la tapet – *un toile de Jouy*[30] roşu cu peisaje idilice franţuzeşti – şi îşi dă seama că s-a săturat deja de el. Totuşi, încă îi place foarte mult camera. A fost unul dintre motivele principale pentru care a vrut casa. Are şemineu, tavan casetat şi, spre curtea din spate, o priveliştе care-ţi taie răsuflarea.

Îl aude pe Roland spălându-se pe dinţi şi ştie ce aşteaptă de la ea astă-seară. O să iasă gol pe sub halatul de velur şi va da cuvertura deoparte într-un triunghi perfect, doar cât să se strecoare sub el fără să deranjeze aşternuturile. Apoi se va apleca peste pat să-i dea un sărut mentolat şi utilitar pe buze. Mai că-i miroase Colgate-ul în răsuflare. Anii de contacte sexuale obligatorii, întreţinute cu anxietate, în efortul de a procrea au accelerat destrămarea vieţii lor sexuale.

– A murit Duplessis.

– Ce? icneşte ea, ridicând privirea şi văzându-l pe Roland în uşa băii din dormitor.

– Tocmai au zis la radio, o lămureşte el cu un ton exaltat.

Aseară spuneau la CBC că Duplessis a căzut la pat după ce a suferit o hemoragie cerebrală. Fiindcă nu şi-a pus niciodată problema că un om atât de puternic precum Duplessis ar fi vulnerabil în faţa inconvenientelor muritorilor, precum boala sau moartea, Maggie este cu adevărat şocată.

– Dumnezeule! exclamă, copleşită de o anumită senzaţie de răzbunare.

Imediat dă fuga la parter să-şi sune tatăl.

– Dictatorul a murit! chiuie el.

– Cumva pare ciudat, nu ţi se pare? De când mă ştiu era undeva în fundalul vieţii mele.

– A fost nevoie de o hemoragie cerebrală să fie destituit, dar Dumnezeule, Quebecul este în sfârşit liber.

– Şi dacă următorul premier abandonează agricultura?

– Draga mea, spune tatăl ei, la fel cum se va dezvolta această ţară, tot aşa se va întâmpla şi cu Superior Seeds.

Omul este de nestăpânit. Maggie parcă-l şi vede a doua zi la muncă, umflat tot în pene, cu o satisfacţie duşmănoasă.

Ea se întoarce în dormitor, unde îl găseşte pe Roland sub cuvertura din ţesătură *chenille*[31], ţinând în poală radioul cu tranzistori. Îl plimbă peste tot, ca pe un animal de casă.

Maggie se duce drept la baie să se spele pe dinţi. Apoi se priveşte în oglindă o vreme, încercând să se vadă la fel cum o văzuse probabil Gabriel ieri-seară. Are faţa mai rotundă ca înainte, probabil umflată din pricina ultimei sarcini. Ori poate cinismul şi dezamăgirea îi subminează deja discret frumuseţea pentru care ceilalţi o lăudau adesea. Pesemne asta i s-a întâmplat şi mamei. Maggie îşi aminteşte fotografia cu *maman* pe maşina de tuns iarbă, cât de frumoasă era la douăzeci de ani. Cât s-a schimbat de-atunci.

Maggie este mai aproape de vârsta de treizeci decât de douăzeci de ani. Închide ochii să nu vadă imaginea ei din viitor – o clonă a mamei, fără urmă de tinereţe şi frumuseţe dincolo de o fotografie înrămată, aşezată pe un milieu în dormitor, la care copiii pe care-i va avea se vor holba uluiţi cu gândul la ea. Stinge lumina din baie şi se duce în pat, lângă Roland.

– Tot nu-mi vine să cred, zice el.

– De-acum înainte, asta ar trebui să fie zi naţională.

– Trebuia să vină şi asta, zice Roland, care aşază radioul pe noptieră.

Maggie se duce în braţele lui, punându-şi capul pe pieptul său.

– Ce se va întâmpla acum? se întreabă cu glas tare.

– Mă aştept numai la lucruri bune. Să sperăm că cel care va veni în locul lui ne va duce în secolul douăzeci.

– Chiar este sfârşitul unei epoci.

– Cred că tatăl tău e în al nouălea cer, spune Roland.

– Probabil o să dea petrecere.

Râd amândoi şi Roland se apleacă s-o sărute cu toată stângăcia unui adolescent la prima încercare. Ea îl împinge uşor.

– Nu încă, bine?

El se lasă pe pernă şi se uită în gol, aparent afectat.

– Credeam că încercăm din nou, spune el. Doctorul a spus că după curăţarea trompelor ar trebui să începem imediat.

– Rol, nu sunt pregătită încă.

Roland suspină.

– Înţeleg, zice, îmbunându-se. Dar curând, bine?

Îl sărută pe piept şi se relaxează.

– Mulţumesc, zice uşurată.

Sărbătorile vin şi pleacă fără mare vervă, urmate de o hibernare lungă şi intensă, în care Maggie petrece prea mult din timpul ei liber în casă, gândindu-se la Gabriel şi la întâlnirea lor de vis toamna trecută în lan. Ghemuită la foc zi de zi, în acelaşi pulover de lână şi cu ciorapi groşi de schi, Maggie pierde enorm de mult timp visând la cai verzi pe pereţi.

Apoi, într-o zi pe la amiază, la puţin timp după trecerea iernii, Maggie se trezeşte într-o zonă necunoscută a oraşului. Este ca şi cum în toate aceste luni şi-a ţinut respiraţia şi, dintr-odată, nu se mai poate abţine. Vine noul deceniu – anii cincizeci s-au terminat – şi nu are stare, nevoind să se lase pradă senzaţiei de sufocare în izolare. Trebuie să respire.

Canadair se află lângă aeroportul Cartierville în Saint-Laurent. Autobuzul care opreşte pe Sherbrooke Street o va duce drept la Côte-Vertu. Se duce ţintă, bucurându-se de vremea

blajină de martie, simțind pe față primele raze zdravene de soare.

Când era mică, Canadair era o bine cunoscută fabrică de avioane în timpul războiului. Mulți băieți de la țară, precum Gabriel, se duceau la oraș și munceau iarna acolo. Își aduce aminte cum se lăuda Gabriel la sfârșitul anilor '40, când a început Canadair să facă Sabre Jets F-86, de parcă le construia cu mâna lui. Zicea atunci că a ajuta la construirea avioanelor pentru forțele aeriene canadiene regale era un privilegiu, chiar dacă făcea doar patruzeci și trei de cenți pe oră și muncea în ture de câte șaptesprezece ore.

La asta se gândește când oprește autobuzul la Côte-Vertu și întreaga magnitudine a ceea ce urmează să facă este la fel de covârșitoare precum avioanele care aterizează pe pista din Cartierville.

Imprimeu în culori deschise pe bumbac sau in
(în limba franceză în original)
Împletitură făcută din găitane

CAPITOLUL 23

Maggie își plimbă vârful degetului peste crinul alb cu albastru tatuat pe bicepsul lui Gabriel. În mintea ei, să facă dragoste acum cu el, ca femeie, va fi foarte diferit de cum era în tinerețe. Perioada în care o făceau tandru, timid, ca adolescenții – precum și ultimii câțiva ani de sex de complezență cu Roland – nu au învățat-o mare lucru despre sex sau cum ar trebui să se simtă în propriul corp. Își imaginează că dacă face sex cu Gabriel acum o să fie mai matur și mai liber.

Nu încă. De data asta vrea să aștepte. Din respect pentru Roland și din teama sănătoasă de a nu repeta greșelile trecutului, i-a spus lui Gabriel că nu vrea să se culce cu el până nu sunt siguri că vor să își facă un soi de făgăduință.

– Când l-ai făcut? îl întreabă.

Sunt în apartamentul unuia dintre prietenii lui, în Papineau. Peste tot sunt împrăștiate sticle de bere și scrumiere, șoarecii cutează să traverseze linoleumul, iar vântul zguduie ferestrele expuse curentului. Amicul care închiriază acest loc nu-i niciodată aici. Maggie bănuiește că-l ține pentru alte femei cu care se culcă pe lângă soția lui. Gabriel zice că nici vorbă, dar nu elaborează.

– Acum vreo doi ani, răspunde. Știi ce simbolizează crinul?

– E pe steagul Quebecului.

– A fost primul steag al unei provincii din Canada, spune el. Unul dintre puținele lucruri bune pe care le-a făcut Duplessis.

– Și de-asta ți l-ai tatuat?

– Pentru mine are însemnătate, zice. Vine de la un drapel purtat de soldații franco-canadieni ai lui Montcalm la victoria de la Carillon. Își

aprinde o țigară și ridică o scrumieră de pe jos. Nu cred că ai înțelege.

După o lungă tăcere, ea spune:

– Nu-i așa că tot nu m-ai iertat?

– Pentru ce să te iert? întreabă el.

– Că am rupt-o așa cum am făcut-o.

– Eram tineri.

– Și dacă rămâneam împreună?

– N-ar fi mers pe vremea aia, spune el depreciativ.

– Poate ne-ar fi ajuns atâta lucru, murmură ea, ghemuindu-se lângă el.

– Să ne furișăm în secret în cocina asta?

– Să fim împreună.

– Ești mult prea romantică.

– Da? Și-atunci ce-i asta pentru tine?

– Nu știu. Încercarea mea de a face sex cu tine.

Îl lovește jucăuș în umăr.

– Pentru tine? o întreabă.

– Sper să fie o a doua șansă pentru noi, recunoaște ea.

El își trece mâna prin părul ei înainte să o lase în poală.

– Maggie, suntem amândoi căsătoriți. Chiar crezi că mai avem un viitor împreună?

– Dacă nu, de ce ești aici cu mine?

– Ți-am zis. Vreau să mă culc cu tine.

– Și dacă nu o fac?

Gabriel suspină, expirând în același timp.

– Chiar nu știu, îi zice. Dar îmi place cu tine. E simplu. Tu mă cunoști.

– Soția ta nu te cunoaște?

El ridică din umeri.

– E altceva. Mă știe oarecum. Așa cum sunt de când m-am mutat definitiv aici.

– Și cine este Gabriel pe care-l cunosc eu?

– Băiatul nesigur care a scos cuțitul la câțiva golani, răspunde. Băiatul fermierului. Copilul care s-a îndrăgostit de o englezoaică, una care până la urmă i-a frânt inima.

Ea întinde mâna să-i atingă fața.

– Dar tu ești cea care a ales, Maggie, și nu pe mine.

Ea întoarce capul, neputând să se uite în ochii lui. Îi stă pe limbă să mărturisească pe loc

că părinții ei sunt cei care au ales în locul ei, *tatăl ei*. Dar atunci ar trebui să-i spună lui Gabriel despre copil și nu este pregătită pentru acea discuție.

– Oricum, spune el, pentru tine e cea mai bună viață.

– Adică?

– Viața *lui*. Cea pe care o trăiești.

– A cui? A lui Roland?

– A tatălui tău.

– Nu-i așa simplu.

– Dintotdeauna te-a spălat pe creier, Maggie.

– Mama tot zicea asta.

– Se pare că nu le-ai putut avea pe toate, spune, mai blând. Casa mare, bancherul, consimțământul tatălui tău *și* pe mine.

– Asta-i o răutate, spune ea, ridicându-se să plece.

El o apucă de braț, o trage înapoi pe canapea și se urcă peste ea. Maggie îi simte erecția și se simte vulnerabilă.

– Chiar trebuie să vorbim așa mult? o întreabă, încălzindu-i gâtul cu răsuflarea. Hai să nu mai vorbim. Ne aduce doar probleme.

O sărută pe buze și ei i se ridică părul pe tot corpul. Îl gâdilă pe spate pe sub cămașa de flanelă, amintindu-și de el, prima dată când era doar un copil în lanul de porumb. Sudoarea pe spatele bronzat, felul în care îi ieșeau coastele în evidență, mersul țanțoș printre coceni. Iar acum, iată-l, cu același spate zvelt și puternic, același temperament haotic cu care nu-și poate niciodată masca lupta interioară dintre mândrie și vulnerabilitate, dintre cine era și cine își dorea să fie. La asta se referea când i-a spus că doar ea îl cunoștea cu adevărat.

– Hai să ne bucurăm de clipa asta împreună, șoptește el.

– Adică să facem sex.

– Bineînțeles.

Cum să se bucure de timpul petrecut cu el când mintea-i fuge înainte, făcând strategii și făurind fantasme, voindu-l în lăcomia ei cu totul? Îi e groază să se ducă acasă la Roland și la cruciada lui de a o lăsa însărcinată. Gabriel este real. Ea vrea ca relația lor să fie reală. Nu are de

gând să se înhame la o relație ilicită, cu toate secretele, vinovăția și nesiguranța. Nu suportă gândul că el se va întoarce astă-seară la Annie, că va dormi cu ea, că vor avea discuțiile intime pe care le au cuplurile. Se întreabă cât de des face dragoste cu Annie și dacă-i place și-i vine să moară că nu-l poate întreba.

El o sărută pe gât, pe ea o pufnește plânsul ușor.

– Și acum? murmură, dar el nu răspunde.

CAPITOLUL 24

Elodie

1960

Într-o zi, pe la prânz, cineva îi spune lui Elodie cu indiferență că Emmeline de la orfelinatul Saint-Sulpice a murit.

– Ai fost acolo cu ea, nu? întreabă fata, îndesându-și mâncare în gură. La Saint-Sulpice?

– Cum a murit? vrea să știe Elodie, pierzându-și brusc apetitul.

– Supradoză de Largactil, din ce-am auzit.

Elodie este scandalizată. Pe vremuri, își stăpânea furia, disperând pe muteşte ca să nu dea de necaz, dar pe-asta nu o mai poate tolera. Nu va uita niciodată cum a ținut-o Emmeline de mână în noaptea în care au sosit, felul în care a vorbit în numele tuturor, spunându-i surorii Ignatia că nu acolo le este locul.

Emmeline nu-i prima care a murit și cu certitudine nu va fi ultima. Elodie nu mai este la fel de sensibilă sau poate a dobândit mai multă tenacitate. Are zece ani și nu le mai pune pe toate la suflet. Moartea așteaptă la fiecare colț la Saint-Nazarius, reală și ubicuă precum măicuțele însele, dar nicicând n-a fost mai aproape de ea.

* * *

Câteva zile mai târziu, când îi apar pe tot corpul ciudatele pete roșii care o mănâncă, obligând-o pe sora Ignatia s-o trimită la secția de boli infecțioase de la etajul trei, Elodie profită de ocazie să vorbească în sfârșit în numele lui Emmeline și al tuturor orfanilor.

– Vărsat de vânt, confirmă doctorul, aruncând o privire pe gâtul și brațele ei. Să nu te mai scarpini așa.

Elodie se uită cu atenție la el, încercând să-și dea seama dacă este de-ai *lor* sau cineva care ar putea s-o ajute. Pare destul de cumsecade. Are ochi albaștri, iar ei îi plac mustața și buzunărelul pătrat al halatului alb.

– O să-ți dau o sticlă cu soluție cu calamină, spune el. Nu te mai scărpina, domnișoară. Rămân urme.

Ea aproape că izbucnește în râs. Urme! Dacă i-ar vedea urmele rămase după bătăile primite... El crede că-i pasă de cicatricile de vărsat de vânt? Habar n-are. Îi dă cu soluția roz care-i răcorește pielea și îi calmează imediat mâncărimea.

– Și ar trebui să-ți tai unghiile.

– Domnule doctor...

– Hm?

– Alaltăieri a murit o fată de la etajul șase.

– Da, răspunde el abstract. Suntem la spital. Se mai întâmplă.

– Dar nu suferea de nimic.

– Altfel n-ar fi fost aici.

– Nici *eu* nu sufăr de nimic, îl anunță Elodie. Și tot aici mă aflu. Majoritatea dintre noi sunt perfect normali. Suntem doar orfani. Nu suntem nebuni.

– Dosarele spun altceva.

– Ce dosare?

– Când ați fost transferați aici, îi explică el, am primit dosarele voastre.

– Și al meu ce zice?

– Nu am acces la dosarele secției de psihiatrie, zice el. Dar te asigur că dacă te afli aici, sigur există un motiv.

– Sunt normală, spune Elodie cu încăpățânare.

– Nu te mai scărpina, o atenționează.

– Pot să văd ce au scris despre mine?

– Evident că nu.

– Nu vreau să mor aici, spune ea. Pe Emmeline au ucis-o că i-au dat prea mult Largactil. A venit aici cu mine de la orfelinatul Saint-Sulpice și nu avea nimic. Era deșteaptă și normală și i-au făcut lobotomie.

– Atunci era foarte bolnavă.

– Și totuși, nu era. Cel puțin când am ajuns aici. Iar acum au omorât-o.

– Ești prea melodramatică.

– Nu este singura, continuă Elodie. Anul trecut a mai dispărut o fată în toiul nopții. Am auzit că i-au aruncat trupul în spate și l-au îngropat în cimitir. Nu făcea decât să cânte.

Elodie își amintește de fetița care-și cânta singură până adormea seara, vocea suavă care străbătea camera. O chema Agathe. Avea doar cinci ani, dar sora Ignatia o bătea ca s-o facă să tacă. Într-o dimineață, când s-a trezit Elodie, cineva a spus:

– Agathe a dispărut.

Patul era gol. Așternuturile schimbate, de parcă nu dormise nimeni în el.

– Ne fac tot soiul de lucruri îngrozitoare, îi spunea ea doctorului. Nu ne puteți ajuta? Știe cineva ce pățim aici?

– Liniștește-te, îi cere doctorul, încruntându-se.

– Nebunii din pavilionul meu erau nebuni înainte să ajungă aici?

– De unde vrei să știu?

– O să înnebunesc dacă rămân aici?

– De unde îți vin toate ideile astea?

– Vă rog, ajutați-mă. Ne-au uitat cu totul aici. Iar măicuțele... sunt crude. Ne torturează. Vă rog, nu puteți face nimic?

Doctorul îi pune mâna pe genunchi.

– O să mă interesez, îi spune. Calmează-te și văd eu ce se petrece.

Elodie încuviințează cuminte, relaxându-se cu totul.

– Ia asta, zice el, dându-i soluția cu calamină. Și te dai cu ea când te mănâncă.

– Mulțumesc, domnule doctor.

El îi face cu ochiul şi ea iese din cabinet, mai uşoară şi mai fericită decât a fost în ultimii ani. Îi zâmbeşte surorii Calvert, care aşteaptă răbdătoare la uşă şi zice:

– Vărsat de vânt.

– Pari extrem de fericită în cazul ăsta, mormăie sora şi pleacă pe coridor târşâindu-şi picioarele, foşnind din robă la fiecare pas.

Trec câteva zile şi nu se întâmplă nimic. Elodie aşteaptă să apară doctorul în vizită. I-a promis că se va interesa. Poate că măicuţele nu-i dau pace, îşi spune ea, şi trebuie să aibă răbdare. N-ar fi ceva dacă ar expune întreaga situaţie de-aici şi spitalul şi-ar da seama ce greşeală cumplită au făcut şi să le elibereze? Să le trimită înapoi la Saint-Sulpice, unde, din câte îşi aminteşte Elodie, era relativ fericită?

Stând într-o noapte cu ochii în patru, la aproximativ o săptămâna după consult, îşi dă seama că nu a mai venit nimeni să-i dea Largarctil. Poate că până la urmă doctorul a menţionat ceva despre moartea lui Emmeline şi au renunţat la tranchilizantele de zi cu zi. Nu prea ştie ce părere are despre lipsa pastilei ei de somn, dar, întrevăzând şansa la libertate, uită de orice altă grijă.

Nici una, nici două, se trezeşte zgâlţâită de nişte mâini aprige. Dă să se ridice în şezut, dar cineva îi pune o faţă de pernă pe cap şi nu mai poate respira. Nişte mâini încearcă să o apuce şi o trag în toate părţile. Lumea e neagră în faţa de pernă, dar aude cataramele cămăşii de forţă cu care încearcă s-o îmbrace. Se zbate, ţipând înăbuşit în faţa de pernă, îngrozită că se va sufoca.

– *Calme-toi!*[32] şuieră cineva, şi recunoaşte imediat vocea surorii Ignatia. Acum se luptă toţi cu ea, că nu prea-i lasă să închidă cataramele. Stai locului! spune nerăbdătoare sora Ignatia, înainte să-i tragă un pumn în cap.

Trupul lui Elodie rămâne inert. I se leagă cămaşa de forţă. Sora Ignatia latră ordine. Elodie îşi dă seama că ceilalţi atacatori sunt pacienţi ca şi ea, dornici să se supună, uşuraţi că nu li se întâmplă lor. O cară într-o beznă

totală în altă încăpere, unde este aruncată pe spate într-un cadru metalic de pat și legată de el ca un animal. Nu are saltea și simte arcurile ascuțite intrându-i în spinare, acolo unde nu ajunge cămașa de forță pe corp.

Îi scot fața de pernă de pe cap și Elodie își dă seama spre groaza ei că se află într-o celulă întunecată, neaerisită și cu ferestrele baricadate. Căldura este înăbușitoare.

– Ce-am făcut? țipă, rugându-se de sora Ignatia. De ce-mi faceți asta?

Sora Ignatia nu răspunde și tăcerea este mai înspăimântătoare decât orice ar putea spune.

– Vă rog, nu mă lăsați aici! se vaită Elodie. Vă rog! Soră...

Sora Ignatia bagă o găleată sub pat și Elodie înțelege pe loc că aici va rămâne o vreme. Că nu o vor dezlega nici să se ducă la baie.

– Nu plecați! se roagă. E așa cald. Vă rog...

Sora Ignatia se întoarce pe călcâie, roba foșnindu-i pe picioare când iese hotărâtă din celulă, cu lacheii muți după ea.

Lui Elodie îi vine să urle, dar se răzgândește imediat. Știe că nu o va auzi nimeni, iar dacă da, nu ar veni. Se foiește în pat, încercând cu disperare să găsească un pic de confort, măcar o poziție cât de cât suportabilă, numai că este imposibil în cămașa de forță, în căldura aia și cu metalul care-i intră în carne. Nu o ajută nici somnul. Fără saltea, aer sau posibilitatea de a-și mișca mâinile și picioarele, nu poate decât să zacă, reproșându-și că nu a încercat să evadeze mai demult.

Ar fi putut? Nu la șapte ani. Nu după ce a fost încuiată în spatele ușilor Pavilionului B. Agathe a scăpat. Emmeline a scăpat. Poate moartea era singura soluție viabilă. Decide că nu va mai deplânge în veci moartea altei fete de la Saint-Nazarius. De ce ar face-o? Ele sunt libere, împăcate, iar ea, Elodie, este singura rămasă în iad.

Măsoară timpul în funcție de cele trei mese ale zilei, un terci din ce s-o servi la cantină. Celula duhnește a urină, a fecale și a voma ei. Din când în când, din pură plictiseală, se roagă.

Negociază cu Dumnezeu, pune la îndoială faptul că El permite ca ea să fie tratată astfel, dar nu primeşte niciodată răspuns, doar tăcerea Lui neîndurătoare, un vid în care ar trebui să afle alinare. Îl urăşte aproape la fel de mult ca pe sora Ignatia.

După aproape o săptămână de carceră – exact şaptesprezece milkshake-uri oribile –, uşa se deschide şi apare sora Ignatia, cu o expresie înfumurată. Desface lanţurile lui Elodie şi, fără să sufle o vorbă, îi desface cămaşa de forţă. Elodie se strâmbă în clipa în care i se eliberează braţele. I-au înţepenit muşchii, o dor încheieturile şi nu o ţin oasele. O doare fiecare bucăţică din corp. Atunci când dă să se ridice în şezut, ţipă şi se prăbuşeşte. Preferă metalul ascuţit din spinare în locul durerii pe care o are când încearcă să se mişte.

Sora Ignatia îi dă o rochie, strâmbându-se la mirosul care vine din găleata ce dă pe dinafară şi îşi acoperă gura şi nasul cu mâna.

– Asta pentru că i-am spus doctorului despre supradoza lui Emmeline? vrea să ştie Elodie.

Un licăr de bucurie – fie de victorie, fie de amuzament – traversează privirea de liliac a surorii Ignatia, dar nu-i dă lui Elodie satisfacţia de a-i răspunde.

CAPITOLUL 25

Maggie

Maggie se trezeşte dintr-un coşmar cumplit, ţipând atât de tare, încât îl trezeşte şi pe Roland. Se apleacă să aprindă veioza cu mâna tremurând. Îi bubuie inima.

– Ce s-a întâmplat, draga mea? o întreabă, punându-i mâna pe umăr.

– Visam că mă înec, răspunde ea, încercând să se liniştească. Eram însărcinată şi ne înecam amândoi, şi eu, şi copilul. Mă tot gândeam că

nu-l mai pot pierde şi pe ăsta. Of, Roland, a fost îngrozitor!

Nu menţionează că numele copilului nenăscut din vis era Elodie. Roland o trage lângă el şi se întind pe spate, lăsând veioza aprinsă la insistenţele ei.

A doua zi, când abia îşi revine cât de cât după o noapte nedormită, Maggie se aşază într-unul dintre separeurile de la Fern şi cere o cafea cât o aşteaptă pe Audrey. Maggie are permis de conducere acum şi un Ford Falcon pe care Roland i l-a cumpărat de ziua ei. Acum că şi-a dat în sfârşit demisia de la Simpson, are mai mult timp liber, în mare parte pentru a cumpăni la cele două vieţi între care s-a trezit prinsă – lucru care, fără îndoială, pricinuieşte recentele coşmaruri. Într-una dintre aceste vieţi se află iubitele ei case, nepreţuita grădină de la ţară şi căsnicia cu un bărbat minunat pe care nu-l poate iubi îndeajuns. În cealaltă – încă o fantezie în mare parte –, se află Gabriel, care, crede ea, îi este îndeajuns.

Nu-şi poate lua gândul de la el de când s-au întâlnit în apartamentul de pe bulevardul Papineau. În ultimul timp, îşi spune tot soiul de lucruri ca să-şi justifice infidelitatea emoţională, dar cel care o consolează cel mai mult este că ar fi trebuit să rămână cu Gabriel de la bun început. Abia ce l-a regăsit, numai că sentimentele ei sunt la fel de profunde şi de nezdruncinat ca întotdeauna. Roland nu-i cere mult. Munceşte toată ziua şi în general este fericit când este ea fericită. Încrederea şi mulţumirea lui – ori poate faptul că refuză să îşi scoată ochelarii de cal – face să-i fie aproape simplu să se îndrăgostească de alt bărbat.

Îşi aprinde o ţigară, gândindu-se în continuare cum au rămas lucrurile cu Gabriel când s-au văzut deunăzi. „Salut-o pe Audrey din partea mea", a rugat-o la plecare.

O spusese cu substrat. Ea făcuse greşeala să-l anunţe că se întâlnea cu Audrey în Dunham. Firește că a reverberat întâmplarea de demult cu Barney şi bătaia în stradă, când Gabriel a scos cuţitul. Nu era nevoie s-o spună, dar era

furios – i-a citit-o imediat în ochi la auzul numelui lui Audrey. Maggie a regretat pe loc.

Nu au vorbit cât şi-a strâns ea lucrurile. Între ei se strecurase o tensiune familiară şi s-a temut pentru o clipă că dragostea nu putea birui în faţa firii omului. Vrea să creadă că dragostea este de neînfrânt, dar dacă aceasta nu face faţă esenţei unei persoane? O înspăimântă faptul că ar fi nevoiţi să renunţe unul la altul după atâta timp şi să se retragă fiecare la el acasă, înfrânţi de complexitatea limbii vorbite şi a clasei sociale.

– Ne vedem şi vineri? a întrebat-o.

– Nu pot, a răspuns ea. Lui Roland îi place la teatru vineri seara.

– *Qu'i mange d'le marde*, a mormăit Gabriel. *Să mănânce căcat.*

L-a sărutat şi i-a atins faţa. Ochii lui cenuşii erau plini de mânie.

– Altă dată, i-a zis. Numai vineri nu. Vreau să te mai văd.

El s-a uitat atunci în altă parte. L-a pus să-i promită că o sună. Aşa s-au despărţit.

Ridică privirea din ceaşca de cafea şi o vede pe Audrey venind ca o raţă spre ea. Audrey este însărcinată în şapte luni cu al treilea copil, îmbujorată de-afară şi mai adorabilă ca niciodată. Părul ei blond este platinat acum, ca al vedetelor de cinema. Au păstrat legătura de-a lungul anilor, politicos şi de la distanţă, doar cât să se poată numi cunoştinţe. Lui Audrey îi place să trimită felicitări de Crăciun cu fotografii cu familia, însoţite de scrisori lungi şi îngăduitoare despre reuşitele lor, cu semne de exclamare. *Barney a fost promovat! Lolly face în sfârşit la oliţă! Davie a câştigat concursul Goutte de Lait pentru bebeluşi sănătoşi!* În plus, îi place să se întâlnească o dată, de două ori pe an ca să se laude faţă în faţă.

– Cum te simţi? o întreabă Maggie.

– Nu prea rău, răspunde Audrey, strecurându-şi corpul greu de manevrat în separeu. Arăţi superb. Ţi-ai păstrat silueta. Te invidiez.

Maggie zâmbește, dar își dă seama că Audrey nu o invidiază defel. Audrey comandă cafea și plăcintă cu mere și trage un fum din țigara lui Maggie.

– Cu ce să începem? zice și bate din palme.

– Ce fac copiii?

– Lolly e șugubeață, iar Davie, un mooonstru. Sunt nebună că-l fac pe al treilea. Nu știu ce mă fac dacă e băiat. Auzi, zice, până una-alta, *tu* cum te descurci, Maggie?

Maggie înclină capul într-o parte.

– Adică?

– Am auzit că nu reușești să rămâi însărcinată, spune Audrey, brusc compătimitor. Coboară tonul și șoptește: *Avorturile spontane.*

Maggie scutură scrumul.

– De unde ai auzit? o întreabă.

– Ei, știi cum e la Dunham, răspunde. Cred că de la Violet.

– Mi-au curățat trompele, îi spune Maggie. Prognoza e bună.

Se vede treaba că Audrey își dorește foarte mult ca Maggie să toarne copii pe bandă rulantă. Se pare că lumea își dă sufletul ca femeile măritate să rămână însărcinate la timp. Îi tulbură când lucrul ăsta nu se întâmplă, ca și cum contractul universal acceptat a fost violat sau măsluit. Maggie o simte promovându-și fără o vorbă succesul fertilității și, în același timp, panica în caz de nereușită.

Chelnerița aduce plăcinta lui Audrey.

– Oare...?

– Ce?

– Lasă, spune Audrey. Las-o baltă!

Mușcă din plăcintă.

– Ce?

– Păi, mă întrebam și eu. Crezi...? Pricina să fi fost prima... ăăă, sarcină?

– Da. Exact asta a spus doctorul. A rămas țesutul vătămat după ce-am pierdut prima sarcină...

– Nu, Maggie, o întrerupe. Nu la sarcina aia mă refeream.

Maggie încremenește. Audrey își masează burta protectiv, uitându-se la Maggie.

– Despre ce vorbeşti? îngaimă Maggie, mai să-i sară inima din piept.

– Ei, haide, Maggie. Am ştiut dintotdeauna.

Maggie stinge ţigara şi îşi aprinde alta. Îi tremură degetele. Audrey se întinde peste masă şi îi atinge mâna.

– Nu trebuie să mai fie un secret, adaugă.

– Cum ai aflat? întreabă Maggie, încercând să îşi păstreze calmul şi senzaţia de ruşine care-i urcă în valuri în gât.

Audrey înfulecă plăcintă cu furculiţa şi râgâie.

– Am cea mai groaznică indigestie, zice. Sinceră să fiu, am bănuit dintotdeauna.

– Cum aşa?

– Ştiu ce pretenţii avea Gabriel, răspunde ea. Eu nu voiam să merg până la capăt, motiv pentru care a renunţat la mine pentru tine.

Remarca doare şi Maggie se uită urât la ea.

– Cum ai aflat că am fost însărcinată?

– Există motive pentru care fetele sunt trimise de-acasă timp de un an, spune Audrey. Şi, mă rog, tocmai ai confirmat.

Se privesc în ochi. Maggie nu înţelege de ce a vrut Audrey să se întâlnească azi cu ea. Poate că aşteaptă de ani şi ani momentul potrivit să se răzbune că Maggie i l-a furat pe Gabriel.

– Nu eram însărcinată când m-au trimis de-acasă.

Audrey face ochii mari.

– Nu?

– Nu, părinţii m-au trimis de-acasă ca să ne ţină departe unul de altul. Aşa cum am spus tuturor. Era adevărat.

– Şi a venit acolo la tine? Ai rămas însărcinată cu el cât erai *acolo?* Se reazemă extrem de mulţumită. Nu te supăra că am adus vorba. Sunt doar curioasă. Maggie este tăcută cât încearcă să dibuiască motivele curiozităţii lui Audrey. Poate vrea doar să fie prietenoasă. Înainte de Gabriel, erau de nedespărţit. Vreau doar să ştii că sunt aici dacă ai nevoie să vorbeşti cu cineva, spune, râgâind în şervet. Ştiu că ne-am îndepărtat de când am început relaţia cu Barney, dar îmi lipseşte prietenia

noastră. Știu că îți e greu în perioada asta. Am vrut să reluăm legătura.

– Mai știe cineva? o întreabă Maggie.

– Din câte știu eu, nu, răspunde Audrey. Gabriel știe?

– Nu, răspunde Maggie. Nu încă. Și te rog, nu trebuie să știe nimeni. Îi voi spune la momentul potrivit.

– Au trecut zece ani.

– Nu l-am mai văzut până de curând.

– Așadar, ați reluat legătura?

Maggie înghite în sec agitată, regretând destăinuirea.

– Ne-am întâlnit întâmplător, spune vag. Eram amândoi în vizită acasă. Îi voi spune. Curând.

Audrey încuviințează, zâmbind compătimitor.

– Cum a fost? întreabă. Să fii însărcinată și să știi că trebuie să renunți la copil?

– Nu prea îmi amintesc, minte Maggie.

– Eu am întotdeauna o conexiune zdravănă cu copiii mei când îi port în pântec.

– Cred că mi-a plăcut s-o simt în mine.

– „O"?

Maggie încuviințează.

– Fată? Audrey icnește, de parcă a ști sexul face lucrurile mult mai tragice. Măcar vei încerca s-o găsești într-o zi?

– E ilegal să dai informații mamei naturale, îi explică Maggie. Așa că nu va fi simplu, dar da, o să încerc. Am sunat deja la orfelinatul la care cică ar fi fost dusă.

Audrey ridică din sprâncenele perfect pensate și creionate.

– Te gândești mult la ea?

– În fiecare zi, mărturisește Maggie, recunoscătoare că o poate spune cu voce tare. Dacă nu aș fi făcut asta – să-mi dau copilul, s-o trimit singură în lume –, lucrurile ar fi stat bine. Mi se pare... Mă rog, n-am cum să mă simt perfect vreodată știind că e pe undeva singură. Mă simt și mai vinovată de când pierd sarcini.

– Perfect de înțeles.

– Poate că nu merit să fiu fericită sau să am alt copil.

– Prostii, o contrazice Audrey. Roland cum face faţă?

– Munceşte mult.

– Aşa fac ei. Dar este un soţ bun.

Remarca îi aminteşte lui Maggie de zilele la Simpson. Arăta spre catarama zdravănă şi bretelele groase şi sigure. „Este un sutien bun", le spunea clientelor. „Este un soţ bun."

– Auzi, mai voiam să-ţi spun ceva, zice Audrey, luminându-se toată. Am o slujbă pentru tine. Unchiul meu este jurnalist la *Gazette* şi zicea că ştie un scriitor franco-canadian care tocmai a publicat o carte. Are nevoie de un traducător pentru versiunea în engleză. I-am zis că ştiu pe cineva.

– Nu am mai tradus.

– Cât de greu poate fi? face Audrey. Te potriveşti de minune. Eşti bilingvă. Nu cunosc pe nimeni la fel de priceput la ambele limbi. Şi dintotdeauna te-ai priceput la compuneri.

– N-aş putea.

– Maggie, se va publica.

Lui Maggie îi tresaltă inima numai la gândul ăsta.

– Nu am aptitudinile necesare.

– Măcar întâlneşte-te cu el, sugerează Audrey. Îl cheamă Yves Godbout. Ce ai de pierdut?

Dintr-odată, Maggie devine interesată. Poate are ocazia să facă şi ceva util.

– Bine, mă întâlnesc cu el, zice, simţindu-se cutezătoare.

– A, bine, spune Audrey, întinzându-se spre mâna ei.

Maggie zâmbeşte recunoscătoare, gândindu-se că a subestimat-o pe Audrey până acum.

Calmează-te! (în limba franceză în original)

CAPITOLUL 26

Yves Godbout o aşteaptă la St. Regis, braseria din centru. Stă la una dintre mesele lungi de lemn, cu o carafă şi două pahare, un pachet de tutun şi hârtie de rulat în faţă. Taverna e lungă şi îngustă, ca pentru bărbaţi, cu duşumele şi lambriuri de lemn şi chiar şi cu rânduri de mese tip picnic aliniate, ca la popotă. În bucătăria din spatele lor se aud zdrăngănind vasele trântite.

Godbout pare să aibă spre patruzeci de ani. Are un păr şaten gras şi, cu toate că este cald afară, poartă un pulover cenuşiu ciuruit la coate. Dă din cap aprobator când vede că se apropie Maggie, dar nu se ridică să o întâmpine.

– Mi s-a spus că eşti pe jumătate franţuzoaică, zice el, fără să piardă timpul.

– Mama e franţuzoaică.

El mijeşte ochii. Îşi aprinde ţigara rulată şi fumul care-i intră în nas îi face greaţă lui Maggie.

– De unde? o întreabă.

– Hochelaga.

– Şi mama la fel, zice el, cu ceva mai multă căldură. Mama încă trăieşte în cocioaba cu acoperiş de hârtie gudronată unde am crescut.

Maggie nu ştie ce vrea de la ea. Să-l compătimească?

– Nu am nici un atestat, îi spune.

– Atestat? Râde. Crezi că eu am vreo diplomă de scriitor?

– Cât de lungă este cartea? îl întreabă, încercând un ton profesional.

Înainte să îşi termine ţigara, linge marginea hârtiei de rulat şi îşi face alta, fără să-i răspundă.

– Cam cincizeci de mii de cuvinte, răspunde el. Publicaţia plăteşte trei cenţi pe cuvânt.

Ea îşi face calculul. Suma nu-i convingătoare.

– Deci te-ai măritat cu un englezoi, zice Godbout. Larsson.

– Da.

– De ce?

– Că m-a cerut.

Lui îi fug ochii la colierul de perle şi apoi la chipul ei.

– Ştii, nu demult, o tipografie mică englezească n-ar fi luat în considerare publicarea unei astfel de cărţi, spune el, băgând mâna sub masă şi scoţând un exemplar. O ridică la piept, în dreptul inimii. Dar încep să se schimbe lucrurile, adaugă. Cu Duplessis mort, în provincia asta va fi revoluţie. Directorul editurii ştie asta. Pentru un englez, e destul de deştept. Are o viziune. Englezoii nu vor să citească nimic scris de un quebecoez pe care nu îl cheamă Gabrielle Roy[33].

Îi dă cartea. Se numeşte *On Va en Venir à Bout*[34].

– Este un termen de predare? îl întreabă.

– Sper ca măcar înainte să mor, îi spune el. Cred că directorul editurii o vrea gata cât se poate de repede, ca să facă bani pe seama fervorii din jurul morţii lui Duplessis. Lucrurile se vor mişca repede de-acum. Cincizeci de mii de cuvinte. Nu vei primi nici un credit, continuă. Ceea ce înseamnă că nu îţi vei vedea numele pe coperta cărţii, doar pe pagina cu drepturi de autor.

Ea se uită la copertă şi ştie imediat cum se va numi în engleză. *We Shall Overcome.*

– O s-o citesc, îi zice.

– Îl rog pe director să te sune.

Îşi strâng mâinile şi Maggie iese din tavernă îngrozită şi inexplicabil de entuziasmată.

În mai puţin de oră, stă în faţă la Canadair, de unde încep să iasă bărbaţii pe rând la sfârşitul turei. Abia aşteaptă să-i povestească lui Gabriel despre Godbout. Au vorbit de câteva ori la telefon, dar nu s-au mai văzut. Îl observă în mulţime şi el se luminează brusc când o

vede. Ea zâmbește larg. Asta va fi senzația pe care o va avea de fiecare dată cu el? De învigorare, de năbădăi, de ușoară spaimă?

El o ia în brațe, miroase a ulei de avion și puțin îi pasă cine-i vede. Teama lui de a se atașa de ea pare să se fi disipat la fel de repede și în totalitate, ca deceniul care i-a ținut despărțiți. Pe amândoi i-a luat prin surprindere să constate că sunt la fel de îndrăgostiți ca în tinerețe, dar, în același timp, au senzația că este bine și inevitabil ce fac. Și-au recunoscut la telefon prin șoapte de fericire că a devenit de neconceput să nu fie împreună.

– Ce ești așa entuziasmată? o întreabă, luând-o de mână.

– O să traduc o carte franțuzească, ce se numește *On Va en Venir à Bout...*

Gabriel se oprește pe loc și se uită animat la ea.

– *Tu* o să traduci cartea lui Yves Godbout?

– Îl cunoști?

– Am auzit de el. I-am citit cartea. L-ai cunoscut?

– Da, tocmai de la întâlnirea cu el vin.

– Și cum e?

– Păi, are dinți înnegriți, degete îngălbenite, păr gras și haine rupte, era extrem de condescendent, dar, în afară de asta, e minunat.

Gabriel râde.

– Maggie, e incredibil. Cum de s-a întâmplat?

– Audrey ne-a aranjat, răspunde ea.

– Audrey? întreabă șocat. Crezi că reușești să-i faci cinste?

– Nu sunt sigură, recunoaște ea. Oficial, nu am tradus nimic niciodată.

– Nu la asta mă refer. Ci dacă poți transmite pasiunea lui pentru cauză.

– Așa sper.

– Te pot ajuta, zice el.

– Serios? Ar fi minunat.

Gabriel o ia în brațe.

– O să-ți prindă bine, îi zice.

– Nu doar mie, nouă.

– Hai să ne apucăm imediat ce mă întorc, spune el. Și vreau să-l cunosc pe Godbout.

Nici o aluzie la soţul şi soţia care le stau în cale. Merg la braţ spre maşina lui.

– Sunt entuziasmată, zice ea, mai mult sieşi.

– Şi eu.

– Vreau să fiu cu tine, îi spune ea, văzând perfect clar cât de pregătită este pentru asta, exact în timp ce pronunţă cuvintele. Vreau să începem în sfârşit viaţa împreună.

– Şi eu vreau.

– Da? Serios?

– Normal. De tine sunt îngrijorat, spune el.

– Dar cu tine vreau să fiu.

– Şi lucrurile la care trebuie să renunţi? îi reaminteşte.

– Sunt nefericită în casa aia mare cu toate lucrurile mele frumoase. Roland e om bun, dar căsnicia noastră nu este ce speram să fie.

El scoate o ţigară din buzunarul cămăşii, îi oferă şi ei şi le aprinde pe amândouă. Suflă fumul în acelaşi timp.

– Eşti pregătit s-o părăseşti pe Annie? îl întreabă.

– Sunt pregătit s-o părăsesc pe Annie din seara în care ne-am întâlnit în lan.

– Bine atunci, spune ea. Hai să le spunem.

– Hai să ne mai gândim puţin, bine?

– La ce? Tocmai am căzut de acord că...

– Ne hotărâm viitorul, Maggie. Vorbim de divorţ... Îi deschide uşa. Tu ai renunţa la multe.

– Ţi-am spus că nu-mi pasă de toate lucrurile alea.

– Vreau să fii absolut sigură, îi zice el, pornind maşina. Nu vreau să mă urăşti că nu-ţi pot oferi lucrurile cu care eşti obişnuită. Nu am nevoie de povara aia. O să ne mişcăm foarte lent. Bine?

Maggie încuviinţează, pricepând. Impulsivitatea i-a adus doar necazuri. Pentru prima oară, se simte încrezătoare şi lămurită, ştie ce vrea şi nu se lasă învinsă.

Când ajung la apartament, Gabriel comandă mâncare de la St. Hubert BBQ şi fac picnic pe jos. Pui cu sos şi vin roşu. Maggie este euforică.

– E cea mai bună zi, spune ea, atingându-l pe faţă. Te iubesc.

– Şi eu te iubesc.

Maggie trece peste cutiile cu mâncare şi îl sărută pe gură. El o trage în braţe şi se întinde pe spate, cu ea deasupra. Nu pare nimic ilicit ori duplicitar în povestea asta. E absolut perfect acum că ştiu că vor fi împreună.

El îi scoate cămaşa peste cap, ea la fel. El îi desface sutienul şi îl lasă pe jos. În clipa în care duce capul spre sânii ei şi îi atinge sfârcul cu vârful limbii, ea ţipă şi nu mai este cale de întoarcere.

Una dintre cele mai proeminente scriitoare de literatură franco-canadiană
A noastră va fi izbânda (în limba franceză în original)

CAPITOLUL 27

Roland se întinde spre carafa cu limonadă şi îşi mai pune în pahar. Îi sclipeşte fruntea de sudoare şi e roşu la faţă. Maggie se apleacă peste masă şi îl tamponează cu şerveţelul.

– E înăbuşitor pentru mai, zice el, stropind agresiv un roi de ţânţari cu sprayul Off!, de Maggie simte gustul în fiecare îmbucătură din hamburger.

El îşi tot împătureşte şi despătureşte şervetul.

– A trecut mult de când... Ridică ochii agitat la ea. De când am discutat despre situaţia noastră. Ea nu reacţionează. Tot nu ai rămas însărcinată, adaugă. Încep să-mi fac griji. Poate nu ne-am sincronizat, dar totuşi. Ea nu i-a spus că foloseşte diafragmă. O ascunde în sertarul de lenjerie intimă, sub numeroasele sutiene primite ca premiu pentru „cea mai bună vânzătoare". Cred că ar trebui să mergem din nou la doctorul Surrey, continuă el. Era foarte optimist. Poarte are nişte sugestii.

Pinii de la marginea proprietăţii parcă încep să se apropie de ea. Soarele se duce şi ţânţarii se înmulţesc.

– Roland, tu eşti fericit? îl întreabă.

– Adică?

– În general. În ce priveşte relaţia noastră. Viaţa noastră.

– Da. Normal, răspunde. Evident, nu ne-au ocolit problemele, dar cred că cel mai bun remediu e să ne mărim familia. Copilul este soluţia.

Ea se uită la întinderea curţii din spate, în care înfloresc muşcatele în ghivece de lut, unde peluza îngrijită este pregătită pentru leagăn şi groapa cu nisip, dar nu-şi găseşte cuvintele pentru a-i spune adevărul.

– A mai rămas jeleu de aseară? o întreabă el.

– Chiar crezi că un copil ar rezolva problema?

– Ce problemă?

– Îți aduc jeleul, spune ea, lăsând-o baltă și fugind înăuntru să se mobilizeze.

Se întoarce câteva clipe mai târziu cu un bol de sticlă cu jeleu verde.

– Lime. Preferatul meu, zice el zâmbind mulțumit.

– Nu cred că mai pot face asta, încearcă ea din nou.

– Ce anume?

– Să fiu în relația asta.

– Poftim?

– Îmi pare rău, Rol. Pur și simplu, nu merge.

– *Acum* spui asta? face el uluit. Așa?

– Îmi pare rău. Nu știu cum altfel...

Roland e nedumerit și nu mai vede bine. Înfige linguriţa în jeleu și îl face bucăți.

– E clar că problema ta de fertilitate îți provoacă un mare stres, zice. Aș vrea să nu mai fii așa încăpățânată și să mă lași să fac programare la doctorul Surrey.

– Nu-i vorba de problema mea de fertilitate.

– O să ne punem pe picioare imediat ce facem copilul, spune el încrezător. Hai să facem programare pentru săptămâna viitoare.

– Rol, nu vezi ce ni se întâmplă? Totul se reduce la copil. Altceva nu mai există.

– Nu-i adevărat, se apără el. Nu se reduce totul la copil.

– Ba da, pentru *tine*, da.

– Bineînțeles că vreau să întemeiez o familie, recunoaște el. Vreau să fiu tată. Nu o să mă scuz pentru asta.

– Nici n-ar trebui, spune ea. Doar că pentru mine nu-i un capăt de țară. Simte cum îi dau lacrimile și își șterge ochii cu un șervețel. Încerc să mă conving singură că sunt pregătită pentru copil.

– Și zici că nu ești?

– Știi că-mi plăcea să muncesc, spune ea. La început te-ai prefăcut că îmi încurajezi independența, dar se pare că nu ai fost sincer.

– Nu mă prefăceam! strigă el. Doar că nu mi-am dat seama că excludea posibilitatea de a

avea copii.

– N-o excludea. Încă nu o exclude. Numai că dificultatea noastră de a face copii a dezvăluit o problemă mai mare.

– Care anume?

– Nu-i evident, Rol?

– Nu şi pentru mine.

– Nu avem pic de pasiune, spune ea. Poate nici n-a existat vreodată. Nici nu mai sunt sigură că ne dorim aceleaşi lucruri.

Roland îşi ia privirea, ascunzându-şi faţa.

– Ar dispărea toate astea dacă am avea un copil, mormăie el căpos. S-ar întoarce pasiunea, ţelurile noastre de viitor s-ar realinia.

– Da? Nici nu ştii care sunt ale mele.

– Spune-mi atunci.

– Păi, pentru început, îmi place să traduc.

Roland răsuflă exasperat.

– Încerc din răsputeri să fiu aşa cum mă vrei, adaugă ea. Să-ţi fac un copil, ignorând cumplita presiune pe care o suport din pricina asta, prefăcându-mă că nu observ cum ne ucide asta respectul reciproc şi puţina atracţie care ne-a mai rămas. Vreau *mai mult*, Roland. Munca pentru Godbout m-a ajutat să regăsesc acea parte din mine.

Roland suspină şi îşi lasă umerii în jos. Pare istovit. Sigur este, dacă se străduieşte aşa tare să nege diferenţele fundamentale dintre ei, poate din clipa în care s-au cunoscut.

– Roland, te-ai căsătorit cu mine pentru că am apărut în viaţa ta exact în clipa în care îţi doreai să întemeiezi o familie.

– Nu-i drept.

– Ştiu că ţii la mine, recunoaşte ea. Dar a fi tată este principalul tău scop, prioritatea în căsnicia noastră.

El lasă ochii în pământ. Ea interpretează tăcerea lui ca o recunoaştere sumbră a celor spuse de ea.

– Ai cunoscut pe altcineva? o întreabă, fără să ridice ochii.

Întrebarea o ia prin surprindere. Nu se aştepta să întrebe şi nu avea de gând să aducă vorba, măcar ca să-l protejeze. Dar nici nu vrea să-l mintă. Merită mai mult.

– Ah, face el, ghicind înainte ca ea să știe ce să răspundă. Prin urmare, suntem acel gen de cuplu. Sunt clișeul încornoratului.

– Nu-i așa.

– Cine e?

– Contează?

– Da, contează, se răstește el. Foarte mult, de fapt.

– Prima mea dragoste, recunoaște ea. Ne-am întâlnit întâmplător în Dunham toamna trecută. Nu prea am petrecut timp împreună, dar încă suntem îndrăgostiți unul de altul.

Omite faptul că s-a culcat cu el o dată. Roland ar fi devastat.

– Așadar, mă părăsești pentru alt bărbat, conchide el. Hai să nu ne mai prefacem că are legătură cu faptul că eu vreau copil și tu vrei să traduci cărți.

– Suntem nefericiți de mult timp, spune ea blând. Ce simt față de Gabriel o fi un stimulent pentru încheierea căsniciei acum, dar nu este *motivul* în sine.

– Mda. Vrei să fii traducător cu normă întreagă.

– Roland, ești meschin. Godbout m-a încurajat să-mi întind aripile, să capăt încredere. Și îmi *place* senzația asta. Vreau s-o explorez.

– Cu altul. Cu „prima ta dragoste".

– Doar nu vrei să-mi spui că *tu ești* fericit în relația asta, zice ea.

– Maggie, cine e „fericit" de fapt?

– Eu aș vrea să fiu.

– Suntem căsătoriți, spune într-un fel fatidic, de parcă sunt proprietarii căsniciei, cum sunt proprietarii mașinii sau ai casei. Am rezistat atât, am trecut prin situații dificile. E al naibii de păcat să renunțăm acum la toate.

– Eu nu vreau doar să *rezist*, spune ea vlăguită.

Roland tace câteva clipe, înfrânt. Maggie e cuprinsă de afecțiune pentru el.

– Ești un om bun, adaugă. Inteligent, de nădejde, de neclintit. Haide, măcar o dată să fim sinceri unul cu altul.

– Și care anume îți este planul?

– Deocamdată mă gândesc să mă mut la casa din Knowlton.

– Te-ai muta singură în Townships? Sau cu el?

– Singură. Aș fi aproape de familie. Tu oricum nu mai mergi acolo, adaugă. Aproape niciodată. Nu-i ca și cum ți-ar lipsi.

– Aș putea vinde casa, sugerează el.

– Așa-i, răspunde ea. Dar hai să fim sinceri, Roland. Și dacă am sta împreună, tot singură aș fi. Tu nu ești niciodată aici.

– Asta s-ar schimba dacă...

– Am avea un copil, încheie ea, exasperată. Exact. Se ridică și pleacă la bucătărie cu farfuriile.

Roland o urmează în casă, dar se duce în sufragerie. Îl aude turnându-și de băut. Ea face curat în bucătărie și vine la el.

– Îmi pare rău, adaugă, neștiind ce altceva să spună.

Acum că stă aici, în această încăpere grandioasă, înconjurată de prețioasa ei mobilă suedeză cu tapițerie de mătase bleu pal, tapet clasic, șemineu din marmură albă și cu fereastra ce oferă priveliștea spre vasta grădină, este absolut sigură că face ceea ce trebuie.

– Nu rămâne nimic din căsnicia noastră, spune el cu jale.

Ea se așază lângă el și îl ia de mână. Observă firele de păr alb pe articulațiile lui și cumva îi vine să plângă.

– Dar ai dreptate, adaugă, luând-o prin surprindere. Nu ne potrivim, nu?

Ea îi strânge mâna.

– Am încercat din răsputeri. Chiar am încercat.

El încuviințează și ceea ce vede ea pe chipul lui este ușurare. În ciuda sentimentelor și a mândriei rănite, ea își dă seama că el începe să prisească faptul că este liber să o ia de la capăt cu cineva care își dorește exact ce-și dorește el: o fată simplă, fertilă, cu aspirații similare, să fie mamă și soție. Cu Maggie nu avea cum. Și cu toate că nu ar recunoaște cu glas tare, își dă seama că în mintea lui se gândește la același lucru.

CAPITOLUL 28

Ajunge gâfâind de entuziasm la motelul Maisonneuve pe Ontario Street. Are atât de multe să-i spună, începând cu vestea că îl părăseşte pe Roland, că s-a terminat şi că nu mai e cale de întoarcere. O să-i mai spună şi ce a păţit la Frelighsburg – despre viol, sarcină, abandonarea forţată a copilului. Vrea să se descotorosească de toate secretele şi să înceapă această nouă etapă a vieţii cu conştiinţa curată. Soarta i-a adus laolaltă încă o dată şi îi datorează adevărul lui Gabriel. De prea multă vreme ţine secrete faţă de el.

Bate la uşă, în caz că a ajuns deja. Zâmbeşte doar gândindu-se la el. Are o sticlă de vin şi poartă un nou set de sutien şi chiloţi din dantelă. Gabriel deschide uşa şi se aşază imediat pe pat, fără s-o salute. Nici bună ziua, nici o îmbrăţişare. Intră după el.

Camera este dezamăgitoare. E murdară şi miroase a igrasie. Perdelele de culoarea muştarului sunt trase. Speteaza patului e simplă, din pin, cuvertura din chenille este ponosită şi covorul oliv trebuie aspirat.

– Speram să fie mai frumos, zice ea, punând poşeta pe birou şi scoţând vinul.

El nu zice nimic, se uită înainte cu o privire stranie. Ea dă fuga la el şi îi mângâie părul blond scurt, apoi se apleacă să-l sărute pe gură. El se întoarce.

– Ce s-a întâmplat? îl întreabă.

– Am fost acasă în weekend.

– Nu-mi spune că sora ta te-a convins să n-o părăseşti pe Annie, zice ea, aşezându-se lângă el. Nu asculta de Clémentine. Eu i-am spus deja lui Roland că-l părăsesc.

– De ce? spune morocănos.

Ceva în tonul lui o sperie.

– De ce nu? Am căzut de acord că asta vrem amândoi.

Lui i se întunecă privirea distantă. S-a schimbat ceva.

– Gabriel, ce-i? îl întreabă din nou.

– N-o să meargă.

– Cum aşa? strigă ea, nedumerită. Nu o iubeşti pe Annie. Am discutat despre asta.

– Nu-i vorba de Annie.

– Şi atunci? Am crezut că am decis, chiar înainte să te duci la Dunham. Că încă ne iubim. Ce s-a întâmplat?

– Era să facem o mare greşeală.

– Nu înţeleg. A zis Clémentine ceva? Tata?

– S-a terminat.

Dintr-odată se clatină patul sub ea.

– Nu spune asta, îl roagă, ghemuindu-se în faţa lui şi cuprinzându-i picioarele în braţe. El o împinge şi se uită drept în ochii ei, fără urmă de afecţiune.

– Ce-am făcut?

– M-am întâlnit cu Audrey McCauley în Dunham, răspunde el, înspăimântător de calm.

– Unde?

– M-am dus cu surorile mele la biserică duminică, îi explică. Chiar voiam să-i mulţumesc lui Audrey că ţi-a făcut cunoştinţă cu Godbout.

„Ştie." În acea fracţiune de secundă, lumea lui Maggie se prăbuşeşte.

– Mi-a zis că v-aţi făcut mărturisiri.

Ei îi vine să vomite. Nu aşa trebuia să afle.

– Mi-a spus că ai dat copilul nostru, adaugă, ridicându-se de pe pat şi fâţâindu-se prin cameră.

– Gabriel...

– Nici n-am ştiut că ai fost însărcinată.

– De ce ţi-ar spune Audrey una ca asta?

– A crezut că ştiu. De ce ar crede că mi-ai ascunde aşa ceva?

– *I-am spus că nu ştii!* ţipă Maggie. Ştia şi că aveam de gând să-ţi spun.

– Când?

– Azi! *Acum.*

El râde.

– Sigur... Ce coincidenţă!

– A făcut-o ca să te rănească pe tine şi să mă pedepsească pe mine.

– Puţin îmi pasă *de ea*! strigă el. Nu-i vorba de Audrey.

Maggie îşi duce mâinile la faţă. Cum de-a făcut colosala greşeală să aibă încredere în Audrey?

– I-am spus lui Roland că-l părăsesc, zice ea. Şi că încă sunt îndrăgostită de tine. Aveam de gând să-ţi spun totul azi, ca s-o putem lua de la capăt.

Gabriel râde din nou cu un sunet crunt şi mânios care o umple de groază.

– Deci este adevărat, spune el. Ai dat copilul nostru.

Ea îşi dă seama că nici un răspuns nu-l poate împăca sau salva relaţia lor. Adevărul este imposibil. A trecut prea mult timp.

– Nu am avut de ales, încearcă ea să spună.

El se fâţâie pe covor, în vreme ce ea se face mică lângă speteaza patului, privind şi aşteptând.

– Mi-ai dat fiica, Maggie.

– M-au obligat părinţii. Ei luau toate deciziile. Nu aveam nici un cuvânt de spus. Eram în 1950 şi aveam şaisprezece ani, iar tata m-a ameninţat că mă dezmoşteneşte dacă mă mai văd cu tine vreodată!

– Şi ultimele dăţi când am fost împreună? o acuză. În noaptea în care ne-am întâlnit întâmplător în lan? Sau prima dată când te-am dus la apartamentul din Papineau şi am vorbit cu orele? Sau în ziua în care am făcut dragoste?

– Am venit aici să-ţi spun astăzi, repetă dezamăgită. Îmi pare rău că ai aflat înainte să am ocazia să-ţi spun.

– *Îţi pare rău?* Scutură din cap dezgustat. Deunăzi stăteam în faţă la Canadair şi vorbeam despre viitor şi despre cum urma să divorţez de Annie pentru tine, iar ţie nu-ţi trece prin cap să-mi spui dracului că am avut o fiică împreună?

– Nu aşa a fost, zice ea. Asta nu-i tot.

– Atunci? ţipă el.

– Am vrut să-ţi spun totul în clipa în care te-am văzut în lan în seara aia. Dar este complicat.

Audrey nu știa toată povestea.

– Știu povestea, zice el. Nu voiai să îți petreci viața cu mine, să trăiești în sărăcie cu un muncitor la o fabrică franco-canadiană.

– Nu eram sigură că era copilul tău! izbucnește ea.

Și atunci el tace.

– Unchiul meu, Yvon, m-a violat când locuiam acolo, adaugă. Asta e povestea. Gabriel strânge pumnii. Voiam să-ți povestesc totul, iubitule. Azi.

Gabriel se așază pleoștit pe marginea patului. Ea așteaptă, sperând ca el să priceapă, s-o ia în brațe și să își vadă de planuri împreună. Trece o vreme, dar el nu se clintește. Rămâne pe loc și se uită în pământ.

– Gabriel? Zi ceva, te rog.

El ridică ochii înroșiți la ea.

– Îmi pare rău pentru tine, zice. Zău. Dacă mi-ai fi spus atunci, l-aș fi omorât pe nenorocitul ăla. Poate o s-o fac.

– Știu.

– *Știu* că știi, spune el. Asta e problema. Dacă mi-ai fi spus adevărul atunci, ne-am fi descurcat. Am fi crescut copilul împreună. Peste asta nu pot trece. *Că nu ai vrut tu.*

– Nu-i adevărat, protestează ea, fără prea multă convingere.

E ceva adevăr în ce spune, își cântărise opțiunile atunci, dar cel mai mult o îngrozea să-l piardă pe tatăl ei și magazinul de semințe. În acest sens, a fost complice la decizia părinților.

– Asta doare cel mai tare, îi spune el. Știai că aș fi avut grijă de tine, indiferent al cui ar fi fost copilul, dar când te-a amenințat taică-tu că te dezmoștenește, l-ai ales pe el.

– Eram o copilă, răspunde ea. Nu eram pregătită de căsătorie. Și da, mi-am ales familia. Ai fi făcut același lucru. Dar acum sunt femeie matură.

– Eu nu aș fi făcut același lucru, o contrazice. Oricum, nu s-a schimbat nimic, Maggie.

– Nu mă pedepsi pentru decizia pe care am luat-o acum zece ani, când eram un copil.

– Deci a ta a fost decizia, zbiară el, enervat din nou. Se întoarce cu spatele la ea şi trage un şut în perete. Cade tencuiala, dar tot nu se opreşte. Se duce la ea şi o apucă de umeri. Pentru o fracţiune de secundă, ea se teme să nu dea cu ea de pământ. O scutură tare o dată şi se opreşte. M-aş fi căsătorit cu tine, îi spune devastat.

– Căsătoreşte-te cu mine acum.

– Este prea mare riscul. Nu ne-am schimbat destul cât să meargă.

– Am crescut amândoi, Gabriel. Suntem adulţi acum.

– Nu pot trece peste asta, zice, dându-i drumul. Ai fi putut să-mi spui adevărul despre copil înainte să-l aflu de la Audrey McCauley. Dar tu încă mă evaluai, încercai să vezi dacă ai fi fericită în lumea mea. Dacă sunt destul de bun pentru tine.

– Tu eşti cel care crede că nu-i destul de bun pentru mine! ripostează ea. De-asta fugi.

– Nu fug. Plec, pentru că nu am încredere în tine.

Se ridică şi se îndepărtează de pat. Ea se ţine după el şi se pune în faţa lui, nelăsându-l să treacă.

– Iubitul meu, te rog, nu pleca.

El dă să-şi ascundă faţa, dar ea tot îi vede expresia. În locul condamnării şi al dispreţului anticipat, vede lacrimi şiroindu-i pe obraji.

– Nu face asta, îl imploră.

El se uită o clipă drept la ea, distant şi resemnat, după care trece pe lângă ea.

– S-a terminat, Maggie.

– Nu te poate iubi nimeni la fel de mult ca mine.

– Nici să mă rănească tot atât.

CAPITOLUL 29

Maggie zace în pat cu ochii la candelabrul de cristal pe care i l-a cumpărat Roland pentru a doua aniversare a nunții. Fiecare dintre cele zece brațe din fier forjat are un singur manșon de sticlă, din care atârnă cristale în formă de lacrimă. Își amintește ziua în care a instalat-o electricianul deasupra patului, cât de elegant arăta camera, ce mulțumită fusese. Atinsese succesul – așa se simțea. Acum parcă o tachina, sclipind acolo sus, în lumina ferestrelor cu bovindou, frumos și neînsemnat.

A rămas din nou însărcinată. I-a confirmat doctorul astăzi. E copilul lui Gabriel – fără doar și poate. Singura dată când nu a folosit diafragma a fost la apartamentul din Papineau în urmă cu câteva săptămâni, prima și ultima oară cu Gabriel. Nu se așteptase să se culce cu el în acea zi, nu fusese pregătită. În acea clipă, ignorase glăsciorul din capul ei. „O să fie bine", își spusese. Orice s-ar fi întâmplat, simțea că avea să fie bine.

Iar acum era însărcinată cu el și urma să nască în ianuarie. Nu a vorbit cu el din acea seară la motel, voia să-i dea spațiu, simțea că era esențial. El avea nevoie de timp – timp să-i ducă dorul, timp să reflecteze, timp să își dea seama că nu poate trăi fără ea. Timp s-o ierte. Încă nu-și pierduse speranța. Încă.

Este hotărâtă să facă acest copil. Nu mai este o opțiune să rămână cu Roland. El s-a mutat deja și locuiește temporar la un hotel, până se mută ea la Knowlton. Probabil ar primi-o înapoi dacă i-ar cere, poate ar crește copilul ca pe-al său, dar când se gândește la asta, Maggie își imaginează unul dintre acele portrete generice de familie, în care toată lumea pozează cu pompoane frumoase și gulere albe scrobite,

cu zâmbete crispate surprinse într-un unic moment de perfecţiune sincron, dar dincolo de zâmbete se află toate secretele, deconectarea şi suferinţa.

Se întinde spre telefonul de pe noptieră şi sună din nou la Gabriel. Sună, sună, până când răspunde soţia lui cu un ton aspru:

– Cine e?

– O veche prietenă din Dunham.

Annie tace.

– Este acasă? întreabă Maggie.

– De ce suni aşa târziu?

– Trebuie să vorbesc cu el, spune Maggie, alegându-şi cu grijă cuvintele. E important.

– Nu-i acasă, răspunde Annie. Nu mai suna aici.

Închide.

A doua zi, Maggie decide să meargă cu maşina la Canadair şi să-l confrunte pe Gabriel la serviciu. Se uită în oglindă şi îşi ciupeşte obrajii să-i îmbujoreze.

Trei şi un sfert. Bărbaţii încep să iasă în stradă, lovind asfaltul sub bocanci, ridicând Zippo-urile sclipitoare în aer. Maggie coboară din maşină şi aşteaptă. Mulţimea se dispersează. Ultimii rătăciţi ies din clădire, dar Gabriel nu se află printre ei.

Maggie îl vede pe unul dintre colegii lui de sindicat şi îl prinde din urmă.

– Unde este Gabriel? întreabă, fără un salut formal, sunând mult mai isteric decât intenţiona.

– Nu mai e, spune acesta, scoţând un pachet de ţigări din buzunarul cămăşii. Acum conduce un taxi cu normă întreagă.

– A plecat de la Canadair?

– Program mai bun, salariu mai bun.

– La ce companie?

Tipul ridică din umeri.

– Habar n-am, zice, aproape supărat. Nu-i ţin socoteala.

Cerul se întunecă dintr-odată şi un tunet anunţă o furtună iminentă. Maggie se duce la apartamentul din Papineau. Cu poşeta deasupra capului, ca să se apere de ploaia deja torenţială, dă fuga la uşă, doar ca să vadă alt

nume, proaspăt scris pe interfon. Sună oricum şi răspunde o tânără.

– Îl caut pe Gabriel sau pe Pierre.

– Pierre nu mai stă aici, spune femeia.

Udă leoarcă, Maggie fuge la maşină, unde rămâne o vreme, căutând o soluţie pentru a veni cu alt plan. Ploaie bate în parbriz şi este din ce în ce mai îngrijorată că trebuie să conducă până acasă în trafic de vârf. Porneşte motorul şi iese în stradă, aproape simţind mirosul băiatului care fusese Gabriel pe vremuri, în ziua în care Clémentine a dus-o cu camioneta lui acasă. Mirosea a sudoare, a ţărână, a hormoni de adolescent şi a ploaie.

Câteva zile mai târziu, Maggie se trezeşte la Dunham, bătând la uşa lui Clémentine. Cocioaba familiei Phénix arată mai puţin dărăpănată ca înainte. Acoperişul şi geamurile par noi, iar uşa de la intrare proaspăt vopsită.

Clémentine apare în uşă îmbrăcată în salopeta ei.

– Maggie, zice, aparent mirată.

Îşi dă părul rebel din ochi şi zâmbeşte. Este la fel de frumoasă în felul ei natural, nepretenţios. Nu se oboseşte cu artificiile şi instrumentele cărora majoritatea femeilor le sunt sclave ca să se simtă dorite sau măcar adecvate. Deschide uşa mai larg şi o invită pe Maggie în casă cu un gest.

Maggie este nevoită să-şi mascheze şocul. Nu-şi aminteşte să fi văzut vreodată interiorul, nici măcar când era prietenă cu Angèle. Are dimensiunea unei camere de motel şi, în timp ce se uită în jur, se întreabă cum au reuşit să locuiască toţi aici. Dacă Maggie ar fi păstrat copilul şi s-ar fi măritat cu Gabriel, s-ar fi înghesuit cinci în locul ăsta.

Clémentine îi oferă o cană cu ceai. Nu pare deloc stânjenită de condiţiile de trai şi lui Maggie i se năzăreşte că poate Clémentine nu consideră că are motive de jenă. Aduce o tavă cu frişcă, zahăr şi două ceşcuţe frumoase cu trandafiri roz pe porţelan. Obicei cât se poate de englezesc, remarcă Maggie.

– Sunt pro-schimbare, spune Clémentine, în timp ce așază tava. Atâta vreme cât acest nou guvern nu uită de noi, fermierii.

Maggie observă pe raftul lui Clémentine un exemplar din *Manualul grădinarului*.

– Dar nu mă pot plânge, adaugă Clémentine. Până acum am avut o vară bună.

– Angèle ce face? întreabă Maggie.

– E ocupată, răspunde ea, turnând ceai în ceașca lui Maggie. Tot face copii.

Clémentine se așază lângă Maggie și se întinde spre bolul cu zahăr. După ce s-au făcut comode, se așterne tăcerea pe care o țineau deoparte cu flecăreala politicoasă. Clémentine așteaptă. Maggie se întreabă dacă știe despre copilul la care a renunțat când avea șaisprezece ani. Nu e sigură dacă Gabriel i-ar fi mărturisit surorii lui după ce a aflat sau a păstrat secretul.

Lui Maggie încă îi e rău și ceaiul e prea dulce, dar face un efort să soarbă de câteva ori pentru că așa este frumos.

– Am venit în legătură cu Gabriel, începe.

– Mi-am dat seama.

– Ai veşti de la el?

– Ne-am cam ciondănit, răspunde. Nu știu nimic de el de câteva săptămâni.

Maggie se încleștează din pricina unei panici familiare.

– Dintotdeauna am avut... încăierările astea, zice Clémentine. „Și noi", se gândește Maggie. Crede că vreau să fac pe maică-sa, îi mărturisește Clémentine. Dar el este cel care mă tratează ca pe un copil. A încercat să mă convingă să vând ferma...

– Să vinzi ferma? face Maggie, rănită că Gabriel, în mod evident, nu-i împărtășește atașamentul sentimental față de lanul de porumb.

– Maggie, e totul în regulă?

– A dispărut, spune Maggie emoționată. Am încercat să dau de el acasă, dar nu-i niciodată acolo.

Clémentine tace o clipă. În cele din urmă, întreabă:

– Vă... vedeți din nou? Maggie își ia privirea. A părăsit-o pe Annie?

– Nu știu.

– Nu s-au potrivit niciodată, zice ea.

Maggie își atinge instinctiv burta. Dacă dă de Gabriel şi el nu vrea să aibă nimic de-a face cu ea şi cu copilul? Dacă nu o poate ierta? Se gândește acum că speranța ei să se împace şi să trăiască fericiți până la adânci bătrâneți ca familie s-ar putea să fie o amăgire hormonală.

– Aș putea s-o sun pe Annie să aflu ce știe, sugerează Clémentine.

– Ai vrea? Maggie se luminează.

Clémentine se duce cu cana de ceai în bucătărie. Maggie lasă ceașca din mână, își pune mâinile în poală și așteaptă. Simte cum i se umple gura de salivă şi știe ce urmează. Primul gând e să fugă la bucătărie şi să ceară biscuiți, dar își dă imediat seama că nu mai are timp. În schimb, se aruncă pe ușă afară la timp şi vomită peste frumuseţile de muşcate roşii de pe verandă.

Cum termină prima rundă – şi întotdeauna vine a doua –, se îndreaptă şi caută un loc mai ferit. De data asta nimereşte în tufişuri, stropind lambriul de arțar. Maggie se lasă în genunchi în iarbă să-şi tragă sufletul. Se simte golită. O doare spatele.

– Ești în regulă?

Maggie se întoarce şi o vede pe Clémentine alături, cu părul sclipind în soare.

– Îmi pare rău, spune, ștergându-se la gură. Muşcatele…

– Lasă, zice Clémentine, luând furtunul dintr-o parte a casei. Îi dă drumul şi stropeşte prispa, spălând voma. Poate le face bine, glumeşte.

Se întorc înăuntru şi Clémentine se duce drept la bucătărie, de unde se întoarce iute cu o farfurie cu biscuiți sărați.

– Mulțumesc, zice Maggie, îndesându-şi biscuiții în gură de parcă nu a mâncat de câteva zile.

Clémentine se uită la ea.

– Ai dat de Annie? întreabă Maggie.

– A plecat, Maggie.

– Adică?

– Annie zice că a plecat. Şi-a luat toate lucrurile, nu ştie nimic de el de câteva săptămâni.

Maggie e uşurată, dar acum nu mai ştie unde să-l caute.

– Ar trebui să plec înainte să...

Clémentine încuviinţează şi o conduce pe Maggie la uşă. „Gabriel a plecat." Gândul începe să se aşeze. E limpede că nu vrea să fie găsit, mai ales de Maggie.

– Dacă ia legătura cu tine, adaugă Maggie, spune-i te rog că trebuie să vorbesc cu el. Maggie nu-şi mai poate reţine lacrimile. Clémentine se apropie şi o ţine în braţe în timp ce plânge peste salopeta ei. Acum l-am pierdut definitiv.

– Ştiu ce simţi, zice Clémentine, iar pieptul i se umflă şi dezumflă într-un suspin compătimitor, iar Maggie nu mai ştie dacă la Gabriel se referă.

CAPITOLUL 30

Elodie

Elodie deschide uşa casei scării şi coboară iute primul nivel spre subsol. A întârziat la muncă, pentru că uneia dintre fete i-a venit ciclul şi a încercat să spele în secret sângele de pe cearşaf înainte să se afle. Sora Ignatia a prins-o şi a selectat la întâmplare zece fete pe care să se biciuiască cu cureaua de piele. Elodie a avut noroc să nu se afle printre cele zece, însă a fost nevoită să rămână şi să se uite cum le-a aliniat pe celelalte şi le-a biciuit pe rând.

A avut noroc să n-o aleagă, dar Elodie nu se putea gândi decât să nu întârzie la muncă. Cum dă colţul şi coboară următorul set de trepte, aude dintr-odată paşi în spate. Speriată, iuţeşte pasul fără să se uite peste umăr. Sigur este noul infirmier care lucrează în tura de noapte în Pavilionul B – un bărbat între două vârste, al

cărui chip inofensiv nu părea nici rău, nici periculos la început. O clipă nu i-ar fi trecut prin cap că i-ar putea face rău – în fond, asta era treaba măicuțelor –, așa că a luat-o complet prin surprindere când a atacat-o în baie în toiul nopții. I-a pus mâna la gură, a băgat-o într-o cabină și i-a tras cămașa de noapte până la genunchi. Din instinct, l-a mușcat de degetele care-i erau neglijent de aproape de dinți, iar atunci, el a țipat.

– *Tabarnac!* a zis și a plesnit-o.

Ea a strigat după ajutor și, în câteva clipe, în fața cabinei erau câteva fete. Elodie era îngrozită că o să le audă sora Ignatia și o să năvălească peste ele, dar, prin cine știe ce miracol, nu s-a ivit. Infirmierul a dat ușa de perete și a fugit din baie.

– Ce porc, a mormăit o fată, înjurând în urma lui.

– A vrut să...

– Normal că a vrut, a spus fata. E prima dată?

– Da.

– Ești norocoasă. Toți o fac.

– Și măicuțele știu? strigă Elodie șocată.

Fetele au râs. Elodie a izbutit să-l evite câteva săptămâni, dar acum se blesteamă. Azi-dimineață ar fi trebuit s-o aștepte pe una dintre celelalte fete.

Îi bubuie inima când aude pașii mai aproape. Continuă să coboare cât poate de repede, dar cu cât este mai rapidă, cu atât prinde și el viteză. Îl aude apropiindu-se, tălpile pantofilor lui scârțâind pe treptele de beton în spatele ei.

– Am întârziat la muncă! strigă. O să vină sora Calvert după mine!

Dar când se întoarce, vede că este doar un doctor. Acesta o ignoră şi trece pe lângă ea grăbit, halatul alb fluturând ca o mantie în spatele lui. Elodie se opreşte să-şi tragă sufletul.

– Slavă Domnului! murmură, recunoscătoare pentru norocul care a dat peste ea şi uitând că nu-l place şi nici nu crede în Dumnezeu.

După ce își revine, coboară până la subsol. Sora Calvert, chiar dacă nu este la fel de sadică precum sora Ignatia, nu tolerează întârzierea.

În sfârşit, Elodie izbuteşte să se aşeze la timp la locul ei, la maşina de cusut, şi se apucă să lucreze la tivul primului cearşaf.

– Psss...

Elodie se uită la Marigot, care rânjeşte.

– Ce-i? şopteşte Elodie.

– Am găsit ceva.

– Ce?

Sora Calvert se plimbă pe culoare, supraveghind munca fetelor, comentând pe ici-colo. „E strâmb. De la început. Lucrezi prea încet. E o faţă de pernă pe jos."

Când se îndepărtează, Marigot întinde mâna, deschide palma şi îi arată un pătrăţel maroniu, pe care Elodie nu-l recunoaşte.

– Ce e?

– Ciocolată.

– Ciocolată?

– Miroase.

Elodie se uită în spate ca să se asigure că sora Calvert are treabă certând vreo cusătoreasă, după care adulmecă pe furiş. Îşi dă ochii peste cap. Mirosul este divin, dulce şi plăcut într-un fel care face să-i învie toate simţurile.

– Cred că i-a scăpat surorii, şopteşte Marigot. Ia. Repede.

Marigot rupe bucăţica în două, bagă una în gură şi i-o dă pe cealaltă lui Elodie. Elodie o pune pe limbă, închide ochii şi savurează gustul până se topeşte.

– E dulce, dar nu ca melasa, geme, bucurându-se că i s-a lipit de cerul gurii în timp ce o suge.

– Mam'selle de Saint-Sulpice? strigă sora.

– Da, soră?

– Ce faci acolo?

– Nimic, soră. Cos.

Sora Calvert pufneşte şi merge mai departe. Nu îi place la fel de mult ca altor măicuţe să se umfle în pene şi să tortureze fetele. Nu e cumsecade sau prietenoasă în nici un fel, dar sobrietatea ei nu prea ajunge la abuz. Vrea doar treaba făcută.

– Mulţumesc, Marigot, şopteşte Elodie.

Marigot îi face cu ochiul. Este o zi bună.

CAPITOLUL 31

Maggie

În toiul unei nopți de toamnă înăbușitoare, pe Maggie o trezește un val puternic de greață. Este prima ei noapte de când s-a întors în Townships ca femeie despărțită și a ales să doarmă în casa părinților ca să nu fie singură la Knowlton. În ciuda dezamăgirii lor față de decizia ei de a-l părăsi pe Roland, părinții nu au alungat-o.

Coboară încet și răscolește în cămară după biscuiți. La câțiva, își pune pe ea unul din puloverele aspre ale mamei și iese din casă. Tatăl ei stă în micuța grădină de legume, uitându-se în jur, ca și cum este perfect logic să grădinărești în toiul unei nopți de octombrie.

– Ce faci, tată?

El se întoarce și ridică ochii la ea, în lumina galbenă care se revarsă deasupra ușii din spate. Îi ia o clipă să focalizeze și ea își dă seama că este beat.

– Verific ierburile maică-tii, zice el nedesluşit.

– Acum?

– Luna este în creştere, îi explică, ridicând capul spre cer. E musai să sădești când luna este în creștere, niciodată în descreștere.

Ea se așază pe un scaun alb din fier forjat și trage în piept aerul rece de toamnă.

– Oamenii de știință încep să descopere efectele ciclurilor lunare asupra câmpurilor magnetice ale pământului, continuă el. Ceea ce, desigur, afectează dezvoltarea. Se ghemuiește și sapă în pământ, scoțând un cartof mic. Cică la un cartof crescut în laborator tot se vede ritmul de creştere ce reflectă tiparul lunii.

Dă să se ridice, dar se clatină puțin și este nevoit să se prindă de scaun ca să nu cadă. Ea observă că îi tremură mâinile și întreg corpul pare să se legene la fiece adiere trecătoare, de parcă nu este ancorat ferm de pământ.

– Ador mirosul cimbrului, spune Maggie, mirosind plantele.

Aerul e cald și înăbușitor pentru octombrie.

– Trebuie să pun niște pătrunjel pentru maică-ta, își spune el mai mult sieși. E bun și că intensifică mirosul trandafirilor.

Maggie se ridică și se întinde.

– Sunt obosită. Mă duc la culcare.

– Ar trebui să te întorci la Roland, îi spune el. Copilul ăsta este exact ce vă trebuie.

„Ce vă trebuie.". Zici că-i blender sau aspirator. Un lucru. Tot așa l-a descris și Roland.

– Tată, amândoi ne vedem de viață. A fost o decizie reciprocă.

– Ai totul, Maggie. Nu te înțeleg.

– Nu înțelegi că vreau să fiu fericită?

– E nevoie de mai mult curaj să rămâi.

– Nu sunt de acord, spune istovită. Îmi pare rău dacă asta te doare, zice și îl sărută pe fruntea ușor umezită de broboane mici.

El bagă mâna în buzunarul sacoului și scoate o sticluță plată și argintie. Îl vede cum ia o dușcă și o bagă la loc în buzunar.

– Noapte bună, tată.

El nu răspunde, tot în față se uită, cu o expresie de extenuare și dezamăgire. Maggie vede atâta disperare în ochii lui, că parcă s-ar împăca cu Roland de dragul tatălui.

Încă nu a dat de Gabriel, nici el n-a apărut. Visul ei de a crește acest copil cu el începe să se destrame. Și totuși, în ciuda frecventelor fluctuații de disperare, un filon căpos de credință – ori poate nechibzuită amăgire – persistă. Nu vrea să renunțe la el, motiv pentru care preferă s-o facă singură, decât să dea fuga la Roland ca să fie în siguranță. Consideră asta mai mult ca orice un act de credință.

Îl lasă pe tatăl ei în grădină cu băutura lui și intră în casă. Trece pe lângă sanctuarul lui și se oprește, observând ușa întredeschisă. Cât a trăit în casa asta, nu a lăsat-o nicicând descuiată. Fie e mai beat decât de obicei, fie a presupus că dorm toți și nu e nevoie s-o închidă.

Maggie împinge ușor ușa și se strecoară înăuntru. Rămâne pe loc o clipă și adulmecă

mirosul tatălui. Cartea lui uzată, *Operating a Garden Center*[35], este deschisă la capitolul „Cum să atragi cumpărători", ceea ce înseamnă că la magazin este penurie. Trece cu privirea peste restul volumelor, componentele de radio, dezordinea din hârtii și proiecte neterminate, fișetul cenușiu din oțel din colțul camerei.

Fără să stea pe gânduri și înainte să-și dea seama ce face, găsește cheia în sertarul de sus al biroului, ascunsă precar în cutia goală de trabucuri. Se pune în genunchi în fața fișetului și îl descuie. Răsfoiește dosarele – majoritatea cu facturi –, până ajunge la un plic gros de hârtie în sertarul de jos. În colț este ștampila unei adrese. Maggie dă să-l ia când tocmai apare tatăl în spatele ei.

– Ce crezi că faci aici? țipă el.

Ea sare în picioare și scapă plicul. Observă doar numele „Goldbaum, LLB", înainte ca el să închidă sertarul lovindu-l cu piciorul. Instinctul îi spune că are de-a face cu Elodie.

– Ce-i asta? îl întreabă. La ce ți-a trebuit avocat?

El o apucă de încheietura mâinii și o scoate cu forța din sanctuar. Niciodată nu a fost așa violent fizic cu ea. Este roșu la față și venele din nas par să-i fi explodat brusc de furie. Îi trântește ușa în față și încuie.

Ea rămâne la ușa lui câteva minute, șocată de izbucnirea nefirească. Îl aude târșâindu-și picioarele și bocănind înăuntru.

– Tată! strigă ea dincolo de ușă.

El nu reacționează.

CAPITOLUL 32

Elodie

Elodie își șterge pelicula de sudoare de pe frunte și întoarce fața dinspre abur. Luna asta are de călcat cearșafuri, sarcină mult mai plictisitoare decât cusutul lor. Este și mai

dureros pentru braţul drept, care nu a mai fost la fel de când au legat-o de patul gol timp de o săptămână.

– Cinci minute pauză, zice sora Camille. Eşti roşie la faţă.

Sora Camille este nou-venită. Nu pare mult mai în vârstă decât Elodie, dar acum ea răspunde de cusătorese. Este mult prea cumsecade pentru Saint-Nazarius. E o chestiune de timp până vor scăpa de ea.

– De ce stai aici? o întreabă Elodie, punând fierul de călcat în suport. Nu-i locul tău aici, cum nu-i nici al meu.

– Dumnezeu m-a adus aici cu un motiv, spune ea. Deşi uneori nu ştiu de ce.

– Crezi că pe mine m-a pus aici cu un motiv? o întreabă Elodie.

– Desigur, spune sora Camille cu certitudine. Noi nu înţelegem întotdeauna ce face El sau de ce face astfel. Poate nu vom afla în viaţa asta. Asta înseamnă credinţa.

– Asta nu mă linişteşte, mormăie Elodie.

Sora Camille îi strânge mâna, gest care o sperie aşa tare pe Elodie, că tresare şi îşi trage mâna.

– Asta-i cel mai rău aici, spune sora Camille cu tristeţe. Să văd cum cresc copiii fără afecţiune. Nu-i normal. Nu-mi place că nu-i pot strânge în braţe pe cei mici când plâng.

– Te-ar concedia, zice Elodie. Dacă nu mai rău.

– Am făcut-o o dată, la început. Am luat în braţe o fetiţă care stătuse legată de o ţeavă toată noaptea. N-avea mai mult de patru ani.

– Şi ce s-a întâmplat? întreabă Elodie, dorindu-şi ca sora Camille să fi fost în preajmă când era ea mică.

– M-a prin sora Laurence şi m-a surghiunit la cantină. Pare stânjenită şi adaugă: Şi pe urmă aici, în subsol. Nu pot fi aşa rea cum mi se cere. Pur şi simplu nu pot.

– Poate te răzgândeşti.

– Evident că nu.

– Atunci de ce rămâi?

– Ţi-am spus. E voia Domnului. Dar, între noi fie vorba, o să mă bucur când o să se

debaraseze de mine.

– Ia-mă cu tine, soră...

– Aş vrea şi eu, spune sora Camille, luând-o pe Elodie de mână şi ieşind cu ea pe coridor. Ascultă-mă, zice, coborând tonul. Se schimbă legea.

– Ce lege?

– Legea care te-a adus aici.

Elodie ridică din umeri, nedumerită.

– Guvernul începe să investigheze aceste spitale, îi explică sora Camille. Au cunoştinţă despre orfani şi vor să facă ceva în sensul ăsta. *Ştiu că nu sunteţi bolnavi psihic.*

Lui Elodie îi dau lacrimile pe loc şi se prăvăleşte la pieptul surorii Camille.

– Când? exclamă. Când pot pleca?

– Doctorii au început deja să-i interogheze pe copii.

Pe Elodie o trece un fior de groază.

– Ce-i? o întreabă sora Camille. Elodie, e de bine.

– Ultima oară când mi-a pus întrebări un doctor, am ajuns aici, scânceşte, amintindu-şi acea zi la orfelinat. Am dat greş!

– Fii tu însăţi! o linişteşte sora Camille. Nu eşti retardată. Amândouă ştim asta. Doctorii aceştia sunt de partea ta.

Elodie e sceptică. Doctorii nu sunt niciodată de partea ei. Doar se prefac.

– Vor descoperi că majoritatea copiilor de-aici au un coeficient de inteligenţă normal, adaugă sora Camille. În cel mai rău caz, eşti tulburată din pricină că te-au închis aici şi ai avut parte de abuz. Elodie, eşti deşteaptă, dar ignorantă.

– Ce-i aia?

– Înseamnă că nu ştii cum funcţionează lumea. Lucruri de bază. Ai rămas în urmă, atâta tot. Dar nu eşti nebună.

– Aşa-i.

– În cazul în care bieţii de voi nu eraţi retardaţi la venire, sigur veţi fi la plecare.

– Crezi că o s-o găsesc pe mama?

– Orice e posibil cu Dumnezeu, spune sora Camille, însă ochii ei arată altceva decât ce zice.

Elodie nu vede credință în ei, doar milă. Poate din pricina dubiilor și a ambivalenței legate de Dumnezeu la Elodie.

– Și unde o să ajung? vrea să știe Elodie. Nu știu nici un loc în afară de ăsta...

– Cei mici vor ajunge la centre de plasament sau chiar orfelinate. Cei mari cred că vor fi eliberați.

– Eliberați?

Sora Camille încuviințează. Apoi, observând teama pe chipul lui Elodie, adaugă:

– Nu-ți face griji, nu ești destul de mare să te lase de capul tău.

– Crezi că o să mă trimită din nou la orfelinatul din Farnham?

– Nu știu.

Lui Elodie îi zbârnâie mintea. În sine, posibilitatea de a scăpa de la Saint-Nazarus – de a nu mai vedea în vecii vecilor mutra surorii Ignatia – îi dă o mare speranță, ceva ce nu a trăit în ultimii ani.

– Va trebui doar să ai răbdare, o avertizează sora Camille. Nu se va întâmpla prea repede.

– Dar se va întâmpla?

– Sunt încredințată ca da. Deja se întâmplă la alte spitale.

Elodie radiază, întreg corpul îi tremură de încântare și ușurare. Mai e o teamă – încă trebuie să-i convingă pe doctori că nu-i nici nebună, nici retardată – și o îngrijorare în legătură cu locul în care va ajunge, însă nimic nu-i poate lua bucuria.

CAPITOLUL 33

Maggie

Maggie ajunge la magazinul de semințe al tatălui ei cu micul dejun pentru amândoi. Fereastra este decorată cu zăpadă falsă și cu un banner de un roșu intens pe care scrie JOYEUX NOËL MERRY CHRISTMAS[36]. Nu a vorbit cu

el de câteva săptămâni. A încercat de câteva ori, dar a refuzat să-i vorbească.

Azi e hotărâtă să își răscumpere greșeala că i-a deschis prin efracție fișetul. A adus ciorna primei ei traduceri ca ofertă de pace. *We Shall Overcome* reprezintă nu numai cincizeci de mii de cuvinte pe care a izbutit să le treacă din franceză în engleză, ci asimilarea cu succes a firilor ei franțuzești și englezești. Încurajarea lui Godbout în tot acest timp a surprins-o și a susținut-o. Dacă nu era el, ar fi abandonat proiectul.

– Ai surprins lupta, i-a spus el când revizuiau prima încercare de traducere. Cred ce zici.

– Tu ai scris cuvintele, i-a întors-o ea.

– Le-am scris în franceză, Larsson. Tu le scrii în engleză. Mă temeam că versiunea ta s-ar putea dovedi neautentică. Sau mai rău, academică. Dar scrii sincer și real. Cred tot ce scrie.

– Mulțumesc, spune ea roșind.

Era încântată. Fără sprijinul tatălui, binecuvântarea lui Godbout o încuraja profund.

– Nu suntem atât de deosebiți noi doi, i-a spus, rulându-și o țigară. Să fii femeie în lumea bărbaților nu-i cu mult mai ușor decât să fii francez în lumea englezilor din Canada, nu?

– Cred că ai dreptate, a spus ea, nefăcând până atunci comparația.

Apreciază faptul că el remarcă asemenea lucruri și că o felicită constant pentru eforturi și dinamism. Vede în ea ceva ce puțini bărbați văd și o respectă sincer. Ea atribuie acest spirit generos faptului că este un bărbat extrem de loial celor subjugați și călcați în picioare în toate mediile sociale.

Totuși, oricât o laudă Godbout, se teme de reacția oamenilor la traducerea ei. Încă ține foarte mult la părerea celorlalți. Se întreabă dacă va da și Gabriel peste traducerea ei la librărie. Dacă ar spune cuiva „Hei, o cunosc pe femeia asta". Dacă ar considera că nu a izbutit să surprindă defel pasiunea lui Godbout.

Deschide ușa și intră în magazin. O învăluie mirosul de pământ. Vi nu mai cântărește

semințele, lucrează ca secretară la compania Small Bros., unde fac evaporimetre pentru fierberea siropului. Sună plictisitor, dar Vi n-a avut niciodată aspirații prea mari. S-a mutat în fosta cameră a lui Peter ca să nu împartă patul cu celelalte și încă nu are perspectiva măritișului. Nicole este cea care cântărește acum semințele.

Tatăl lui Maggie ridică ochii dintr-o casetă cu semințe și îi piere pe loc expresia amicală. E încă supărat pe ea. Și ea are motive să fie supărată pe el, dar în clipa asta vrea mai mult răspunsuri. A găsit un avocat în Montreal pe nume Sonny Goldbaum, dar nu a dat de el din pricina sărbătorilor. Între timp s-a hotărât să afle ce se afla în plicul de hârtie.

Tatăl ei pare mai slab, mai palid. E prea în vârstă să mai trudească, își spune ea, lovind din picioare să-și scuture zăpada.

– Ți-am adus ceva, îi zice. Cum nu răspunde, ea ridică punga de hârtie pătată de grăsime într-o mână și ciorna în cealaltă. Micul dejun și... ta-daaa... cartea mea!

El îi zâmbește slab și mormăie:

– Felicitări!

– Ca să ne împăcăm, zice ea, întinzându-i-o.

Șovăitor, vine la ea și o examinează.

– Bravo! zice, admirând manuscrisul voluminos.

– Godbout zice că ceea ce mă face o neadecvată este exact ce-mi permite să fac o treabă atât de bună.

– Neadecvată? face tatăl ei. Eu nu te-am văzut nicicând așa.

Se duce după el în birou, iar el îi trage un scaun. Ea îi dă sendvișul cu ou prăjit.

– Cum se descurcă noua vânzătoare? îl întreabă.

– Îi place să ofere reduceri la vânzare, se plânge el. Îi tot spun că ne depășește bugetul.

Maggie molfăie o bucățică de bacon. A fost devastată când a aflat că a angajat o femeie ca vânzătoare la parter. S-a simțit trădată, parcă o înșelase. Măcar a avut traducerea cărții lui Godbout ca să atenueze lovitura. În acel moment, era deja cufundată în ea, distrasă și

călcând pe făgaşul unui nou ţel. Acum, supărarea tatălui o rănește doar dacă se gândește prea mult la asta.

– Clienții par s-o placă destul de mult, continuă tatăl ei. Este foarte vioaie.

Maggie nu zice nimic. Ridică ochii la sloganul înrămat de pe birou, citindu-l cu melancolie.

Cel ce poate face să crească doi ştiuleţi de porumb sau două fire de iarbă pe o bucată de pământ, unde înainte creştea doar unul singur, ar merita mai mult din partea omenirii şi ar face mai multe servicii esenţiale pentru ţara sa decât întreaga rasă de politicieni la un loc.

Jonathan Swift

– Cu ce te pot ajuta? o întreabă el, vorbind parcă unui client.

– Voiam să-ți dau ciorna, zice ea, oferindu-i-o. Păstreaz-o. Mai am un exemplar.

El răsfoiește paginile, inexpresiv. Maggie se întreabă dacă e vreun pic mândru de ea.

– Maggie, zice el, ridicând privirea şi lăsând manuscrisul din mână. Nu cred că ai chibzuit cum trebuie. Doar n-ai de gând să creşti singură copilul ăsta. Nici financiar, nici pentru copil nu este practic.

– Am pensie alimentară, spune ea. Şi ce câştig din traducere.

– Sunt sigur că Roland s-ar împăca bucuros cu tine.

– Am venit să vorbim despre cartea mea, nu despre mariaj.

– Aş vrea să fii mai pragmatică, stăruie el. Măcar o dată în viaţă să nu mergi împotriva curentului. *Întotdeauna ai fost floarea mea sălbatică.* O să ai un copil.

– De ce ai un plic de la un avocat în fişet? îl întreabă.

– N-aveai ce căuta în lucrurile mele.

– Ştii bine de ce am făcut-o, insistă ea. De ce aveai plicul de la avocat?

– Ştiu că ai impresia că există un mare mister, Maggie, dar nu-i aşa. Se ridică, aruncă resturile micului dejun la gunoi şi se întoarce spre ea.

Am brevetat sămânța Prévert, adaugă exasperat. De-asta am avut nevoie de avocat. Mulțumită?

Maggie caută pe chipul lui sugestia că minte.

– Nu te aşteptai, nu?

Maggie nu-şi poate masca dezamăgirea. Spera să fi fost altceva.

– Ia o crăciuniță la plecare, am prea multe pe inventar.

– Îmi dă urticarie, mormăie ea, ieșind din biroul lui cu senzația cumplită că între ei nu va mai fi niciodată la fel.

Gestionarea unui centru de grădinărit
Crăciun fericit (în limbile franceză şi engleză în original)

CAPITOLUL 34

Biroul lui Sonny Goldbaum se află într-un bloc vechi pe Queen Mary Road, nicidecum precum cele dichisite de pe St. James Street, cum îşi imagina ea. Maggie îşi scutură zăpada de pe mantou şi se lipeşte de calorifer să se încălzească înainte să sune la uşă. Abia aşteaptă să-i vorbească, având în vedere că de două luni stă după el să se întoarcă din Florida.

– Maggie Larsson, zice la interfon.

El îi dă drumul. Se ţine bine de balustradă, coborând greoi scara din pricina sarcinii avansate. Pe hol miroase a urină de pisică. La subsol, Sonny Goldbaum o aşteaptă cu uşa deschisă.

– Nu ştiam că sunteţi însărcinată, zice el, de parcă ar fi trebuit să ştie. Şi se pare că nu mai aveţi mult.

– Până la sfârşitul lunii, răspunde ea, scoţându-şi fularul.

Goldbaum are în jur de patruzeci de ani, mult mai tânăr decât credea, brunet şi cârlionţat, cu ochelari cu ramă neagră din os şi un bronz intens. E scund şi lat, poartă o cămaşă albă de poliester prin care se vede maioul alb şi pantaloni gri prinşi cu centura sub brâu.

– Intraţi, o invită.

Înăuntru, o ajută să se aşeze pe unul dintre cele două fotolii moi, în carouri galbene cu maro, în sufrageria care ţine loc de birou. La perete sunt aliniate cam şase fişete de lemn, iar între chicinetă şi hol este înghesuit un birou, plin de dosare şi vrafuri de hârtii.

– V-am găsit numele printre lucrurile tatei, începe ea, adulmecând încă litiera pisicii de pe hol şi încă ceva urât mirositor. Vreau să confirm cu ce l-aţi ajutat.

Goldbaum se sprijină de scaun.

– Mi-a zis că v-aţi ocupat de un brevet? continuă Maggie. Un tip special de iarbă pe care l-a inventat. Prévert?

Goldbaum este complet inexpresiv.

– Vă amintiţi să vă fi ocupat de un brevet pentru un anume Wellington Hughes?

– Hughes? face el, tot zăpăcit. Nu cunosc, din câte-mi dau seama.

Maggie se foieşte pe scaun, încercând să-şi găsească locul. Începe s-o doară spatele.

– Şi nici nu mă ocup de brevete, doamnă Larsson.

Maggie este dezamăgită.

– Aşadar, care este adevăratul motiv al vizitei? o întreabă, uitându-se direct la burta ei. Îşi scoate ochelarii, coboară tonul şi zice: Că nici cu asta nu mă mai ocup.

– Cu ce anume?

– Cu copiii.

– A, nu... Nu vreau...

Duce mâna la burtă, unde simte copilul lovind.

– Atunci mi-e teamă că nu înţeleg, zice el. Nu mă ocup de brevete şi sigur nu-mi amintesc de tatăl dumneavoastră sau de iarba lui. Aşa că ce-ar fi să-mi spuneţi de ce credeţi că l-aş cunoaşte?

– Am făcut un copil când aveam şaisprezece ani. Tata v-a angajat probabil pentru a aranja adopţia. Cu asta vă ocupaţi, aşa-i?

– Pe vremuri, fie vorba-ntre noi.

– Am crezut că tata a dus copilul la o casă de copii, dar se pare că nu a ajuns acolo, îi explică ea. Apoi, recent, v-am găsit numele pe dosarele lui.

– Şi v-a spus că am lucrat la brevetul de iarbă?

– Da.

– Păi, v-a minţit.

– V-aţi ocupat de adopţia ei? îl întreabă Maggie.

– Se poate.

– Sigur aveţi un registru pe undeva, spune ea, uitându-se în spatele lui la fişete. Trebuie să fie din martie 1950.

– M-am ocupat de multe adopții, răspunde el.

– Puteți căuta?

– La ce bun?

– Vreau să știu dacă a fost adoptată.

– N-ar trebui să-l întrebați pe tatăl dumneavoastră?

– Am mai multe șanse să aflu adevărul de la dumneavoastră, zice ea. Vreau să fiu împăcată cu mine.

– Vă asigur că dacă m-am implicat, fiica dumneavoastră a fost adoptată. Cu asta mă ocupam. Puneam copii în mâinile părinților potriviți. Așa că dacă m-a angajat tatăl dumneavoastră, fiica dumneavoastră și-a găsit un cămin.

Maggie începe să se relaxeze. Deja se simte mai bine.

– Îmi puteți confirma că v-a angajat? întreabă și mai plină de speranță. Vă supărați dacă verificați dosarele, ca să fiu sigură?

– Ați semnat un contract când ați fost plătită, îi explică. Ați renunțat la toate drepturile asupra ei și la toate informațiile legate de ea.

– Când am fost *plătită*? strigă Maggie. Nu am semnat nimic. Nici nu am primit bani.

– Presupun că erați la căminul de mame necăsătorite? întreabă el, ducând mâna spre stilou și bătând cu el în masă.

– Nu, răspunde ea nedumerită.

– Uitați care-i treaba, îmi pare rău. Nu-mi amintesc. Pe vremea aia, apăreau mulți copii. Majoritatea veneau de la acel cămin de mame necăsătorite din East End. Întotdeauna negociam cu măicuțele. Au fost puține cazuri în care am lucrat direct cu mamele naturale sau, în cazul dumneavoastră, cu părinții mamei naturale. Dar am mâinile legate. Adopția a fost discretă și dosarele sigilate.

– Nu puteți verifica nici numele tatălui meu?

– Este ilegal, doamnă Larsson. Am avut destule necazuri juridice. Și apoi, nu am dosare dinaintea scandalului din '54.

– Ce scandal?

– Erați prea tânără, îi spune Goldbaum. Acum câțiva ani, o parte dintre avocații care se

ocupau cu copii au fost cercetați.

– Pentru ce?

– Guvernului nu-i place când oamenii vând copii, zice el. Politicienii nu au o problemă cu instituționalizarea lor și întorc spatele atunci când preoții și măicuțele îi supun abuzurilor, dar Doamne ferește să vrei să vinzi un copil unei familii decente.

Să vinzi copii? Maggie dă să zică ceva, dar el nu o lasă.

– Doamnă Larsson, mi se pare că sunteți pe calea cea bună, adaugă. Credeți-mă, dacă tatăl dumneavoastră a corespondat cu mine, cel mai probabil eu am dat copilul spre adopție. Caz în care e pe mâini bune și plecați de-aici cum ați dorit. Împăcată.

Maggie se duce cu mașina drept la magazinul tatălui și îl așteaptă afară, fâțâindu-se în frig până termină el programul. Afară este întuneric și își vede aburii, dar aerul iernii îi face bine. Îl vede scoțând pe ușă ultimii mușterii, cei care vin la sfârșitul programului, după care se stinge lumina. Când dă să încuie, Maggie bate în geam. Tatăl ei o primește înăuntru nedumerit.

– Ce cauți aici? o întreabă, încuind după ea.

– De ce mi-ai zis că ai dus copilul la orfelinat? vrea să știe. De ce m-ai mințit?

El își lasă umerii să-i cadă foarte subtil, dar ea tot observă. Încă nu arată prea bine.

– Dacă ai stat de vorbă cu avocatul acela, știi de ce am mințit, răspunde.

– Ai vândut-o.

– Nu tocmai.

– Cum adică?

– Așa trebuia, recunoaște, masându-și tâmpla cu degetul mare. Cum să-ți fi spus? Era mai bine să crezi că a ajuns la orfelinat. Dar Maggie, vânzarea copiilor ilegitimi era ceva normal.

– E oribil! țipă ea.

– Nici măcar n-a fost ideea mea. Yvon a descurcat țele. Bănuiesc că lăsase o fată însărcinată.

Maggie pufnește dezgustată.

– Am crezut că astfel adopţia va avea loc sigur. Iar eu aveam mereu nevoie de bani. Maggie, am avut toţi de câştigat din asta. Dar până la urmă n-a mers.

– De ce?

– Copilul era bolnav. Trebuia să ajungă la un cuplu de evrei din New York, îi explică tatăl ei. Era totul aranjat. Urma s-o duc la una dintre maicile ordinului Grey Nuns la spitalul Mercy...

– La *maici*? ţipă Maggie. Maicile vindeau copii?

– Era o mare afacere, îi explică tatăl ei. Avocaţii pregăteau documentele şi dădeau copilul unei maici sau unui doctor de la căminul mamelor necăsătorite. Erau implicaţi cu toţii. Goldbaum a fost arestat la câţiva ani după ce am bătut palma cu el. Au dat la ştiri.

„Scandalul din '54." Goldbaum o spusese de parcă ar fi fost persecutat pe nedrept.

– Au fost tot soiul de acuzaţii, spune tatăl ei. Fraudă. Falsificarea certificatelor de naştere, dar prima dată a scăpat. A doua oară a trebuit să plătească amendă. Atunci a apărut în ziare toată povestea.

– Şi cât urma să iei pe ea? vrea să ştie Maggie.

– Trei mii de dolari, dar maicile primeau cea mai mare parte. După ce îşi lua avocatul banii, am fi primit cinci sute de dolari. Jumătate s-ar fi dus la Yvon că te-a ţinut la fermă cât ai fost însărcinată.

– Fiica mea valora două mii cinci sute de dolari pentru tine?

Tatăl nu răspunde.

– Şi pe urmă ce s-a întâmplat?

– Goldbaum m-a asigurat că erau oameni buni care nu puteau face copii, continuă el. Dar când au aflat că se născuse prematur şi că avea icter, s-au răzgândit. Nu voiau un copil bolnav.

– Şi unde ai dus-o? îl întreabă Maggie, ştergându-şi lacrimile.

– A rămas în spital. Urmau s-o ducă maicile la orfelinat cum se vindeca de icter şi lua în greutate. N-avea nici două kilograme.

– Şi ai lăsat-o acolo? ţipă Maggie, nevoind să-şi imagineze fetiţa ei firavă abandonată în spital.

– Da, am lăsat-o în grija doctorilor şi a maicilor.

– Şi a ajuns mai târziu la orfelinat? Poate în aprilie?

– Poate, răspunde el. Era ceva normal, Maggie. Sunt sigur că până la urmă a fost adoptată.

– De unde ştii? întreabă Maggie acuzator. Habar nu ai ce s-a întâmplat cu ea. Şi nici că-ţi pasă.

CAPITOLUL 35

În drum spre Dunham, Maggie se întreabă obsesiv ce să facă. Să se ducă la orfelinat? Să sune din nou şi să întrebe de fetiţele care au ajuns acolo în săptămânile de după naşterea lui Elodie? O apucă durerile de burtă, aşa că opreşte maşina şi trage aer în piept de câteva ori, aşteptând să-i treacă. Apoi îşi vede de drum uşurată să simtă copilul întinzându-se în corpul ei.

Mai are puţin şi ajunge acasă când simte ceva cald între picioare. Se uită în jos şi vede că e udă leoarcă. Apa. Îşi aminteşte de apă.

Cuţitul lui Yvon, cineva îl ascute ca să taie friptura de vită. „Avem hrean?" Şi apoi şuvoiul de apă caldă şiroindu-i între picioare şi ruşinea ignoranţei ei.

Mai are aproape trei săptămâni. După încă un junghi, decide să se ducă direct la spital. Apa continuă să se scurgă pe scaun. Se tot uită să nu fie sânge. „Să nu fie sânge."

Opreşte la spitalul Brome-Missisquoi-Perkins şi aproape cade din maşină.

– Este în travaliu! strigă cineva. Aduceţi un scaun cu rotile.

Revine cu picioarele pe pământ. Sunt oameni în jurul ei. Vântul şi ninsoarea îi fac bine.

– E prea devreme, murmură.

În timp ce spune asta, simte o contracţie, acută şi brutală.

– Copilul tău nu e de acord, spune străinul.

„Lucrurile astea nu se pot aranja convenabil."

– S-a întâmplat ceva? întreabă Maggie.

Nu răspunde nimeni. Prezentul se dizolvă din nou. Încă o contracţie, încă o amintire. *Şoldurile solide ale doctorului Cullen. Chiuveta de email. Sângele. Cordonul ombilical rupt.*

– A păţit ceva? întreabă iar.

– O să fie totul bine. Hai să te ducem înăuntru.

Se trezește pe un scaun cu rotile și cineva – o soră medicală – o împinge înainte spre spital. Între contracții, se relaxează. Trage aer rece adânc în piept și se simte lucidă.

– Continuă să respiri adânc. E doar o contracție.

– Uitasem cât doare.

– Așadar, ai mai trecut prin asta, spune sora. Ești o adevărată profesionistă.

– E prea devreme, geme Maggie, mângâindu-se pe burtă, încercând să țină copilul în ea. Mai am câteva săptămâni...

– E suficient, o asigură sora medicală. Am o verișoară care a născut cu opt săptămâni mai devreme și copilul a fost perfect. Micuț, dar perfect.

Maggie simte o durere în spate, o senzație cumplită și incomodă de presiune. Înăuntru, e dusă urgent la secția maternității. Nu sunt saloane libere, așa că o lasă pe targă pe coridor. O asistentă vrea să știe dacă să-l sune pe soțul lui Maggie.

– Pe mama, geme Maggie în toiul unei contracții.

Chiar și în ceața și chinul facerii, nu și-o poate scoate din minte pe Elodie. Cu fiecare contracție o săgetează vinovăția din pricina faptului că și-a abandonat fiica în chiar acest spital – bolnavă, singură și nedorită. Când începe să plângă, nu o face de durere, ci din regret. „Unde o fi acum?"

– Elodie... plânge ea.

– O să fie bine, o asigură asistenta. O să-ți facem o injecție pentru durere.

Nu mai există pauză între contracții, trăiește o agonie intolerabilă care nu-i dă pace.

– Vine! țipă, când conștientă, când inconștientă. Chemați doctorul. Iese...

Simte copilul care își face loc pe lume. Rătăcește între prezent și trecut, o clipă aici, alta la șaisprezece ani.

– Vine un medic.

Doctorul Cullen apare lângă pat.

– Se vede capul.

E vag conștientă că o ține cineva de mână. Împinge, împinge. Îi cade capul pe pernă încă o dată. O asistentă stă lângă ea. Uniforma albă.

Își înfige picioarele în doctorul Cullen, strângând mâna mătușii.

– Te descurci de minute.

Asistenta, încă o dată. Uniforma albă.

– *Încă o dată! o încurajează doctorul Cullen. Ultima oară!*

Și apoi, printre țipetele ei se aud dintr-odată țipetele stridente ale nou-născutului. Copilul ei, cel pe care de data asta îl păstrează. Dă să se ridice în șezut, dar asistenta o împinge blând la loc.

Este fată.

– Pot s-o văd? întreabă Maggie, delirând în parte.

– E băiat, draga mea. Ai un fiu.

În negura amintirilor, are o clipă de luciditate. Băiat. Se uită în jur și nu le vede pe mama ei și pe Deda. Nici pe doctorul Cullen. Vede o asistentă în uniformă albă, un medic pe care nu l-a mai văzut niciodată. Și pe fiul ei.

Fiul ei. Nici atunci când îl învelesc într-o păturică subțire de bumbac albastru și i-l așază ușor pe piept nu poate decât să jelească după fetița pe care a dat-o. Suferă și râde de bucurie în timp ce sărută creștetul auriu și umed.

– E perfect sănătos, spune doctorul.

– Te rupea în două dacă duceai sarcina la termen, spune asistenta.

Copilul se uită la Maggie, surprinzător de atent. Îi atinge nasul și îl sărută ușor pe frunte. Îl caută pe Gabriel pe chipul său. Îi acceptă absența în minte, dar nu și în suflet.

Asistenta se apleacă să-l ia.

– Ce faceți? întreabă Maggie, strângându-l la piept.

– Îl ducem în salonul de nou-născuți.

– Nu încă, vă rog.

Refuză să-i dea drumul. A făcut cândva greșeala asta și nu și-a mai văzut fiica. Pe micuțul acesta nu-l lasă prea departe de ea.

– Cum îl cheamă? întreabă asistenta.

Maggie se gândește o clipă, iar apoi, ca și cum a știut dintotdeauna, spune:

– James Gabriel.

Gabriel,

Am făcut tot posibilul să dau de tine, dar n-a fost chip. Știu că te-ai înstrăinat de Clémentine, iar Angèle nu-mi răspunde la scrisori și nici la telefon. Ți-a fost întotdeauna de o loialitate feroce. Probabil că este în aceeași măsură de dezamăgită de mine, ca și tine.

Cum nu te găsesc ca să-ți spun tot ce vreau să-ți spun, o să-ți scriu, ca măcar să știi ce se întâmplă. Poate îi trimit într-o zi scrisoarea lui Clémentine, în speranța că până la urmă vă veți împăca. Știu cât de mult țineți unul la altul. Îmi amintesc ziua cu furtuna, când ne-a dus acasă de la școală, cât de tandru vă vorbeați, cu o afecțiune atât de evidentă. Îmi amintesc că eram geloasă. Aș fi vrut să-mi vorbești și mie așa. Eram deja îndrăgostită de tine.

Motivul pentru care îți scriu este ca să-ți povestesc despre fiul nostru. Am aflat că sunt însărcinată după ce te-ai despărțit de mine și ai dispărut. Ce ironie, nu? M-ai lăsat din pricina copilului pe care l-am dat, doar ca să pierzi nașterea copilului pe care am ales să-l păstrez. Copilul nostru, lucru de care sunt sigură.

Mă uit la figura lui adormită și nu știu ce regret mai mult: că nu ești aici să-l vezi, să-l ții în brațe și să-l iubești sau că fiul nostru, James Gabriel Phénix Hughes, se pare, o să crească fără tată. Totuși, nu suntem singuri – nu-ți face griji. Surorile mele vin zilnic și nu mai pot după el. Ba chiar a izbutit să topească icebergul în care bate inima mamei mele. Tata nu l-a văzut de când s-a născut, dar o să îți spun povestea asta dacă ne vom revedea vreodată.

Nu trece zi să nu mă gândesc la tine, să nu regret felul în care au decurs lucrurile sau să nu mă urăsc că am dat-o în bară atât de rău. Și totuși, ceva am făcut bine. Am păstrat copilul, acest băiat perfect și frumos, cu părul blond și ochii albaștri ca tatăl lui.

Are picioarele ca niște cârnăciori albi și îmi vine să plâng când îi văd lăbuțele și mânuțele rozii. Miroase a pudră de talc și a lapte bătut.

Îl legăn până adoarme cu fundul în sus, în chiloți albi, și cu obrazul roziu pe pieptul meu. Îi fredonez cântece de leagăn la ureche și îl masez pe spate. E numai cât o minge de fotbal și are loc perfect între sânii mei. Când doarme profund, zâmbește de unul singur și mișcă din gură, de parcă se distrează în vis sau vorbește cu oameni din altă viață. Mă trezește din oră în oră cu plânsul lui, cât e noaptea de lungă, și face exact ca o capră furioasă.

Deocamdată numai asta știu să-ți spun. Aș vrea să fii aici cu noi. Și îmi pare tare rău.

Cu dragoste,
Maggie

PARTEA A III-A

Familiile florilor 1961–1971

Păsările au aripi. Ele pot călători, se pot amesteca și își pot uniformiza populațiile... Pe de altă parte, florile sunt prinse cu rădăcini de pământ. Ele sunt adesea separate prin bariere largi de mediu nepotrivit de alte „stații" din propria lor specie.

GHIDUL FLORILOR DE CÂMP

CAPITOLUL 36

Maggie răspunde la telefon cu mănușa de bucătărie în mână. E mama ei, ceea ce nu-i neobișnuit, chiar dacă de obicei vorbesc duminica seara după cină.

– De ce suni așa devreme? întreabă Maggie, împingând puiul la loc în cuptor.

– E bolnav, spune *maman*.

– Cine-i bolnav? întreabă Maggie, speriindu-se.

– Tatăl tău. Are cancer.

– Cancer?

– Nu vrea să se ducă la doctorul Cullen. Știi că urăște doctorii. Acum s-a împrăștiat peste tot. A stat prea mult.

Tatălui lui Maggie i-a fost dintotdeauna o frică teribilă de doctori. Nu știe să se fi dus la vreunul vreodată – nici la control, nici pentru vreo durere sau boală. Se luptă singur cu toate și speră să treacă.

– De când e bolnav?

– Anul trecut a observat o gâlmă mică sub ureche, zice *maman*. A mințit și mi-a zis că s-a dus la doctor și că nu-i nimic. Spunea că e un chist, așa că l-a ignorat până s-a făcut cât o chiftea. Atunci i-am zis să o scoată, că se face cât capul. Eu l-am dus la doctorul Cullen, care ne-a trimis direct la spital. Idiotul naibii! Nici măcar nu mi-a zis cât de rău se simțea. Iar acum...

– Acum ce?

– Este prea târziu. O să moară.

– Sigur se poate face ceva, țipă Maggie. Întotdeauna se poate face ceva. Ce fel de cancer e?

– E rar, spune *maman*. Doctorul zice că e cancerul grădinarului.

– Ce dracu' e asta?

– Probabil de la pesticide.

De câte ori nu l-a auzit Maggie pe tatăl ei apărând pesticidele în fața clienților? „Sunt prietenii semințelor, domnilor!"

– Toată săptămâna a făcut teste la spital, continuă mama ei. Nu m-a lăsat să-ți zic nimic. Până acum, când am aflat cât de grav este. L-au trimis să moară acasă.

Maggie își duce mâna la gură, stăvilind un icnet de groază.

– Cât i-au dat?

– Câteva luni. Cel mult un an.

– Nu-l cunosc ei pe tata, zice Maggie, emoționată. Dacă e să înfrângă cineva așa ceva, el este acela. Nu renunță el.

– Maggie. Asta nu-i o afacere. E cancer.

Maggie se sprijină de cuptor și plânge înăbușit. Nu a vorbit cu tatăl ei de când s-a născut James Gabriel. Și mai avea de gând și să stea mult și bine așa, ca să-l pedepsească pentru ce făcuse cu Elodie. Le-a cerut mamei și surorilor să se ducă la ea ca să-l vadă pe James, în loc să se ducă acasă la părinți. Acum e devastată.

Știa că tatăl ei nu era în stare bună. De câteva luni nu mai arăta bine. Și-a văzut nepotul o singură dată, la spital, când a venit cu trabucuri pentru toți cei care se aflau întâmplător acolo. Maggie nu i-a adresat o vorbă.

– Mă auzi? întreabă mama ei.

– Nu.

– A zis că vrea să te vadă.

* * *

Mama o așteaptă în bucătărie când ajunge ea, îmbătrânită și extenuată. Are numai cincizeci de ani, dar pare cu douăzeci de ani mai în vârstă. S-a îngrășat și mai mult și are bărbie dublă. Primul lucru pe care-l face este să-i ia copilul lui Maggie în brațe. Se uită la mutrița lui adormită și zâmbește într-un fel care-i luminează ochii încercănați și îi îmblânzește ridurile adânci din jurul gurii de obicei mohorâte.

– *Bonjour, mon p'tit choux*[37], gângurește ea.

Maggie se uită la mama ei, care îl leagănă pe James Gabriel, murmurând în limba bebelușilor, privindu-l cu adorație, și se întreabă dacă pe ea a ținut-o vreodată așa, dacă s-a uitat la ea cu acei ochi topiți de plăcere, dacă i-a gângurit blând la ureche.

– Ce face tata? întreabă ea.

– Are dureri atroce. Are morfină, dar nu-l ajută. Cancerul a ajuns la ficat.

Maggie urcă scara. În cameră este beznă și cumplit de liniște. Când se apropie de pat, deslușește o grămăjoară sub cuvertura de *chenille*.

– Tată?

El se mișcă vag.

– Maggie?

Se așază lângă el.

– Aprinde lumina, mormăie el.

Cu lumina aprinsă, observă cât de mult s-a deteriorat. Își stăpânește lacrimile ca să nu-l sperie. Dispare complet orice urmă de furie rămasă în ultimele luni. Arată ca un bătrân bolnav. Scheletic, palid, neajutorat. Nu mai este bărbatul solid, de nădejde. Nici urmă de vitalitate, pasiune sau aroganță.

– Maggie, șuieră el. Are cearcăne negre și brațele subțirele. Tușește în batistă și Maggie se face mică. Ce mai faci? o întreabă, cu glasul horcăit de mucozități.

– Bine, tată.

El dă să zâmbească. Anii de fumat trabuc i-au îngălbenit dinții de jos.

– Acum ai un fiu de care trebuie să ai grijă, zice el.

Maggie se întinde spre mâna lui.

– Dacă ar fi să am o ultimă dorință...

– N-o spune, te rog.

– Băiatul are nevoie de tată, zice. Roland te-ar primi imediat înapoi. Știu că încă te iubește.

Maggie nu zice nimic.

– Trebuie vândut magazinul, adaugă.

– Știu. O să dau o mână de ajutor.

– Vezi numai să nu ajungă pe mâinile vreunui francez, da? Nu vreau ca Superior Seeds să aibă o reputație proastă după cât am tras cu el.

Ea râde. Dintotdeauna s-a crezut elevat.

– Numai dacă nu vrei să-l ţii tu, adaugă el.

– Să fie magazinul meu?

– Întotdeauna ai avut cap de afaceri, zice el. Al tău trebuie să fie. Tu ai şti să-l conduci. Să-l ţii în familie.

Lui Maggie îi fug gândurile în toate părţile. Să conducă magazinul tatei a fost visul copilăriei ei, dar acum are un copil şi îi place să traducă...

– Vreau să dorm, murmură el. Te gândeşti, bine?

Ea încuviinţează, ştiind că nu se va putea gândi la nimic altceva.

Maman scoate din cuptor un vas cu spaghete şi i-l dă lui Vi să-l pună pe masă, după care aruncă doi cârnaţi într-o tigaie. Uitându-se cum se comportă mama, ca un expert în bucătărie, pe Maggie o apucă dragul de ea. Întotdeauna a avut grijă de ei. N-a făcut-o niciodată cu afecţiune sau cu tandreţe, dar s-a ocupat de nevoile lor de bază. Au fost bine hrăniţi, îmbrăcaţi frumos, imaculaţi. Casa lor a sclipit de curăţenie, frumoasă şi confortabilă. Probabil este singurul mod în care mama ei ştie să-şi arate iubirea.

– Ai făcut ce-i place lui mai mult, remarcă Maggie. Spaghete la cuptor şi cârnaţi.

– După treizeci şi cinci de ani, zice *maman*, întorcând cârnaţii în tigaie, e ciudat că nu-i la masă.

James Gabriel se mişcă în coşul de la picioarele lui Maggie. *Maman* azvârle cârnaţii peste caserola cu spaghete şi se aşază. Maggie, Vi şi *maman* mănâncă în linişte. Se aude doar clinchetul tacâmurilor şi Patti Page la radio.

– Îi tot ziceau fermierii, spune *maman*, rupând dintr-odată tăcerea. De pesticidele alea nenorocite. Ei ştiau. Dar nu a ascultat niciodată de nimeni. Ştia el mai bine. Întotdeauna trebuia să aibă dreptate.

– Nu se ştie sigur dacă din cauza pesticidelor, spune Vi, potrivindu-şi ochelarii până la sprâncene pe nas.

– Stafia aia de la etaj, continuă *maman*, nu mai e soţul meu. Tace, se gândeşte. Nu s-a atins de mâncare. Se tot lăuda cu diploma lui şmecheră, cu planurile de a-şi deschide propriul magazin de plante. Atât de plin de el. Râde, amintindu-şi. În ziua în care l-am cunoscut purta o vestă irlandeză din tweed. Ba chiar a insistat să-mi spună că e irlandez. Parcă-mi păsa mie de tweedul ăla nenorocit!

Râde în hohote. Maggie se apleacă şi trage pledul peste James Gabriel.

– A făcut un efort, recunoaşte *maman*. Asta aşa este. Locuia în L'Abord-à-Plouffe, dar mergea o oră şi jumătate cu tramvaiul să mă vadă şi venea cu un buchet de flori culese atunci. Nu părea să-l deranjeze că eu locuiam în Hochelega.

Uşa din spate se deschide brusc şi apare Nicole în vestibul, roşie la faţă şi exuberantă. S-a tuns foarte scurt, în noul stil *pixie* al lui Jean Seberg din *À Bout de Souffle*[38]. E la fel de frumoasă ca Maggie, dar are mai multă încredere. Înşfacă un cârnat când iese din bucătărie.

– Mare pacoste, asta, se plânge *maman*.

– Nu mă mir, zice Vi. O laşi să facă ce vrea şi n-are nici şaisprezece ani.

– Ce sens are să încerc? zice *maman*. Nici una dintre voi nu a ieşit cum speram. În afară de Peter, iar el este cel pe care l-am lăsat cel mai mult în pace.

– Geri e la facultate, îi aminteşte Vi.

Maman dă din umeri şi se ridică să strângă vasele. Pune de cafea, nişte fursecuri de casă pe o farfurie şi aduce trei căni la masă. Când e gata cafeaua, pune cacao Fry şi o picătură de lapte în cană, înainte să toarne cafeaua.

– După ce ne-am căsătorit, zice, aşezându-se din nou la masă, abia atunci a încercat să mă schimbe. Dintr-odată nu mai suporta că sunt franţuzoaică. Aşa era. Se ura că voia să fie cu cineva ca mine.

– Ce-ţi plăcea la el? întreabă Maggie.

– Avea maniere, răspunde ea. Toţi băieţii cu care am crescut beau şi înjurau, dar tatăl vostru

avea clasă. Cred că de-aia îi plăcea să umble prin East End cu franţuzoaice.

– Nu înţeleg, zice Vi.

– Tatăl vostru nu avea încredere în el, le explică. Tatăl lui a murit când era foarte tânăr şi l-a crescut maică-sa. Să ştiţi că era mare snoabă. Nu venea dintr-o familia bogată – locuia la ţară, pentru numele lui Dumnezeu –, dar se purta ca o regină. Apropo de aere. *Maman* îşi dă ochii peste cap amintindu-şi de soacră. Tot ce făcea tatăl vostru era greşit în ochii ei, adaugă. Voia să-l trimită la McGill, nu la şcoala de horticultură. Voia să fie doctor sau bancher. Mereu îşi bătea joc de el că se face „grădinar", cum zicea ea. El ura asta.

Maman rupe un fursec în două şi bagă o bucată în gură.

– Nu avea o părere prea bună despre sine când l-am cunoscut, reia. Dar în East End venea mereu îmbrăcat bine şi se purta ca şi cum ne era net superior tuturor. Era un rege în mahala. Purta costumele alea scumpe pentru care îl venerau franţuzoaicele. Adora atenţia, dar se temea de ai lui. Maică-sa i-a sădit asta în suflet. Toată lumea îi era inferioară. Cred că s-a căsătorit cu mine ca s-o pedepsească. Sau ca să scape de pretenţiile ei ridicole.

– Te-a iubit, spune Maggie. Ştiu că vă certaţi mult, dar v-aţi iubit.

Mama ei dă din mână, dar se îmbujorează profund.

– Mă rog, maică-sa l-a dezmoştenit când s-a însurat cu mine, zice bucuroasă.

Maggie îşi soarbe cafeaua, dulce-amară de la cacao, şi e şocată cât de familiară este povestea – respingerea părintelui, o viaţă petrecută în încercarea de a tămădui sentimentele deficienţei care urmează.

– A încercat să mă transforme într-o păpuşă englezoaică, spune mama ei mai departe. A făcut acelaşi lucru şi cu voi, exact ce i-a făcut lui maică-sa.

– Nu poţi măcar o dată să zici ceva bun despre el? spune Vi. Acum că moare, pentru numele lui Dumnezeu, nu poţi spune că-l iubeşti?

– Sinceră să fiu, nici nu m-am gândit la asta, răspunde *maman*. Când trăiam în Hochenega, nu ne gândeam la astfel de lucruri şi încă nu mă gândesc. Ne gândeam la supravieţuire. Voi, fetele, vă gândiţi prea mult la dragoste. Dintotdeauna.

– Tu şi tata sigur aţi rămas împreună cu un motiv, zice Maggie.

– Vă auzeam în dormitor, mormăie Vi, luând-o prin surprindere pe Maggie.

Nu vorbeau niciodată despre asta în copilărie.

– Era doar sex, spune *maman*.

– Păi, tot e ceva.

Dulceaţa mea (în limba franceză în original)
Cu sufletul la gură, film franţuzesc realizat în 1960, în regia lui Jean-Luc Godard

CAPITOLUL 37

Maggie merge tiptil prin cameră şi se duce lângă tatăl ei care doarme. A rămas peste noapte aici şi nu vrea să plece încă acasă, la Knowlton. Se teme că dacă pleacă, el moare.

– Maggie, spune el răguşit, simţind-o în preajmă. Tu eşti?

– N-am vrut să te trezesc.

– Şezi.

Se aşază pe pat şi el dă să se ridice în şezut. Îl ajută aşezându-i perna la spate. Efortul îl epuizează.

Maggie, vreau să ştii că-mi pare rău.

Îi strânge mâna, iar ea se miră de puterea cu care o face.

– Nu-i nimic, spune ea.

– Nu. Ascultă-mă. Îmi pare rău că ţi-am interzis să fii cu Gabriel Phénix. Ştiu că l-ai iubit.

Maggie îşi şterge ochii şi mângâie părul subţiat şi transpirat al tatălui.

– Şi îmi pare rău şi de copilul tău, adaugă. Te-am minţit numai ca să te cruţ de o suferinţă inutilă.

– Ştiu asta.

– Am decis să o dăm spre adopţie ca să-ţi protejăm viitorul, Maggie.

– Ştiu.

– Aşa erau vremurile, continuă el. Asta făceau atunci familiile. Altminteri, viaţa şi reputaţia ta ar fi fost distruse la şaisprezece ani. Tace puţin şi îi strânge mâna. Am vrut amândoi să ai o şansă. Uite ce-a ajuns Clémentine, şi ea doar divorţase.

Maggie ştie că are dreptate. Climatul moral din Quebecul lui Duplessis a fost temeiul celor întâmplate în familia lor. Părinţii ei au reacţionat din pură frică şi panică, au făcut

singurul lucru la care s-au priceput ca să își protejeze copilul de umilința publică și de rușine. Cum să îi poarte pică? E muribund. Nu vrea câtuși de puțin să-l pedepsească pe patul de moarte ori să-i poarte pică după moarte, asta n-ar face decât să-i otrăvească viața.

– Ai încercat s-o găsești? o întreabă.

– De când s-a născut James, nu am avut timp de nimic.

– Nu suport gândul că mă urăști, spune el.

– Nu te-aș putea urî niciodată, tată.

Lui i se închid ochii și respiră din ce în ce mai greu. Lasă capul într-o parte și i se zguduie corpul de plâns înăbușit. I se strâng lacrimile pe obrajii supți.

– Era așa frumoasă, Maggie. Ca tine. Începe să tușească. Îmi pare rău că nu am salvat-o când am avut ocazia.

– S-o salvezi?

– Ajunge, spune mama ei, intrând în cameră. Lasă-l în pace, Maggie.

– Hortense, spune el înecându-se. Adu-mi ceva de băut.

– Wellington, nu fi idiot!

– Te rog.

Hortense iese supărată din cameră, mormăind.

– *Maudit ivrogne.* Bețiv nenorocit!

– I-am dat numele care-ți plăcea, îi dezvăluie tatăl lui Maggie, odată ce rămân singuri.

– Ce nume?

– Elodie.

Maggie icnește ușor și își duce mâna la gură.

– Ți-a spus *maman*?

– Deda.

– De ce nu mi-ai spus niciodată?

Scutură din cap neajutorat și i se încețoșează ochii.

– A fost o decizie de moment, recunoaște. Nu aveam de gând, dar în ultima clipă nu i-am putut da drumul fără să aibă cea mai mică legătură cu tine. A trecut mult.

Maggie își pune capul pe pieptul lui. Nu șterge greșelile făcute de el, dar faptul că i-a dat fetiței acel nume vine ca un dar din partea lui.

– Dacă nu a fost niciodată adoptată? întreabă Maggie, ridicând capul. Dacă a crescut la azil?

– De s-ar fi ținut de cuvânt oamenii ăia, se plânge el. Ar fi trebuit s-o ia, bolnavă sau nu. Ei sunt de vină.

– De ce ai ales un cuplu din New York? De ce așa departe?

– Pentru evrei era greu să adopte pe vremea aceea, îi explică el. Erau disperați și au început să cumpere copii din Quebec. M-am gândit că era cea mai bună soluție să mă asigur că va fi adoptată.

– Nu puteai găsi o familie aici, în Quebec, după ce au decis ei să n-o ia?

– Așa voiam, zice el. Trebuia să fie transferată la orfelinatul Saint-Sulpice, lângă Farnham. Sunt sigur că până la urmă au dat-o unei familii, Maggie. Era perfectă. Închide ochii și începe să sforăie neregulat. Așa mergea atunci, murmură, trezindu-se oarecum. Nu credeam că facem ceva rău. Dar apoi, nimic nu a mers cum am crezut.

În secunda următoare sforăie tare, hârșâit. Când iese din cameră, Maggie dă peste mama ei. Ține într-o mână o sticlă de Crown Royal și un pahar cu cuburi de gheață în cealaltă.

– Doarme, spune Maggie, închizând ușa.

– Ce ți-a zis? vrea să știe mama ei.

– Tot.

– Nu credeam că facem vreun rău, se apără mama ei. Am încercat doar să îți reparăm greșeala cum am știut mai bine, Maggie.

– Să îmi reparați mie greșeala? Nu cumva era vina lui Yvon?! Maggie o fi în stare să-și ierte tatăl că a dus-o pe Élodie la orfelinat, dar nu-i oferă mamei aceeași curtoazie că a ales să-l creadă pe Yvon și nu pe fiica ei. Se pare că îți convine să dai vina pe Gabriel și nu pe iubitul tău cumnat, spune Maggie.

– E soțul surorii mele, Maggie.

– Iar *eu* sunt fiica ta!

Maman își ia privirea.

– O s-o găsesc, adaugă Maggie.

– N-o să reușești, o avertizează *maman*. Probabil i-au schimbat numele, au distrus

dosarul. În țara asta nu vrea nimeni să știi unde se află copila aia sau ce s-a întâmplat cu ea.

Maggie se uită urât la mama ei o clipă și repetă autoritar:

– O s-o găsesc.

CAPITOLUL 38

Maggie opreşte maşina în faţa spitalului de psihiatrie Saint-Sulpice, unde rămâne câteva minute, încercând să se adune. Faţada din cărămidă roşie şi curtea îmbietoare îi dau de înţeles lui Maggie că la un moment dat a fost probabil un cămin fermecător. Încă ar putea fi, dacă nu ar exista gratiile la ferestrele dormitoarelor.

Un telefon dat la casa de copii din Cowansville a dezvăluit faptul că în aprilie 1950 primiseră o fetiţă de trei săptămâni, care a fost transferată o lună mai târziu la Saint-Sulpice, aşa cum bănuise tatăl ei. În 1954, numele acestuia – şi totodată menirea – se schimbase în Hôpital Mentale Saint-Sulpice.

Maggie coboară din maşină şi stă în faţa uşii o vreme, imaginându-şi fiica adusă aici pe vremea aceea, în braţele unui străin. Trage aer în piept şi bate cu ciocănelul. Aproape imediat se deschide uşa.

– Cu ce vă pot ajuta?

Maggie se miră să vadă un bărbat între două vârste coafat ca Elvis. Se aştepta să fie o măicuţă.

– Aş vrea să vorbesc cu cineva din conducere, spune ea. Poate cu o măicuţă.

– Eu sunt îngrijitorul.

– Aş vrea nişte informaţii despre fiica mea.

Bărbatul se încruntă. Are o privire obosită şi o expresie aprigă. Probabil că tot timpul vin femei ca Maggie în căutarea copiilor abandonaţi de mult, mai ales de când au devenit publice anchetele.

– Nu oferim informaţii, spune el. Este împotriva legii.

Ea face un pas spre el şi îi pune o bancnotă de cincizeci de dolari în mână.

– Vă rog să primiți această donație, spune agitată. Apreciez orice îmi puteți spune.

El ezită o clipă, după care bagă banii în buzunar.

– Veniți cu mine, zice.

Maggie îl urmează și remarcă interiorul sumbru – lumina slabă, mobila neglijată, mirosul puternic de igrasie –, în timp ce se îndreaptă spre un birou în spate. Îngrijitorul trage de un șnur și se aprinde un bec care luminează o încăpere îngustă cu fișete de lemn la perete. Maggie se uită la fișete, închipuindu-și conținutul lor canonizat – numele copiilor, numele părinților naturali, numele familiilor adoptive, datele de naștere, locul nașterii, registrele spitalelor, certificatele de naștere, toate interzise chiar celor care își doresc cel mai mult accesul.

– Numele? întreabă bărbatul.

– Maggie Larsson.

– Numele *fetei*, insistă el nerăbdător. Avea nume?

– Elodie.

– Data nașterii?

– 6 martie 1950.

El se așază în genunchi în fața fișetului pe care scrie 1948-1950 și răsfoiește plicurile de hârtie până găsește ce caută. Maggie stă cu sufletul la gură.

– Poftim, spune, dându-i dosarul. Se sprijină de fișete și își aprinde o țigară. Grăbiți-vă până nu se întorc sora Tata și celelalte. Majoritatea sunt încă la slujba de dimineață.

Exact ce spera Maggie. Deschide dosarul cu mâinile tremurânde. Înăuntru sunt două documente. Primul este o copie după certificatul de naștere. *Nume, Elodie. Data nașterii, 6 martie 1950. Locul nașterii, spitalul Brome-Missisquoi-Perkins. Cowansville, Quebec. Mama: necunoscută. Tatăl: necunoscut.*

Celălalt document din dosar este un registru de transfer.

– Ce-i asta? întreabă Maggie. Are data din octombrie 1957.

– Mulți copii au fost transferați la spitale de psihiatrie în Montreal, răspunde el. După

conversie.

– Asta înseamnă că nu a fost adoptată?

– Nu şi dacă există registrul de transfer.

– Dar de ce să fi fost transferată?

– Ca să facă loc altor pacienţi, răspunde el. După '55, au început să trimită aici pacienţi cu adevărat bolnavi psihic. Au început să trimită orfanii la aziluri în oraş, ca să facă loc. Nu eram pregătiţi să ne ocupăm de toţi.

– Aşadar, eraţi aici pe vremea aceea? îl întreabă. Poate vă amintiţi de ea?

– Sunt aici de numai doi ani, îi spune el. Lucram la un orfelinat în Valleyfield înainte, dar îmi amintesc ziua în care măicuţele au anunţat copiii de-acolo.

Stinge ţigara într-o scrumieră şi deschide pachetul să scoată alta. Îi dă şi ei una şi i-o aprinde. Lui Maggie îi place senzaţia din plămâni. E prima dată când inspiră adânc în ultimele ore.

– Îmi amintesc de o măicuţă care trecea din clasă în clasă în acea dimineaţă, anunţând copiii că vor fi declaraţi deficienţi mintal. Vă daţi seama? Măicuţele erau supărate, ştiau că nu-i bine ce fac. Scutură din cap amintindu-şi. Acum stăteau în clasă şi învăţau, adaugă, apoi, pur şi simplu, gata cu şcoala. De-atunci au fost trataţi ca retardaţi. Au pus gratii la ferestre, după cum vedeţi. Porţi în jurul proprietăţii. Curând au început să-i trimită la aziluri în Montreal, i-au înghesuit în pavilioanele deja aglomerate de bolnavi adevăraţi.

Cămăruţa s-a umplut de fum de ţigară.

– De ce? întreabă ea, ştiind răspunsul.

Pe care-l detestă.

– Asta e partea simplă, răspunde el. Măicuţele erau plătite o nimica toată ca să aibă grijă de orfani şi de trei ori mai mult ca să aibă grijă de bolnavi mintal. De-asta a devenit Mount Providence spital de psihiatrie şi de-asta multe orfelinate din Quebec au procedat la fel pe urmă. Întotdeauna e vorba de bani, nu?

– Doar nu era legal...

El râde în hohote.

– Legal? zice. Cine credeţi că s-a bucurat de pe urma lor? În clipa în care dosarele copiilor

respectivi au devenit dosare de pacienţi bolnavi mintal, biserica *şi* Duplessis au început să-şi umple buzunarele. Provincia a primit fonduri uriaşe din partea guvernului federal ca să construiască spitale, aşa că îşi permiteau cu siguranţă să plătească biserica mai mult decât triplu ca să se ocupe de pacienţi bolnavi psihic decât plăteau pentru orfani.

– Unde a fost dusă? îl întreabă Maggie. De ce nu scrie în registrul de transfer?

– N-ar fi specificat asemenea informaţii. Nimic ce putea ajuta pe cineva ca dumneavoastră să afle unde era copilul.

– Unde sunt celelalte documente? vrea să ştie Maggie. N-ar trebui să fie mai multe?

– Multe registre au fost distruse după ce au fost convertite orfelinatele. Pesemne ale ei au plecat cu ea la azil, dar, după cum vedeţi, în cazul în care rămânea vreun registru de transfer aici, ar fi fost foarte vag.

Maggie închide dosarul şi i-l dă înapoi. Se simte la fel de pustiită ca în ziua în care i-au luat-o pe Elodie cu unsprezece ani în urmă.

– Aveţi idee unde ar fi putut s-o trimită? îl întreabă. Cea mai vagă idee.

– Poate la Saint-Nazarius sau la Mercy. Acolo i-au transferat pe cei mai mulţi orfani de-aici. Însă mă îndoiesc că o veţi găsi. Locurile alea sunt ca nişte fortăreţe. Am văzut dosare care descriu copii normali, sănătoşi, ca fiind retardaţi, un pericol pentru ei înşişi şi pentru alţii. Toate inventate. Adevăratele dosare au fost distruse. Mulţi dintre acei orfani au primit alte nume când au ajuns la spitale – începând cu „A" pentru copiii născuţi în ianuarie, „B" pentru februarie şi aşa mai departe.

Maggie este devastată. Cum s-o mai găsească pe Elodie, dacă Elodie are alt nume? Dacă dosarele ei – *identitatea* ei – au fost şterse?

– Biserica trebuie să ascundă totul în continuare, spune îngrijitorul. N-o să-i puteţi mitui ca pe mine.

– Ce să fac?

– Puteţi scrie primăriei din Quebec.

– Şi ce obţin? pufneşte ea. De când se implică guvernul în ajutarea orfanilor?

– De când a murit Duplessis, spune el. O comisie de psihiatri investighează o parte dintre spitalele din provincie. La Mount Providence au ajuns deja la concluzia că majoritatea celor cinci sute de copii examinaţi sunt perfect normali. Ce surpriză, nu?

– Şi ce fac în privinţa asta?

– Nu prea ştiu. Cred că planul este să îi ducă la orfelinate pe cei mici. Să-i lase pe cei mari să se descurce. Ridică din umeri cu o expresie cinică. Noul guvern abia a dezvăluit faptul că aceşti copii nu îşi au locul în spitale de psihiatrie. Mai sunt sute de spitale de investigat.

– Dumnezeule... Prin urmare, aş putea s-o recuperez, spune Maggie.

– Asta dacă o găsiţi, zice el. Dar credeţi-mă, măicuţele vor face tot ce le stă în putinţă să vă împiedice.

* * *

Afară, Maggie trage aer în piept de câteva ori înainte să se urce în maşină şi să se ducă acasă, unde începe imediat să bombardeze guvernul cu scrisori în care cere să vadă dosarele fiicei ei şi să afle unde a fost transferată în 1957.

CAPITOLUL 39

Lui Maggie i s-au mărit sânii. Speră să se trezească în curând copilul ca să mai scape de lapte. Citește ultimul manuscris al lui Godbout ca să se gândească la altceva, luând notițe pe ici-colo, cumpănind cum l-ar traduce. De data asta a cerut drepturi de autor și Godbout i-a promis să discute cu editorul. A devenit protectorul carierei ei literare.

Încă nu știe ce să facă în privința magazinului tatălui ei. Este cu certitudine tentată să ia hățurile în mână, dar Peter vrea să-l vândă și să-i dea banii mamei. Nu-l prea interesează ce-și dorește tatăl lor, având în vedere că nu a crezut niciodată că afacerea ar avea potențialul de a aduce un profit substanțial. Cu toate că Maggie este înclinată să creadă că a-l păstra în familie ar fi o investiție mai bună pe termen lung, generând un venit acceptabil pentru mama lor, încă nu s-a luptat pentru el. Încă nu știe dacă s-ar descurca și cu copilul, și cu conducerea unei afaceri foarte pretențioase. Tatăl ei nu era niciodată acasă, ceea ce nu e o opțiune pentru Maggie, dar nu-i pică bine nici ideea de a vinde magazinul unui străin.

James Gabriel s-a făcut durduliu și vânjos, cu păr auriu frumos, ochi între albastru și cenușiu și obraji rozii. Mama lui Maggie a și declarat că este mai drăgălaș decât era Peter când era mic. De la venirea lui pe lume, viața este un șir lung de alăptări, lipsă de somn, nebunie hormonală, stare de confuzie uluitoare, singurătate și un devotament feroce, aproape dureros față de această creatură micuță și egocentrică. Nu prea a avut timp să se pregătească pentru moartea tatălui, în caz că era posibil măcar. Nu are timp nici să se gândească unde ar putea fi Gabriel

sau Elodie. În multe feluri, Maggie este recunoscătoare pentru starea de zombi și pierderea legăturii cu realitatea.

Surorile o ajută mult. Acum că Vi are permis de conducere, vine aproape în fiecare zi și de multe ori le aduce și pe Nicole, și pe Geri, dacă poate pleca de la școală. Uneori, una dintre ele rămâne la patul muribundului, ca să poată veni și mama ei în vizită la copil. Se bat între ele, care să-l țină pe James în brațe și care să-i schimbe scutecele și să-l aducă din pătuț după ce-și face somnul, în special *maman*, care-l copleșește cu afecțiunea. Maggie și surorile ei consideră că se îmblânzește la bătrânețe.

Violet intră în bucătărie cu un coș de rufe plin de scutece proaspăt spălate, baveţele, hăinuțe și păturele de bebeluș.

– O, Vi, mi-ai salvat viața, spune Maggie.

Vi pune coşul jos și își scoate ochelarii aburiți.

– Îmi place să-i împăturesc lucruşoarele, zice ea.

– Te porți foarte natural cu el.

– Nu știu cum te descurci fără soț, spune ea. Vin mâine după serviciu.

După care trântește ușa în urma ei și în casă se așterne liniștea. James Gabriel doarme netulburat.

Maggie se întoarce la cartea lui Godbout. Trece aproximativ jumătate de oră înainte și bată cineva la ușă. Maggie vede ochelarii lui Violet pe marginea mesei și se ridică să-i ia. Își tamponează sânii cu un prosop de bucătărie și dă fuga la ușă.

Cineva continuă să bată.

– Vin, Vi! exclamă exasperată. Ajunge la ușă şi deschide cu ochelarii în mână. Acum i-am văzut, altfel te-aș fi sunat să…

Se oprește în mijlocul propoziției când își dă seama că nu-i Violet. Instinctiv, se uită în jos la ea – îi curg sânii și are cămașa pătată – și regretă că a deschis ușa.

– Maggie, spune Gabriel.

Maggie face un efort să se adune, dar tremură toată.

– Îmi pare rău că nu am sunat înainte, adaugă el. Nu știam dacă vrei să mă vezi.

– Normal că vreau să te văd, spune ea, gâtuită de emoție.

În același timp, îl măsoară din cap până în picioare, făcând un inventar rapid. Poartă o haină militară, blugi și o șapcă „Montreal Canadiens" trasă peste ochi. Încă superb. Pare să aibă umerii mai lați, ochii mai albaștri, buzele mai pline. Sau asta doar în mintea ei? Îi vine să i se arunce în brațe, dar și să-i tragă un pumn în nas. Habar nu are cum stau.

– Intră, zice, deschizând ușa.

– Frumoasă casă, comentează el, ținându-se după ea până în bucătărie. Ai decorat-o de minune.

În privința asta, Maggie seamănă cu mama ei. Îi place să-și facă singură perdelele, să cumpere materiale de epocă și să folosească multe volane. Cumpără antichități din târguri de vechituri și la licitații, le pictează și le restaurează.

– Altă traducere? întreabă el, văzându-i notițele pe masa din bucătărie. Am citit-o pe ultima. Ai făcut o treabă extraordinară.

– Mă bucur că ți-a plăcut, spune ea, din ce în ce mai mânioasă.

– Ce mai faci? întreabă, de zici că s-a întors de la pescuit.

– S-au întâmplat multe.

– Am auzit despre tatăl tău. Îmi pare rău.

– Unde ai fost? izbucnește. Știi câte am făcut ca să te găsesc? Cât le-am hărțuit pe surorile tale? Ai dispărut pur și simplu!

Gabriel își scoate șapca și își ciufulește părul, care i-a crescut de când nu l-a văzut, dar nu zice nimic. Se așază la masă fără să fie invitat.

– Am sunat peste tot, continuă ea, așezându-se. Am vorbit și cu soția ta. Am fost la Canadair, la apartamentul din Papineau...

– Știu.

– Ți-ai dat demisia la fabrică și nu ai spus nimănui? Ai dispărut pur și simplu. De ce?

– S-a dus totul pe apa sâmbetei când s-a terminat între noi. Am părăsit-o pe Annie. Nu mai suportam să stau acolo, nu mai suportam

să conduc taxiul, să merg la fabrică. Trebuia să fug.

– De ce nu m-ai sunat?

– De tine trebuia să fug cel mai mult, recunoaşte Gabriel. Credeam că n-o să meargă niciodată între noi. Erai obişnuită cu alt stil de viaţă. Aveai aşteptări la care nu mă ridicam.

Maggie îşi ia privirea.

– Dar m-am împăcat, adaugă el.

– Ce înseamnă asta?

– Cu cine sunt.

– Înţeleg, răspunde ea, fără să ştie bine ce încearcă el să-i comunice.

– Erai căsătorită, Maggie. Eu ce-ţi puteam oferi? Nu aveam nimic.

– Ai fi putut să te întorci la Dunham, la ferma familiei tale.

– Ca să dau raportul toată viaţa surorii mele mai mari? Să nu am un cuvânt de spus în deciziile ei, ca la paisprezece ani? Sau să te răpesc de la înstăritul tău bancher şi să te întreţin? *Cum? Cu ce?*

– L-am părăsit, spune ea. Îi spusesem deja că o voi face. Nu-mi păsa de lucruri. Doar pe tine te voiam. Te-am tot aşteptat.

– La vremea aceea nu părea un plan prea bun.

– Unde te-ai dus?

– La Gaspé.

Ea ridică ochii la el, îngăduindu-şi pentru prima oară să-l privească cu adevărat.

– M-am angajat ca pescar de cod, zice el.

– Nici surorilor tale nu le puteai spune unde eşti?

– Cu Clémentine nu vorbeam. Angèle ştia, dar nu ar fi spus nimănui dacă aşa i-am cerut. Nici măcar lui Clem. Aveam nevoie să fiu singur.

– Ţi-a ieşit de minune.

– Asta era şi ideea. Îşi pune lapte în ceai. Dar acum mă simt bine, adaugă. Destul de bine, de fapt. Munca fizică e bună. Îmi place să locuiesc lângă mare, să muncesc afară. Departe de Montreal.

– Şi de mine.

– La început. Trebuia să îmi limpezesc gândurile, să asimilez totul.

– Şi acum?

– Am cumpărat nişte teren în Gaspé.

Auzind asta, Maggie are aceeaşi senzaţie acută de pierdere pe care a avut-o când a părăsit-o prima dată. Îşi doreşte mai mult ca orice să-l implore să rămână, dar a cumpărat teren, eliminând a doua lor şansă la iubire.

– Nu vreau să conduc un taxi sau să-mi petrece restul vieţii la Canadair, îi spune el. E singurul lucru asupra căruia m-am lămurit cât am fost plecat.

Din camera copilului se aude un ţipăt care-i face pe amândoi să tresară. Gabriel mai că sare în sus. Maggie este obişnuită cu plânsul copilului la trezire şi simţul lui de neplăcută sincronizare. Aşteaptă o clipă, în speranţa că s-a trezit de-a binelea şi în sfârşit îl poate alăpta, ca să scape de durerea de sâni, dar plânsul nu se mai aude. A adormit la loc.

– Mi-a spus Angèle că ai un copil, spune el. Felicitări!

Ea tace.

– Gabriel, al tău este.

Revelaţia îl lasă vizibil mască. Deschide gura, dar nu scoate un cuvânt. Rămâne o clipă pe loc, absorbind informaţia. Are ochii sticloşi.

– Am încercat să te găsesc, îi reaminteşte. Voiam să aibă tată.

– Ştiu, murmură el. Nu pot... nu ştiu ce să spun.

Îl lasă puţin să cântărească vestea.

– Vrei să-l cunoşti? întreabă în cele din urmă, rupând tăcerea.

Gabriel se luminează la faţă.

– Da, spune. Te rog. Se ridică şi face câţiva paşi spre Maggie, apoi o ia în braţe pe neaşteptate. M-am întrebat, recunoaşte când îi dă drumul. Când mi-a zis Angèle, m-am gândit că s-ar putea să fie copilul meu.

– Atunci ar fi trebuit să te întorci.

– Putea fi şi al soţului tău. Nu voiam s-o fac şi mai latră. Şi încă eram supărat, Maggie.

– Mă duc să-l hrănesc şi pe urmă îl aduc.

James Gabriel zâmbeşte cum o vede. O adoră. Ea este centrul benefic al universului său.

– Hei, spune ea. Bună, micuţule. Maggie îl ridică în braţe şi îşi lipeşte buzele de obrazul lui cald. Hai să mâncăm, şopteşte, punându-i la loc pijamaua.

O apucă de păr şi trage tare. Ea ţipă uşor, minunându-se de forţa lui. Se aşază cu el pe balansoar în timp ce suge la sân, secând-o de lapte, iar ea încearcă să se liniştească înainte să i-l prezinte tatălui lui. Oare de câte ori a văzut scena asta în mintea ei? Nu-i vine să creadă că în sfârşit se întâmplă. Era să renunţe.

După ce îşi retrage copilul faţa şi scuipă pe umărul ei, îl ţine la piept şi spune:

– Hai să-l cunoaştem pe tati.

Coboară cu el şi trage aer în piept înainte să intre în bucătărie.

– Iată-l, spune, izbucnind în lacrimi înainte să apuce Gabriel să-l ia în braţe.

– Cum îl cheamă? o întreabă Gabriel, întinzând braţele să-l ia.

– James Gabriel.

Gabriel face ochii mari şi zâmbeşte în cele din urmă. Copilul râgâie când trece de la mamă la tată şi Maggie se apleacă iute să-i şteargă bărbia cu mâneca. Gabriel ia copilul în braţe cu o încredere surprinzătoare.

– *Mon Dieu*, murmură, frecându-şi nasul de creştetul pufos al lui James şi sărutându-l pe obrazul durduliu. E frumos. Gabriel se uită la Maggie şi se privesc. El plânge. Fiul meu, spune mândru. *Mon gars*[39].

Maggie râde, mai fericită ca niciodată.

– *Bonjour, mon homme*[40], spune el blând, săltându-l în braţe.

James îi zâmbeşte. Dragoste la prima vedere. Gabriel începe să-i cânte în franceză.

– *Fais dodo, bébé à Papa...*

Lui Maggie îi bate inima puternic. James gângureşte şi chicoteşte.

– *Si bébé pas fais dodo, grand loup-loup va manger*[41].

Sună telefonul şi Maggie răspunde.

– A murit taică-tu, spune mama ei.

Pur şi simplu.

Băiatul meu (în limba franceză în original)
Bună ziua, omul meu (în limba franceză în original)
„Dacă puiul nu face nani, lupul cel mare îl va păpa" – cântec de leagăn (în limba franceză în original)

CAPITOLUL 40

Semănătorul este înmormântat în cimitirul din spatele bisericii protestante. Aproape toți fermierii din Frelighsburg până la Granby vin să-și prezinte omagiile. Maggie abia dacă-i recunoaște pe clienții lui în trenciuri negre formale, cu chipuri solemne. Bărbații pe care-i cunoștea ea purtau mereu salopete și ciubote pline de noroi, erau arși de soare și aveau țărână sub unghii. Și iată-i pe toți – Blais, LaPellure, O'Carroll, Cardinal, Loriot. Aruncă semințe peste coșciugul care coboară în pământ și, când ajunge la fundul gropii, înghițit întru totul de țărâna pe care tatăl ei a iubit-o nespus, Maggie începe să plângă.

Se gândește la cataloagele lui, la grădina pe care nu a făcut-o, la sanctuarul plin de fum din camera servitoarei, la trabucuri, la seminarele lui Dale Carnegie și la cărțile de dezvoltare personală, la toate felurile în care a încercat el să se ascundă vreodată de soția lui și să șteargă realitatea sumbră a vieții de acasă, timp în care, fără răgaz, și-a întreținut familia, indiferent ce preț ar fi plătit pentru asta.

Maggie s-a mirat să afle că i-a lăsat ei întreaga moștenire prin testament. A adăugat și o clauză prin care ea va decide dacă să vândă sau nu afacerea, lucru care i s-a părut un gest sincer de conciliere. Spre șocul și supărarea lui Peter, nici un alt membru al familiei nu are drept de vot – nici măcar mama lor. Decizia îi aparține întru totul lui Maggie. A fost o mișcare deșteaptă din partea tatălui, cunoscând-o pe Maggie. A înțeles că ea niciodată nu îi va vinde magazinul – nu ar putea.

Și a avut dreptate. Nu o va face.

Bărbații se apropie pe rând de familie, strângându-le mâinile și oferindu-le

condoleanțe. Când se termină, maman o ia de braț pe Geri și se duc țintă spre Packard. Gabriel și copilul vin după ei, lăsând-o pe Maggie să zăbovească singură cu tatăl ei.

Nu-i vine să creadă că s-a dus. A cuprins-o amorțeala, risipind durerea și pustietatea doar cât să poată trece de pe-o zi pe alta. Îngenunchează și atinge piatra funerară cu mâna înmănușată, promițându-i pe mutește să-i ducă moștenirea mai departe cu aceeași pasiune și dedicație.

Când în sfârșit se ridică și se întoarce cu spatele la mormânt, din umbra arborilor se ivește Clémentine Phénix, strângând la ochi o batistă de mătase cu model. O apucă de braț pe Maggie și se uită implorator la ea. Are ochii umflați de plâns și roșii când se apropie de Maggie destul cât să-i simtă mirosul de săpun Yardley pe piele.

– Condoleanțe, spune cu glasul frânt.

Georgette stă în spatele ei, roșie de frig la față și îi curge nasul. Maggie observă că s-a înălțat foarte mult. Are probabil șaptesprezece ani și are nasul pistruiat și părul auriu ale lui Clémentine. Poartă un pardesiu ciuruit, care seamănă cu unul dintre cele vechi ale lui Vi, de pe vremuri. Da, își spune, uitându-se mai bine. Chiar este haina lui Vi – o recunoaște după nasturele lipsă.

– A fost om bun, spune Clémentine.

– Mulțumesc, răspunde Maggie cordial și nedumerită, fără să-și poată lua ochii de la pardesiu.

Se întreabă cum a ajuns la Georgette.

– O fi știut tatăl tău totul despre semințe, zice Clémentine, privind-o pe Maggie în ochi. Dar despre flori nu pricepea mare lucru, așa-i?

Maggie face un pas în spate, neștiind ce să spună.

– Condoleanțele noastre familiei, adaugă Clémentine, înainte să plece, omătul scârțâindu-i sub ghete, Georgette târându-și picioarele în urma ei.

După înmormântare, Maggie se întoarce la casa părintească, dar nu rămâne mult. Tulburată încă de întâlnirea cu Clémentine, nu

mai poate face față altor condoleanțe, flecăreli în timpul gustărilor și absenței tatălui. În schimb, îl trimite pe Gabriel la etaj să culce copilul și se duce acolo unde își caută mereu consolarea, în lanul de porumb.

Soarele scapătă în spatele casei Phénix, iar cerul, de un violaceu intens, se întunecă până ajunge acolo. Plimbându-se aiurea prin lanul înghețat, Maggie pune cap la cap toate elementele neînsemnate care, luate separat, au părut dintotdeauna benigne, dar care laolaltă alcătuiesc imaginea unei povești mult mai incriminatoare. Mirosul tipic de săpun Yardley al pielii lui Clémentine, *Manualul grădinarului* pe raftul ei, setul de ceai englezesc, fostul pardesiu al lui Violet pe Georgette.

Maggie își amintește de tânăra Clémentine care își îngrijea cu drag recoltele, cu o mână în șold și cu alta mângâind porumbul, cum o văzuse Maggie făcând de o sută de ori – o femeie căreia tatăl lui Maggie nu i-ar fi rezistat, mai ales că se afla la o aruncătură de băț.

Maggie își dă seama că nu fusese o întâmplare. Probabil că a continuat mult după ziua în care i-a prins ea.

Se întoarce și se îndreaptă spre cocioaba familiei Phénix. Bate la ușă și apare Clémentine.

– Intră, o invită, aparent așteptând-o.

Poartă aceeași rochie neagră, are ochii tot umflați și nu dă drumul batistei din mână.

– Georgette e fiica tatălui meu? întreabă Maggie cum intră pe ușă.

Clémentine se retrage speriată.

– Este?

– Sigur că nu, răspunde Clémentine, cu un ton perceptibil de sfidare.

Maggie se așază pe canapea fără să fi fost invitată.

– Dar ați fost împreună în toți acești ani, nu?

– Da.

– E mâna lui aici, zice Maggie, arătând spre cărțile de pe raft și spre setul de ceai. Vechile noastre haine...

– Încerca doar să ne ajute.

– Mama știe? întreabă Maggie cu răceală.

– Evident că nu, răspunde Clémentine. M-ar fi omorât.

– Dar Gabriel?

– Clar nu.

– Te-a pus să cerşeşti credit la magazin, îi reaminteşte Maggie. Cu toate că eraţi amanţi.

– Eu sunt cea care nu voia să-i ia banii, spune ea. Eram tânără şi proastă, foarte orgolioasă. Mi-a oferit şi am refuzat. Când am cerut credit la magazin în ziua aia, cred că s-a supărat că am făcut-o în faţa altora, în loc să-i permit să mă întreţină în secret. S-a supărat că eram căpoasă şi orgolioasă.

Îşi pune un scotch şi toarnă şi pentru Maggie, fără să întrebe dacă vrea.

– Te-a iubit? întreabă.

– În felul lui, răspunde Clémentine, fără lacrimi în ochi de data asta. Nu aşa cum o iubea pe mama ta. Nu destul cât s-o părăsească. Era sclavul poftelor trupeşti. Nu prea înţelegea dragostea. Însă a încercat. Chiar a încercat.

Maggie râde şi Clémentîne roşeşte.

– Eu l-am iubit, recunoaşte Clémentine. Este o uşurare s-o pot spune cu glas tare.

Maggie se ridică.

– Îmi pare rău, murmură Clémentine.

Maggie nu reacţionează. E prea obosită. Nici măcar nu-i furioasă, doar secătuită.

Se întoarce la casa părintească, simţindu-şi inima grea şi singuratică. Odată intrată, se duce în sanctuarul tatălui şi trage de şnur să aprindă lumină, şocată să descopere că încăperea este aproape goală. Miroase a produse de curăţat şi a clor. Podeaua de lemn sclipeşte, proaspăt lustruită şi toate radiourile făcute de el au dispărut. El a dispărut. A fost răzuit şi curăţat. Maggie recunoaşte numaidecât mâna mamei. Pe birou nu mai sunt hârtii împrăştiate, nici cataloage neterminate, nici scrumiere, nici urmă de pasiunile lui. Cărţile lui, de obicei aşezate în vrafuri peste tot, în funcţie de cele trei-patru pe care le citea în acelaşi timp, sunt acum aranjate pe raft în funcţie de înălţime. Cele de agricultură amestecate cu cele de afaceri. Trece cu degetul peste cotoarele lor, oprindu-se la unul dintre cataloage. Îşi pune în

cap să le ducă pe toate la magazinul de semințe și să le păstreze în viitorul ei birou.

Îngenunchează și deschide trusa lui de unelte, plină de amintiri personale: diploma în horticultură, felicitările făcute de mână și desenele pe care i le-au dat de-a lungul anilor, un portret sepia ponosit cu mama lui. Încearcă să deschidă fișetul din colț, dar este încuiat. De data asta, cheia nu mai este la locul ei.

Mama lui Maggie apare brusc în ușă.

– De ce ai și făcut curat aici? întreabă Maggie, gata să se răzbune și să-i spună totul despre Clémentine. Miroase a clor! Nu mai e mirosul lui.

– Ce voiai să fac?

– Să fi așteptat.

– Ce? țipă maman, izbucnind în lacrimi. Nu se mai întoarce!

– Îți pasă măcar? o acuză Maggie.

– Bineînțeles că-mi pasă, zice. L-am iubit.

– Zău?

– Știu că mai eram rea cu el...

Maggie râde.

– Da, spune, erai.

– Ieși de-aici, îngaimă mama ei, ștergându-se la ochi și la nas cu poalele șorțului. Încă avem oaspeți.

– Unde e cheia fișetului? o întreabă Maggie.

– Nu știu. Nu era aici când am făcut curat. Probabil a ascuns-o după ce ai umblat în lucrurile lui. Evident că asta ar fi făcut. Dar ce cauți? întreabă mama ei. Știi tot ce-i de știut.

Maggie stinge lumina și iese după mama ei din cameră. Închide ușa după ea, întrebându-se unde ar fi putut ascunde cheia și cum s-o găsească.

Urcă la etaj în fosta cameră a lui Peter, unde James doarme liniștit între perne, ca să nu cadă din pat. Se uită la ghemotocul care se umflă și dezumflă când respiră și o copleșește o dragoste puternică și un optimism inexplicabil. Acest spirit care nu se lasă de la tatăl ei l-a moștenit, un om care nu a renunțat niciodată, un om care a rezistat și a perseverat, înșfăcând crâmpeie de plăcere de unde apuca.

CAPITOLUL 41

Soarele care se revarsă prin perdelele transparente o trezește blând. Începe să-și amintească încet-încet ziua precedentă – înmormântarea, discuția cu Clémentine. Maggie se întinde, se întoarce pe o parte și se ghemuiește lângă Gabriel.

El îi lipește mâna de pieptul lui și ea îi simte inima bătând sub palmă.

– Vreau să te muți cu mine la Gaspé, spune, răgușit de somn. Pentru noi am cumpărat terenul, Maggie. De-asta m-am întors. Ca să o luăm de la început.

– Nu pot pleca pur și simplu.

– Gaspésie este cel mai frumos loc, zice el, întorcându-se cu fața spre ea. Cel mai bun între ambele lumi. La țară, lângă mare.

– Viața mea e aici.

– Poți traduce cărți oriunde.

– Tata mi-a lăsat magazinul, îi spune ea. Și vreau să-l conduc. Dintotdeauna mi-am dorit asta.

Gabriel suspină și se lasă pe spate.

– Ai dispărut complet din viața mea, continuă ea. Nu te poți întoarce după un an și să te aștepți să renunț la tot. Vreau să fiu cu tine, dar *aici*.

– Vreau să-mi cresc fiul, spune el, aprinzându-și o țigară. Un băiat are nevoie de tată. Viața mea e pe apă. Îl pot învăța să pescuiască...

– Paternitatea presupune mai mult decât pescuitul.

– Știu asta.

– Nu înțelegi, zice ea. Vreau să rămân aici și să conduc magazinul de semințe al tatei. Dintotdeauna asta mi-a fost menirea. O să o fac bine.

– Cum poţi să lucrezi şi să ai grijă de James?

– O să găsesc o cale, răspunde. Violet s-a oferit să mă ajute.

– Maggie, suntem o familie. Ar trebui să fim împreună.

– Vrei să zici unde vrei *tu* să fim.

– Te iubesc. Dintotdeauna. La naiba, Maggie! Ai puţină încredere în noi şi alege-mă pe mine, nu pe taică-tu.

Copilul ţipă de mama focului în camera lui şi Gabriel sare instinctiv din pat să-l ia.

– Nu-l poţi ţine în braţe cu ţigara în mână! îl ceartă Maggie.

– De ce nu?

– Nu-i sănătos! Nu-i face bine la plămâni.

– Cine zice?

– S-a născut prematur. Are plămânii fragili.

Gabriel stinge ţigara şi iese din cameră, întorcându-se câteva clipe mai târziu cu James în braţe.

– Vrei să locuim la Gaspésie, micuţule? întreabă el copilul, sărutându-l pe creştet şi pe obraji.

Pe fereastra deschisă pătrunde briza, foşnind perdelele şi zburând de pe noptieră pe jos, asemenea frunzelor ce cad uşor, toate notiţele de traduceri ale lui Maggie. Ea se ghemuieşte să le ridice, recunoscătoare că are ceva de făcut. După ce le aşază în ordine pe masă, îşi îngăduie o privire iute la Gabriel. El mângâie părul fin al copilului.

– Nu-i ciudat, Maggie, cum ai pierdut toate sarcinile cu soţul tău, dar copilul meu a supravieţuit? Cum să nu credem că-i bine ce facem?

– Nu mă pot muta la Gaspé.

– Tot ce ne împiedica până acum a rămas în trecut, îi spune el. Tatăl tău nu mai este. Nu mai ai nevoie de consimţământul lui. Uită planul pe care-l avea pentru viaţa ta, Maggie.

– Tocmai asta nu înţelegi, răspunde ea. Magazinul este planul meu pentru viaţa mea. Aşa a fost dintotdeauna.

Gabriel nu pare convins.

– Nu voiam să-i fac pe plac, adaugă, cu mai multă certitudine ca până acum. Motivul

pentru care rămâne acum este pentru a-şi duce la îndeplinire ţelul ei, nu al tatălui. Şi locul tău tot aici este. Doar că nu vrei să recunoşti, mai spune.

– Maggie, am cumpărat deja teren acolo. Am o slujbă bună...

– Atunci îl poţi vedea pe James când vii în vizită.

– Aşadar, eşti hotărâtă? o întreabă, privindu-şi copilul.

– Tu nu?

Se întoarce, nesigură că mai poate suporta o despărţire. A trecut atâta timp şi nici unul din ei nu este pregătit să facă un sacrificiu pentru a fi împreună. Gabriel vrea să fie cu ea în condiţiile impuse de el, pe teritoriul lui, adică exact ce ea şi-a dorit mereu de la el. Îşi dă seama, în timp ce el îi dă copilul, că s-a temut de acest sfârşit din clipa în care i-a deschis uşa. Când a contat cu adevărat, nici unul nu s-a putut dedica celuilalt. Poate că dragostea nu are mereu câştig de cauză asupra firii omului.

El îşi pune pantalonii negri de la înmormântare, îşi încheie cămaşa albă şi îndeasă cravata în buzunar fără să spună o vorbă.

– Gabriel? Înainte să te întorci la Gaspé, aş vrea să facem ceva împreună, îi spune ea.

CAPITOLUL 42

Este duminică dimineața, însorit și frig. Maggie se uită pe geam la spitalul Saint-Nazarius și știe că are șanse slabe. Singurul răspuns pe care l-a primit în urma cererilor de la guvern a fost copia oficială a registrului de transfer al lui Elodie din octombrie 1957, care confirmă faptul că a fost una dintre zecile de fete între șapte și doisprezece ani transferate la o instituție anonimă în Montreal în acel an. După ce a făcut niște cercetări, Maggie a reușit să restrângă căutările la trei spitale principale care au dus greul majorității transferurilor, dintre care unul era Saint-Nazarius.

Maggie și Gabriel s-au dus mai întâi la spitalul Mercy – o experiență neplăcută, când au fost supuși reproșurilor și puși la zid de măicuțe, care au făcut-o pe Maggie să se simtă ca un criminal că a rămas însărcinată la cincisprezece ani. După aceea, Maggie a înțeles cum trebuie să se fi simțit Clémentine în orașul natal.

Saint-Nazarius este așezat într-un campus vast, înconjurat de cel puțin douăsprezece pavilioane separate. Intrarea principală se află într-o clădire impunătoare de piatră cenușie, în formă de U, cu nenumărate rânduri de ferestre cu fronton. Centrul clădirii principale seamănă cu o biserică, are doi stâlpi de piatră de fiecare parte și o cruce proeminentă în vârf.

– Gata?

Ea se uită la Gabriel și încuviințează neconvingător. Coboară din mașină și el o ia de mână. Intră pe poartă și se apropie tăcuți de clădire.

Secția de psihiatrie, cu gratii la ferestre, cu holurile cavernoase și puternica duhoare de clor, îi dă lui Maggie o senzație cruntă de

groază. Aruncă o privire la etajul sinistru de curat şi înmărmurit şi se întreabă unde sunt copiii.

La recepţie, Maggie se prezintă pe ea şi pe Gabriel ca părinţii unei orfane care s-ar putea să fi fost transferată în '57.

– S-a născut pe 6 martie 1950.

Măicuţa, cu buze subţiri şi cu ochelari, o întrerupe pe Maggie.

– Nu vă pot ajuta, spune aceasta. Toate dosarele pacienţilor sunt pecetluite.

– Am registrul ei de transfer, spune Maggie, scoţându-l din poşetă şi întinzându-i-l. Ştiu că majoritatea orfanilor din oraşele din apropiere au fost trimişi aici sau la...

– Aţi renunţat la ea, da?

– Da, soră, dar aveam şaisprezece ani atunci, îi explică Maggie. Acum mă aflu într-o poziţie care-mi permite să am grijă de ea.

– Registrele sunt pecetluite, doamnă. Aţi renunţat la drepturile dumneavoastră.

– Dar dacă este aici, spune Maggie cu tonul ridicat, nu e cel mai bine pentru toată lumea dacă o iau acasă?

– Nu puteţi verifica registrele să ne spuneţi dacă se află aici? intervine Gabriel.

– Ştim exact data la care a fost transferată, adaugă Maggie, arătând spre registru.

– Vă pierdeţi timpul, doamnă.

– Dar suntem părinţii ei, strigă Maggie, pierzând controlul. Şi apoi, acest experiment barbar se va sfârşi oricum. Doctorul Lazure a declarat deja că orfanii nu îşi au locul în spitale de psihiatrie.

– Nu aşa funcţionează, o întrerupe măicuţa. Încă avem legi în Quebec. Dacă fata a fost aici, e din cauză că are probleme psihice.

Gabriel pune o mână pe antebraţul lui Maggie ca s-o liniştească.

– Nu ne puteţi confirma dacă este sau nu aici? Sau dacă a fost vreodată? se roagă Maggie, îmblânzindu-se. Să aruncaţi o privire la dosar.

– Nu vreau, se răsteşte indignată măicuţa.

Gabriel se uită urât la Maggie, reproşându-i în tăcere că nu se stăpâneşte. Ea îl ignoră.

– O să mă întorc cu un avocat dacă e nevoie, o amenință Maggie, în timp ce o altă măicuță se apropie de recepție.

Este scundă, are umerii lați, fața rotundă și ochii depărtați și căprui.

– Bună ziua, spune cu căldură, preluând discuția de la colega ei. Mă numesc sora Ignatia. Cu ce vă pot ajuta? Sunt una dintre supraveghetoarele secției.

Atitudinea ei prietenoasă o liniștește imediat pe Maggie.

– Da, soră, spune ea ușurată. Mulțumesc. Îmi caut fiica, pe Elodie. A fost transferată aici în '57...

În privirea surorii Ignatia se poate citi inconfundabil faptul că știe despre ce e vorba. Atât Maggie, cât și Gabriel surprind privirea și se uită unul la altul cu speranță.

– Elodie de la Saint-Sulpice, spune sora Ignatia, iar cealaltă măicuță se uită urât la ea.

– Da! strigă Maggie, cu inima bubuind.

– Am apucat să o cunosc pe micuța Elodie.

Lui Maggie îi stă inima în loc.

– „Apucat"? îngaimă.

– Avea șapte ani când a ajuns aici.

– Da, spune Gabriel. Nu mai este? A fost adoptată?

– Elodie era foarte bolnavă când a sosit, explică sora Ignatia. A murit curând după aceea. Îmi pare rău că eu sunt cea care vă spune asta.

Maggie se prăbușește peste Gabriel. Simte cum el îi strânge mâna, o aude pe măicuță spunând ceva despre Elodie, care era slăbuță din naștere. Maggie nu se gândește decât cum și-a dezamăgit copilul.

– Pot să vă fac o copie după dosarul ei, se oferă sora Ignatia.

Cum Maggie nu răspunde, Gabriel intervine:

– Da, vă rog. Sunteți foarte amabilă.

Sora Ignatia dispare pe coridor, i se aud pantofii scârțâind pe linoleum și roba foșnind în urma ei. O așteaptă în jur de douăzeci de minute înmărmuriți și mâhniți, înainte să se întoarcă ea cu un plic ce poartă emblema Saint-Nazarius.

Maggie îl deschide amorţită şi se uită la notiţe. Şi, printre lacrimi, îi sar în ochi câteva cuvinte.

Retard mintal profund. Un pericol pentru ea şi alţii. Halucinaţii paranoice. Crize violente şi convulsii. Gripă.

Diagnosticul este semnat de cineva de la spitalul de psihiatrie Saint-Sulpice. Numele este neinteligibil. O mâzgăleală.

– Nu era retardată, spune Maggie ridicând privirea.

Sora Ignatia zâmbeşte compătimitor, dar nu zice nimic. Privirea ei – plină de milă şi acuzatoare – spune totul.

– Nu se poate, zice Maggie. Poate e o greşeală? O confuzie?

– Am cunoscut-o, doamnă, spune sora Ignatia blând. Avea multe probleme. Nu de sănătate fizică, ci grave probleme mintale şi emoţionale. Totul a fost scris de un medic.

– Unde este certificatul de deces? vrea să ştie Maggie. În dosar nu mai scrie nimic după 1957. Nici nu este menţionată moartea ei.

– Dacă a existat un certificat de deces, răspunde calm sora Ignatia, acesta se află la guvern.

– Cum adică „dacă"?

– Fiica dumneavoastră avea deficienţe psihice şi era născută în afara căsătoriei, spune blând sora Ignatia, cu un glas dulce ca siropul. Puţin probabil să existe informaţii despre moartea ei, darămite despre viaţă, în afară de ce aveţi acolo.

Afară, Maggie ridică o piatră şi o aruncă în faţada de cărămidă a spitalului.

– Nu o cred, zice, întorcându-se spre Gabriel.

– Maggie...

– Fiica mea nu a murit. O să scriu guvernului şi o să cer certificatul de deces.

O trage spre el şi dă să o ia în braţe, dar ea se zbate.

– Nu renunţ.

– Măicuța nu are motive să mintă, spune Gabriel încet. E timpul să o lăsăm baltă.

– Nu o las baltă, declară Maggie. Nu o cred pe femeia aia. Avea o mutră sinistră.

– Înțeleg de ce ai nevoie să crezi...

– Fata mea este în viață și o s-o găsesc.

CAPITOLUL 43

Elodie

1961

Într-una dintre după-amiezile de la sfârșitul iernii, când lumea exterioară se vede cenușie și monotonă printre gratiile ferestrelor și toată zăpada s-a topit, Elodie este chemată de la mașina de cusut în toiul turei. Se ridică de la Singer și se ține după una dintre măicuțe pe coridor, mută și consternată. *Fâș, fâș.* Nu o să uite în veci sunetul de rău augur făcut de veșmintele cu care mătură acestea dușumeaua în mers.

Urcă cele șase etaje până în holul principal al Secției de psihiatrie, dar, în loc să intre pe ușa încuiată ce duce la pavilionul lui Elodie, măicuța se oprește în fața unuia dintre cabinete și bate la ușă.

– *Entrez*[42], se aude vocea unui bărbat.

Măicuța deschide ușa și o împinge ușor pe Elodie în cabinet.

– Elodie de la Saint-Sulpice, anunță, înainte să dispară.

– Sunt doctorul Lazure, spune acesta, întinzându-se spre un dosar de pe birou. Nici nu ridică ochii. Ia loc, te rog. Elodie nu se clintește. În timp ce-și dă seama ce se petrece, amorțește cu totul. Nu mușc, zice el.

Ea deschide gura, dar nu scoate un cuvânt. A încremenit. Orice zice și face în acest birou, îi va decide soarta. Data trecută a dat-o în bară. A spus ce nu trebuia și au crezut-o tâmpită, sau

retardată, sau dificilă. Indiferent ce greşeală a făcut, i-a distrus viaţa. Nu mai poate îngădui aşa ceva.

Doctorul se uită la ea. Ea simte că tremură. Totuşi, nu se poate clinti.

– Nu are de ce să-ţi fie frică, spune el.

Pare destul de cumsecade, dar ştie că nu trebuie să aibă încredere în el. De două ori a fost păcălită de doctori. De ambele dăţi a plătit scump că nu a dus-o capul.

– Ia loc, repetă el mai ferm. În cele din urmă, o ascultă picioarele şi se supune. Fac parte din echipa de medici psihiatri care investighează instituţii precum Saint-Nazarius, îi explică el. Examinăm sute de copii ca tine...

– De ce?

– Pentru că facem parte din comisia care a primit sarcina să stabilească dacă tu şi alţii aveţi sau nu ce căuta aici.

– Ce-i aia comisie? întreabă Elodie, după care regretă imediat.

Îngrozită că el va crede că nu ştie nimic, că este retardată sau ignorantă, cum a spus sora Camille.

– Un grup de oameni cu o anume datorie sau un anumit proiect desemnat, răspunde el neutru. Nu lucrez la acest spital, înţelegi? Nu este cabinetul meu. Sunt doar în vizită. Am venit să-ţi pun nişte întrebări.

Ea încuviinţează şi inspiră agitată. Observă dosarul din faţa lui şi nu se poate abţine să se uite la el. Este dosarul ei. Vede numerele *03-06-50* pe copertă şi le recunoaşte ca fiind data ei de naştere.

– Începem? o întreabă.

– Da, *monsieur*.

– Nu uita, sunt aliatul tău.

Habar nu are ce-i aia *aliat*, dar de data asta nu îndrăzneşte să mărturisească.

– De când eşti aici, Elodie?

– De patru ani, răspunde ea.

– Şi înainte de asta?

– La orfelinat.

– Şi acum ai...?

– Unsprezece? zice timid, întrebându-se dacă nu cumva încearcă s-o păcălească.

– Nu-i un test, îi explică, citindu-i gândurile. Elodie, ştii de ce eşti aici la Saint-Nazarius?

– Nu, domnule.

El notează ceva în dosarul ei.

– Pentru că doctorul de la orfelinat credea că sunt retardată? îndrăzneşte să întrebe. Sau nebună?

Doctorul Lazure continuă să scrie în dosar.

– În ziua schimbării vocației, explică ea, sora Tata ne-a spus că suntem toţi bolnavi psihic, dar eu, Emmeline şi alte câteva fete, numai noi, am fost trimise aici, la Saint-Nazarius. Aşa că sigur am făcut ceva greşit...

Doctorul Lazure ridică ochii la ea, dar nu zice nimic.

– Nu sunt retardată, spune Elodie mai tare. Nu am ce căuta aici.

– Nu te contrazic.

– Sunt orfană, îi spune ea. Nu bolnavă psihic. Sora Camille zice că sunt înapoiată că stau de prea mult timp aici, dar asta nu înseamnă că sunt nebună.

– Într-adevăr.

– Aşa că s-ar putea să nu ştiu răspunsurile la toate întrebările dumneavoastră, mai spune ea. Dar nebună nu sunt.

Doctorul Lazure încuviinţează încruntându-se.

Ea nu-şi dă seama dacă l-a nemulţumit sau a zis ceva greşit. „Taci", se dojeneşte singură.

– Nu am ştiut răspunsurile la întrebările celuilalt doctor şi de-asta m-au trimis aici. Dar aveam doar şapte ani...

– Acesta nu este un test pe care să-l poţi pica.

– Nu? face ea. Vreau să plec de-aici. Trebuie.

– Înţeleg.

Ea scutură din cap.

– Ba nu.

– Spune-mi, o încurajează el.

– Mi-au omorât prietena, izbucneşte ea. Emmeline de la Saint-Sulpice. Am venit aici împreună. Nici măcar nu a fost prima pe care au omorât-o.

Elodie se opreşte şi îşi acoperă gura cu mână. Iar a făcut-o. A spus prea multe, genul de flecăreală nesăbuită care a făcut-o să dea de

necaz cu sora Ignatia. Dacă și doctorul ăsta o părăște ca și celălalt?

– Asta este o acuzație foarte serioasă, spune doctorul Lazure.

– Dar este adevărat, continuă Elodie, neputându-se abține. I-au dat lui Emmeline o supradoză de Largactil. Altă fată a fost ucisă pentru că-i plăcea să caute. Nici ele nu erau retardate. Erau doar orfane, ca mine...

Doctorul Lazure încuviințează. Are un rid profund între ochi. Elodie știe că iar a făcut o greșeală imensă. Se uită în pământ, încercând să-și ascundă buza care-i tremură și lacrimile.

După o clipă în care încruntătura doctorului Lazure dispare, el spune:

– Îmi poți spune ce-i asta, draga mea?

Ridică o imagine cu o cutie cu butoane aparent.

– Nu, domnule, răspunde ea.

– Este un radio, spune el. Și asta?

– Nu, domnule.

– Un acordeon. Și asta?

– O mașină, spune ea, recunoscând-o pe loc.

El mai ridică niște imagini cu diverse obiecte și o întreabă ce reprezintă fiecare. Pe unele le știe, pe altele deloc.

– Asta e frigider, îi spune el, când nu reușește să ghicească.

Asta a ananas, telefon, cadou. Tractor, inimă.

– E ca ultima oară, îl întrerupe ea, cu vocea gâtuită. Nu am văzut niciodată lucrurile astea, dar asta nu înseamnă că sunt nebună!

– Evident că nu, spune el.

– Sunt ignorantă, zice ea. Atâta tot.

El zâmbește cu tristețe și notează ceva în dosar.

– Dacă ne lăsați să plecăm de-aici, adaugă ea, credeți că puteți aranja să mă întorc la Saint-Sulpice? În caz că vine mama după mine?

El se întunecă la față. Își ia privirea, evitând-o pe a ei.

– Ajunge pentru astăzi, spune.

Ea rămâne pe loc, nevoind să plece fără ceva concret de care să se agațe, o promisiune sau o fărâmă de speranță care s-o ajute să meargă mai departe aici.

– N-am ce căuta aici.

El încuviințează și se ridică de la masă.

Zilele trec letargic, fiecare mai sumbră decât cea din urmă. Fetele din pavilionul lui Elodie încep să dispară, dar ea rămâne. Sora Camille o asigură că va veni și rândul ei, dar nu mai știe ce să creadă. Fetele mai mari – cele de optsprezece, nouăsprezece, douăzeci de ani – sunt trimise în lume cu o singură valiză și o rugăciune. Trebuie să-și găsească de lucru și o casă, cerințe insurmontabile după părerea lui Elodie, având în vedere că nici una nu știe să facă mai nimic și au cunoștințe limitate despre lumea înconjurătoare. Elodie este recunoscătoare că are doar unsprezece ani.

– Ce crezi că faci?

Elodie ridică brusc capul și o vede pe sora Ignatia lângă ea.

– Stau și mă legăn, răspunde Elodie, ceva mai sfidător decât de obicei.

– Toaletele și dușumelele din baia salonului tău trebuie curățate, spune sora Ignatia cu o privire aspră. Acum că nu mai e Yvette, e treaba ta.

– Am deja o treabă...

Dosul palmei surorii Ignatia aterizează drept în tâmpla lui Elodie înainte să termine de vorbit. Elodie se apucă de cap să nu mai audă zăngănitul. Își simte lacrimile fierbinți usturându-i ochii.

– Când o să plec de-aici...

– Nu pleci de-aici, o întrerupe sora Ignatia.

– Sunt orfană, spune Elodie cutezător. De-asta mi-a pus doctorul întrebări.

– Și unde crezi că te duci?

– Înapoi la un orfelinat adevărat sau la o casă de copii, undeva unde să mă găsească mama.

– Mama ta a murit, spune sora, cu un ton aproape triumfător.

Elodie își simte pulsul înteţindu-se.

– Nu-i adevărat, zice emoționată. Așa ziceți dumneavoastră.

Sora Ignatia se uită fără pic de milă.

– Scrie în dosarul tău.

– Nu vă cred, îngaimă Elodie, cu gura uscată.

Sora Ignatia se întoarce brusc și iese din cameră. Elodie se leagănă înainte și înapoi, încercând să se calmeze. Să fie adevărat? Să fi murit mama ei? Fata din balansoarul alăturat – una dintre pacientele reale – țipă ca din gură de șarpe.

– Taci, mormăie Elodie. Fata țipă din nou, arătându-și dinții ca un animal. Am zis să taci! strigă Elodie, cu lacrimile șiroindu-i pe obraji.

Fata retardată mormăie ceva și scâncește. Nici una, nici două sora Ignatia se întoarce vânturând un dosar în fața ei.

– Poftim, zice, ridicându-l. Ca să știi, o dată pentru totdeauna. Sora deschide dosarul. Mama decedată, citește cu glas tare, după care întoarce dosarul să vadă și Elodie.

Elodie distinge cuvântul „mama", dar celălalt cuvânt, „decedat", sunt doar litere la întâmplare. Nu mai știe să citească bine.

– E moartă, repetă sora. A murit la naștere – pedepsită de Dumnezeu pentru păcatele ei. Nu ai tată. Ești bastardă și uu ai unde te duce. Ești prea mică să pleci singură în lume și prea mare să te primească orice orfelinat sau familie adoptivă. Nimeni nu vrea o fată la pubertate. Nu vei fi luată în considerare, așa că aici rămâi.

– Nu-i adevărat, spune Elodie gâtuită.

Sora Ignatia rânjește disprețuitor.

– Scrie alb pe negru, zice, arătând caligrafia elegantă ce va dăinui, cu cerneală neagră. *Mère décédée. Mamă decedată.*

– Dar n-ați mai spus una ca asta!

– O spun acum.

CAPITOLUL 44

Maggie

Maggie intră în magazinul de semințe și aprinde lumina. Nu s-a simțit în stare de când a murit tatăl ei, dar în seara asta i-a venit să se întoarcă și să se reconecteze cu el. Se uită în jur,

săgetată de durere. Tatăl ei nu va mai călca aici, nu va mai umbla prin magazin, nu va mai încheia o vânzare, nici nu va mai intra în dezbateri politice cu fermierii francezi pe care-i ridiculiza şi pe care-i adora. Acum este magazinul lui Maggie.

În drum spre mansardă, trece pe lângă sacii cu seminţe, oprindu-se să deschidă un sertar şi să lase o mână de seminţe de căpşuni indiene să i se scurgă printre degete. Apoi urcă, gândindu-se cum într-o zi James o să fie cel care va cântări seminţele sâmbăta, cum făcea ea.

La etaj nu s-a schimbat nimic. Cântarul, mormanul de plicuri mici îngălbenite, căuşul metalic. Se uită spre alee, amintindu-şi cine era atunci, fata la pubertate cu ambiţii mari şi îndrăgostită de cel mai mare coşmar al tatei. Până şi mirosul este acelaşi – de ţărână umedă, de igrasie.

Coboară în biroul tatei, care-i aparţine acum: locul în care el se dădea de ceasul morţii din pricina facturilor, a chitanţelor, a comenzilor, unde Maggie l-a prins cu Clémentine. Se aşază la biroul mare. În faţă are pregătite teancuri de dosare aranjate frumos: *Conturi de plătit; Inventar; Facturi restante; Comenzi în aşteptare.*

Mâine se va întâlni cu managerul magazinului ca să revizuiască sistemele tatei şi să înveţe ce are de făcut. El a fost responsabil cât era tatăl ei pe patul de moarte. El este cel care a organizat şi a ţinut afacerea pe linia de plutire. Maggie trebuie să aibă grijă să nu-l calce pe coadă, nici pe el, nici pe altcineva. Marea ei provocare va fi sarcina de vânzătoare. Unul dintre ultimele lucruri pe care i le-a spus tatăl ei a fost: „Dacă te hotărăşti să rămâi şi să te ocupi de magazin, fă-o cu smerenie. Dă-le timp să se obişnuiască cu tine".

Ciudat, venind din partea lui. Smerenia nu a fost punctul lui forte, dar ea a înţeles că va trebui să fie al ei dacă e să câştige respectul angajaţilor şi al clienţilor. Stând acum aici, în faţa sarcinii ce i s-a dat, e agitată şi uşor tulburată. Dacă dă greş? Dacă afacerea dă faliment pe mâinile ei neexperimentate?

Își reamintește că tatăl ei a avut destulă încredere în ea cât să-i lase în grijă cel mai de preț lucru. Are cap de afaceri și i-a plăcut dintotdeauna provocarea, iar acum o preia înainte să împlinească treizeci de ani. Deschide sertarul de sus al biroului lui, care miroase a rânced, ca lemnul ud și, în acel loc, aproape gol de altfel, este un plic pentru semințe cu numele ei, Maggie, scris pătrățos, cu caligrafia frumoasă a tatălui. Deschide plicul. Înăuntru, găsește cheia fișetului său cu un bilet succint. *Întotdeauna ai fost floarea mea sălbatică.*

Se întoarce la Dunham fără să piardă o secundă. În casă este întuneric și toată lumea doarme. Intră încet în sanctuarul tatălui și deschide fișetul.

În sertarul de jos descoperă o păturică de copil, din flanelă albă, împăturită frumos. Când o desface, citește PROPERTY OF BROME-MISSISQUOI-PERKINS HOSPITAL[43] pe material. O scutură și îi pică o mică brățară de plastic în poală. Nu scrie nimic pe ea, în afară de o dată: 03-06-50. Duce păturica la nas și adulmecă. Pătura lui Elodie.

Tatăl ei era mai sentimental decât își imagina. Sub pătură se află un plic mare de hârtie de la Sonny Goldbaum. Se așază turcește pe jos și rupe plicul. În el se află un certificat de naștere de la spitalul Brome-Missisquoi-Perkins și niște scrisori pe hârtie subțire albastră.

DE LA BIROUL LUI SONNY H. GOLDBAUM

9 sept. 1949

Mulțumesc că ați venit în oraș la întâlnire, domnule Hughes. A fost o plăcere să vă cunosc. Voi începe numaidecât să caut un loc potrivit. Vă rog să mă țineți la curent cu felul în care avansează sarcina fiicei dumneavoastră, sănătatea, data nașterii etc. Așa cum v-am spus personal, familia adoptivă este evreiască, dar stați liniștit,

familiile pe care consimt să le reprezint sunt de cel mai bun calibru.

*

12 dec. 1949

Veşti bune, domnule Hughes, am găsit un cuplu tânăr, încântat să adopte copilul fiicei dumneavoastră. Ei nu pot concepe şi le este greu să treacă prin filiera obişnuită. Le duceţi visul la îndeplinire. Sunt de acord cu taxa cerută de dumneavoastră. Ţinem legătura pentru detalii. Cum merge sarcina?

*

4 feb. 1950

Domnule Hughes,
Iată logistica: veţi duce copilul la sora Jeanne-Edmoure la spitalul Mercy. Ea îmi va aduce mie copilul. Veţi primi banii în avans, ca şi doctorul şi măicuţa de la spital. Între dumneavoastră şi restul părţilor nu se face nici o tranzacţie. Nu îi veţi vedea pe părinţii adoptivi şi nu le veţi cunoaşte numele. Se înţelege că nu veţi lua legătura cu ei.

*

18 mart. 1950

Domnule Hughes,
Nu am izbutit să conving cuplul să ia copilul, din pricina sănătăţii precare. Voi căuta o altă familie, însă, aşa cum am mai discutat, atât icterul, cât şi greutatea mică la naştere reprezintă obstacole. Vă ţin la curent.

Maggie răsfoieşte corespondenţa şi găseşte o bucată îngălbenită din ziarul *La Presse*, din februarie 1954.

Avocatul Sonny Hyman Goldbaum din Montreal a fost arestat preventiv ieri şi pus sub acuzare pentru falsificarea certificatelor de naştere şi consultanţă într-

o infracțiune, în asociere cu o rețea internațională care se ocupa cu traficul de copii pe piața neagră. Goldbaum, în vârstă de 31 de ani, a pledat nevinovat la acuzații, dar probele de până acum arată că mai mult de 1 000 de copii franco-canadieni născuți în Montreal au fost vânduți ilegal unor familii evreiești din Statele Unite.

Potrivit unor surse, familiile care doreau să adopte un copil în New York ar fi contactat un avocat de acolo, care îi trimitea apoi la Goldbaum. Odată ce se ajungea la un acord asupra detaliilor financiare, rețeaua obținea un copil de la o casă pentru mame necăsătorite, cu sau fără consimțământul mamei biologice. Copilul ar fi fost apoi livrat la destinație cu viză și pașaport falsificate. Urmează și alte arestări în ceea ce sursele descriu ca fiind o rețea multimilionară de medici, avocați, asistente și alte persoane.

Maggie răscolește în fișet și scoate lucrurile lăsate de tatăl ei. Printre ele, niște cărți de afaceri – *Biblia antreprenorului*, Drucker – *Practica managementului*, Napoleon Hill – *Gândește și îmbogățește-te* –, precum și niște cărți de grădinărit, cataloage vechi și un eseu pe care Maggie l-a scris în clasa a treia.

Persoana pe care o admir cel mai mult

Lui tata i se spune Semănătorul în oraș, pentru că are cea mai mare colecție de semințe din Eastern Townships. Magazinul lui se numește Semences Supérieures/Superior Seeds, scris și în franceză, și în engleză...

Își trage nasul și își șterge lacrimile când ajunge la ciorna primei ei traduceri, *We Shall Overcome*. Când se întinde spre o carte de grădinărit, *Flori sălbatice din Canada de Est*, descoperă presate între paginile sale florile uscate pe care i le-a dat tatălui în ziua în care s-a mutat în Montreal. Își aduce aminte cum a

lăsat buchetul pe tejgheaua magazinului, când crezuse că va uita de ele.

Își lipește pătura lui Elodie de față și își trage genunchii la piept. Printre prețioasele simboluri și amintiri păstrate de tatăl ei de-a lungul timpului, Maggie își dă seama cât de mult a iubit-o de fapt. Nu o spunea prea des, nici nu părea să-i aprecieze deciziile, dar cele găsite astăzi dovedesc altceva.

După ce mai trece o dată prin paginile uzate ale cărții cu flori sălbatice, Maggie dă peste două plicuri legate unul de altul cu un elastic, ambele adresate lui Wellington Hughes cu un scris amețitor și de modă veche. Desface unul și din el cade pe jos o fotografie mică alb-negru, cu o fetiță care stă în mijlocul unei curți. E tunsă castron și poartă un sarafan și încălțări de călărie. Ține o păpușă-bebeluș amărâtă într-o mână și în cealaltă pare să aibă un desen. Pe marginea albă a fotografiei scrie 17 iunie 1953.

Maggie se uită lung la fotografie și scoate scrisoarea.

Dragă domnule Hughes,

Copilul de care vă interesați dumneavoastră și soția dumneavoastră este o fetiță inteligentă, prietenoasă, care locuiește cu noi de când s-a născut. Este perfect sănătoasă și face progrese în toate domeniile. Așa cum ați cerut, atașez o fotografie. Dacă doriți să o mai vedeți, vă așteptăm bucuroși când doriți să discutăm un posibil aranjament pentru adopția ei.

A dumneavoastră,

Sora Alberta

Maggie duce mâna amorțită la cealaltă scrisoare, din noiembrie 1955.

Domnule Hughes,

Poate nu ați aflat că, la ordinul recent al guvernului, fostul orfelinat Saint-Sulpice este acum L'Hôpital Mentale Saint-Sulpice. Copilul despre care vorbiți nu mai este aici. Nu am libertatea de a vă destăinui nici o altă informație.

A dumneavoastră,
Sora Alberta

Lui Maggie îi ia ceva să absoarbă cele descoperite. Revine la fotografie, uitându-se fascinată la fetiță. Fiica ei.

Dintr-odată, pricepe totul.

Tatăl ei nu numai că a găsit-o pe Elodie, dar a vizitat-o la orfelinat și a pretins că vrea s-o adopte ca să afle... ce? Că trăia, era sănătoasă, „făcea progrese în toate domeniile"? Era doar curios sau căuta o consolare ori o liniște că era totul în regulă pentru a-și îndulci sentimentul de vinovăție?

Odată ce o văzuse cu ochii lui și a fost satisfăcut că-i mergea bine și cel mai probabil urma să fie adoptată, pare să își fi pierdut interesul până în 1955, cam în perioada în care orfelinatele au fost transformate în spitale de psihiatrie.

„Îmi pare rău că nu am salvat-o când am putut."

Încercase s-o recupereze, dar a fost prea târziu. Fusese deja declarată bolnavă psihic. Sora Alberta mințise în scrisoare. Elodie nu fusese transferată până in 1957. Erau toate niște mincinoase, măicuțele acelea? Au distrus viețile unor copii neajutorați ca să facă bani de pe urma lor și să protejeze biserica în același timp?

Maggie strânge la piept fotografia fiicei și se apleacă peste ea, plângând ușor. Tresare auzind o bătaie la ușă. Se ridică, își șterge nasul și ochii și traversează bucătăria, găsindu-l pe Gabriel afară.

– Ce faci aici? îl întreabă, descuind și lăsându-l să intre.

– Am fost la tine acasă și nu te-am găsit. Mi-am dat seama că ești aici. Ușa se închide în spatele lui și se ține după ea în biroul tatălui ei. Se pare că ai plâns, spune el, atingându-i obrazul. Ai avut o săptămână grea.

– Se poate spune și asta.

Se uită în altă parte ca să nu o vadă plângând din nou.

– Nu știu cât va dura, spune el.

– Ce anume? întreabă ea.

– Să-mi dau demisia, să-mi strâng lucrurile și să vând terenul.

Ea ridică privirea nedumerită.

– Vinzi terenul?

El încuviințează.

– Dar îți place ce faci, spune ea. Îți place marea...

– Maggie, pot pescui aici. E doar un teren. Vreau să fiu cu tine și vreau să cresc copilul nostru. De când am venit, numai la asta mă gândesc.

– Vorbești serios?

– Ne e dat să fim împreună. Aici, în Townships, cum ziceai. Aici ne e locul dintotdeauna.

Fără o vorbă, se prăbușește în el, plângând.

– Sunt lacrimi de fericire? o întreabă, dându-i părul din față.

Maggie se retrage și îi dă fotografia.

– Ce-i asta?

– O poză cu Elodie, spune ea. Am găsit-o printre lucrurile tatei. Era și o scrisoare. Gabriel, nu era bolnavă.

El nu pare să priceapă.

– Măicuța aia de la Saint-Nazarius ne-a mințit. Uite. Îi dă să citească scrisoarea. Elodie nu a fost niciodată bolnavă, spune feroce, recitind peste umărul lui. Guvernul nu are nici un certificat de deces. De ce am crede că e moartă?

CAPITOLUL 45

Elodie

1967

Elodie stă întinsă pe patul ei, cu ochii în tavanul pe care a ajuns să-l deteste. Nu contează că Pavilionul A se numește Pavilionul Libertății și că locul ei aici este un progres uriaș față de Pavilionul B. Tot urăște fiecare

centimetru pătrat din acest spital. Şi, în ciuda faptului că viaţa în Pavilionul A – unde locuieşte din 1964 – îi permite mai multă libertate de a veni şi de a pleca prin spital, mai multă independenţă şi nu mai are parte de abuz fizic, Saint-Nazarius rămâne ceea ce a fost dintotdeauna pentru ea: o închisoare.

Este ultima ei seară în această închisoare. Sora Camille i-a aranjat să locuiască într-un apartament cu altă fată de la Saint-Nazarius, care se descurcă singură de aproape un an. În acest moment, fata, Marie-Claude, locuieşte cu chirie în Pinte Saint-Charles, într-un apartament format dintr-o cameră şi jumătate la subsol. Elodie şi-o aminteşte de la Saint-Nazarius – o fată înaltă, liniştită, a cărei fire flexibilă, slugarnică a cruţat-o cel puţin de o parte din tortura şi pedepsele suferite de celelalte. Marie-Claude şi Elodie nu erau tocmai prietene, dar se cunoşteau din Pavilionul B şi coexistau fără probleme.

Elodie se întoarce pe o parte şi închide ochii. Mâine va ieşi de-aici şi va intra în viitorul ei. Oricât de ireal pare, emoţia dominantă în această seară este cea de frică. Adevărul este că aproape ar prefera să rămână aici. Aproape.

Aici ştie la ce să se aştepte, ce se aşteaptă de la ea. Zilele ei au un anumit ritm simplu, o familiaritate şi previzibilitate la care încă nu este pregătită să renunţe. Cine ştie ce o aşteaptă în lume?

După ce sora Camille i-a găsit un loc în care să locuiască în oraş, medicul supraveghetor de la Saint-Nazarius a invitat-o pe Elodie în cabinetul lui şi a încercat s-o convingă să nu plece.

– Ce să faci tu în lume? a întrebat-o el.

A ridicat din umeri. Habar nu avea. I-a oferit o cameră a ei – şi nu în Secţia de psihiatrie –, o slujbă plătită la farmacia spitalului şi libertatea de a pleca şi de a veni în voie.

Era o ofertă tentantă, şi Elodie i-a promis să se gândească, ceea ce a şi făcut. Întrebarea lui a chinuit-o zile întregi. „Ce să faci tu în lume?“

Nu are educaţie, nici îndeletniciri, nici bani, nici familie, nici prieteni. În afară de orfelinat şi

de câteva ieșiri cu autobuzul într-un orășel din apropiere, nu a plecat niciodată de pe proprietatea Saint-Nazarius. A fost instituționalizată aici de la cinci ani, mare parte din cei șaptesprezece ani ai ei.

Cel puțin aici o are pe sora Camille. Sora Camille a devenit cea mai bună prietenă a ei, partizan și confident. Cea care a învățat-o din nou să citească, exersând cu Biblia, cea care a transferat-o la Pavilionul A. Iar acum, cea care o eliberează.

Și dacă lumea reală nu-i mai bună decât cea de la Saint-Nazarius? Cu siguranță nu-și va putea ascunde prostia și lipsa de experiență și toată lumea va ști că a crescut într-un spital de psihiatrie.

* * *

Când în sfârșit răsare soarele la fereastra din vestul dormitorului ei, Elodie se trezește odată cu el. Își scoate de sub pat valijoara pe care i-a dat-o sora Camille cu o seară în urmă și o așază pe saltea, atentă să nu le trezească pe celelalte. În ea pune frumos cele două rochii, cămășile de noapte, lenjeria și șosetele – toate primite prin donații în timp – și Biblia pe care i-a dat-o sora Camille. Se duce ușurel la baie să se schimbe, se spală pe dinți, se privește pentru ultima oară în oglinda ciobită pusă deasupra chiuvetei de porțelan.

Fata care o privește din oglindă o umple de scârbă. Părul ei tuns bob scurt și tern îi stă lipit de scalp, are pielea pământie și ochii lipsiți de viață. Așa vor vedea oamenii la început – că arată ca o nebună.

Pune cămașa de noapte și obiectele de toaletă în valiză și o închide. „Azi ar trebui să fii fericită", își spune. „Este ziua la care visezi de-o viață."

Trage pătura peste pat și se mai uită o dată prin cameră.

Pe coridoare este liniște. Elodie speră cumva să apară o măicuță, ca să o poată privi în ochi și să-i spună: „Nici una dintre voi nu-mi va mai spune vreodată ce să fac". Numai că nu vine s-o conducă nici una dintre măicuțe. Într-un fel, această ultimă dovadă de indiferență este

aproape la fel de tulburătoare ca pedepsele crude pe care le-a îndurat.

Îi vine să dea fuga în Pavilionul B ca să-şi ia un triumfător rămas-bun de la sora Ignatia şi s-o scuipe în faţă, dar, ajunge cu înţelepciune la concluzia că probabil aceasta ar arunca-o într-o celulă în care ar lăsa-o să putrezească. Şi cu asta în minte, Elodie coboară iute scara.

În holul de la intrare, îşi aminteşte noaptea în care a sosit, cât de îngrozită fusese, cât de naivă. Deschide larg uşile, iese în aerul rece al dimineţii şi trage aer în piept. Mijeşte ochii în soarele orbitor care se reflectă în zăpadă.

„Sunt liberă."

– Elo!

Sora Camille îi face cu mâna din maşină. Elodie îşi încheie pardesiul până la gât. Uitase ce friguroase pot fi zilele de iarnă. N-a mai plecat de mult într-o excursie şi de obicei o făceau vara. Cu ce să-şi cumpere pălărie? Mănuşi?

I se strânge inima la gândul ăsta. Lucruri practice în viaţă.

Fără să se uite în urmă, coboară treptele.

– Elo! Hai mai repede! Sora Camille îi face cu mâna. Fratele ei stă pe locul şoferului şi le duce la Pointe Saint-Charles. Eşti gata? întreabă.

Elodie înghite în sec. Ştie că este ziua liberă a surorii Camille şi îi este recunoscătoare, dar nu îşi găseşte cuvintele pentru a se exprima. Are şaptesprezece ani şi este distrusă. Nu este deloc pregătită să înfrunte lumea. Când pleacă maşina, începe să plângă.

– Plângi, îi spune sora Camille, luând-o de mână. Plângi cât vrei.

Şi asta face, plânge în hohote şi fără reţineri în timp ce pornesc spre năucitorul necunoscut.

Intraţi (în limba franceză în original)
Proprietatea spitalului Brome-Missisquoi-Perkins

CAPITOLUL 46

Noua ei locuință se află în subsolul uneia dintre casele înșiruite de cărămidă roșie, pe rue de la Congrégation, într-o zonă industrială a orașului.

– O să-ți placă aici, spune sora Camille, încercând să umple liniștea cu obișnuitul ei entuziasm.

– E un parc în apropiere, adaugă fratele surorii Camille. Chiar la intersecția dintre Wellington și Liverpool.

– Wellington și Liverpool? repetă Elodie într-o engleză stricată.

– Pe-aici sunt mai mult irlandezi.

– Și francezi, adaugă sora Camille, încruntându-se la fratele ei. În Griffintown, de cealaltă parte a canalului, sunt numai irlandezi, dar nu-ți face griji, aici în Pointe sunt la fel de mulți francezi.

Elodie se uită pe fereastră. Cartierul, dincolo de strada ei, constă în fabrici, case înșiruite, coșuri industriale înalte.

– Încă se lucrează la noul metrou, explică sora Camille. De-asta vine așa mult praf dinspre șantier.

– Metrou?

– Un tren subteran. Îl construiesc pentru expoziția internațională de vara asta.

Sora Camille parcă vorbește limbi străine. Tren subteran? Expoziție internațională? Elodie se holbează la ea stăpânindu-și lacrimile.

– Îți povestim tot după ce te acomodezi, adaugă sora Camille. Nu-ți face griji, Elo. O să te obișnuiești.

Elodie încuviințează, necrezând-o.

– Orașul înflorește, continuă sora Camille. Este o perioadă minunată să trăiești aici. Stai numai să vină vara.

Elodie zâmbeşte forţat. E conştientă de eforturile surorii Camille.

– Îmi place, spune, uitându-se la casa roşie. Chiria este de şaptezeci şi patru de dolari pe lună, inclusiv căldura, din care Elodie va plăti jumătate. Hai să intrăm, adaugă, trăgând aer în piept.

– Şi este a ta, îi reaminteşte sora Camille. Nu trebuie să dai socoteală nimănui. Mai puţin lui Dumnezeu.

Elodie ignoră remarca. Nu are simţul umorului când vine vorba de Dumnezeu.

Marie-Claude o aşteaptă înăuntru. Apartamentul este curat, fără prea multe lucruri. O singură cameră, în care împart o canapea extensibilă şi o servantă, o baie micuţă şi o chicinetă, doar cât să încapă o masă pătrată şi două scaune pliante.

– Nu-i mare lucru, se scuză Marie-Claude. Dar e mai bine decât la Saint-Nazarius.

Elodie zâmbeşte şi lasă valiza din mână.

– Uite, zice sora Camille, dându-i un bilet.

Elodie îl desface.

– Dominion Textiles?

– Angajează cusătorese, îi explică. Am văzut anunţul în vitrină. Fabrica se află în Saint-Henri.

– Nu acolo a murit vara trecută tipul de la FLQ în explozie? întreabă Marie-Claude.

– Explozie? repetă Elodie, simţindu-se vlăguită.

– A încercat să arunce în aer fabrica de textile Dominion, dar s-a detonat bomba.

– De ce ar face asta?

– Era FLQ, spune Marie-Claude. Nişte teroriştii care vor Quebecul separat de Canada, aşa că atacă toate companiile englezeşti, precum Dominion Textiles.

Elodie se uită agitată la sora Camille.

– Tot au nevoie de cusătorese, spune ferm sora Camille. Nu se va mai întâmpla. Cel puţin acolo. E perfect pentru tine. Ajungi uşor la Saint-Henri din Pointe.

– Cum ajung acolo? vrea să ştie Elodie.

– Te prinzi tu, Elo. Nu eşti neajutorată, suspină sora Camille.

– Ba sunt! strigă. Exact aşa sunt.

Sora Camille o priveşte în ochi.

– Nu trebuie să fii aşa, spune. Acum eşti liberă.

– Ţie îţi vine uşor să spui, mormăie Elodie.

– Trebuie să le ierţi pe celelalte măicuţe, spune tăios sora Camille. Unele dintre noi îngrijeam de cincizeci de copii fără pic de ajutor. Cele decente dintre noi nu aveau voie să vă ofere bunătate sau afecţiune. *Dar nu eram toate rele.*

Elodie îşi lasă ochii în pământ.

– Îmi pare rău, murmură. Tu ai fost tare bună cu mine şi nu te pot răsplăti.

– Răsplăteşte-mă iertându-le pe celelalte.

Elodie se abţine. Nu le va ierta în veci pe celelalte – cel puţin pe sora Ignatia –, însă nu vrea s-o dezamăgească pe sora Camille spunând asta.

– Trebuie să plec, spune sora Camille.

– Deja?

Sora Camille o ia şi o strânge în braţe pe Elodie – o îmbrăţişare fugară –, după care îi dă nişte bani.

– Ca să te descurci, zice. Mă întorc într-o săptămână.

Apoi le lasă pe cele două fete să-şi înceapă noua viaţă. În mai puţin de un minut, Elodie izbucneşte în lacrimi din nou. Marie-Claude îi dă un şerveţel.

– Aşa am păţit şi eu când am ieşit, spune, aşezându-se pe canapea. Nu mă puteam opri din plâns.

– Cum să găsesc locul ăsta? strigă Elodie, ridicând biletul. Habar nu am unde sunt, darămite unde este Saint-Henri. Şi dacă mai încearcă cineva să pună o bombă? E o nebunie, nu?

– Vin cu tine, zice Marie-Claude. Ca să-l găsim sigur.

– Mulţumesc.

– Trebuie să obţii numaidecât o slujbă, adaugă. Nu pot plăti singură chiria.

Elodie încuviinţează, copleşită.

– Vrei să despachetezi? Ai un sertar.

Elodie deschide valiza pe jos şi scoate cele câteva lucruri. Încap toate în sertarul de jos şi încă rămâne loc.

– Ţi-e foame? o întreabă Marie-Claude. E mâncare în frigider, o împart cu tine până ai bani să-ţi cumperi.

Frigiderul. Elodie se uită la cutia metalică albă din bucătărie şi îşi aduce aminte când a întrebat-o doctorul de la Saint-Nazarius dacă ştie ce este. Nu ştia.

Marie-Claude sare în sus, plină de energie şi agitaţie şi se duce în bucătărie.

– Mi-a rămas nişte carne de porc, zice. Şi putem fierbe cartofi.

Elodie încuviinţează pe muteşte.

– Hai să mă ajuţi.

Elodie se duce şovăitoare în bucătărie la noua ei colegă de cameră. Se uită buimăcită la Marie-Claude care umple o oală cu apă, îi pune capac şi o aşază pe aragaz.

– Aşa îi dai drumul aragazului, îi explică, rotind butonul. Acum curăţăm cartofii.

Se întinde să ia unul dintre cuţitele desperecheate din sertar şi începe să cureţe ca un expert coaja murdară a cartofului.

– De ce faci asta? o întreabă Elodie.

– Pentru că nu se fierb cartofii în coajă.

– De ce nu?

– Că aşa se face. Marie-Claude continuă să cureţe cartofii. Coaja cade într-o spirală perfectă. Vrei să încerci?

– Nu.

– O să înveţi toate astea, o asigură Marie-Claude. Cum am învăţat şi eu.

Elodie încuviinţează, cu lacrimile şiroindu-i pe obraji.

– Îmi pare rău...

– Nu. Ştii ce? Lasă asta. Hai afară.

– Afară?

– Să luăm masa de prânz.

– Dar sunt aşa mulţi oameni...

– Da, sunt oameni pe lume. Nu te poţi ascunde de ei.

– Mi-e foarte frică.

– De ce?

Elodie ridică din umeri.

– Că vor şti.

– Ce anume?

– Că tocmai am ieşit dintr-un spital psihiatric.

– Doar noi două ştim asta.

– Parcă îmi stă scris în frunte...

– Păi, nu-ţi stă. Câţi bani ţi-a dat sora Camille?

Elodie bagă mâna în buzunar şi scoate câteva bancnote.

– Nu cheltuim mult, spune Marie-Claude. Cel mult cincizeci de cenţi. Ne ajung să sărbătorim.

Fetele se înfofolesc şi Marie-Claude îi împrumută lui Elodie fularul ca să şi-l pună pe cap în loc de căciulă. Ies în frig, chircindu-se în aerul tăios care le loveşte în faţă. Bate vântul în jurul lor şi Elodie îşi trage fularul până la ochi.

– *Tabarnac, y' fait fraite,*[44] înjură Marie-Claude.

Zăpada le scârţâie sub picioare când ajung la parcul Marguerite Bourgeoys. Elodie ridică privirea şi observă un grup de copii care aleargă în costumele de fâş, râzând şi ţipând, jucându-se în zăpadă. Cel mai mult o şochează cât de liberi sunt. Nu par câtuşi de puţin să se teamă să râdă tare sau să ridice tonul şi să se distreze.

Intră pe Wellington şi râsul copiilor persistă, urmărind-o pe Elodie în continuare.

– Aici, zice Marie-Claude, oprindu-se în faţa unei vitrine pe care scrie PAUL PATATES FRITES[45]. Mâncarea mea preferată, plină de grăsime.

Înăuntru este cald şi miroase a ulei încins, ca la cantina de la Saint-Nazarius, când serveau cu anumite ocazii şalău prăjit. Bat din picioare să îşi scuture ghetele de zăpadă şi se aşază una lângă alta la tejghea, pe scaunele înalte rotative de piele roşie. La început, Elodie se teme să nu cadă, dar curând se învârte ca un copil în carusel.

Marie-Claude comandă două porţii de *steamés* şi două pahare cu pepsi. Nici cinci minute mai târziu, chelneriţa aduce o farfurie care miroase divin.

– Ce-i asta? o întreabă pe Marie-Claude, aplecându-se peste ea și adulmecând cu plăcere grăsimea.

– Hotdog și cartofi prăjiți, răspunde Marie-Claude.

Elodie se întinde spre un cartof și îl bagă în gură, fără să-i pese că își arde limba. Închide ochii și savurează gustul și textura – crocant la suprafață, moale înăuntru, perfect uleios –, după care ia cu pumnul.

– Ia încearcă asta, spune Marie-Claude, turnând niște mâzgă roșie dintr-o sticlă pe care scrie HEINZ. Bagă cartoful în ketchup. Așa.

– *Mon Dieu*, icnește Elodie, luând lacom hotdogul. E delicios.

– Pune și pe ăla ketchup, o învață Marie-Claude.

– *Mon Dieu!* exclamă din nou Elodie, mușcând din cârnatul roz învelit în pâine caldă și moale. De ce nu ne dădeau așa ceva la Saint-Nazarius?

– Asta-i mâncare *adevărată*, spune Marie-Claude, cu gura plină. Ai ketchup pe toată fața.

– Nu-mi pasă.

Chelnerița pune două pahare cu lichid închis la culoare. Elodie duce paiul la gură și soarbe ca să înghită hotdogul.

– *O, mon Dieu*, repetă, când o gâdilă buzele și o înțeapă limba. Ce dulce e!

– Pepsi, spune Marie-Claude. Ca lumea, nu?

Elodie râde încântată.

– Da, răspunde, sorbind din plin. Ca lumea.

CAPITOLUL 47

Maggie

Desculță și în cămașa de noapte, Maggie stă pe balansoarul de pe prispa casei cu o ceașcă de cafea și cu hârtiile ei. Soarele a răsărit deja și aerul miroase superb a roua dimineților de vară. Gabriel și James dorm, un moment rar și

extrem de sacru. Dacă nu s-ar auzi insectele din magnolia din curte, ar zice că întreaga planetă îi aparţine.

Scoate o nouă coală şi stiloul bun. A fost ales un nou premier, ceea ce înseamnă că are o nouă ocazie pentru a-şi expune cazul. Începe să scrie:

Dragă domnule Bourassa,
Vă scriu în numele fiicei mele, Elodie de la Saint-Sulpice, orfană născută...

– Bună dimineaţa, iubita mea.

Maggie ridică privirea la Gabriel care stă în prag, cu părul ciufulit şi doar în chiloţi. Fumează o ţigară şi iese pe prispă.

– E cald, zice, aşezându-se lângă Maggie pe balansoarul construit de el.

Maggie lasă scrisoarea deoparte şi se leagănă tăcuţi o vreme. Gabriel îi ia cana şi soarbe din cafea.

– Îi scrii lui Bourassa, aşa-i?

– Da.

El încuviinţează, iar ea detectează o nuanţă de milă în ochii lui.

– Amărâtul, o tachinează el. Habar n-are cât de des o să primească scrisorile tale. Dacă ar fi ştiut, n-ar fi candidat.

– Ştiu că o crezi moartă, zice Maggie, reiterând conversaţia avută ori de câte ori trimite una dintre aceste scrisori guvernului.

– Nu contează ce cred eu, îi răspunde.

– Pentru mine contează.

– Maggie, ştiu că ai nevoie să o crezi în viaţă.

– Şi tu?

– Eu nu cred că guvernul te poate ajuta să o recuperezi, spune pragmatic. Ei sunt cei care i-au trasat soarta.

– Bourassa e nou, spune ea. E un nou început. Nu ne ştie povestea. Poate dacă mergem la Quebec în persoană.

– Şi ce să facem acolo? Să batem la uşă şi să cerem o audienţă? N-am trece de blestematele alea de măicuţe!

Maggie îşi ia privirea.

– Împlineşte douăzeci de ani anul ăsta, îi reaminteşte.

– Ar fi împlinit.

– Ai citit scrisoarea surorii Alberta pentru tata, spune Maggie tăios, şi nu pentru prima oară. Era perfect sănătoasă. Retard mintal profund? Amândoi ştim că nu-i adevărat şi avem dovada.

– Dar asta nu înseamnă că nu a murit, Maggie. Cine ştie cum i s-a deteriorat sănătatea în timpul petrecut la Saint-Nazarius? O să trimiţi toată viaţa scrisori la guvern?

– Nu ştiu ce altceva să fac.

– Hai să mai facem un copil, propune el. Maggie se uită la el ca la un nebun. Vorbesc serios.

– De ce? Ca să uit de Elodie?

– Nu, răspunde. Ca James să aibă un frate sau o soră.

– Are nouă ani.

– Şi?

– Sunt prea bătrână pentru alt copil.

– Ai treizeci şi şase.

– Nu va umple golul, îi spune ea. Nici James nu l-a umplut. Nici tu. Nimic nu poate, în afară de ea.

– Şi s-ar putea să trăieşti toată viaţa cu asta, zice el. Cu toţi avem o cruce de purtat.

CAPITOLUL 48

Elodie

1970

Elodie lasă patru meniuri de plastic pe masă şi zâmbeşte fără a face contact vizual.

– Doriţi ceva de băut? întreabă, scoţând un carneţel din buzunarul şorţului alb.

Băieţii din separeu se holbează la ea inexpresiv. Unul dintre ei întreabă:

– Engleză? Și arată spre șapca sa de baseball. Suntem din Boston.

– Beți ceva? repetă Elodie în engleză, fără să-și ia ochii din carnețel.

– Patru cola.

Ea încuviințează și dă fuga să le aducă băuturile. De mai bine de un an lucrează în centru, la Len's Delicatessen. Și-a zis din senin să încerce – se plimba pe St. Catherine Street vara trecută, a observat un anunț în vitrină și a intrat. I-a plăcut pe loc, pentru că-i amintea de restaurantul în care se dusese cu Marie-Claude, prima dată când a gustat pepsi și cartofi prăjiți. Uitându-se la tejgheaua înaltă din sticlă plină de hălci de carne afumată de la Len's, a știut că este locul potrivit. În spatele tejghelei, un bărbat în halat alb de doctor – așa a crezut atunci – cânta în timp ce tăia felii de carne la o mașină care torcea asemenea unui autovehicul. Într-un frigider din fața bistroului erau probabil peste zece torturi imense, toate decorate cu glazură albă și fulgi de ciocolată, peste care veneau cireșele de un roșu intens. O femeie mai în vârstă în uniformă bej de chelneriță tot arunca sendvișuri pe tejghea, unde stăteau câteva minute sub niște lămpi termice care bâzâiau, înainte să le ia alte chelnerițe. Sendvișurile alea uluitoare, cu felii groase de carne afumată roz, erau atât de mari, încât arătau ca niște guri căscate.

Toate separeurile erau pline în acea zi la Len's Deli, iar zgomotul tacâmurilor și al conversației era destul de tare cât să acopere cântarea doctorului. Mirosul de carne afumată și de cartofi prăjiți o făceau să leșine de plăcere. Elodie a trebuit să aștepte o vreme ca să se disperseze lumea venită la prânz înainte să vorbească cineva cu ea, dar când s-au liniștit lucrurile spre sfârșitul amiezii, doctorul (care s-a dovedit a fi proprietarul și nu medic) i-a oferit un loc într-un separeu și i-a pus întrebări.

Cu toate că nici nu se putea uita în ochii lui ori să scoată o vorbă în engleză, probabil că i s-a făcut milă de ea, căci a angajat-o pe loc.

– Ești adorabilă, i-a zis. Nu vin prea multe franțuzoaice să se angajeze la noi.

A doua zi şi-a dat demisia de la Dominion Textiles, o uşurare enormă. Ura să coasă, ura viaţa la fabrică şi mai mult. Îi amintea prea mult de Saint-Nazarius. O să fie fericită dacă nu mai aude în veci zgomotul unei maşini de cusut. Şi apoi, se uita în permanenţă pe fereastră, îngrijorată că o să zboare un cocktail Molotov spre ea. Este anul 1970 şi se întâmplă multe în provincie – Legea privind măsurile de război, răpiri politice –, dar Elodie se simte mult mai în siguranţă la bistro.

A izbutit în ultimii ani să se adapteze cât a putut de bine. Găseşte moduri de a trece neobservată printre oameni, să se piardă în fundal fără să fie remarcată, fără să atragă atenţia asupra ei. Îi place în centrul oraşului, unde mulţimea care se perindă de colo colo o poate înghiţi cu totul. Se pricepe să dispară din vedere, să se piardă în mulţime, să devină invizibilă. Relaţiile sunt o provocare ceva mai mare – intimitate, contact vizual, discuţii faţă în faţă. Preferă anonimatul străinilor. Are puţină încredere în intelectul ei şi se teme neîncetat să nu atragă atenţia asupra ignoranţei şi a lipsei ei de educaţie. Cel puţin la Saint-Nazarius nu ieşea în evidenţă. Era una dintre numeroasele fete prăpădite, nu stătea câtuşi de puţin mai rău decât oricare dintre ele.

Aici, în lumea largă însă, privirile reale sau imaginate ale altora o torturează. Când nu este acasă cu Marie-Claude, Len's Deli este singurul loc în care Elodie se bucură să aibă răgaz de la nesiguranţele debilitante. Asta i-o datorează şefului, Lenny Cohen, a cărui personalitate gregară şi plină de afecţiune a liniştit-o din prima zi. Lenny este un tip masiv, o matahală cu o voce răsunătoare şi un râs şi mai puternic. Poartă un halat alb de măcelar când taie carnea, cântă Johnny Cash toată ziua. Mănâncă resturi de carne afumată şi de cartofi prăjiţi din farfuriile clienţilor fără pic de ruşine şi îşi încurajează angajaţii să facă acelaşi lucru.

– Eu plătesc toate astea, spune mereu. De ce să ajungă la gunoi?

Celelalte chelneriţe sunt verişoarele lui Len, mai în vârstă, care o cocoloşesc pe Elodie şi o

învață engleză, tot așa cum făcea sora Camille când o învăța să citească din Biblie. Nu numai că o acceptă pe Elodie, ci aparent le place să o aibă în preajmă. Nu o întreabă nici despre șchiopătat, nici despre cicatrice. Știu și ele că este orfană, iar în rest au dedus. Ea, la rândul ei, este un soi de mică refugiată franțuzoaică pe care au primit-o în sânul lor ca să o îngrijească și să o pună pe picioare.

Elodie pune cele patru pahare cu cola pe masa din separeul de la fereastră și scoate stiloul și carnețelul.

– Știți ce doriți să comandați? întreabă în engleza ei stricată.

– Patru sendvișuri cu carne afumată, răspunde cel cu șapcă.

Ea ridică ochii doar cât să-i observe ochii albaștri, obrajii pistruiați și rozii și dinții albi sclipitori. Miros toți a bere, ceea ce nu este neobișnuit. Len's este deschis până la miezul nopții pentru petrecăreții care intră băuți și tânjesc după carne afumată. Lui Elodie îi place lumea care vine noaptea – studenți, hipioți, vagabonzi și turiști. Cu cât sunt ei mai străini și mai marginalizați, cu atât mai bine se simte ea.

– Nu sunt sigură că vă pot servi cu șapca aia, spune inexpresiv, luându-se și pe ea prin surprindere cu nefirească flecăreală. A învățat destul de bine locuind în Montreal că există o rivalitate eternă între canadienii din Montreal și hocheiștii de la Boston Bruins.

Băiatul rânjește și își scoate cuminte șapca Bruins. Are părul de un portocaliu pal și tuns foarte scurt. În perioada asta aproape toată lumea are părul lung, inclusiv Elodie. Ea își face cărare pe mijloc și îl lasă să-i curgă pe lângă față.

– Mai bine așa? face el, aruncându-și șapca pe masă.

Ea se întoarce și dă fuga roșind. Îi aude râzând în spatele ei. *Franțuzoaică îndrăzneață.* N-ar fi trebuit să deschidă gura. Când se întoarce câteva minute mai târziu cu mâncarea, băiatul cu șapcă o întreabă cum o cheamă.

– Elodie, răspunde ea, împingând farfuria spre el.

– Elodie, repetă el, închizând ochii. Ca Melody, fără M.

Cum ea se uită inexpresiv la el, unul dintre prietenii lui spune:

– Nu ştie boabă de engleză, Den.

– La ce oră termini? întreabă Dennis, ridicând ochii la ea cu o expresie hotărâtă.

– La miezul nopții, răspunde ea, încingându-se la față.

Dennis se uită la ceas, un Timex strălucitor pe mâna groasă și pistruiată.

– Adică în jumătate de oră, constată. Pot să te aștept?

– *Bien, non,*[46] spune ea, refuzându-l.

Nu pentru că vrea, ci pentru că așa se cade.

Vin și alți mușterii să-și mănânce carnea afumată înainte de ora închiderii la Len's și Elodie fuge să înșface câteva meniuri de la casă. Imediat ce le duce la celelalte separeuri, Dennis și prietenii lui o cheamă la ei.

– I-ai picat cu tronc lui Dennis, îi mărturisește unul dintre ei.

– Tronc?

– Te *place.*

– Nu mă cunoaște...

– Dar vrea. Are el o chestie cu franţuzoaicele.

– Dă-mi voie să te conduc acasă, intervine Dennis.

– Locuiesc în Pointe Saint-Charles, spune ea, de parcă el ar trebui să știe cartierul. E prea departe.

– Luăm un taxi. Sau tramvaiul.

– *Non,* spune, nedumerită de atenție, știind că nu-l poate lăsa s-o conducă acasă.

Este prea curat și aranjat, nu-i de nasul ei.

– Lasă-l să te conducă acasă, spune unul dintre amicii lui. Săptămâna viitoare pleacă în Vietnam.

Elodie a auzit de Vietnam. Marie-Claude ține mereu radioul deschis și pe lângă orice ziar treci, scrie mare pe prima pagină. Acest băiat superb cu părul portocaliu și cu cei mai luminoşi ochi pe care i-a văzut vreodată pleacă la război.

– Regret, zice. Dar...

– Nu regreta. Lasă-mă doar să te conduc acasă.

Elodie ezită. Ceilalţi băieţi se roagă de ea, prefăcându-se că se roagă dumnezeieşte. Nu-i vine să creadă că băiatul ăsta o place destul cât să facă efortul de a o conduce acasă.

– Chiar pleci în Vietnam? îl întreabă.

– Chiar plec.

Înainte ca ea să accepte, el zâmbeşte triumfător. Ea se întreabă, cuprinsă de tristeţe, ce se va alege de unul ca el în urma războiului.

Dennis o aşteaptă singur în separeu până se sting luminile în bistro. Ies împreună, ignorându-i pe Lenny şi pe Rhonda care ridică din sprâncene şi îi fac cu ochiul veseli.

– Unde au plecat prietenii tăi? îl întreabă ea când intră pe St. Catherine Street, extrem de luminată şi plină de petrecăreţi.

– S-au întors la Cleopatra, recunoaşte el timid. Ştii ce-i aia?

Elodie încuviinţează. *Café Cleopatra* este un club de striptease în districtul cu lumini roşii. Ştie de el pentru că vecina ei de pe Sébastopol dansează acolo.

– A fost prima dată la mine, recunoaşte Dennis. M-am simţit aşa stânjenit, că de-aia am plecat. Nu-i genul meu. Eu voiam să încerc în schimb carnea afumată.

– Şi prietenii tăi?

– Le plac dansatoarele, râde el.

– De ce ai venit la Montreal? vrea ea să ştie.

Vrea să întrebe de fapt „De ce este Montrealul ultima ta destinaţie înainte să te duci pe front?“ Dar nu ştie destulă engleză ca să formuleze întrebarea. Înţelege mult mai mult decât poate comunica.

– Montrealul este foarte european, spune el. Barurile sunt deschise mai mult, femeile de-aici mai frumoase, plus că aici am vârsta legală să beau, îi explică. Ca să nu mai vorbim de cluburile de striptease şi de carnea afumată.

– Ai zis că nu-ţi plac cluburile astea.

– Până astă-seară nu aveam de unde să ştiu.

Elodie zâmbeşte şi el o ia de mână. Se încordează la atingerea lui.

– Nici o grijă, zice el. Mă port şi eu ca un gentleman.

Îl lasă s-o ţină de mână şi merg aşa pe Ontario Street.

– Şchioapeţi, remarcă el.

– Aşa m-am născut, răspunde ea, oprindu-se.

– Mă gândeam că de la polio.

– De-aici iau tramvaiul, spune ea. Poţi veni cu mine, dar pe urmă te întorci.

– Pe cuvânt de cercetaş, zice el, ridicând o mână.

– Ce?

– Cercetaşii. E o expresie.

Ea ridică din umeri şi râd amândoi. Dennis face conversaţie relaxat în timp ce stau unul lângă altul în tramvaiul gol. Elodie face eforturi să înţeleagă ce zice, ascultând atent, mulţumită că el este în lumina reflectoarelor, iar ea îi mai poate arunca priviri pe furiş. Are nasul drept şi rotund, obraji pufoşi ca piersica. Se întreabă dacă se bărbiereşte. Nu pare destul de matur să fie soldat.

Cu cât vorbeşte mai mult, cu atât îl place mai tare. El recunoaşte că este pasionat de sport, dar că nu-i mare atlet. Are două surori mai mici, ambele la liceu. Tatăl lui este instalator. Mama lui a vrut ca el să facă facultate, dar nu-i genul lui. Spune destul de des asta. Genul lui. Cluburile de striptease şi şcoala nu sunt „genul" lui. Franţuzoaicele sunt.

În schimb, în ultimul an a fost ucenicul tatălui său. După care l-au recrutat.

– Încerc să-mi păstrez optimismul, spune el, întunecându-se. Nici măcar n-am făcut cine ştie ce antrenament elementar. Am petrecut opt săptămâni la Fort Lewis şi alte opt săptămâni la Fort Polk făcând antrenament individual avansat. Sunt în formă perfectă, deşi în ultimele două săptămâni de permisie m-am cam îngrăşat.

Elodie încuviinţează, prefăcându-se că pricepe ce aude.

– Opt săptămâni antrenament de bază şi alte opt de AIT, şi evident că sunt pregătit de război. Plec la Da Nang săptămâna viitoare.

– Bănuiesc că ţi-e frică.

Dennis ridică din umeri şi se uită pe geam.

– Aş fi idiot să nu-mi fie, murmură. Dar, hei, o să apăr democraţia.

În ciuda barierei de limbă, Elodie tot percepe sarcasmul şi bravada din tonul lui.

Coboară la Wellington şi traversează Parc de la Congrégation. Este o noapte superbă de toamnă, cu un pic de umezeală în aer. Pe jos, frunzele roşii şi galbene, ude, le vin până la glezne. Elodie nu ia nimic de bun. Aerul curat, cerul înstelat, labirintul de arbori maiestuoşi, briza rece, căldura, zăpada pe faţă, bălţile în care calcă, soarele în spate, bâzâitul ţânţarilor la ureche, parfumul unei flori – toate sunt daruri, ştie asta.

– La ce te gândeşti? o întreabă Dennis.

Ea zâmbeşte în sinea ei. Nu are cuvinte să comunice dulce-amarul unei astfel de nopţi, sigur nu într-o limbă pe care încă nu o stăpâneşte. Fără să-i răspundă lui Dennis, se apleacă, ia o mână de frunze şi le aruncă deasupra capului. În timp ce cad peste ea, se întreabă dacă aceste rare momente de fericire vor fi veşnic însoţite de tristeţe, veşnic interdependente.

Dennis o imită, aruncând şi el o mână de frunze deasupra capului, râzând când se lipesc de uniforma lui Elodie şi i se opresc în părul lung.

– Zici că eşti copilul florilor, spune el, luându-i o frunză de pe umăr.

Ea mai aruncă o mână de frunze în el înainte să o ia la fugă prin parc, bucuroasă să-şi simtă picioarele lovind asfaltul şi lipsa aerului în piept. Asta e libertatea, îşi spune, în timp ce Dennis o prinde din urmă şi o trage spre el. Înainte să-l poată opri sau să-şi dea seama ce se petrece, el o sărută.

Primul ei sărut. Când îşi lipeşte uşor buzele de ale ei, e copleşită de emoţie. Îi dau lacrimile. Are gust de bere, carne afumată şi muştar şi e minunat.

– Doar n-ai de gând să mă trimiţi înapoi la hotel, nu? o întreabă, atingându-i obrazul.

Ea îşi fereşte privirea.

– Ei bine? Pot să intru?

Marie-Claude este în vizită la familia iubitului ei în Valleyfield tot weekendul, aşa că apartamentul este doar al ei până luni seara. Şi nu-i ca şi cum ar fi virgină. Nu mai este de câţiva ani, mulţumită unuia dintre infirmierii de la Saint-Nazarius.

– Săptămâna viitoare la ora asta o să fiu în junglă, îi reaminteşte el.

– Chiar e adevărat? întreabă ea.

Încă nu ştie dacă poate avea încredere în el. Nu știe dacă poate avea încredere în oricine.

– Nu te-aş minţi în legătură cu plecarea pe front, spune el, uşor ofensat.

În mintea ei, întoarce pe toate părţile avantajele şi dezavantajele în cazul în care îl primeşte, în vreme ce el aşteaptă ca ea să se hotărască.

Dezavantaj: e îngrozită. Avantaj: el pleacă în Vietnam, aşa că nu o poate abandona când o să-şi dea seama că îi este net superior sau că poate ţinti mai sus. Nu-l va mai revedea, aşa că nu trebuie să-şi facă griji ce va crede despre ea. Încurajată de iminenta lui plecare, este liberă să fie cine vrea în seara asta şi, chiar dacă el descoperă ce-i mai rău la ea – ignoranţa şi secretoşenia –, în curând ar putea muri. În seara asta, se poate preface că este o fată normală cu un băiat normal care pleacă la război.

Măicuţele vin din ce în ce mai aproape de ea. Le aude râsul disprețuitor, le simte mirosul de săpun şi de ţigări pe mâinile aspre, dar nu le vede din pricina feţei de pernă de pe cap.

– Nu! ţipă ea, când una o apucă de mâini şi alta de glezne. O aruncă pe un scaun şi o leagă cu curele de piele. Sunt cel puţin şase şi veşmintele foşnesc precum aripile unor ciori în zbor. Nu, vă rog! se vaită.

Cineva îi smulge faţa de pernă de pe cap şi apare sora Ignatia, albă incandescent, înspăimântătoare. Are un cuţit mic în mână.

– Acum o să-ţi scot creierul, zice calm.

Elodie se trezeşte gâfâind. Se întoarce, speriată să-i vadă chipul lui Dennis lângă ea pe pernă.

– Am uitat că eşti aici, îngaimă răguşită.

– Ce-i? Eşti udă leoarcă...

– Mi-au făcut lobotomie? îl întreabă dezorientată.

– Ce? Despre ce vorbeşti?

Este la ea de trei zile. Au vorbit cu orele, până târziu în noapte şi chiar până dimineaţa, împărtăşindu-şi lucruri unul altuia cum fac îndrăgostiţii la început. Au discutat ce speranţe de viitor au – el să fie instalator ca tatăl lui, să se căsătorească şi să aibă copii, ea să găsească o rudă în viaţă, poate pe tatăl ei sau o mătuşă. Şi, cu toate că şi-au povestit despre cicatricile din trecut, ea nu a suflat o vorbă despre Saint-Nazarius. Tot ce i-a spus este că părinţii au murit şi că a crescut într-un orfelinat din Eastern Townships. El nu a insistat să afle de ce fiecare zgomot – că este claxon de maşină, autobuz, calorifer ori şoarece – o face să tresară, de ce are coşmaruri şi se trezeşte transpirată. Ea presupune că a tras singur concluziile despre viaţa grea la orfelinat. Nu trebuie să ştie că orfelinatul ei era de fapt spital de psihiatrie.

– Vorbeai ca o nebună în coşmar, zice el.

– Nu sunt nebună, se răsteşte ea, întorcând faţa dinspre el.

– Hei, spune el, cu mâna pe umărul ei. N-am vrut să insinuez nimic. Glumeam.

O trage înapoi şi ea îşi pune capul pe umărul lui. El îi mângâie părul. Ea ridică ochii la el, ştiind că astea sunt ultimele ore petrecute împreună. Nu au discutat despre revedere. Există o înţelegere tacită că trăiesc pur şi simplu un moment, un weekend suspendat în timp. Dacă supravieţuieşte războiului, îşi va aduce aminte cu drag de franţuzoaica ce l-a dezvirginat. În ce-o priveşte pe Elodie, îşi va aduce aminte de primul om – bărbat sau femeie – care i-a oferit afecţiune fizică şi tandreţe.

– Ai cei mai trişti ochi, spune el. Şi nici douăzeci şi unu de ani n-ai.

Ea îşi ia iute privirea şi deschide televizorul.

– *Tabarnac*, zice, ridicându-se în şezut. L-au ucis.

– Pe cine?

– Un politician, spune ea. A fost răpit de FLQ. Tocmai i-au găsit trupul în portbagajul unei mașini.

– FL-ce?

– FLQ. Vor Quebecul separat de Canada, așa că aruncă în aer clădiri și ucid oameni, îi explică, mai mult chinuit din pricina gramaticii engleze. Aruncă bombă în locul în care am lucrat.

– Erai acolo?

– Nu.

– Și cu ce-i ajută?

– Nu știu. Știu doar că ei 'răsc englezii.

– Răsc? o tachinează.

– Urăsc, pronunță ea mai clar.

– Dar tu? Îi urăști pe englezi?

– *Bien non.*

– Dar ești franțuzoaică, spune el, complet nedumerit.

– Nu toți 'râm englezii, zice.

Adevărul este că toți cei care i-au făcut rău în viața asta au fost francezi. Poate de-asta nu simte nici o conexiune cu poporul ei, de-asta se simte mai bine în preajma celor ca Len Cohen și Dennis din Boston.

Dă volumul mai tare ca să-l audă pe crainicul de la *Le Téléjournal.*

– Nici măcar nu-i englez, subliniază Dennis. Politicianul mort are nume francez, ceea ce înseamnă că l-au omorât pe unul de-ai lor.

– Dar e *libéral*, explică Elodie. Ei sunt dușmanii.

– Ești destul de deșteaptă pentru o...

– O ce? îl întrerupe, pregătindu-se de atac. Pentru o retardată. Pentru o nebună.

– Pentru o canadiancă, zice el nevinovat și ea râde ușurată. Îmi place când zâmbești, adaugă. Îți face ochii mai puțin triști.

CAPITOLUL 49

Maggie

Maggie dă ușa de perete și intră în vestibul.

– Hei! strigă, intrând în bucătărie. Mama? În casă e liniște. Ia o mână de biscuiți sărați din cămară – știe că mama ei are mereu la îndemână cunoscuta cutie roșie – și bagă unul în gură ca să-și potolească greața. Ca și la ultima sarcină, biscuiții sărați o calmează pe loc. Mama? O găsește pe canapea uitându-se în gol. Mamă?

– A murit Yvon, spune mama ei șocată.

Lui Maggie îl tresaltă inima. „Ce bine", își spune, fără să simtă nimic.

– Cum?

– S-a spânzurat.

În ciuda șocului, Maggie simte un fior de triumf.

– De ce? o întreabă pe mama ei, așezându-se pe taburetul uzat al tatălui ei. A lăsat vreun bilet?

– Nu. A apărut o fată care zice că a violat-o.

Lui Maggie îi vine să urle „Ți-am spus eu!" Dar se abține. Se întreabă câte altele or fi pățit-o.

– Tatăl fetei lucra la ferma lui, continuă *maman*. Fata avea doisprezece ani. Tatăl ei l-a bătut de l-a lăsat lat pe Yvon și a amenințat că se duce la poliție. Yvon ar fi făcut pușcărie.

– Cum ai aflat?

– M-a sunat vecina Dedei, zice, plângând în batistă. Slavă Domnului că nu mai trăiește Deda să vadă toate astea.

Deda a făcut stop cardiac cu un an înainte și a murit în somn. Maggie nu s-a dus la înmormântare.

– Au apărut și alte fete apoi, zice *maman*. Toate din Frelighsburg.

Îi cad umerii și începe să se văicărească, cu mai multă suferință decât la moartea propriului soț. Maggie se îmbătoșează și se ridică.

– Văd că ești foarte supărată că a murit, spune cu răceală. Te las.

Maman încetează brusc să plângă și ridică privirea la Maggie.

– Nu din cauza lui sunt supărată, zice. Ci din pricina ta. Ai încercat să-mi spui...

Izbucnește din nou în plâns. Maggie nu a mai văzut-o nicicând pe mama ei așa.

– N-are nimic, spune Maggie stângace. A fost de mult.

– Nu te-am crezut, se lamentează *maman*. Ai încercat să-mi spui și mie-mi păsa mai mult să o protejez pe Deda și nu pe tine.

Maggie își ia privirea, amintindu-și durerea cu care constatase asta la vremea respectivă.

– Mă poți ierta? întreabă și în ochii ei se citește o vulnerabilitate greu de reconciliat cu femeia pe care o știe de o viață.

Maggie nu reușește să confirme. În vreme ce se simte răzbunată, nu-i ajunge. Nu încă.

Maman sare în picioare și o strânge cu putere la piept.

– Îmi pare așa rău, *cocotte*, murmură ea, încălzind părul lui Maggie cu răsuflarea ei.

Maggie rămâne împietrită în brațele mamei. Ce ciudat este să fie ținută așa, își spune, în timp ce brațele vânjoase o strâng cu o forță surprinzătoare. Mai mult de treizeci de ani demni de dragoste revărsați într-un singur gest, bine intenționat, dar tardiv.

– Nu strivi copilul, îi spune Maggie.

CAPITOLUL 50

Elodie

1971

Elodie își ridică fusta la baie și, când se șterge, i se năzărește că nu a mai văzut sânge de mult. Încearcă să-și amintească ultima oară când i-a venit ciclul – o provocare, căci nu are memorie bună – și își dă seama că nu i-a mai venit din toamnă, poate chiar din septembrie. A avut crampe oribile, își amintește, și a trebuit să se ducă și să cumpere mai multe tampoane noaptea târziu, când încă era cald afară. Acum este ianuarie.

Se uită la burta mărită și dintr-odată devine atât de evident, că icnește tare. Pusese greutatea luată pe seama cartofilor prăjiți și a sendvișurilor cu carne afumată de la Len's, ba chiar i-a zis lui Marie-Claude că ar trebui să își potolească apetitul pentru că devine o *bédaine*[47].

Fuge din baie și se întoarce în bucătărie, unde Marie-Claude spală vasele.

– Cred că sunt însărcinată, izbucnește.

– Ce?

– Nu mi-a venit din toamnă.

– Cine dracului e tatăl?

– L-am cunoscut la bistro, recunoaște. Pleca în Vietnam într-o săptămână. Nici nu îi știu numele de familie.

Marie-Claude se îmbujorează.

– A fost doar un... weekend, murmură Elodie.

– Aici? Aici ați făcut-o? În apartamentul nostru?

Elodie pleacă ochii în pământ rușinată.

– Sigur ești însărcinată? întreabă Marie-Claude, cu tonul aspru și plin de ipocrizie. Nu ai vomat dimineața...

– Nu știu.

– E ceva ce știi?

– Am fost puțin obosită și mi-a fost greață, recunoaște Elodie.

– *O, mon Dieu!* Doar nu-l poți păstra.

– Cum adică?

– Nu poți crește un copil singură.

– Ești de părere că ar trebui să-l dau? țipă Elodie. Vorbești serios?

Marie-Claude suspină. Apa curge în continuare și din mănușile ei de cauciuc se scurge clăbuc pe linoleum.

– Tu, dintre toți oamenii, ar trebui să știi că nu aș putea renunța la copilul meu, spune Elodie.

– Dar poți fi tu mamă, Elo? *Nu poți.*

– M-am săturat să mi se tot spună ce pot și ce nu pot să fac. Nu mai pot.

– Nu știi să faci nimic. Cum o să ai grijă de un copil?

– Cel puțin va avea mamă.

Marie-Claude se întoarce cu spatele și se apucă în liniște de vase. Elodie rămâne pe loc câteva minute și se gândește. Nu credea că Marie-Claude o să reacționeze așa. De fapt, nu se gândise defel.

– Nu poți rămâne aici, spune în cele din urmă Marie-Claude, atât de încet, încât abia se aude de zgomotul apei.

Elodie încremenește, mută.

– Nu te pot ajuta să crești un copil, zice. Pur și simplu nu pot.

– Nu ți-am cerut asta.

– Trebuie să-ți găsești alt loc să stai.

Lui Elodie îi gonesc gândurile în toate părțile. Încă are valiza de la Saint-Nazarius și în ea încă intră tot ce deține. Dar unde să se ducă?

– Când vrei să plec? întreabă cu răceală.

Marie-Claude nu răspunde, se sprijină de chiuvetă și închide apa. O vreme, nu zice nimic. Elodie iese din bucătărie, retrăgându-se amețită la canapeaua extensibilă. Stă întinsă un timp, cu mâna pe pântecul ușor proeminent. *Un copil.* E ireal. Închide ochii, nevoind să se gândească la ziua de mâine, darămite la următoarele luni.

– Nu vreau să fiu rea, spune Marie-Claude, apărând deodată lângă canapea. Dar nu pot face asta cu tine.

– Înțeleg.

– Poți rămâne o vreme. Dar când naști, trebuie să pleci.

– Mulțumesc.

– Îmi pare rău, Elo.

– E vina mea, spune Elodie ridicându-se în șezut. Nu mă aștept să mă ajuți să cresc un copil.

– Probabil că oricum o să mă mărit cu Jean-Marc...

– Nu trebuie să-mi explici.

Marie-Claude încuviințează, neputându-se uita în ochii lui Elodie.

– Cum de-ai permis să se întâmple una ca asta, Elo? Ar fi trebuit să știi că nu-i cazul să repeți istoria.

Elodie știe că are dreptate, dar a fost tare fericită în acel weekend. Își permisese să se

bucure de șarada de a fi normală.

– Sigur nu-ți amintești numele lui de familie? o întreabă Marie-Claude. Poate te ajută.

– Nu mi l-a zis. Oricum probabil a murit.

– Of, Elo, zice Marie-Claude, scuturând din cap. Cum de-ai permis așa ceva?

Lunile de sarcină zboară iute – *prea* iute. Ziua nașterii îi pare ca ziua apocalipsei. Încă lucrează la bistro, doar în turele de zi, dar gleznele umflate o fac să trăiască un iad, ca și zilele toride de vară și arsurile de stomac. Len și chelnerițele au avut milă și nu au judecat-o. Într-o seară, când începea să se vadă burta, Rhonda a venit la ea și i-a zis:

– Roșcovanul din Boston?

Elodie a încuviințat.

– Te ia de nevastă?

– E în Vietnam.

De-atunci nu au mai vorbit despre asta. Elodie i-a lăsat să creadă că relația continuă la distanță, că s-ar putea să se întoarcă acasă și să se căsătorească la întoarcerea lui.

Într-o zi deosebit de dogoritoare din ultimul ei trimestru, Elodie intră în apartament după muncă și își târșâie picioarele pe hol, oprindu-se în bucătărie să bea ceva rece. Marie-Claude stă la masă, fumează și își face vânt cu revista *Allô Police*.

– Cum te simți? o întreabă pe Elodie. Ești cam palidă.

– Sunt obosită.

– În curând trebuie să te lași de muncă.

– Nu pot, spune Elodie, luând un pepsi din frigider și așezându-se pe scaun. Până vine copilul, nu pot.

– Adică în mai puțin de o lună.

– Am nevoie de bani.

A aranjat deja ca la sfârșitul lunii să se mute alături, în apartamentul doamnei Drouin de la subsol. Madame Drouin a consimțit să se ocupe de copil cât este Elodie la serviciu, luându-i o sumă rezonabilă pentru chirie. Cu bacșișuri și cu ajutorul social, Elodie își spune că se va descurca.

– Știu că ești de părere că fac o mare greșeală, spune Elodie, desfăcând un May West și mușcând cu poftă din prăjitura plină de cremă. Să cresc singură copilul.

– Nici vorbă, spune Marie-Claude, luând-o prin surprindere. Și eu sunt orfană, ai uitat? Știu cum e să crești fără părinți. Știu că nu ai fi putut renunța la copil.

Elodie ia o gură de pepsi să se ducă prăjitura pe gât.

– Dar consider că ai făcut o greșeală când ai rămas însărcinată, adaugă tăios Marie-Claude. Mai ales cu un străin.

– Mi-e teamă că nu o să știu ce să fac, mărturisește Elodie.

Marie-Claude se întinde peste masă și o bate ușor pe mână.

– Nu o să știi, zice. Dar o să îți dai seama pe parcurs. Ești deșteaptă.

Marie-Claude a fost bună cu ea în tot acest timp. După ce a fost transferată sora Camille la un spital din Repentigny, Marie-Claude a devenit singurul ei confident, lăsând-o pe Elodie să rămână acolo în timpul sarcinii și iertând-o pentru greșeala făcută. N-o fi ea cea mai suportabilă persoană, dar are darul compasiunii.

– Mă duc să trag un pui de somn, spune Elodie, plecând cu pepsiul la canapea.

Se întinde pe spate cu o pernă sub picioare și închide ochii. Patul n-a fost nicicând mai confortabil. Copilul o lovește cu piciorul sau cu cotul. Stranie creatură, își spune ea, în timp ce copilul continuă să lovească și să se răstoarne în ea. Are mai multă energie când se pune Elodie să doarmă. În mod ciudat, asta o liniștește, toată mișcarea și activitatea.

Nici una, nici două, Marie-Claude o scutură să se trezească.

– Elodie! strigă ea. Ai udat patul!

Elodie deschide un ochi.

– Pipăie salteaua.

Elodie atinge patul saturat de apă. Se ridică în șezut nedumerită.

– Ce se întâmplă?

– Nu ţi-au zis doctorii că ţi se rupe apa chiar înainte să intri în travaliu?

– Ba da, dar...

– Asta trebuie să fie, zice ea. Trebuie să te duci la spital.

– Nu sunt pregătită!

– Chem un taxi.

Elodie începe să plângă.

– *Mon Dieu!* Ce-am făcut?

– Nu-i momentul potrivit.

– Nu știu să fiu părinte! N-o să știu niciodată ce să fac!

Marie-Claude o ignoră, dă telefon și cere taxi.

– Vii cu mine? strigă Elodie din ce în ce mai speriată.

– Normal, spune Marie-Claude. Abia la șapte trebuie să ajung la serviciu. Să facă bine să iasă până atunci.

Marie-Claude încă lucrează ca secretară la Grand Trunk Railway.

– Mi-e frică, şopteşte Elodie.

– Foarte bine.

Treisprezece ore mai târziu, Elodie se trezește singură într-un pat de spital, întrebându-se cum o să fie ea mamă fetiţei pe care tocmai a născut-o. Când i-a pus asistenta copilul la piept, Elodie nu a simţit nimic. Nici bucurie, nici uşurare, nici o conexiune semnificativă. Cu siguranță nu a simțit dragoste. S-a simțit ca întotdeauna. *Pustiită.*

Nu s-a putut relaxa până nu a luat asistenta copilul şi l-a dus în salonul bebeluşilor.

– O puteţi vizita mai târziu, i-a zis asistenta, zâmbind la plecare.

– Când pot să plec? a strigat Elodie după ea.

Asistenta s-a uitat ciudat la Elodie şi a zis:

– În două zile.

Două zile în spital. Mai bine pe stradă, decât captivă aici. Nu a mai călcat într-un spital din ziua în care a plecat de la Saint-Nazarius. Totul îi dă fiori aici. Mirosul, luminile fluorescente, mâncarea oribilă de cantină.

Şi acum?

Cuvintele surorii Ignatia o ajung din urmă. „Imbecilă. Retardată." Cum să aibă cineva ca ea grijă de altă ființă umană?

Își șterge lacrimile cu colțul cearșafului. Pentru o fracțiune de secundă, îi vine să fugă. Ce ușor ar fi să scape! Dar apoi și-o imaginează pe fiica ei și se răzgândește. Sigur i-ar fi mai rău decât o viață cu Elodie.

Toate astea îi bubuie în cap când se întoarce asistenta să-i ia tava – mâncarea de sub capac este neatinsă.

– Trebuie să mâncați, domnișoară de Saint-Sulpice, spune ea. O să aveți nevoie de energie.

– Nu este comestibilă, mormăie Elodie.

– I-ați ales numele? întreabă asistenta, ceva mai jovial și curioasă. E un îngeraș.

– Nu.

– Vine familia s-o vadă?

Elodie se întoarce fără să răspundă.

– Te las să te odihnești, spune asistenta, cu aceeași veselie.

Marie-Claude apare după tură cu un buchețel de garoafe roz.

– Cum e?

Abia după o clipă își dă seama Elodie că Marie-Claude se referă la copil.

– Nu știu, răspunde. Nu am văzut-o încă.

Marie-Claude pune florile pe masă și se așază pe marginea patului.

– Trebuie să mergi mai departe, zice. Nu te poți ancora în trecut.

– Nu simt nimic față de ea, îi mărturisește Elodie. Ce fel de mamă sunt?

– N-ai apucat s-o cunoști, atâta tot.

– Nu pot face asta.

– Nu-ți mai plânge de milă! se răstește Marie-Claude. Acum ai un copil care are nevoie de tine. I-ai găsit nume?

Elodie scutură din cap.

– Ei bine, ar fi bine să te gândești la asta.

Elodie întoarce capul, rușinată.

– Îi este mai bine cu tine decât la un orfelinat, spune tăios Marie-Claude. Nu poți face mai mult rău decât măicuțele.

– De unde știi?

– O mamă de rahat e mai bună decât nici una.

– Mai ţii minte cum ne alinia sora Ignatia şi ne biciuia mereu pentru greşeala altei fete?

– Normal.

– O dată ne-a biciuit pe câteva pentru că Sylvie a văzut un şoarece şi a ţipat. Când s-a terminat, a zis: „Asta ca să învăţaţi să vă purtaţi frumos".

– Şi ce-are asta a face cu prezentul? întreabă Marie-Claude nerăbdătoare.

– Asta-i tot ce ştiu despre cum se cresc copiii.

– Deci asta vrei pentru fiica ta? Să crească aşa, fără mamă?

– Dar o familie bună? spune Elodie, cu mai multă energie. Aş putea-o da unei familii. Unor oameni pe care să-i aleg eu. Bogaţi şi buni la suflet.

– Ridică-te, spune Marie-Claude.

– Ce?

– Dă-te jos din pat şi vino cu mine.

– Unde?

– Să-ţi vezi fiica.

Elodie se supune, coborându-şi lent picioarele din pat. Se târăşte pe coridor lângă Marie-Claude, îngrozindu-se pe măsură ce se apropie de salonul copiilor.

– Gândeşte-te cum s-au schimbat vremurile, continuă Marie-Claude, luând-o de braţ pe Elodie. Mamele noastre nu ne-au putut păstra să ne crească. Au fost nevoite să renunţe la noi. Tu cel puţin ai de ales acum. Nu se întâmplă nimic dacă o femeie are un copil fără să fie căsătorită.

Se opresc la geamul salonului şi îşi lipesc nasul de el. Elodie se uită la pătuţuri până i se luminează ochii văzând numele „de Saint-Sulpice", care pare să fi devenit oficial numele ei de familie. Văzându-l scris pe pătuţul fiicei ei – fără numele ei, doar cel al orfelinatului în care a petrecut primii şapte ani din viaţă –, începe să plângă.

Cuibărită în pătuţ este fiica ei, înfăşurată într-o pătură roz, nu mai mare decât o păpuşă. O mutriţă rozie, cu gene lungi, perfect cheală.

Marie-Claude duce mâna la gură şi icneşte.

– Ce frumoasă e, Elo!

Elodie se uită la copil.

– Da?

– Sigur că da. Ce-i cu tine?

– Nu ştiu ce ar trebui să simt.

Marie-Claude se întoarce spre Elodie, o apucă de umeri şi o scutură zdravăn.

– Dă-i un nume copilului şi treci peste asta, zice. Mă auzi? Trebuie să găseşti o cale să treci peste ce ţi s-a întâmplat ţie.

– Tu asta ai făcut?

– Încerc, strigă Marie-Claude, dându-i drumul lui Elodie. Cel puţin încerc.

– Eu nu ştiu cum.

– Atunci spune oamenilor ce ne făceau la Saint-Nazarius, o sfătuieşte Marie-Claude. Scrie tot, vorbeşte cu un jurnalist. Tot timpul se publică astfel de poveşti în *Journal de Montréal.* Spune lumii despre sora Ignatia şi ce ne făceau acolo. Fă ceva şi pe urmă dă-i naibii un nume fiicei tale.

Fir-ar să fie, ce frig este!(în limba franceză în original)
Cartofi prăjiţi (în limba franceză în original)
Ei bine, nu (în limba franceză în original)
Grăsană (în limba franceză în original)

PARTEA A IV-A

Plantarea 1974

Ce frumoasă este grădina în toiul silinţelor şi al patimilor existenţei.

BENJAMIN DISRAELI

CAPITOLUL 51

Maggie

Maggie ridică ochii din maşina de dactilografiat şi se uită pe fereastră la îndrăgita ei privelişte asupra apei. Soarbe din cafea şi se bucură de dimineaţa liniştită de duminică. În jurul ei pluteşte mirosul subtil de lemn-dulce al florilor sălbatice pe care i le-a cules Stephanie – un buchețel superb de sânziene, ochiul-boului, ciulini şi ageratină[48]. Îşi adoră noua casă şi viaţa în Cowansville. După ce a născut-o pe Stephanie, au decis să vândă casa din Knowlton şi să se mute mai aproape de magazin. Gabriel nu izbutea să se simtă bine în casa cedată de Roland.

Roland a lăsat-o să vândă casa fără probleme. Se recăsătorise deja şi avea copii, era fericit să o lase să păstreze banii din vânzare. Ea şi Gabriel au cumpărat o casă georgiană albă din 1830 pe doi acri de pământ, cu vedere la lacul Brome.

Gabriel poate pescui în timpul liber şi încă se poate ocupa de ferma din Dunham. Clémentine are un logodnic şi a cedat controlul asupra operaţiunilor de zi cu zi. Gabriel face în sfârşit ce şi-a dorit dintotdeauna – munceşte pe câmp în voie. De când s-a extins Route 10 până în Magog şi Sheerbrooke, a izbutit să crească venitul fermei, iar pentru că merge bine şi magazinul de seminţe, duc o viaţă mai bună decât au crezut vreodată că este posibil.

Lui Maggie nu-i scapă din vedere faptul că în multe feluri duce viaţa tatălui ei. Îi serveşte toată ziua pe fiii fermierilor în preajma cărora a crescut, vorbeşte cu ei despre seminţe, recolte şi viermi de porumb, îi avertizează în legătură cu pesticidele pe seama cărora tatăl ei a devenit o pildă. Ca şi tatăl ei, lumea o ştie că se avântă în lungi discuţii politice şi în câte o dezbatere (predică, în cazul în care se justifică), căci tot englezoaică este în adâncul sufletului ei. Ca şi tatăl ei, Maggie nu se teme să îşi facă opiniile cunoscute. Pentru asta este respectată, cât şi pentru cunoştinţele şi expertiza ei în privinţa seminţelor.

La sfârşitul fiecărei zile, înainte să se ducă acasă şi să pregătească cina pentru familie, se încuie în biroul tatălui – încă îl consideră biroul tatălui – şi stă un pic liniştită, ca să treacă prin vânzările zilei şi să verifice registrele de contabilitate ale lui Fred, înainte să îşi facă lista de sarcini pentru următoarea zi. Înţelege acum şovăiala tatălui ei de a lăsa frâiele din mână câtuşi de puţin. Se simte mult mai în siguranţă dacă ştie fiecare detaliu al afacerii, mai ales de când s-a deschis noul magazin pentru grădini în Granby. Se numeşte Seed World[42] – plăcuţa nu este şi în franceză – şi este unul dintre acele gigantice depozite industriale, unde clienţii trebuie să împingă un cărucior pe culoare şi să se descurce singuri. Miroase a feronerie, nu a grădină. Cel puţin, magazinul lui Maggie încă miroase a lucruri vii.

În curte, Gabriel şi copiii stau întinşi pe iarbă cu o găleată de afine proaspăt culese între ei. Maggie se uită la Gabriel, care aruncă o afină în James, alta în Stephanie. Copiii ripostează şi,

nici una, nici două, cei trei se războiesc cu afine, iar țipetele și râsul lor răzbat pe fereastră.

Maggie chicotește singură când James bagă mâna în găleată și aruncă un pumn de afine în tatăl lui. Încă nu-i vine să creadă că este aproape adult – cu picioare lungi și slabe, aproape la fel de înalt ca Gabriel, cu falca lată și părul rebel, prea „hippy" pentru gustul ei. Are aproape treisprezece ani și se face din ce în ce mai frumos, trăsăturile reajustându-i-se în această siluetă mai mare. Parcă i-a crescut peste noapte corpul și restul încă se străduiește să-l prindă din urmă. Îl caută cu disperare prin amintiri pe băiețelul care a sălășluit cândva undeva sub acești umeri lați, dedesubtul acestor mâini și picioare mari care umblă greoi și stângaci prin casă, numai că s-a dus orice urmă de copil.

Redevine atentă la mașina de scris și începe să pregătească ce trebuie pentru catalogul de primăvară. Cu toate că abia a trecut sezonul de porumb, până ajunge macheta la tipar, va fi venit termenul limită pentru noiembrie. Tinde să păstreze paginarea originală a tatălui, împărțind totul în categorii de semințe – iarbă verde și păstăi, plante medicinale, fructe și legume, cereale, flori – cu secțiuni separate pentru împachetare și transport, unelte și pesticide. A adăugat o secțiune numită „Sfaturi de specialitate", unde discută felul în care se pot identifica anormalități la lăstari, cum se testează umiditatea, condițiile esențiale pentru germinare și alte subiecte fascînante de acest fel.

Porumbul este de obicei în lumina reflectoarelor. Întotdeauna îi merge foarte bine cu tulpina originală de Golden Bantam și, în timp ce scrie prezentarea ce va însoți fotografiile, decide să facă o promoție specială. Treizeci de cenți pentru un pachet de o sută de semințe.

Când termină, verifică de două-trei ori greșelile gramaticale – tatăl ei detesta erorile în catalog și Maggie a moștenit această obsesie – și apoi scoate coala cu o mișcare teatrală, de parcă tocmai a terminat de scris un roman.

Când se ridică să își mai pună cafea, sună telefonul. Maggie se pleoștește. Bănuiește că sună mama ei ca să se plângă de faptul că urmează să se mute la căminul de bătrâni. Îi vine să ignore apelul, dar se simte vinovată și răspunde în ultimul moment. Toate surorile s-au mutat – Geri și Nicole la Montreal, Peter la Toronto, iar Violet în Val Racine –, așa că *maman* nu mai are pe cine să tortureze.

– Maggie? Clémentine la telefon. Ai citit *Journal de Montréal* de azi?

– Nu, de ce? întreabă Maggie, dându-și seama cum îi bate inima.

Tonul lui Clémentine sugerează că este o chestiune urgentă.

– La pagina trei e un articol, spune Clémentine. Despre orfanii lui Duplessis.

– Te sun înapoi.

– Maggie. Cred că ea e...

Maggie închide și se duce să caute ziarul. Îl găsește neatins la oglinda din baie, unde l-a lăsat Gabriel pentru lectura de seară. Nici nu se obosește să se ducă în altă cameră, se așază pur și simplu pe gresia rece de lângă toaletă și dă la pagina trei.

Orfanii lui Duplessis ajunși la maturitate
se reintegrează în societate

Într-o zi caldă de primăvară în 1967, Monique (nume fictiv), în vârstă de șaptesprezece ani, a ieșit pe ușile spitalului Saint-Nazarius din Montreal pentru a-și revendica libertatea. Monique a crescut în spatele ferestrelor cu gratii ale Secției de psihiatrie de la Saint-Nazarius, nu pentru că era deficientă mintal, ci pentru că era orfană. Monique este doar unul dintre miile de copii sănătoși, nelegitimi, care au fost diagnosticați cu deficiență mintală în anii 1950, în timpul mandatului premierului Maurice Duplessis și trimiși la spitale de psihiatrie din întreaga țară.

În 1954, Duplessis a semnat un decret prin care a transformat orfelinatele din țară în spitale, ca o modalitate de a oferi mai multe fonduri federale ordinelor religioase care se

ocupau de orfani. La acea vreme, guvernul din Quebec primea subvenţii federale pentru spitale, dar mai deloc pentru orfelinate. Contribuţiile financiare pentru orfani erau de doar 1,25 dolari pe zi, faţă de 2,75 dolari pe zi pentru pacienţii cu tulburări psihice.

Aceşti copii nu erau doar orfani. Erau „copiii născuţi din păcat" şi abandonaţi ai ţării, născuţi în afara căsătoriei, lipsiţi de orice apărare. Prima amintire a lui Monique este de la orfelinatul Saint-Sulpice din Farnham, unde a trăit până la şapte ani. Pe vremea aceea, era cunoscut drept Casa fetelor nedorite. „Dar nu era aşa rău acolo", îşi aminteşte ea. „Nu am amintiri neplăcute până nu l-au transformat în spital de psihiatrie."

Monique îşi aminteşte ziua în care a oprit autobuzul din care au coborât bolnavi psihic în vârstă, care s-au mutat în locul pe care ea îl numea casa ei. Din acea zi nu s-a mai făcut şcoală şi Monique a primit sarcina de a îngriji pacienţii, până în ziua transferului ei la Saint-Nazarius, în 1957.

Cum era viaţa pentru un copil normal care creştea într-un spital psihiatric? În apartamentul ei de la subsol în Pointe Saint-Charles, Monique scoate un carnet în care a documentat detaliile experienţei ei în acel loc – desene, însemnări în jurnal şi vise. Fără bunăvoinţa şi grija zilnică a surorilor de la Saint-Nazarius, este greu de imaginat ce s-ar fi întâmplat cu acei copii precum Monique. Călugăriţele care se ocupau de secţiile de psihiatrie supraaglomerate aveau o sarcină dificilă. De regulă, o singură măicuţă avea de supravegheat cel puţin cincizeci de copii pe secţie, fără nici un fel de ajutor. Solicitate la maximum, ele trebuiau să fie foarte stricte şi puteau aplica disciplina foarte sever.

„Mi s-a dat imediat de lucru", spune Monique, „să curăţ toalete, să cos. Eram pedepsite aspru pentru cele mai mici greşeli."

Dar aveau şi zile bune. Concerte de Crăciun, excursii în oraşele apropiate, prietenii care vor dura o viaţă. După ce a părăsit spitalul, Monique a locuit cu o fostă colegă de la Saint-

Nazarius, care a fost eliberată în urma concluziilor unei comisii însărcinate cu investigarea acestor instituţii la începutul anilor '60. S-a raportat în 1962 că mai mult de douăzeci de mii de pacienţi nu-şi aveau locul în spitale, după care mulţi dintre orfanii deja adulţi au fost eliberaţi şi trimişi în lume constant ca să-şi găsească de lucru şi să ducă o viaţă normală.

Ca majoritatea orfanilor în situaţia ei, Monique a plecat de la Saint-Nazarius fără să ştie să facă prea multe lucruri. Descriindu-se copilăroasă şi „înapoiată", Monique mărturiseşte: „Nici nu ştiam cum se curăţă sau cum se fierbe un cartof".

Şi totuşi, mulţumită sârguinţei surorilor de la Saint-Nazarius, Monique ştia să coasă şi şi-a găsit aproape imediat o slujbă de cusătoreasă. Se poate întreţine singură şi reintegra în societatea firească. Timpul va spune întreaga poveste a ramificaţiilor iniţiativelor lui Duplessis, dar, până una-alta, Monique duce o viaţă normală, liniştită, adică tot ce şi-a dorit vreodată, mai spune ea. „Nu sunt nebună", zice ea. „Nu am fost niciodată. Sunt ca oricare alt om pe care-l vedeţi pe stradă."

Maggie termină articolul şi se ridică de pe jos. Nu se osteneşte s-o sune pe Clémentine. În schimb, fuge afară, vânturând cu disperare ziarul şi strigându-l pe Gabriel.

CAPITOLUL 52

Elodie

Elodie se uită atent la schiţa din caiet şi îşi dă seama că a făcut o greşeală. Şterge desenul şi face o corectură: erau trei curele cu cataramă pe partea din faţă a cămăşii de forţă, nu patru. A patra cataramă se afla jos, de fapt. Era pentru

cureaua care-i trecea printre picioare şi care se prindea la spate.

Mulţumită, închide caietul şi îl pune bine în sertarul noptierei. S-a făcut ditamai tomul, caietul ăsta care conţine pagină cu pagină schiţe de mână şi note detaliate despre păţaniile ei la Saint-Nazarius – documentate cu o precizie dureroasă, amintirile fiind încă vii, asemenea rănilor deschise în mintea ei.

Nu are de gând să arate nimănui caietul. Şi-a dezgolit sufletul în faţa acelui jurnalist şi, în loc să spună adevărul, el a scris un basm cu final fericit. În dimineaţa în care au publicat articolul, abia aştepta să-l citească. A trecut o săptămână din acea sâmbătă. Şi-a zis: „În sfârşit, mă răzbun". Şi-a imaginat că întreaga ţară va afla curând ce le făcuseră măicuţele orfanilor şi că în sfârşit vor suporta consecinţele.

Până să termine de citit articolul, Elodie plângea pe jos devastată. Povestea nu menţiona tortura şi abuzul suferit de ea zi de zi, ca să nu mai vorbim de numele surorii Ignatia sau de faptul că „Monique" îşi creştea acum copilul nelegitim. N-ar fi dat bine pentru finalul fericit al jurnalistului. Ar fi defăimat ideea sugerată de el în privinţa „vieţii liniştite, normale" pe care o ducea ea.

O porcărie, totul. Minciuni prin omisiune – ba mai rău. „Concerte de Crăciun?" „Prietenii pe viaţă?" Lui Elodie îi venea să vomite citind asta. Cea mai sfruntată a fost descrierea lui: „bunăvoinţa" şi „grija zilnică" a măicuţelor.

În acel moment a făcut ziarul bucăţi şi i-a dat foc în chiuvetă, după care s-a uitat la flăcările care-i distrugeau prima, dar nu şi ultima tentativă de răzbunare.

Nu este o scriitoare destul de pricepută pentru se apuca de autobiografie, însă şi-a jurat ca într-o zi să îşi spună povestea cuiva dornic să expună adevărul: nu un articol mizerabil menit să muşamalizeze adevărul pentru a proteja biserica, ci o relatare necruţătoare, grafică, a ororilor îndurate de orfani. Speră doar ca sora Ignatia să mai trăiască atunci când va afla lumea ce a făcut.

– *Maman?*

Elodie ridică privirea și o vede pe Nancy privind-o cu acei ochi albaștri care o venerează. Are aproape trei ani, părul blond, frumos și o față rotundă și trandafirie. Elodie este încă uluită că a izbutit cumva să creeze acest înger exuberant, această scânteie de lumină și bucurie care nu stă locului, râde la orice, bate din picior când nu obține ce vrea. Acest copil netemător, încrezător și fericit întru totul.

Nu trece zi fără ca Elodie să nu se minuneze: „Cum am făcut această ființă?"

Nu seamănă deloc. Nancy este curioasă, deșteaptă și optimistă. Stările sumbre, trecătoare ale lui Elodie nu prea par să indispună spiritul vesel al fetiței și nici nu-i împiedică misiunea de a explora, de a se distra sau de a obține ce vrea. De fapt, puține lucruri îi strică entuziasmul pe lângă un refuz. În comparație cu propria copilărie, Nancy a dus o viață minunată până acum, lucru cu care Elodie se mândrește cel mai mult.

N-o fi ea cea mai bună mamă, este prima care o recunoaște. Lucrează ca ospătăriță cinci seri pe săptămână și încă trăiesc din ajutorul social. Când este acasă, petrece mult prea mult timp cu nasul în caietul abuzurilor, încercând obsesiv să le consemneze pe toate cele suferite vreodată de ea. Dar Nancy este în siguranță, bine hrănită, nu are vânătăi sau cicatrici, nu a fost niciodată încuiată undeva. A fost cocoloșită, pupată, gâdilată, i s-a spus „te iubesc" de mii de ori. Elodie și-a întrecut așteptările pentru genul de mamă care credea că va fi și a izbutit, în pofida conjuncturii, să își depășească multele limitări.

– *Maman*, sus, spune Nancy, ridicând brațele dolofane deasupra capului. Elodie o ridică pe canapeaua extensibilă pe care o împart, și Nancy se ghemuiește în poala ei ca un pisoi. *Je t'aime, maman*,[50] gângurește.

Elodie încă este zdruncinată să audă aceste cuvinte rostite atât de liber. „Te iubesc." N-a trebuit să facă mare lucru să le câștige.

– Și eu te iubesc, spune, aprinzându-și o țigară.

– Când mă duc la bunica? întreabă Nancy, ridicând ochii la Elodie fără să-şi mascheze adoraţia.

– La cine? întreabă Elodie. Nu ai bunică.

– *Madame* Drouin mi-a spus că ea e bunica mea şi aşa să-i spun.

Elodie trage lung din ţigară şi încearcă să-şi potolească pulsul înteţit.

– Păi, nu e, spune furioasă.

– Atunci cine e?

Elodie dă să-i spună adevărul lui Nancy, dar se răzgândeşte pe loc. Nancy se uită nerăbdătoare, cum fac cei mici.

– *Madame* Drouin nu este bunica ta, spune cu grijă.

– Dar are grijă de mine.

– Nu aşa merg lucrurile.

– Toţi ceilalţi copii de pe stradă au bunici, şi mătuşi, şi unchi, şi verişori, zice ea. Ai mei unde sunt?

Elodie stinge ţigara intr-o cană de lângă pat, clipind ca să-şi stăpânească lacrimile.

– Eu nu îţi sunt îndeajuns? o întreabă pe micuţă.

Nancy se uită gânditoare, încruntându-se adorabil.

– Nu pot să am şi una, şi alta? întreabă.

– Poate într-o zi, *chouette*[51], spune Elodie, nerenunţând la ideea că poate într-o zi îşi va găsi o rudă. Acum adu-i mamei un pepsi.

Nancy coboară din pat, cântând „Frère Jacques" în drum spre chicinetă.

– Să nu agiţi cutia! strigă Elodie.

Câteva clipe mai târziu, Nancy se întoarce cu o cutie de pepsi. O întinde, Elodie o deschide şi, evident, aceasta explodează şi sucul acidulat sare precum lava pe cămaşa ei şi pe cearşafuri. Nancy izbucneşte în râs, fără să se teamă deloc de consecinţe. Elodie râde cu ea, ştiind sigur că Nancy este darul universului pentru copilăria cumplită pe care a trăit-o.

Sună telefonul şi Elodie se întinde peste pat să răspundă.

– *Allô?*

– Elodie, sunt Gilles Leduc de la *Journal de Montréal.*

Elodie se încordează şi i se încinge faţa.

– Ai scris o porcărie de articol, spune. Eşti la fel de rău ca ei, dacă protejezi măicuţele aşa. Îţi zici jurnalist, dar eşti doar un mincinos. Ai omis tot ce era mai important. „Viaţa mea normală şi liniştită?“ Eşti orb? Îl aude suspinând la celălalt capăt, dar nu se opreşte. Ai făcut să pară că am avut o copilărie fermecată în locul ăla, pentru numele lui Dumnezeu! De ce nu ai spus adevărul? Ar fi ieşit un articol mult mai bun!

Nancy o priveşte cu ochii mari.

– Citeşti anunţurile? o întrerupe, oprind scandalul pe care-l face.

– Nu.

– Poate ar trebui.

– Nu o să mai citesc în veci ziarul tău, nesimţitule. Nu scrii adevărul!

– Chiar cred că trebuie să cumperi ziarul de azi.

– De ce?

– Un redactor pe care-l cunosc din departamentul de anunţuri spunea că cineva dă de câţiva ani acelaşi anunţ, în prima sâmbătă a fiecărei luni. Cred că pe dumneata te caută.

– Pe mine? Ce tot zici acolo?

– Povestea dumitale conţine informaţii din acest anunţ. Mergi naibii şi cumpără ziarul!

Închide telefonul. Oricât şi-a jurat să nu mai citească în veci un ziar, o trage pe Nancy după ea până la chioşcul din colţ să ia *Journal de Montréal*. Trece cu privirea peste toată secţiunea de anunţuri, până ajunge la cel care face să-i stea inima în loc.

Caut o tânără cu numele Elodie, născută pe 6 martie 1950 la spitalul Brome-Missisquoi-Perkins în Eastern Townships. A fost transferată în 1957 de la orfelinatul Saint-Sulpice lângă Farnham la spitalul Saint-Nazarius din Montreal. Am informaţii despre familia ei naturală. Vă rog sunaţi la...

Şi, pur şi simplu, totul se schimbă.

„Familia ei naturală." Repetă cuvintele la nesfârșit în minte în drum spre casă, ținând ziarul la piept.

– Ce-i, *maman*? întreabă Nancy, încercând să țină pasul cu Elodie.

– Nimic rău, spune Elodie, ghemuindu-se să ajungă la nivelul ochilor fiicei ei. Din contră. Cred că în sfârșit totul va fi bine.

CAPITOLUL 53

Maggie

Se petrece haosul tipic de sâmbătă seara. Gabriel este la fermă, iar Maggie este singură cu copiii. Sună telefonul și Stephanie face scandal că vrea să poarte cizmele de cauciuc în cadă. James este la masa din bucătărie la un joc de baseball al echipei Expos și mănâncă a treia oară în seara asta – este un sac fără fund în perioada aceasta. Televizorul urlă.

Maggie răspunde la telefon, ignorând-o pe Stephanie care își pune pantalonii evazați și zbiară că trebuie să poarte cizmele în cadă, ca să poată pretinde că sare în băltoacă.

– *Allô?* răspunde Maggie.

– Am văzut anunțul dumneavoastră din *Journal de Montréal* astăzi, spune o femeie.

– Scuze, ce anunț?

– Cel care zicea că aveți informații despre familia mea naturală. Mă numesc Elodie.

Pe Maggie o lasă genunchii. Pune mâna să se sprijine de blat.

– *Madame*? face Elodie.

– Da. Sunt aici. Scuze.

– Anunțul zicea să sun la acest număr.

– Desigur, îngaimă Maggie, amețită.

Probabil că Gabriel a făcut anunțul. În tot acest timp a lăsat-o să lupte, dar în secret o căuta și el pe Elodie.

– Deci am sunat la numărul corect? întreabă femeia.

– Da, îngaimă Maggie. Da.

Nu a murit. Ea este.

Când a citit săptămâna trecută articolul din ziar despre „Monique" şi orfanii lui Duplessis, a început să tragă nădejde. S-a gândit că erau şanse mari ca Monique să fie Elodie. Problema era că Maggie încă nu ştia cum s-o găsească. I-a sugerat lui Gabriel să meargă cu maşina prin Pointe Saint-Charles, umblând pe străzi în căutarea unei tinere de douăzeci şi patru de ani pe care ar recunoaşte-o, însă Gabriel a pus piciorul în prag, i-a spus că este iraţională şi maniacă. S-au dus totuşi la fiecare cusătorie din Pointe, Saint-Henri şi Griffintown, dar nimeni care să fi lucrat la ei nu se potrivea descrierii lui Elodie. Maggie s-a dus chiar şi la Centre de Retrouvaille, dar n-a reuşit decât să-şi lase datele de contact şi să spere că Elodie va apărea acolo într-o zi şi îşi va căuta mama naturală.

– Anunţul zice că aveţi informaţii despre familia mea naturală?

– D-da, am, se bâlbâie Maggie, încercând să vorbească normal.

Stephanie încă trage de pantaloni, chiţăind că-şi vrea cizmele alea blestemate de cauciuc. Maggie îşi ia receptorul de la gură şi îi zice lui James:

– Scoate-o de-aici!

James o ignoră.

– Acum! şuieră Maggie. Bag-o în cadă.

– Cu cizmele? vrea să ştie Stephanie.

– Da, spune Maggie nerăbdătoare.

Stephanie se înveseleşte pe loc şi începe să ţopăie. James stinge televizorul şi o urmează supărat afară din bucătărie, lăsând-o singură pe Maggie.

– Ştiţi ceva despre trecutul dumneavoastră? o întreabă pe Elodie, sperând să afle că sigur este ea.

– M-am născut în 1950, spune Elodie. Nu ştiu data. Nu m-a adoptat nimeni pentru că eram micuţă şi bolnăvicioasă. Mai mult nu ştiu. Mama a murit la naştere.

Maggie îşi duce mâna la gură să nu ţipe. *A murit la naştere?* De ce naiba i-au spus măicuţele aşa ceva?

– Cine sunt? întreabă Elodie încă o dată. Care e numele meu de familie?

– Te numești Elodie Phénix, spune Maggie, încercând să-și calmeze respirația și să se stăpânească.

– Și dumneavoastră cine sunteți?

Maggie ezită, neștiind ce să răspundă. Biata fată crede că mama ei este moartă. Cum să-i spună Maggie adevărul la telefon?

– Maggie, spune în cele din urmă. Cred că sunt mătușa dumneavoastră.

– Sora mamei?

– Da, minte Maggie. A născut o fată pe 6 martie 1950, cu câteva săptămâni mai devreme decât trebuia. Copilul a fost până în 1957 la Saint-Sulpice și apoi transferat la Saint-Nazarius. Sora mea a botezat-o Elodie.

– Înainte să moară?

Maggie strânge din ochi.

– Da. Înainte să moară. Scria pe certificatul de naștere.

– Am atâtea întrebări!

„Și eu", își spune Maggie.

– Vreau să știu totul despre ea, continuă Elodie. Mai am și alte rude? Tata?

– Ați dori să ne întâlnim?

– Da, răspunde Elodie, iar Maggie nu mai poate de fericire.

Stabilesc să se întâlnească weekendul următor. Maggie spera mai devreme – s-ar fi dus în clipa asta la ea –, dar simte că Elodie se teme puțin de ritmul rapid cu care se petrec lucrurile și nu insistă.

Încearcă să dea de Gabriel la Clémentine, dar el a plecat deja și este în drum spre casă. Maggie nu zice nimic despre discuția cu Elodie. Gabriel trebuie să afle primul.

Maggie se fâțâie prin bucătărie, disperată să pună mâna pe acel ziar. Are nevoie să-l vadă pe Gabriel intrând în casă. Încă tremurând, se așază la masă, cu o migrenă de-i bubuie capul.

„Fiica mea trăiește." Nu a crezut nicicând că Elodie este moartă, dar tot nu pricepe de ce ar fi mințit-o sora Ignatia în acea zi din 1961. Cine ar ține intenționat o mamă departe de propriul copil? Barbaria, cruzimea în sine, este

ceva ce Maggie nu va putea vreodată pricepe sau ierta. I-a furat lui Maggie treisprezece ani cu fiica ei.

Uşa din spate se deschide şi Maggie sare în sus, aruncându-se în braţele lui Gabriel.

– Ce s-a întâmplat? întreabă el. Copiii dorm?

Copiii. Uitase complet de ei. De sus nu se aude nimic, probabil sunt încântaţi că a uitat de ei şi pot sta până târziu.

– Nu știu.

– Nu ştii unde sunt copiii? întreabă el, punând o găleată cu afine pe blat.

– A sunat Elodie.

Gabriel se oprește și se întoarce spre ea.

– Ce?

– A sunat Elodie, repetă ea. Trăiește. El pălește. Ţi-a citit anunţul şi a sunat! strigă Maggie. De când dai anunţul? Înseamnă că ne-a mințit măicuța, ceea ce am știut dintotdeauna. Îți amintești că ne-a zis că Elodie era bolnavă când a fost transferată la spital?

– Stai. Ce anunț?

– La mica publicitate. În *Journal de Montréal.*

Gabriel clatină din cap, inexpresiv.

– Habar n-am la ce te referi.

Rămân o clipă şi se uită unul la altul.

– Du-te la chioşc, spune Maggie. Ia ziarul.

– Şi Elodie? Ce a zis? Cum părea?

– N-am vorbit prea mult, zice ea, povestindu-i pe scurt.

Ştergându-şi lacrimile, Gabriel dispare pe uşa din spate. Chioșcul este la colțul străzii, nu durează mult. Maggie stă la uşă până se întoarce el şi îi dă ziarul. Tăcuți, disperați, răsfoiesc iute ziarul la ultimele pagini.

– Uite, zice Gabriel, arătând.

Caut o tânără cu numele Elodie, născută pe 6 martie 1950 la spitalul Brome-Missisquoi-Perkins în Eastern Townships. A fost transferată în 1957 de la orfelinatul Saint-Sulpice lângă Farnham la spitalul Saint-Nazarius din Montreal. Am informații despre familia ei naturală. Vă rog sunați la...

Se holbează la anunț și mai nedumeriți ca înainte.

– E numărul nostru.

– Trebuie să sunăm la ziar, zice ea. Să aflăm cine a dat anunțul. Cineva care ne știe numărul de telefon.

– E sâmbătă seara. Nu dăm de nimeni până luni.

– Să fi fost Clémentine?

– Nu s-ar băga, răspunde el. Nu în așa ceva.

– Mama?

Gabriel își dă ochii peste cap.

– În afară de mama nu știe nimeni despre Elodie, adaugă. Singurii care știau au murit. Cine altcineva?

Gabriel scoate repede o țigară din pachet și o aprinde.

– Dacă e o păcăleală?

– Numărul nostru e în ziar!

– De unde știi că ea era la telefon? Dacă nu era ea?

– Cine să fie? face Maggie. Altă orfană cu numele Elodie? Știa lucruri.

– Dacă e altă fată de la spital? Cineva care știe lucruri despre viața lui Elodie și caută pomană? Maggie, trebuie să fim atenți. Oricât ne dorim să fie ea, chiar e dubios!

– N-are ce câștiga dacă se preface că este fiica noastră.

– Ba sigur că da. O familie, poate sprijin financiar. Orice fată poate spune că o cheamă Elodie.

– De când ești așa cinic? îl acuză Maggie. De ce nu vezi miracolul ăsta ca atare?

– La dracu', Maggie! strigă el, lovind cu pumnul în masă. Mi-e frică să cred că este ea! Nu-i vorba doar despre tine. În ce mă privește, este a mea!

– Îmi pare rău.

El se așază și își trece mâna prin păr.

– Va trebui să așteptăm până luni.

– Crede că sunt moartă, îi spune Maggie. I-au zis că am murit la naștere. Probabil scrie în prostia de dosar.

– Dar de ce?

– Dumnezeu ştie. M-am prefăcut la telefon, mărturisește. Nu știam ce să fac. Am zis că sunt mătușa ei.

– *Calice!*

– Ar trebui s-o sun şi să-i spun că sunt în viață. N-ar fi trebuit să mint.

– Nu-i poți spune la telefon, o contrazice. Ai dat-o, Maggie. Și-așa o să fie un șoc destul de mare pentru ea să afle că trăiești, darămite că ai dat-o.

– Ai dreptate, spune, învinsă. O să mă urască.

– Dacă este ea, o să aibă nevoie de timp.

– Ea e, insistă Maggie, cu tonul pe care îl are Stephanie când nu obține ce vrea. Gândește-te, Gabriel. În ziua în care am fost la Saint-Nazarius şi am întrebat de Elodie. Era acolo. Probabil eram la câțiva metri unii de alții, de cealaltă parte a ușilor. Și ce-au făcut măicuțele? Ne-au spus că e moartă şi ei i-au spus că eu sunt moartă.

Gabriel se ridică și dă roată mesei. Îl vede cum se uită în jur, știind că îi vine să lovească sau să arunce ceva ca să-și domolească furia. Observă vaza cu florile lui Stephanie, dar izbuteşte să se abțină.

Maggie se ridică şi se duce la el, îi atinge obrazul umed.

– Chiar crezi că ea era? întreabă el blând.

– O s-o cunoaștem, îi spune ea. Și atunci vom ști sigur. La asta trebuie să ne concentrăm acum. Și trebuie să aflăm cine a dat anunțul.

– Sun-o pe mama ta.

Maggie se duce la telefon. În timp ce formează numărul, Gabriel spune:

– O omor cu mâna mea pe măicuța aia nenorocită. Și pe toți cei care ne-au făcut asta. Dacă e Elodie şi ne-au spus că a murit, e sinistru. Și de ce? Ca să o țină încuiată în nenorocirea aia de spital psihiatric în loc să ne-o dea înapoi? De ce dracului ar face una ca asta?

– Nu știu, răspunde Maggie, încercând să rămână cu picioarele pe pământ pentru amândoi. Nici eu nu înțeleg. Dar ascultă-mă. Ascultă. Până la urmă o vom avea printre noi. Asta contează acum.

Mama ei răspunde după ce sună telefonul a douăsprezecea oară.

– Ma! exclamă Maggie. Tu eşti cea care a dat anunţul?

– Mă uit la filmul *La Petite Patrie!*

– Tu-ai-dat-anunţul-la-mica-publicitate-în-*Journal-de-Montréal*? repetă Maggie.

– Ce anunţ? întreabă mama ei. Ce tot zici acolo? Episodul e pe sfârşite.

– Nu ai pus un anunţ că o căutăm pe Elodie?

– *Bien non*! spune ea. De ce aş face asta?

– Nu ştiu. M-am gândit... Nu contează. Uită-te la serial. Maggie închide dezamăgită. Nu ea, spune, ducându-se la masă, unde stă Gabriel.

– Evident că nu ea.

– Atunci cine?

Gabriel ridică din umeri.

– Nu cred că pot aştepta până luni.

– Mă întreb dacă-i a mea, spune Gabriel, suflând un rotocol de fum. O să ne dăm seama imediat, nu zici?

– Probabil.

– Douăzeci şi patru de ani.

– A suferit, spune Maggie, sfâşiată. Dacă a crescut în locul ăla cumplit?

– În articol nu părea aşa groaznic.

– Poate nu era toată povestea, subliniază Maggie. Ştii că ziarelor franţuzeşti le place să apere Biserica. Ţi-aduci aminte cartea pe care am citit-o acum câţiva ani? *The Mad Cry for Help?*[52] Acolo prezentau o imagine cu totul diferită.

– N-are sens să te chinui, îi spune Gabriel. Curând poţi s-o întrebi chiar tu.

– De-asta mi-e teamă, spune Maggie, întinzându-se spre ţigara aprinsă şi lăsată de el în scrumieră.

Plantă perenă otrăvitoare, din familia *Asteraceae*, originară din America de Nord
Lumea semințelor
Te iubesc, mamă (în limba franceză în original)
Drăgălașă (în limba franceză în original)
Una dintre cărțile scrise în anii 1960 despre orfanii decretați bolnavi mintal

CAPITOLUL 54

Luni dimineața, primul lucru pe care-l face Gabriel este să sune la ziar. Maggie stă în spatele lui.

– Vezi să-ți dea un nume, insistă ea. Poate nu vor să spună.

– Încă nu m-au transferat la mica publicitate.

– Întreabă dacă era bărbat sau femeie, zice ea. Și de când se dă anunțul. Și cât de des.

– *Bonjour, madame,*[53] spune el, făcându-i semn lui Maggie să tacă.

Maggie se îndepărtează ca să-i dea spațiu. Își roade o unghie, omoară o muscă pe pervaz, deschide ușa din spate s-o arunce afară. Dimineața este frumoasă, soarele deja orbitor, aerul dens și parfumat de grădină. Își privește nalbele în plină floare care alcătuiesc ditamai zidul de flori roz, coral și albe, așa cum și le imaginase cu doi ani în urmă când le-a plantat.

Intră din nou și este dezamăgită să vadă că Gabriel încă vorbește la telefon.

– Cine a dat anunțul? murmură.

Gabriel se uită urât la ea și duce degetul la gură.

– Nu uita să întrebi dacă va mai apărea, adaugă ea.

– Și urmează să mai fie publicat? întreabă el, făcându-i semn lui Maggie să-i dea cafeaua. Înțeleg, zice. Vă rog să-l anulați. Nu mai este nevoie. După o clipă. Da. A sunat. Maggie îi face semne disperate să încheie. Mulțumesc, spune el. M-ați ajutat foarte mult.

Cum închide telefonul, Maggie ridică mâinile exasperată.

– Deci? strigă. Mă mir că n-ai invitat-o la cină.

– Anunțul a fost plătit de un domn Peter Hughes.

– Peter? Clatină din cap. Fratele meu? Nu... Nu înţeleg.

– Sună-l.

Gabriel îi dă telefonul lui Maggie şi ea îl sună la serviciu.

– Peter Hughes, răspunde el, cu un ton infatuat după părerea lui Maggie.

De curând este partener la o mare firmă de arhitectură în Toronto – conform scrisorii pe care a trimis-o întregii familii de Crăciun.

– M-a sunat Elodie, izbucneşte ea.

Nici o introducere. Nici un salut.

Peter tace.

– Ai auzit?

– Da, răspunde el. Asta-i bine, nu?

– Da, spune ea. Dar de ce? Sunt şocată, Peter.

Peter râde relaxat.

– Serios, continuă ea. De ce? Şi de ce nu mi-ai spus?

– Nu eu, Maggie. Tata.

Durează o clipă să priceapă ce spune el.

– A început să dea anunţul cu ani în urmă, îi explică Peter. Înainte să se îmbolnăvească. În prima sâmbătă a fiecărei luni.

– Nu a zis niciodată...

– M-a pus să promit că o să fac acelaşi lucru după moartea lui. Şi să nu-ţi spun.

– Nu pot să cred.

– Ce nu pot eu să cred este că ea a citit şi te-a sunat, spune el. După atâţia ani. N-am crezut că o va face. I-am spus tatei că e inutil, dar era încăpăţânat, după cum ştii.

– Mama ştie?

– Glumeşti? Evident că nu.

Maggie se apleacă peste chiuvetă şi deschide robinetul ca să-şi dea cu apă pe faţă. E foarte cald în bucătărie. Ţine telefonul la ureche şi deschide fereastra să intre aer.

– Vă vedeţi? o întreabă Peter.

– Da, răspunde Maggie. Săptămâna viitoare.

Săptămâna trece greu. Maggie şi Gabriel îşi văd de rutina zilnică, prefăcându-se faţă de copii că nu s-a întâmplat nimic. Nu discută despre Elodie când sunt şi ei, preferând în schimb să proceseze singuri. Maggie nu se mai

poate gândi la nimic altceva, dar cu doi copii, viaţa merge mai departe, fie că-i place sau nu. Are mâncare de făcut, stări de controlat, crize de aplanat, certuri de împiedicat, băi, curăţenie. La muncă e vremea catalogului şi, în afară de asta, directorul editurii tocmai i-a trimis o carte de tradus. Treburile nu se mai termină şi sigur nu-i rămâne timp să se lase muncită de gânduri.

Totuşi, are permanent un gol în stomac. Fără răgaz. Dincolo de fiecare cuvânt sau mişcare, o trece un fior necontenit de anxietate. Gândurile i se îndreaptă cu încăpăţânare spre Elodie. Ce-i va spune când o va vedea în sfârşit?

Îşi tot imaginează acel moment, felul în care va reacţiona Elodie, potenţiala furie şi ură, amânarea iertării. Maggie nu suportă gândul. Groaza este viscerală, de parcă Elodie stă deja în faţa ei, o acuză, o respinge.

Când află mama lui Maggie despre reuniune, o sună pe Maggie speriată.

– Unele lucruri trebuie lăsate în pace! strigă ea.

– E fiica mea, mamă. Nu începe vorbă.

– Maggie, nu-i o idee bună. Ai renunţat la ea.

– Mamă, suntem în anii '70. Nu-i pasă nimănui că am făcut un copil la şaisprezece ani.

– Să nu le spui copiilor. Ce vor crede despre tine?

– Vor înţelege. Ţi-am spus, trăim alte vremuri. Ei nu judecă aşa cum făcea generaţia ta.

– Dar ea ce va crede despre tine? întreabă *maman*. Dacă te urăşte? La asta te-ai gândit?

– Numai la asta mă gândesc, spune Maggie şi închide.

Cu o seară înainte să se întâlnească cu Elodie, Maggie se trezeşte cu inima bubuind. Se lipeşte de Gabriel. Ca să se calmeze, încearcă să-şi amintească poveştile pe care i le spunea tatăl ei ca să adoarmă. Îşi aduce aminte unul dintre aforismele lui preferate şi parcă-i aude glasul, spunând chiar acum: „Cel ce sădeşte o sămânţă sădeşte viaţă".

Cel puţin a făcut asta. I-a dat viaţă lui Elodie, şi cam atât.

Bună ziua, doamnă (în limba franceză în original)

CAPITOLUL 55

Maggie scoate prăjitura din cuptor şi o aşază pe blat să se răcească. În casă e linişte. Copiii sunt la mama ei azi. Era mai simplu decât să le explice tot. Gabriel este în curte, unde construieşte o casă în copac pentru copii, încercând să nu se gândească la nimic. Îl vede pe fereastra bucătăriei cum bate cu ciocanul şi taie cu ferăstrăul, cu şapca trasă peste ochi. Îl iubeşte la fel de mult ca atunci când îl privea muncind în lanul de porumb.

– S-a lăsat prăjitura, zice Clémentine. A venit pentru suport moral. Maggie se uită la prăjitura jalnică şi i se strânge inima. Nu te pricepi deloc la prăjituri, Maggie.

– Din pricina cuptorului! se apără Maggie, şi râd amândouă.

Prăjitura ajunge la gunoi.

– Am adus biscuiţi şi brânză, spune Clémentine. Şi fursecuri.

– Fursecuri la pachet?

Clémentine îşi dă ochii peste cap.

– Mama nu ar servi fursecuri la pachet unui oaspete, mormăie Maggie, după care regretă pe loc.

Lui Clémentine îi pică faţa şi se întoarce repede. Uneori Maggie uită. În timp a devenit atât de apropiată de cumnata ei, încât nu prea îşi aminteşte că a fost amanta tatălui ei mai întâi, şi apoi rivala mamei ei.

– Îmi pare rău, spune Maggie, luând-o de mână pe Clémentine. Nu asta am vrut să spun.

– Evident, zice Clémentine, aruncând brânza pe un platou. Ceaiul Red Rose e destul de bun? Sau mama ta ar fi adus frunzele din China?

Maggie izbucneşte în râs, urmată de Clémentine, şi momentul penibil se disipă iute.

Apoi bate cineva la ușă. Se privesc. Nici una nu se clintește până nu zice Clémentine:

– Hai s-o cunoaștem pe fiica ta.

Maggie a înlemnit. Clémentine îi strânge mâna și se duc tăcute la ușă.

E la câțiva metri, își spune Maggie, încercând să se convingă că se întâmplă fără doar și poate. Este de cealaltă parte a ușii.

Momentul pare ireal, de parcă trăiește una dintre fanteziile ei prostești. Clémentine pare să deschidă ușa cu încetinitorul.

Și iat-o! Maggie se aude icnind. Ea este. Pe figura ei se vede inconfundabila amprentă a familiilor Hughes și Phénix.

– *Allô*, spune Elodie.

Dă să zâmbească, dar nu se uită în ochii lui Maggie.

– Intră, spune Clémentine, făcându-i loc.

Elodie intră în casă. Maggie se șterge la ochi, nevoind să sperie fata cu o criză emoțională înainte să intre pe ușă. Trebuie să își tot amintească faptul că Elodie nu știe cine este ea.

– Eu sunt Maggie, spune, cu un ton straniu. Iar ea este prietena mea, Clémentine.

Elodie salută, fără să facă nici acum contact vizual cu oricare dintre ele. Este agitată, pe fugă parcă, dar nu-i normal?

Clémentine ia ponchoul de macrameu al lui Elodie și o invită în sufragerie. Maggie observă că șchioapătă ușor. Poartă blugi și o bluză oliv – este foarte slabă –, dar Maggie nu-și poate lua ochii de la chipul ei, chiar dacă în mare parte îl ține ascuns sub o perdea de păr lung, cu cărare pe mijloc. Seamănă inconfundabil cu familia lui Maggie, are subtile trăsături ale surorilor ei – curbura gurii lui Geri, spațiul mare dintre ochii lui Vi, sprâncenele groase ale întregii familii Hughes. Are părul de un blond murdar și trupul slăbănog, cu membre lungi, al familiei Phénix.

– Vrei o cană de ceai? o întreabă Maggie, făcând semn spre canapea. Sau pepsi?

– Pepsi, vă rog, spune Elodie, așezându-se.

– Da, desigur, spune Maggie. Vin imediat.

Se duce în bucătărie și își dă cu apă pe față. Face eforturi să nu se sufoce. Dă ușa din spate

de perete şi îl strigă pe Gabriel. El se opreşte din bocănit şi se întoarce spre ea, alb la faţă. Se apropie lent.

– Ea este, spune Maggie înainte să apuce el să întrebe. Hai să vezi.

Gabriel trage aer adânc în piept, îşi face curaj şi intră cu ea.

– El este soţul meu, Gabriel, i-l prezintă Maggie când se întoarce în sufragerie şi îi dă paharul cu suc lui Elodie. Gabriel, ea este Elodie.

Lui Gabriel îi dau lacrimile în secunda în care o vede. Ştie că este tatăl ei. Maggie îşi dă seama. O vede în ochii lui. Deodată, el o ia şi o strânge în braţe. Nu a fost niciodată genul care să se abţină.

– Las-o să respire, spune Maggie blând.

Gabriel îi dă drumul fetei şi face un pas în spate, holbându-se la ea. Nici unul dintre ei nu-şi poate lua ochii de la ea. Lui Maggie nu-i vine să creadă că este chiar copilul pe care l-a văzut prima oară într-o chiuvetă de email cu mai bine de douăzeci de ani în urmă. Într-un fel, nu este. Pare subnutrită, parcă nu mănâncă bine. Nu are nici dantura, nici pielea sănătoase, semne de sărăcie. Are o cicatrice deasupra ochiului.

– Nu-mi vine să cred că mă aflu aici, spune Elodie, ca un ecou al gândurilor lui Maggie. Că tu eşti mătuşa mea.

– Anunţul se publica de câţiva ani în ziar, spune Maggie. Cum ai dat peste el până la urmă?

I se întunecă privirea.

– Acum vreo două săptămâni a fost un articol despre mine, în *Journal* îi explică ea. Jurnalistul care l-a scris mi-a recunoscut povestea în anunţul tău. Mi-a zis să cumpăr ziarul şi să citesc mica publicitate.

– Un miracol, şopteşte Clémentine.

– Am citit şi noi articolul, spune Maggie. Mi s-au părut şi mie multe similarităţi.

– Erau doar minciuni, declară Elodie, cu un ton aspru dintr-odată. A omis tot ce era mai important, toate faptele. A făcut să sune ca un

basm, ceea ce n-a fost. Nu duc tocmai o „viață normală, liniștită".

Maggie este deznădăjduită. Avea bănuielile ei că articolul făcea să pară prea bună viaţa lui Elodie ca să fie adevărat, în comparație cu ce alte poveşti citise.

– Articolul zicea că eşti cusătoreasă? o întreabă Clémentine, schimbând subiectul.

– Am fost, o lămurește Elodie, rozându-și unghiile. Când am ieşit din spital. Acum sunt ospătăriță.

Maggie își maschează dezamăgirea, reamintindu-și că nu are dreptul să judece. Îi aruncă o privire lui Gabriel şi își dă seama după vena care-i pulsează în frunte şi forma gurii că își stăpânește torentul de emoţii.

– La Saint-Nazarius trebuia să cos cearşafuri, continuă Elodie. Când am ieşit, doar asta știam să fac. Dar sunt mult mai fericită la bistro. Maggie îi aruncă o privire lui Gabriel, dar el nu se uită la ea. Am atâtea întrebări, spune Elodie, întorcându-se spre Maggie. Erai apropiată de mama? Ştiai de existenţa mea?

– Da, știam, răspunde Maggie stânjenită.

– Cum era?

– Foarte tânără.

– Părinţii ei au obligat-o să te dea, adaugă Gabriel.

– Au crezut că vei fi adoptată imediat, spune Maggie. Toată lumea a crezut asta. Dar asta înainte să transforme orfelinatele.

– Partea aia a fost adevărată în articol, spune Elodie. Ziua schimbării vocaţiei a fost ziua în care mai bine mi se termina viaţa. Tac toţi. Maggie își reține lacrimile. Ne-au spus că suntem nebuni, continuă Elodie. Şi cu asta, basta! De-atunci, aşa am fost.

– Ce te-a făcut să spui povestea la ziar?

– A fost ideea prietenei mele, Marie-Claude. A zis că o să-mi domolească furia. Râde tare, dar nu de bucurie. În schimb, articolul ăla stupid m-a enervat şi mai tare. Scoate o țigară din poşetă. Se poate?

– Sigur.

O aprinde şi trage in piept.

– Marie-Claude avea intenţii bune, spune, vânturând fumul din faţa ei. Şi până la urmă s-a dovedit că e de bine, că m-aţi găsit.

Cât vorbeşte, Maggie nu se gândeşte decât cum să-i dezvăluie adevărul.

– Ai un iubit? o întreabă Gabriel, sperând probabil ca grija şi protecţia unui bărbat bun să o mai aline în toată tragedia vieţii ei.

Numai un bărbat ar gândi aşa, îşi spune Maggie. Ca să se simtă el mai bine.

– Nu, dar am o fiică, spune nonşalant Elodie. O cheamă Nancy.

O fiică?

– Are trei ani, continuă ea.

La fel ca Stephanie. Maggie e amorţită. „Trei ani am pierdut din viaţa nepoatei mele", îşi spune îndurerată.

– Tatăl ei pleca în Vietnam când ne-am cunoscut, le explică Elodie. Nici nu ştie de Nancy. Nu ştiu dacă mai trăieşte.

– Ai încercat să-l găseşti?

– Nu. Nu-i ştiu numele de familie.

Maggie observă cum i se încordează falca lui Gabriel şi zice:

– Ai o fotografie cu ea?

– Nu. Este foarte frumoasă şi are încredere în ea. Nu seamănă deloc cu mine.

– Sunt sigură că seamănă mult cu tine, spune Maggie, regăsindu-şi glasul.

Elodie se uită în pământ, bătând agitată din picior.

– Cine are grijă de ea când munceşti? întreabă Clémentine.

– Vecina mea.

– Şi câştigi destul cât să vă întreţineţi amândouă? insistă Maggie, neputându-se abţine.

– Ne descurcăm, răspunde Elodie. Am ajutor social, lucru care mă ajută.

Maggie încuviinţează, neştiind ce să spună. Nu îndrăzneşte să se uite spre Gabriel ca să nu izbucnească în plâns.

– Sunt foarte recunoscătoare că m-aţi găsit, adaugă Elodie. Nu voiam ca Nancy să crească fără familie, ca mine. Speram să-i găsesc nişte verişori sau ceva, o mătuşă sau un unchi

cumsecade. Se uită direct la Maggie. Aveţi copii?

– Da, răspunde Maggie. Un băiat şi o fată.

– Uau. Am veri.

Maggie nu zice nimic.

– Şi câţi ani avea mama când m-a făcut?

– Şaisprezece.

– Eraţi apropiate? Nu ai zis.

– Da.

– L-ai cunoscut pe tata? insistă Elodie.

– Nu, răspunde Maggie, neîndrăznind să se uite la Gabriel.

– Ştii ceva despre părinţii tăi? o întreabă el pe Elodie.

– Doar că mama a murit, răspunde ea.

– Cine ţi-a spus asta?

– Sora Ignatia. Era şefa secţiei noastre. Mi-a arătat dosarul şi mi-a spus că mama a murit pentru păcatele ei.

Lui Maggie i se strânge inima. Îşi muşcă buza inferioară să nu zică nimic.

– Când ţi-a spus asta? întreabă Gabriel, controlându-se impresionant de bine.

– Când aveam unsprezece ani, spune Elodie. Chiar după ce m-a chestionat doctorul. Asta era când au început să trimită mulţi dintre orfani la casele de copii. Se pare că nu eram nebuni până la urmă.

Gabriel a dat berea pe gât. Îi tremură degetele pe cutie.

– A trebuit să rămân la Saint-Nazarius pentru că mama murise şi nu voia nimeni o adolescentă, adaugă Elodie monoton.

– Mă scuzaţi, vă rog, spune Maggie, ridicându-se brusc. Mă întorc imediat.

În camera ei de la etaj, se aşază pe pat. Gabriel vine în câteva minute după ea.

– Dacă Elodie îşi aminteşte bine, spune ea înainte să intre el pe uşă, atunci sora Ignatia sigur i-a spus că am murit imediat după ce ne-am dus la Saint-Nazarius s-o căutăm. Gabriel scutură neajutorat din cap. Mi-a spus că Elodie e moartă, continuă Maggie. Şi pe urmă i-a spus lui Elodie că eu sunt moartă, ca să ne ţină despărţite. De ce ar face una ca asta? De ce?

– O să arunc un cocktail Molotov în spitalul ăla nenorocit, spune el, așezându-se lângă ea.

– Nu știu ce să fac, Gabe.

– Coborâm și îi spunem că suntem părinții ei.

– Mi-e prea frică.

– De ce?

– Că o să mă urască. Uită-te la ea, Gabe. Este... Te-ai uitat la ochii ei? Nu am văzut atâta tristețe la cineva atât de tânăr. Articolul din *Journal* spunea doar minciuni.

– Maggie, a avut o viață grea. Am știut asta dintotdeauna. Dar este puternică. Este o luptătoare, ca mama ei.

– Nici nu-mi pot imagina prin ce a trecut. Nici nu vreau. Știi că șchioapătă? Și cicatricea de la ochi? E vina mea.

– Ce i s-a întâmplat în locul ăla nu este vina ta.

– Faptul că a fost acolo este vina mea, îl contrazice. Și o știi bine, și sunt sigură că și tu mă urăști puțin pentru asta.

Gabriel suspină și își aprinde o țigară.

– Am mai discutat asta, Maggie. M-am împăcat mai demult cu alegerea ta.

– A suferit și nu pot schimba asta. Acum este cine este.

– Nu știi cine e. Nu știi nimic despre ea încă.

– Mi-e teamă să aflu, spune Maggie copilărește.

– Mă duc după ea, spune el, ridicându-se. A venit momentul.

Maggie nu reacționează, dar nici nu-l oprește.

Câteva clipe mai târziu, bate cineva la ușă și Elodie intră în cameră tremurând vizibil.

– S-a întâmplat ceva? întreabă, încetișor și speriată.

– Intră, spune Maggie, cu un ton forțat calm.

Elodie se apropie.

– Aici, spune Maggie, mutându-se puțin. Ia loc.

Elodie clipește agitată, șovăind. Nu are încredere în Maggie. Nu are încredere în nimeni, punct.

Maggie se uită la ea câteva secunde fără să vorbească. Ar da orice doar să o ia în braţe şi s-o strângă la piept.

– Ştiu că este o zi importantă pentru tine, începe ea. Să-ţi cunoşti mătuşa...

– Nu la fel de important cum ar fi dacă mi-aș cunoaște mama.

Maggie se foiește pe pat și pleacă ochii în pământ.

– Trebuie să-ţi spun ceva, zice cu glasul tremurând. Pe mama ta o cunoşti acum.

– Ce? Cum adică? ţipă Elodie. Cealaltă doamnă, Clémentine. Ea e mama?

– Eu sunt mama ta, Elodie.

Elodie nu se clinteşte. În ochii ei se văd nori de şoc, neîncredere, scepticism. O vreme nu spun nimic, doar lacrimile le şiroiesc pe obraji.

– Nu te cred, spune ea în cele din urmă. Nu se poate.

– Sunt mama ta, declară Maggie, mai ferm de data asta. Te-ai născut pe 6 martie 1950. Într-o duminică noaptea.

– Nu se poate. Mama a murit...

– Asta ţi-a spus măicuţa aia, îi explică Maggie blajin. Dar nu-i adevărat.

Elodie scoate nişte sunete stranii – guturale, din adânc, torturate, care-i frâng inima lui Maggie.

– Măicuţa aia mi-a spus şi mie acelaşi lucru, continuă Maggie. Că ai murit.

– Sora Ignatia? Când?

Maggie o ia de mână. O simte moale în mâna ei.

– Elodie, zice. Mai întâi, pot să te iau în braţe?

Elodie încuviinţează, cu lacrimile şiroindu-i pe obraji şi se prăbuşesc una în alta. Maggie se predă cu totul îmbrăţişării, inima-i tresaltă, muşchii i se relaxează, braţele şi picioarele i se destind de uşurare. Toată încordarea dispare într-o clipită, o izbăvire după o viaţă de îngrijorare cronică, ce a devenit la fel de firească şi de constantă precum respiratul. Din ziua în care a născut acest copil nu s-a mai simţit nicicând întreagă sau complet împăcată cu ea.

– Nici nu știi cât am așteptat acest moment, plânge Elodie înăbușit în gâtul lui Maggie.

– Ba da, spune Maggie, dându-i drumul. Știu. N-a trecut zi în douăzeci și patru de ani să nu mă gândesc la tine, fiica mea.

– Când ți-a spus sora Ignatia că am murit?

– Ne-am dus la Saint-Nazarius în '61 să te căutăm, îi explică Maggie. Te căutam de mult. Mai întâi m-am dus la orfelinat.

– La Saint-Sulpice?

– Da. Dar era deja spital.

– Ai vorbit cu sora Alberta? o întreabă Elodie, cu ochii plini de lacrimi din nou. Ea era bună cu mine. O iubeam. Îmi amintesc că măicuțele îi ziceau Casa pentru fete nedorite, dar nu era un loc așa rău înainte să devină spital psihiatric.

Maggie se abține să-și exprima furia care-i stă ca un nod în gât. Acel cuvânt „nedorit", de parcă era vorba despre o păpușă aruncată.

– Era acolo? întreabă Elodie. Sora Tata?

– Am vorbit cu îngrijitorul, spune Maggie. Mi-a sugerat să cer informații guvernului, ceea ce am și făcut. Până la urmă am dat peste un document care arăta că în '57 au fost transferate două grupuri de orfane la Mercy și la Saint-Nazarius. Eu și Gabriel am fost la ambele.

– Și ți-a spus că am murit?

Maggie încuviințează.

Elodie scoate pachetul de țigări din buzunarul din față și își aprinde una cu mâinile tremurând.

– Era un monstru femeia aia. Dar să ne spună amândurora că cealaltă e moartă, când putea să te lase să mă iei acasă...

– Nu pot nici eu să pricep asemenea cruzime, murmură Maggie. Dar... Nu am cuvinte.

Suferința este întru câtva sufocantă, ca aceea care nu te mai lasă să respiri. Maggie își amintește dintr-odată de pătura de lână aspră din casa Dedei și a lui Yvon, cum o simțea pe corp când era violată. Ca și cum o asfixia cineva și nu putea respira.

– Știu că afli multe dintr-odată, spune. Probabil că ai să-mi pui un milion de întrebări.

– De ce m-ai dat? întreabă Elodie, glasul tăind prin durerea amândurora.

Nu mai e aer în cameră. „Iată", își spune Maggie.

– Aveam cincisprezece ani când am rămas însărcinată, spune ea, uitându-se în ochii albaștri și dezolați ai fiicei. Nu mi s-a permis să te păstrez. Nu e o poveste originală, dar este adevărul. Tata a aranjat să – mai are puțin și zice „să te vândă", dar rectifică la timp – să te dea spre adopție unui cuplu care nu putea avea copii. Au apărut însă complicații când te-ai născut și aceștia s-au răzgândit. Ai fost trimisă la Saint-Sulpice când te-ai mai întremat.

Elodie stinge țigara în scrumiera de lângă pat. Își trage nasul și se șterge. Ce greu îi e să audă, chiar mai greu decât îi este lui Maggie să-i destăinuie.

– Ți-am dat numele Elodie, continuă Maggie. Este un soi de crin. Este foarte rezistent...

Vocea i se pierde. Elodie se uită la ea, așteptând continuarea.

– Am început să te caut după ce am pierdut a treia sarcină, spune Maggie. Eram în 1959. Mă blamam pentru avorturile spontane. Am zis că mă pedepsește Dumnezeu că te-am dat. M-am gândit neîncetat la tine. Nu m-am simțit niciodată întreagă. Niciodată. Își tamponează ochii cu mâneca. Știu cât ai suferit, dar...

– Nu, spune Elodie. Nu știi.

Maggie își mușcă buza.

– Cine e tata?

Maggie inspiră adânc, speriată.

– Gabriel, spune, încercând să nu își schimbe tonul și expresia.

Elodie se îndreaptă de spate.

– El? Face, arătând spre ușă. Soțul tău?

– Da.

– V-ați căsătorit?

– Da, dar...

– Și atunci de ce nu m-ați putut păstra? întreabă, evident rănită. Dacă erați împreună și vă iubeați.

– Era complicat, dă Maggie să spună, perseverentă în fața șocului fiicei ei. Părinții m-

au trimis să locuiesc cu mătușa și unchiul meu în alt oraș ca să nu fiu cu Gabriel.

– De ce?

– Tata nu voia să fiu cu el, spune ea. Voia pe cineva educat, dintr-o familie bună. Am aflat că sunt însărcinată când locuiam la mătușa și la unchiul meu, așa că a trebuit să stau acolo până te-ai născut.

– Gabriel știa că erai însărcinată?

– Nu i-am spus, mărturisește Maggie.

– Nu te puteai căsători cu el?

Felul în care pune problema Elodie pare simplu, logic. Poate așa ar fi fost.

– Nu credeam că am de ales, îi explică Maggie timid. Aveam doar cincisprezece ani.

Elodie se gândește, numai că suferința și consternarea de pe chipul ei sugerează un mare reproș.

– Mi s-a spus că nu te pot păstra și că așa stau lucrurile, spune Maggie. Eram în 1950. Nu mă puteam lupta cu ei.

Elodie nu zice nimic.

– În vara aia m-am despărțit de Gabriel, continuă Maggie. El s-a mutat la Montreal și de-atunci n-am mai știut de el. Amândoi ne-am căsătorit cu alți oameni.

– Și cum v-ați regăsit? Și când?

– Familiile noastre erau vecine, îi explică Maggie. Ne-am regăsit după zece ani. Ne-am împrietenit din nou și pe urmă... Ei bine, o vreme lucrurile au luat-o razna, dar în cele din urmă am divorțat amândoi și am început o viață împreună.

– Deci copiii voștri sunt fratele și sora mea?

– Da, spune Maggie, aproape cu vinovăție. James și Stephanie.

– *Mon Dieu.*

– Știu că e greu să afli toate astea, spune Maggie, luându-i din nou mâinile fiicei. Numai de te-aș putea convinge cât de vinovată m-am simțit în fiecare zi din viața asta de când am renunțat la tine. Aș vrea să te fi păstrat și să fi rămas cu Gabriel și să fi fost împreună în tot acest timp. Aș vrea să nu-mi fi fost atât de frică. Dar mi-a fost. Eram îngrozită.

– Înțeleg, spune Elodie, cu glasul firav.

– Sper să poți, șoptește Maggie, nemaiputând vorbi.

Plâng împreună o vreme, ținându-se de mâini.

– Semăn cu ei? întreabă Elodie, ștergându-se la ochi. Cu copiii tăi.

– Cred că semănați, spune Maggie. Vrei să-i cunoști? Nu eram sigură.

– Normal, o întrerupe Elodie. Toată viața am tânjit după o familie mai mare. Surori, frați, bunici, mătuși și unchi, verișori... Normal că vreau să-i cunosc.

Maggie o ia pe Elodie în brațe și se agață de ea. Elodie o lasă un timp, până când Maggie îi dă drumul și se uită în ochii hăituiți ai fiicei ei. Îi mângâie părul lung și blond și îi ia bărbia în mână.

– Ești așa frumoasă, șoptește.

– Ba nu-s, zice Elodie. Tu ești. Nu mi te-am imaginat niciodată brunetă.

Maggie se ridică și o ridică și pe Elodie în picioare. Se duce cu ea la oglinda din dormitor și stau una lângă alta, privindu-și reflecția.

– E clar că semănăm, spune Maggie. Nu la culoarea părului, dar uite aici. Arată la sprâncene și la nas. Și forma ochilor este aceeași.

– Poate, spune Elodie deloc convinsă.

– Semeni și cu surorile mele, spune Maggie. Am trei surori și un frate. Ai vrut familie mare, asta primești.

Elodie nu și-a luat ochii din oglindă, de parcă nu-i vine să creadă ce vede.

– Tu ești? întreabă. Mi-e teamă că dacă-mi iau ochii, dispari.

– Sunt aici și nu plec nicăieri, o asigură Maggie.

Elodie întinde mâna și atinge oglinda.

– Știu că-ți cer mult, spune Maggie, încă uitându-se în oglindă. Dar crezi că m-ai putea ierta?

Elodie ezită înainte să răspundă, nu se grăbește deloc. Tăcerea este interminabilă. În cele din urmă spune:

– Erai tânără. Ce să faci? Nimeni nu știe mai bine ca mine ce păcat e să faci un copil în afara

căsătoriei.

– Mai mult nici nu speram, spune Maggie. Mulţumesc.

Elodie îşi pune capul pe umărul ei. Maggie nu se clinteşte. Mai că nu respiră. Vrea să rămână aşa cât se poate de mult.

– *Maman,* spune Elodie şi Maggie înţelege că tocmai testează cuvântul cu voce tare, că nu e nevoie să-i răspundă.

Maman.

– Văd şi trăsăturile tatălui tău pe chipul tău, spune blând Maggie. Şi apoi, după alte câteva minute la oglindă: Ne întoarcem?

Ies din dormitor şi coboară. Elodie se apropie de scaunul pe care le aşteaptă Gabriel.

– *Allô, papa,* spune ea.

Mult după ce s-a culcat toată lumea, Maggie se dă jos din pat şi o ia tiptil pe coridor. Se opreşte la camera lui James să se uite la el şi vede la lumina albastru cu verde a veiozei că îi atârnă picioarele din pat, iar pieptul i se ridică şi îi coboară sub pled. În camera alăturată, o găseşte pe Stephanie dormind pe orizontală în patul ei, cu păpuşa Raggedy Ann pe jos. Maggie o ridică, o pune sub braţul lui Stephanie şi sărută fetiţa pe obrazul cald.

În sfârşit, Maggie ajunge la capătul coridorului şi se opreşte la uşa camerei de oaspeţi, unde cealaltă fiică a ei – prima născută – stă peste noapte. Rămâne puţin pe loc, copleşită de emoţie. Nu şi-ar fi imaginat în veci să-i doarmă toţi copiii sub acelaşi acoperiş.

Deschide uşa cât poate de încet şi încremeneşte auzind plânsul înfundat înăuntru. Vrea să se ducă s-o liniştească pe Elodie, dar se răzgândeşte imediat. Elodie poate preferă să fie singură. În fond, dintotdeauna a fost singură. S-ar putea să o deranjeze dacă năvăleşte un străin peste ea în toiul nopţii, iar Maggie este o străină, mamă sau nu. Nu trebuie să uite asta. Nu trebuie să uite să o ia uşurel.

Şi astfel, Maggie se retrage şi coboară în bucătărie. Îşi toarnă un pahar cu vin, îşi aprinde una dintre ţigările lui Gabriel şi se

așază la masă. Mintea îi este încordată. O cuprinde o amorțeală binevenită care-i domolește intensitatea cu care a trăit această zi, dar nu-și poate opri gândurile.

„Ce-a pățit din cauza mea?" Reproșurile nu-i dau pace.

Elodie plânge în pernă la etaj – câte lacrimi a vărsat deja în viața asta? Câte nopți a adormit plângând? Cât de adânci îi sunt rănile? Cât de îndurerat sufletul? – iar Maggie nu poate face nimic, conștientă că ea este sursa acestora.

Cea mai mare teamă a ei este că toată dragostea din lume – pe care Maggie și Gabriel sunt pregătiți să i-o ofere – nu va putea neutraliza nenorocirile trăite de Elodie ori repara ce a fost distrus.

Maggie se ridică și ia sticla de vin din frigider. S-o termine dacă tot a început-o. Este singura rămasă de la cină. Au băut cu toții prea mult. Și ca să sărbătorească, și ca să se detensioneze. Își umple din nou paharul și observă cutia cu lucrurile tatălui ei pe jos, lângă cămară. A scos-o deunăzi pentru vizita lui Elodie.

Se duce la ea și se așază pe jos cu vinul și cu scrumiera, și începe să facă ordine, aranjând cărțile vechi de agricultură, afaceri și dezvoltare personală pe teancuri, felicitările și desenele primite de la copiii lui în timp.

Într-o zi îi va povesti lui Elodie despre bunicul ei, poate o va duce la magazinul de semințe, unde era o vedetă. Vrea ca ea să știe că el era mult mai mult decât cel care a luat-o de la mama ei, că în sinea lui era un om bun care încerca să-și protejeze fiica. S-a străduit necontenit să-și izbăvească greșeala, numai cu gesturi mute și semnificative care, în cele din urmă, au dat roade. Mai întâi, a trimis-o pe Elodie în lume cu numele ei – un detaliu aparent nesemnificativ, dar suficient de important ca să fi făcut posibilă reuniunea lor. Apoi a încercat să o recupereze de la orfelinat și, în cele din urmă, a dat anunțul care le-a ajutat să se regăsească.

Există într-adevăr o simetrie perfectă în toate astea, își spune Maggie, un ciclu complet,

minunat, simbiotic, care i-a adus în acest moment. Mama ei spunea: „Domnul dă și Domnul ia".

Asta își amintește Maggie în clipa asta. Tatăl ei a luat, apoi a dat.

Bunicului tău i se spunea Semănătorul...

Indiferent cum a fost, Maggie a izbutit să o scoată la capăt. Are trei copii – toți aici în seara asta, în casa pe care o iubește enorm. Este soție, iubește semințele și limbajul, franțuzoaică cu sânge englezesc, englezoaică cu sânge franțuzesc. Nu este pe deplin nici una, nici alta, cum și-a dorit dintotdeauna. Este arogantă și smerită, îndrăzneață și timidă, plină de viață. Încă învață și o va face toată viața.

Scoate din cutie pătura și brățara lui Elodie de la maternitate și apoi un teanc de fotografii legate cu elastic. Zăbovește o vreme, pierdută în nostalgia dulce-amară, până se trezește uitându-se la o poză cu tatăl ei în mijlocul unei grădini pe care nu o recunoaște. Florile îi ajung până la genunchi și de jur împrejur este un gard de lemn. Are spre patruzeci de ani, poartă bretele și pălărie de paie albă care-i ascunde chelia prematură. Are fața rotundă, o mustață îmbârligată și un trabuc între degete. Pare mulțumit, de parcă nu ar vrea să fie nicăieri în altă parte, în comuniune cu natura în toată splendoarea și sălbăticia ei.

Maggie recunoaște acea expresie a lui de când îl studia la magazinul de semințe – întru totul în elementul lui. Un loc în care Maggie s-a aflat de multe ori de-a lungul anilor și unde știe că se va mai întoarce.

CAPITOLUL 56

Elodie

Elodie aude ușa deschizându-se și își ține respirația. Știe că e mama ei. Mama ei. Repetă la nesfârșit cuvântul în gând. Nu mai este un

concept ipotetic sau o iluzie infantilă. Mama ei este aici să o țină în brațe pe întuneric, să-i șteargă lacrimile și să-i ia durerea și groaza.

– Maggie? șoptește, prea sfios, nu suficient de tare.

Și cum se deschide, ușa se închide la loc și Elodie o aude pe Maggie coborând scările. I se strânge inima. Probabil a auzit-o plângând și a fugit.

Elodie rămâne neclintită. Nu-și dăduse seama cât tânjise după mângâierea mamei. Și într-o casă plină de oameni, în camera asta frumoasă cu tapet floral și pat mare de bronz cu pătură roșie din petice, încă se teme și se simte ciudat de pustiită. O apucă indignarea și își reamintește că, în ciuda cuvintelor lor frumoase și a ospitalității, pentru ei este probabil o bătaie de cap.

Se întreabă cum ar fi fost să crească în această casă superbă, la cald și cu afecțiune. Fata de-acolo, Stephanie – sora ei, de aceeași vârstă cu Nancy, cu obrajii rozii și durdulii și cu toată cutezanța și buna dispoziție – va crește având tot ce i s-a luat lui Elodie. „Trebuia să fiu în locul ei", își spune ușor caustic. „Eu am fost prima."

Multă vreme stă și fierbe la foc mic. Aude greierii afară și își amintește primii ani la Saint-Sulpice – uitase până acum. Îi plăcea să-i audă cântând la fereastră. Nu existau alte sunete mai puternice, doar liniștea perfectă a unei nopți la țară. Sora Tata îi spusese că sunetul vine de la masculii care-și freacă aripile una de alta. Cum să uite așa ceva?

Nu izbutește să adoarmă. Cum ar putea? Tot ce vrea este să se ducă acasă la Nancy. Îi lipsește trupul micuț al lui Nancy ghemuit lângă ea și respirația dulce pe piele.

Apoi ușa se deschide din noi și, de data asta, Maggie intră în cameră. Podeaua scârțâie când se apropie de pat. Greutatea ei pe saltea, mâna pe obrazul umed al lui Elodie.

– Elodie? șoptește. Vrei să fii singură?

– Nu, izbucnește Elodie, ca un copil.

– Bine, spune Maggie. Sunt aici.

Elodie se întinde spre ea.

– Nu pleca, spune şi, în timp ce aude bătăile inimii lui Maggie, amărăciunea i se risipeşte.

– Sigur că nu, promite Maggie. Nu ştiam dacă mă vrei.

– Întotdeauna te-am vrut.

Maggie se aşază lângă ea şi îşi pune capul pe perna ridicată.

– Vrei să-mi scrii povestea? o întreabă Elodie. Să spui exact ce s-a întâmplat?

– Da, răspunde Maggie, fără să stea pe gânduri. Sigur că vreau.

– Şi o să fie publicată?

– Absolut, spune, ştiind sigur că o va face.

Se va lupta pentru asta. Godbout o va ajuta dacă este nevoie. Ideea pare la fel de întemeiată ca orice şi-a pus vreodată în minte să facă.

– Trebuie s-o facem curând, spune Elodie. Vreau să fie publicată cât încă sora Ignatia este la Saint-Nazarius. Şi vreau să-i foloseşti numele adevărat şi să îi ducem noi articolul în persoană.

– Da, consimte Maggie, emoţionată şi cu sufletul la gură.

Este palpitantă perspectiva unui nou proiect care va presupune să lucreze împreună câteva luni la rând – vieţile lor întrepătrunse, conexiunea din ce în ce mai profundă –, timp în care scot la iveală agresorul lui Elodie.

– Mulţumesc, spune Elodie. Îţi dau caietul meu pentru început. Am scris absolut tot în el.

– Poate vrei să locuieşti aici cât lucrăm la asta, sugerează Maggie. Nu vreau să pun nici o presiune pe tine, dar Stephanie şi Nancy au cam aceeaşi vârstă...

Lui Elodie nu-i vine să creadă ce-i oferă.

– Lui Nancy i-ar plăcea aici, la ţară, spune ea. Cred că-i plăcut să creşti într-un loc aşa frumos.

– Şi ai putea sta acasă cu ea, spune Maggie. Cel puţin până începe şcoala, după care vei avea oricând o slujbă la magazinul meu.

– Sună bine, zice Elodie, cu gândul la apartamentul ei din Pointe Saint-Charles şi la Len's Deli şi cât îi va lipsi să muncească acolo.

– Nu vreau să te copleşesc, adaugă Maggie. Avem tot timpul din lume să te hotărăşti.

O ia în braţe pe Elodie şi o mângâie pe păr. Rămân aşa o vreme, cu ochii larg deschişi pe întuneric.

– Nu o să pot dormi noaptea asta, spune Elodie.

– Când eram mică, tata îmi spunea o poezie ca să pot dormi, şopteşte suav Maggie.

– Spune-mi-o, o roagă Elodie.

– Hai să văd dacă-mi amintesc. Johnny Appleseed, Johnny Appleseed, Johnny Appleseed..., începe ea folosind traducerea în franceză, Jean Pépin-de-Pomme.

În sacul ce-l ţine în spate
În sacul cu nestemate
Piersicile, perele şi cireşele ce vin,
Strugurii şi roşia zmeură din plin,
Seminţe şi suflete de copac, preţioase odoare
Purtând microscopice-aripi în spinare...

Elodie închide ochii. „Poate am murit", îşi spune. Senzaţiile pe care le trăieşte sunt prea bune şi nefamiliare. Firește, mai e tristeţea. Pe care o acceptă ca pe cel mai natural, inevitabil aspect al vieţii ei. Tristeţea trăieşte în fiecare celulă a ei, laolaltă cu sentimentul de nedreptate şi de indignare faţă de sora Ignatia şi faţă de Dumnezeu. Nu se poate trece peste aşa ceva. Lucrurile astea fac parte din ea la fel de mult ca mâinile şi picioarele, organele şi Nancy. Numai că în seara asta mai are ceva: speranţa.

Acum are o familie, la cârma căreia se află o mamă frumoasă, în carne şi oase. O mamă care o vrea în viaţa ei, care a încercat de nenumărate ori să o găsească, care vrea iertarea şi o a doua şansă. O mamă obligată să renunţe la ea, dar care a încercat s-o găsească.

Cu asta se poate împăca. Nu-şi va recupera cei douăzeci şi patru de ani – ştie că va purta pe umeri povara trecutului cât va trăi –, dar cel puţin acum are un viitor într-o familie.

– „Pe toate cele de afară inima de copil le ştie, ca şi pe mărul verde, roşu şi alb", continuă

Maggie. „Soarele zilei şi nopţii lui, mărul înrudit cu spinul, copil al trandafirului..."

Elodie nu înţelege poezia. Nici nu trebuie. Nimic nu este limitat de faptul că nu ştie.

MULȚUMIRI

O mare parte dintre informațiile pe care le-am dobândit despre povestea emoționantă a orfanilor lui Duplessis vine din magnificul volum al lui Pauline Gill, *Les Enfants de Duplessis* (Quebec Loisirs Inc., 1991). Adevărata și sfâșietoarea poveste a lui Alice Quinton m-a ajutat să înțeleg caznele fizice, spirituale și emoționale pe care acești orfani le-au îndurat pe tot parcursul vieții, mult după ce au fost eliberați. Îi datorez enorm de multă recunoștință lui Alice Quinton, care i-a împărtășit povestea lui Pauline Gill, pentru candoarea, sinceritatea, curajul și forța cu care a rezistat.

Cea mai mare recunoștință o am față de unicul Billy Mernit, mentorul meu și primul cititor-redactor extraordinar: fără viziunea și perspicacitatea cu privire la adevărata poveste – și provocarea de a spune povestea lui Elodie – această carte ar fi tot în sertarul meu. Douăzeci de ani de muncă și a fost nevoie de talentul tău de povestitor și editor pentru a mă îndruma în direcția bună. Încă o dată. Am mai spus-o, orice scriitor are nevoie de un Billy.

Încă un mare mulțumesc lui Bev Slopen, puternica, neobosita, iubita mea prietenă și agentă, pe care am cunoscut-o cu douăzeci de ani în urmă, când i-am arătat prima versiune a acestui manuscris. Ne-am bătut capul împreună cu „Semănătorul", din când în când, preț de două decenii și nici măcar nu m-ai concediat! Sunt binecuvântată că mi-ai stat alături în toți acești ani. Nu mulți agenți ar face-o. Cred că oficial suntem deja o familie.

Îi mulţumesc FOARTE MULT lui Jennifer Barth, magnifica meu agentă la HarperCollins. Sunt binecuvântată că am avut parte de sprijinul şi îndrumarea ta şi este întotdeauna o încântare să lucrez cu tine. Încă o dată, mulţumesc că te-ai ocupat atât de bine de această carte în special – pentru mine înseamnă totul. Ai eliberat-o cu noul titlu şi cu tot discernământul şi i-ai permis să zboare mai departe de ceea ce am sperat vreodată că ar putea fi.

Mulţumesc celei mai minunate echipe de marketing, atât de la HarperCollins SUA, cât şi Canada: Mary Sasso, Katherine Beitner, Sabrina Groomes, Cory Beatty, Leo Macdonald şi Sandra Leef. Anul trecut a fost plin de emoţii, surprize şi bucurii, zău aşa. Abia aştept să văd unde ne va duce acesta.

Pentru redactorul „de-acasă" şi cel mai bun prieten, Miguel, dă-mi voie să repet mulţumirile pe care ţi le-am adresat pentru ultima carte, sunt încă valabile: mulţumesc că ai luat copiii şi le-ai arătat oraşul, că practic ai avut grijă de toată viaţa mea, ca eu să pot fi Scriitoarea în continuare. Te iubesc. Jessie şi Luke, nu aţi contribuit mult, dar m-au ajutat îmbrăţişările voastre. Mult.

În sfârşit, mulţumesc mamei mele, Peggy, pentru că mi-a inspirat-o pe Maggie. Toate acele interviuri şi discuţii lungi, tot ce mi-ai împărtăşit despre copilăria ta în Montreal, toate comentariile şi lecturile au ajuns în sfârşit să dea roade. Aş vrea doar să fi fost şi tu aici pentru a vedea cum cartea noastră vine în sfârşit pe lume. O să presupun că eşti pe undeva. Mi-e dor de tine.